การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

รัชนีบูรณ์ เนตรภักดี

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2568

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

รัชนีบูรณ์ เนตรภักดี

ดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2568

THE DEVELOPMENT OF AN EARLY CHILDHOOD TEACHER TRAINING CURRICULUM TO DEVELOP LEARNERS' THAI LANGUAGE AND INTELLECTUAL WITH COACHING PROCESS AND MENTORING SYSTEM

RADCHANEEBOON NEADPUCKDEE

A DISSERTATION SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DOCTOR DEGREE OF EDUCATION
PROGRAM IN TEACHING THAI LANGUAGE
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2025

หัวข้อดุษฎีนิพนธ์	:	การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง
ชื่อนักศึกษา	:	รัชนีบูรณ์ เนตรภักดี
ชื่อปริญญา	:	ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชา	:	การสอนภาษาไทย
ปีพุทธศักราช	:	2568
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	ดร.อรรถพงษ์ ผิวเหลือง

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับดุษฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....
(พระครูศรีวีรคุณสุนทร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบดุษฎีนิพนธ์:
ประธานกรรมการ .....
(รศ.ดร.สุทัศน์ วงศ์กระบากถาวร)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....
(ดร.อรรถพงษ์ ผิวเหลือง)

กรรมการ .....
(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)

กรรมการ .....
(พระพุทธิวชิรเมธี, ผศ.ดร.)

กรรมการ .....
(พระมหาศุภชัย สุภกิจฺโจ, รศ.ดร.)

กรรมการ .....
(รศ.ดร.สิทธิพล อาจอินทร์)

/กรรมการ...

กรรมการ .....

(ดร.คชา ปราณีตพลกรัง)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กรรมการ .....

(ดร.อรรถพงษ์ ผิวเหลือง)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Member Khacha .....

(Dr.Khacha Praneetpolkrung)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อดุษฎีนิพนธ์ : **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง**

ชื่อนักศึกษา : **รัชนีบูรณ์ เนตรภักดี**

ชื่อปริญญา : **ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต**

สาขาวิชา : **การสอนภาษาไทย**

ปีพุทธศักราช : **2568**

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : **ดร.อรรถพงษ์ ผิวเหลือง**

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง 2) เพื่อออกแบบและการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง 3) เพื่อนำหลักสูตรกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้ 4) เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการอบรม คือ ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย จำนวน 28 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการโค้ช คือ ครูผู้สอนในระดับปฐมวัยที่มีประสบการณ์การสอนในระดับปฐมวัยไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 3 คนและนักเรียนที่เรียนในระดับปฐมวัย จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาการะบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก แบบวัดความรู้ แบบวัดทักษะทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก แบบประเมินความสามารถด้านการเขียนแผน แบบประเมินความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)และส่วนเบี่ยนแบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า :

1. ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็น จากการวิเคราะห์เอกสาร สนทนากลุ่มสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาครูผู้สอนปฐมวัยและเด็กปฐมวัย ประกอบไปด้วย 1) ความเป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) โครงสร้างเนื้อหา 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดผลและประเมินผล

2. หลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง มีความสอดคล้องในภาพรวม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.35 , S.D. =0.39) มีความสอดคล้องระดับมาก และหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างมีความเหมาะสมในภาพรวมได้

ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.38 , S.D. =0.55) มีความเหมาะสมระดับมาก ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1 หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม 2 หน่วยการเรียนรู้การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ 3 หน่วยการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ 4 หน่วยการเรียนรู้การใช้แบบวัดและประเมินผล/ การทดลองสอน

3. การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้ภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ =4.53 ,S.D. =0.33) แสดงว่ามีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ระดับมาก และความสามาถด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ =4.55, S.D. =0.41) แสดงว่ามีความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ระดับมากที่สุด ผลการประเมินกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กปฐมวัย พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กในแต่ละช่วงเวลา ($F = 198.75$, $p < .001$) แสดงว่า ผลการจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของด็ก

4. ผลการสอบถามความคิดเห็นหลังจากการอบรมพบว่ามีความพึงพอใจในต่อหลักสูตรฝึกอบรมใน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ =4.55, S.D. =0.47) มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ด้านที่กระบวนการโค้ช มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ =0.64, S.D. =0.40) มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ผลการรับรองหลักสูตร โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาพบว่า ให้ผล การรับรองหลักสูตร

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรม, เด็กปฐมวัย, ภาษาไทย, สติปัญญา, การโค้ช

ABSTRACT

Dissertation Topic	:	**The Development of An Early Childhood Teacher Training Curriculum to Develop Learners' Thai Language and Intellectual with Coaching Process and Mentoring System**
Student's Name	:	**Radchaneeboon Neadpuckdee**
Degree Sought	:	**Doctor of Education**
Program	:	**Teaching Thai Language**
Anno Domini	:	**2025**
Advisor	:	**Dr. Atthaphong Phiwhlaung**

This research aimed to: 1) study the current situation and necessary requirements for learning management to develop learners' Thai language and intellectual with coaching process and mentoring system; 2) design and develop an early childhood teacher training curriculum to develop learners' Thai language and intellectual with coaching process and mentoring system; 3) implement the early childhood teacher training curriculum to develop learners' Thai language and intellectual with coaching process and mentoring system; and 4) evaluate and improve the early childhood teacher training curriculum to develop learners' Thai language and intellectual with coaching process and mentoring system. The sample groups for training consisted of 28 early childhood teachers. The sample groups for coaching consisted of 3 early childhood teachers with at least 1 year of teaching experience in early childhood education and 120 early childhood students. The research instruments included: an early childhood teacher training curriculum to develop learners' Thai language and intellectual with coaching process and mentoring system, lesson plans that develop children's Thai language and intellectual, knowledge assessment forms, Thai language skills and intellectual assessment forms for children, lesson planning ability assessment forms, and learning management ability assessment forms. Quantitative data were analyzed using mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.), and a dependent t-test. Qualitative data were analyzed through content analysis.

Research findings revealed that:

1. The study of the current situation and necessary requirements through document analysis, focus group discussions, interviews, and questionnaires found that the training curriculum was extremely necessary for developing early childhood teachers and learners. The curriculum comprised: 1) curriculum background, 2) principles, 3) objectives, 4) content structure, 5) training activities, 6) media and learning resources, and 7) measurement and evaluation.

2. The draft training curriculum showed overall consistency with a mean score of ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.39), indicating a high level of consistency, and overall appropriateness with a mean score of ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.55), indicating a high level of appropriateness. The curriculum consisted

of 4 learning units: Unit 1 - Training curriculum content structure, Unit 2 - Creating lesson plans, Unit 3 - Practical training in implementing lesson plans, and Unit 4 - Using assessment and evaluation tools/teaching trials.

3. The implementation of the training curriculum revealed that early childhood teachers had significantly higher knowledge and understanding of content after training compared to before training at the .05 statistical significance level. The overall lesson planning ability had a mean score of ($\bar{X}$ =4.53, S.D. = 0.33), indicating a high level of lesson planning ability, and learning management ability had a mean score of ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.41), indicating the highest level of learning management ability. The evaluation results of language and intellectual processes in early childhood children revealed statistically significant differences in language and intellectual process scores among children across different periods ($F = 198.75$, $p < .001$), indicating that the implementation of activities was effective in promoting children's language and intellectual processes.

4. The satisfaction survey results after training showed satisfaction with the training curriculum with a mean score of ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.47), indicating the highest level of satisfaction. Satisfaction with the coaching process had a mean score of ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = 0.40), indicating the highest level of satisfaction. The curriculum validation results by educational experts showed curriculum endorsement.

Keywords : Training curriculum, Early childhood, Thai language, Intellectual, Coaching

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเมตตาเป็นอย่างสูงจากอาจารย์ ดร.อรรถพงษ์ ผิวเหลืองอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเป็นกรรมการสอบ รศ.ดร.สุทัศน์ วงศ์กระบากถาวร ประธานกรรมการสอบ รศ.ดร.สิทธพล อาจอินทร์ กรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือและสนับสนุน ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอขอบพระคุณ พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร. รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พระพุทธวชิรเมธี, ผศ.ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ ที่เมตตาเป็นกรรมการสอบ พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, รศ.ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์อีสานที่เมตตาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและเป็นกรรมการสอบและ ดร.คชา ปาณีตพลกรัง กรรมการสอบในครั้งนี้ อีกทั้งยังให้การสนับสนุนในด้านการเรียนตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาในหลักสูตรกราบขอบพระคุณในความเมตตาเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ พระมหาอำนวย มหาโร, ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ร้อยเอ็ด ผศ.ดร.จิราภรณ์ ผันสว่าง ผศ.ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ ดร.กนกพร พรมสุวรรณ ดร.บัญชา ธรรมบุตร ดร.นารีรัตน์ จันทวฤทธิ์ ดร.แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย ดร.อรัญญา วิจิตร ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.วัชรีย์ ร่วมคิด ดร.ทองคำ เกษจันทร์ ว่าที่ร้อยตรีณัฐวุฒิ คล้ายสุวรรณ ดร.ปิยะสุดา เพชราเวชและดร.บรรจง ลาวะลี ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.อัครเดช นีละโยธิน เพื่อนร่วมงานและเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกคน ที่ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครูสายชั้นอนุบาล ผู้ปกครองและนักเรียนชั้นอนุบาลโรงเรียนสนามบิน และโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำในระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย ตลอดจนผู้สอนในหลักสูตรทุกท่านที่มอบความรู้และให้กำลังใจที่ดีเสมอมา

ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณ คุณแม่ปราณี กองจันทร์ดี ตลอดจนคนในครอบครัวทุกคนที่ส่งเสริมสนับสนุนในทุกด้าน ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาทุกปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นที่พึ่งเป็นกำลังใจจนผู้เรียนสามารถเล่าเรียนจนจบและประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้

รัชนีบูรณ์ เนตรภักดี

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย		**จ**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		**ช**
กิตติกรรมประกาศ		**ฌ**
สารบัญ		**ญ**
สารบัญตาราง		**ฐ**
สารบัญภาพ		**ฑ**
บทที่		
1	**บทนำ**	**1**
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2 คำถามการวิจัย	4
	1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
	1.4 สมมติฐานการวิจัย	5
	1.5 ขอบเขตของการวิจัย	5
	1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
	1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2	**เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	**9**
	2.1 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560	9
	2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	25
	2.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเรียนรู้	69
	2.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการทางภาษาไทย	81
	2.5 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการทางสติปัญญา	95
	2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	110
	2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	117
	2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย	127

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 128

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ (Need Analysis: R_1)..... 130

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D_1) การพัฒหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ และการศึกษานำร่อง (Pilot Study) ใช้หลักสูตร..... 136

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมฯ (Implementation: R_2)..... 153

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation: D_2)..... 156

4 ผลการดำเนินการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล 162

4.1 ผลการวิเคราะห์ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ (Need Analysis: R_1)..... 162

4.2 ขั้นตอนที่ 2 ผลการออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D_1)..... 171

4.3 ผลการนำหลักสูตรไปใช้ (Implementation : R2)..... 181

4.4 ผลการประเมินผล (Evaluation: D2)..... 189

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 195

5.1 สรุปผลการวิจัย..... 195

5.2 อภิปรายผลการวิจัย..... 198

5.3 ข้อเสนอแนะ..... 207

บรรณานุกรม..... 209

ภาคผนวก..... 216

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)..... 217

ภาคผนวก ข หนังสือของบัณฑิตวิทยาลัยขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (FocusGroup)..... 219

ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย..... 229

ภาคผนวก ง หนังสือของบัณฑิตวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย..... 231

ภาคผนวก จ หนังสือของบัณฑิตวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 237

ภาคผนวก ฉ หนังสือของบัณฑิตวิทยาลัยขอความอนุเคราะห์ใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลวิจัย..... 239

ภาคผนวก ช จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์..... 241

ภาคผนวก ซ ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กก่อนและหลังฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง..... 243
ภาคผนวก ฌ ผลการประเมินกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กปฐมวัย..... 246
ภาคผนวก ญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง..... 248
ภาคผนวก ฎ ผลการหาประสิทธิภาพเครื่องมือวิจัย การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง 387
ภาคผนวก ฎ หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง..... 308
ภาคผนวก ฐ การทดลองใช้หลักสูตรและการอบรมหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง..... 387
ประวัติผู้วิจัย..... 402

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

2.1 สังเคราะห์ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม..... 29
2.2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม..... 30
2.3 เปรียบเทียบรูปแบบและแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร..... 47
2.4 สังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตรตามแนวคิดของนักการศึกษา..... 66
2.5 สังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร ในงานวิจัย..... 67
2.6 การวิเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี Constructivismและ ทฤษฎีConstructionism..... 79
2.7 การสังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี Constructivism และทฤษฎีConstructionism..... 80
2.8 สังเคราะห์ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา..... 83
2.9 สังเคราะห์ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา..... 89
2.10 สังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก..... 95
2.11 สรุปทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์..... 104
3.1 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ (Need Analysis : R_1)..... 134
3.2 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การออบแบบและพัฒนา (Desing and Development : D_1)..... 147
3.3 ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R2) การทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม (Implementation) ระยะที่ 1..... 155
3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินปรับปรุงหลักสูตร (Evaluation: D_2)..... 159
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)..... 164
4.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 168
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามคิดเห็นที่มีต่อต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง..... 169
4.4 ผลประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร..... 175
4.5 ผลการประมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม..... 176
4.6 แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก 182
4.7 แสดงผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้..... 182
4.8 แสดงผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนปฐมวัย..... 185
4.9 ตารางแสดงคะแนนเฉลี่ย ผลการประเมินกระบวนการด้านภาษาของเด็กปฐมวัย..... 187
4.10 แสดงผลการประเมินกระบวนการทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย..... 187
4.11 ตารางแสดงคะแนนเฉลี่ยการวัดผลกระบวนการทางสติปัญญา..... 188
4.12 แสดงผลการประเมินกระบวนการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่..... 188
4.13 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 189
4.14 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นที่ต่อหลักสูตรอบรม..... 190
4.15 แสดงผลการรับรองหลักสูตร..... 193

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 แผนภาพประกอบ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์..... 43
2.2 แผนภาพประกอบ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบา..... 45
2.3 แผนภาพประกอบ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ สงัด อุทรานันท์..... 46
2.4 วัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ สงัด อุทรานันท์..... 46
2.5 องค์ประกอบของหลักสูตรงานวิจัย..... 74
2.6 แสดงหลักการของทฤษฎี Constructionism..... 77
2.7 แนวทางการจัดการเรียรู้ตามแนวทฤษฎี Constructionism..... 104
2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 127
3.1 แผนดำเนินการวิจัยโดยภาพรวม..... 129

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะ สหวิทยาการ (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561 หน้า 37 - 38) นั้น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้จัดทำ แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา ภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อให้แผนการศึกษา แห่งชาติบรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมาย วิสัยทัศน์และแนวคิดการจัดการศึกษาดังกล่าว ข้างต้น เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของ ประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาค ในการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกัน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ,.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 22 ระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 25 ระบุว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จัดกการศึกษาให้มีประสิทธิภาพภายใต้หลักสูตรแกนกลางที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดและมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง อันมีคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 1223 /2560 ลงวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2560 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 แทนหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรสำหรับ สถานศึกษา สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน ซึ่งกำหนดเป้าหมายในการพัฒนา เด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา และเพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดนำหลักสูตรฉบับนี้ ไปใช้โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นไป (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560, 2560 หน้า 1)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 หน้า 32-34) ได้กำหนดให้การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับ เด็กอายุ 3-6 ปี ด้านการพัฒนาการด้านสติปัญญาว่า ควรจัดประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา สนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่างๆ ด้วย กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล การคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวที่เป็นพื้นฐานต่อการเรียนรู้ต่อไป การจัดการเรียนรู้ ระดับปฐมวัยช่วงอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดการศึกษาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่พัฒนาตามวัยหรือ ความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ คือ ศึกษาเพื่อให้พัฒนาตามศักยภาพและให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ พัฒนาร่างกายให้เจริญเติบโตตามวัย มีสุขภาพจิตดี มีทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีทักษะการคิด การใช้ภาษาเพื่อสื่อสารและแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมตามวัย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560: 26) และการวางรากฐานที่ดี ควรเริ่มตั้งแต่ปฐมวัยช่วง 6 ปีแรกเพราะเป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการในทุกด้านรวดเร็ว โดยเฉพาะสติปัญญาซึ่งสอดคล้อง ตามหลักทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget) ได้กล่าวว่าพัฒนาการทางด้านสติปัญญาที่เกิดขึ้นในวัยก่อนปฐมวัยจะเป็นรากฐาน ให้แก่พัฒนาการทางด้านปัญญาในระดับต่อๆ ไป และในการพัฒนาประชากรของประเทศไทยควรเริ่มตั้งแต่ปฐมวัยเป็น สำคัญเพราะเด็กปฐมวัยจะพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม บุคลิกภาพอย่างรวดเร็ว ตามประสบการณ์ของเด็กที่ได้รับ จากในช่วงแรกของวัยจะมีอิทธิพลอย่างยิ่งในการพัฒนาขั้นต่อๆ ไป

อย่างไรก็ตามจากข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในปี พ.ศ. 2555 ได้สำรวจจำนวนเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 0-5 ปีมีจำนวน 4,585,759 คน ซึ่งแบ่งตามการดูแลและการจัดการศึกษาสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กอายุ 0-1 ปี จำนวน 1,509,017 คน และกลุ่มเด็กอายุ 2-5 ปี จำนวน 3,076,742 คน พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้ 1) เด็กอายุ 0-1 ปี ครอบครัวส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในการดูแลเด็กอย่างเหมาะสมตามพัฒนาการ 2) เด็กอายุ 2-5 ปี จำนวน 365,506 คน หรือร้อยละ 12 ของเด็กในช่วง 2- 5 ปี ยังไม่ได้เรียนหนังสือ 3) เด็กอายุ 2-5 ปี จำนวน 911,111 คน หรือร้อยละ 30 ของเด็กในช่วงอายุ 2-5 ปี อยู่ในการดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ไม่ได้มาตรฐาน หรือมีมาตรฐานในระดับขั้นต่ำ 4) ศูนย์เด็กเล็กที่มีมาตรฐานกลางในการดูแลต่างกัน (พัฒนาการเด็กปฐมวัย รากแก้วแห่งชีวิต, 2557)

ปัญหาสำคัญของการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ สุริยา ฆ้องเสนาะ (2566) ได้กล่าวไว้มี 3 ประการดังนี้ 1. การขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการศึกษาปฐมวัยของครู ผู้บริหารและสถานศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยจึงทำให้ครูเน้นให้เด็กเรียนหนังสือแทนการจัดประสบการณ์ตามวัย เน้นการสอนที่มีลักษณะให้เด็กท่องจำมากกว่าทักษะด้านการคิดและการตัดสินใจ ในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนบริหารงานเพื่อชื่อเสียงของโรงเรียน เพื่อการสอบแข่งขันมากกว่าการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็ก รวมถึงปัญหาสถานศึกษาไม่สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง 2. ระบบการผลิตครูปฐมวัย จากค่านิยมของการเข้ารับราชการ ส่งผลให้มีความต้องการเรียนครูเพิ่มขึ้น แต่หน่วยผลิตครูในปัจจุบันยังขาดกลไกในการติดตามและประเมินคุณภาพ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอน เนื่องจากกระบวนการพัฒนาครูปฐมวัย ไม่สามารถทำได้ด้วยการบรรยายเท่านั้น แต่จำเป็นต้องมี

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยมีอาจารย์ที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย มาดูแลอย่างใกล้ชิด 3. การให้ความสำคัญด้านเนื้อหาและการวัดผลมากกว่าการประเมินผลเพื่อพัฒนาหลักสูตรและการวัดผลระดับปฐมวัยและประถมศึกษา ของโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เน้นการวัดผลด้านความจำ โดยขาดการประเมินตามสภาพความเป็นจริง รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านการศึกษาของรัฐใช้หลักเกณฑ์ตัดสินมากกว่าการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทำให้ขาดแนวทางในการปรับปรุงผู้เรียนให้ดีขึ้น

โดยครูยังขาดความเชื่อมโยงเนื้อหากับทักษะดังกล่าว ยังเป็นการจัดกิจกรมที่ครูขาดความรู้ด้านการบูรณาการ ซึ่งปัญหานี้ยังชี้ให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูยังไปไม่ถึงเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งดาวรุ่ง ผ่องใส (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดกิจกรรม ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 และ วิจิตรา ตั้งตระการพงษ์ และคณะ (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษา ปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีข้อเสนอแนะที่สอดคล้องตรงกัน กล่าวคือ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยควรเตรียมการสอน และจัดกิจกรรมตามแผนการจัดประสบการณ์ อย่างหลากหลาย ควรจัดอบรมผู้ปกครองให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนควรพัฒนาเรื่องหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย และส่งเสริมให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

จากงานวิจัยของรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี (2565) ได้ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมของเยาวชน กลุ่มเปราะบางในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาเยาวชนกลุ่มเปราะบาง ประกอบไปด้วย 1) สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร 2) หลักการของหลักสูตร 3) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 4) สาระการเรียนรู้ประจำหน่วย 5) กระบวนการฝึกอบรม 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 8) การวัดและประเมินผลหลักสูตร โดยกระบวนการอบรมประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation) ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brainstorming) ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action) ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion) และขั้นที่ 5 สะท้อนผล(Refection) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิคุ้มกันทางสังคมของเยาวชนกลุ่มเปราะบางในจังหวัดขอนแก่น หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และจากการ Focus group ในงานวิจัยครั้งนี้ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้องว่าควรขยายผลหลักสูตรฝึกอบรมไปยังกลุ่มตัวอย่างในระดับปฐมวัยอีกด้วย

เมื่อมองการฝึกอบรม ในฐานะที่เป็นแนวทางในการพัฒนาข้าราชการตามนโยบายของรัฐ "การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ใช้เพื่อช่วยให้ครู มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ และเพื่อให้เกิด ความร่วมมือกันในการปฏิบัติงานร่วมกันในองค์กร ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเป็นการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยที่ยังไม่เคยมีหลักสูตรนั้นมาก่อน หรือการทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งต้องคำเนินการอย่างเป็นกระบวนการ เป็นขั้นเป็นตอน (นิรมล ศตวุฒิ, 2551) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมักจะเกี่ยวข้องกับ 3 องค์ประกอบหลักๆ คือ การวางแผนหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตรนั้น Oiva (1992) ได้อธิบายว่า การวางแผนหมายถึง การคิดหรือขั้นตอนการออกแบบส่วนการนำหลักสูตรไปใช้ คือ การนำแผนลงสู่การปฏิบัติ และการประเมินหลักสูตรหมายถึง การประเมินผลลัพธ์ การเรียนรู้ของผู้เรียนนั่นเอง

กระบวนการโค้ช (Coaching Approach) ซึ่งเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่ช่วยพัฒนา บุคลากรให้นำความรู้จากการฝึกอบรมต่าง ๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ดังที่ Mink, Owen and Mink (1993: 2) กล่าวว่า การโค้ชเป็นกระบวนการของบุคคลที่เรียกว่าผู้โค้ช สร้างความสัมพันธ์ กับบุคคลอื่นที่ช่วยให้เขาเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ผู้โค้ชจะช่วยให้บุคคลได้บรรลุเป้าหมายการทำงานในระดับ ที่สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ กระบวนการนี้เป็นการสร้างให้บุคคลมีความเข้มแข็งขึ้น ภูมิใจในตนเองแสดงความสามารถซึ่งเป็นผลต่อการทำงานที่จะตามมา กระบวนติดตามการโค้ชจึงเป็นกระบวนการเสริมพลังอำนาจ สอดคล้องกับคำกล่าวของสุรยุทธ กอบกิจพานิชผล (2566: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงหลักการสอนงานการโค้ช (Coaching) และการสอนงานระบบ พี่เลี้ยง (Mentoring) บทบาทของผู้บังคับบัญชา คือการสร้างทีมงานที่เข้มแข็ง มอบหมาย ให้ทุกคนร่วมกันทำงาน นำไปสู่จุดหมายเดียวกัน คอยวิเคราะห์ปัญหา เมื่อติดขัด และชี้แนะแนวทางให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดแง่คิดในการปรับปรุงวิธีการทำงานให้สะดวกขึ้น เบาแรงสามารถทำงานให้เสร็จลุล่วง ไปด้วยดี

จากเหตุผลและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่พัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยและมองเห็นความสำคัญในการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนในระดับปฐมวัยอีกทั้งยังมีความสนใจที่จะนำแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยเป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย เพื่อให้มีความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อจะได้นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนต่อไป

1.2 คำถามของการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงมีองค์ประกอบและเนื้อหาใดบ้าง

2. หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงเมื่อนำไปใช้แล้วมีประสิทธิพลอยู่ในระดับใด และเป็นอย่างไรบ้าง

3. หลักสูตรฝึกรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงมีผลการประเมินหลักสูตรหลังการนำไปใช้สูงกว่าก่อนนำไปใช้

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

2. เพื่อออกแบบและการพัฒนาหลักสูตฝึกรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3. เพื่อนำหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้

4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตฝึกรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

1.4 สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ไว้ดังนี้

ครูปฐมวัยที่เข้าอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง (Need Analysis: R1)

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร 2 รูป/คน ด้านปฐมวัย 2 คน ด้านวิจัย 2 รูป/คน ด้านภาษาไทย จำนวน 2 รูป/คน ด้านวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน รวม 9 รูป/คน

ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาจำนวน 4 รูป/คน ครูปฐมวัย จำนวน 5 คน ครูสอนภาษาไทย จำนวน 5 คน รวม 14 รูป/คน

ผู้ตอบแบบสอบถาม อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาจำนวน ครูปฐมวัย ครูสอนภาษาไทย และ ผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง (Design and Development: D1)

ประชากร

1) เป็นครูผู้สอนปฐมวัยชั้นปีที่ 2-3 โรงเรียนสนามบิน จำนวน 20 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ขอนแก่น ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample)

2) เด็กที่กำลังศึกษาในระดับปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ที่มีอายุระหว่าว 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนสนามบิน จำนวน 200 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ขอนแก่น ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample)

กลุ่มเป้าหมาย

1) เป็นครูผู้สอนปฐมวัยชั้นปีที่ 2-3 โรงเรียนสนามบิน จำนวน 10 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ขอนแก่น เป็นครูประจำการและมีประสบการณ์การสอนมาไม่น้อยกว่า 1 ปี ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample)

2) เด็กที่กำลังศึกษาในระดับปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ที่มีอายุระหว่าว 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนสนามบิน เป็นอาสามสมัคร 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ขอนแก่น ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample)

ขั้นตอนที่ 3 นำหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้ (Implementation: R2)

ประชากร

1) เป็นครูผู้สอนปฐมวัยชั้นปีที่ 2-3 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 36 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ขอนแก่น ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample)

2) เด็กที่กำลังศึกษาในระดับปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ที่มีอายุระหว่าว 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 320 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ขอนแก่น ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample)

กลุ่มเป้าหมาย

1) เป็นครูผู้สอนปฐมวัยชั้นปีที่ 2-3 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 18 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ขอนแก่น ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) เป็นครูประจำการและสอนในระดับปฐมวัยมาไม่น้อยกว่า 1 ปี

2) เด็กที่กำลังศึกษาในระดับปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ที่มีอายุระหว่าว 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 120 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ขอนแก่น ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) เป็นอาสาสมัตรเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 3 ห้องเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง (Evaluation: D2)

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร 2 รูป/คน ด้านปฐมวัย 2 คน ด้านวิจัย 2 รูป/คน ด้านภาษาไทย จำนวน 2 รูป/คน ด้านวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน รวม 9 รูป/คน

ผู้ตอบแบบสอบถาม อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาจำนวน ครูปฐมวัย ครูสอนภาษาไทย ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 37 คน

1.5.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีด้วยกัน 2 ตัวแปร คือ

ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ตัวแปรตาม คือ 1. ความรู้ความเข้าใจของครูปฐมวัย

2. กระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กในระดับปฐมวัย

3. ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

1.5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

1. โรงเรียนเรียนอนุบาลขอนแก่น ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
2. โรงเรียนสนามบิน ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

1.5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษาที่ 2567 และภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 รวมทั้งสิ้น 2 ภาคเรียน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตรอบรฝึกมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระเบบพี่เลี้ยง หมายถึง กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้และ ขั้นตอนที่ 4 การประเมิน และปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม และได้มาซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระเบบพี่เลี้ยง มีองค์ประกอบดังนี้ 1. ความเป็นมาของหลักสูตรฝึกอบรม 2. หลักการ 3. จุดมุ่งหมาย
4. โครงสร้างเนื้อหา 5. กิจกรรมการฝึกอบรม 6. สื่อและแหล่งเรียนรู้ 7. การวัดผลและประเมินผล

กระบวนการทางภาษาไทย หมายถึง กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านภาษาไทยของเด็กในช่วงอายุ3–6 ปี ซึ่งครอบคลุมทั้งการ ฟัง เช่น การตั้งใจฟัง เข้าใจเรื่องราว และสามารถตอบสนองต่อสิ่งที่ได้ยิน พูดการใช้คำศัพท์ สำนวน และประโยคเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึก อ่าน เช่น การจดจำสัญลักษณ์ รูปภาพ ตัวอักษร และเชื่อมโยงเสียงกับตัวอักษร และเขียน เช่น การฝึกควบคุมกล้ามเนื้อมือ การขีดเขียน การเขียนสัญลักษณ์หรือตัวอักษรง่ายๆ เพื่อสื่อความหมาย โดยเด็กสามารถรับรู้และใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร เข้าใจความหมายของคำและประโยค แสดงออกทางความคิด ความรู้สึก และสามารถโต้ตอบกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมตามวัย กระบวนการเหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทักษะทางสติปัญญา การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นของเด็กในอนาคต

กระบวนการทางสติปัญญา หมายถึง ความสามารถของเด็กอายุระหว่าง 3–6 ปีในการรับรู้ จดจำ เปรียบเทียบ วิเคราะห์ แก้ปัญหา และคิดอย่างมีเหตุผล ซึ่งเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ผ่านการจัดประสบการเรียนรู้ของครูผู้สอน ที่ส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยแสดงออกผ่านภาษาในการสื่อสารพฤติกรรมที่สะท้อนการใช้ความคิด ความเข้าใจ และการตัดสินใจที่เหมาะสมตามวัย

กระบวนการโค้ช (Coaching Process)และระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) หมายถึง กระบวนการพัฒนาครูผู้สอนในระดับปฐมวัย โดยใช้วิธีการติดตามการโค้ช คอยให้คำปรึกษาและนำช่วยเหลือ ซึ่งผู้โค้ชได้แก่ ผู้วิจัย ผู้รับการโค้ชได้แก่ ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาตามแนวคิดสร้างสรรค์ด้วยตนเองของนักเรียนระดับปฐมวัยได้

ครูปฐมวัย หมายถึง ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่สอนในระดับการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลขอนแก่นและโรงเรียนสนามบินในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น และมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 1 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นทีการศึกษาประถมศึกาขอนแก่น เขต 1

เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุ 5-6 ขวบและกำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่นและโรงเรียนสนามบิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงในโรงเรียนในสังกัดศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น

2. ครูปฐมวัยที่เข้ารับการอบรมได้นำองค์ความรู้ด้านการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตรงตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย

3. ได้แนวปฏิบัติที่ดี (best practices) เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงแก่นักเรียนในระดับปฐมวัยซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในระดับปฐมวัย ผู้บริหาร ครูปฐมวัย และผู้เกี่ยวข้อง ในการวางแผนและนำหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนาด้านภาษาและสติปัญญาของนักเรียนในระดับปฐมวัยต่อไป

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยว ดังต่อไปนี้

2.1 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560
2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม
2.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเรียนรู้
2.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการทางภาษาไทย
2.5 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการทางสติปัญญา
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง
2.7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
    2.7.1 งานวิจัยในประเทศ
    2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ
2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัย ได้ยึดตามหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2560โดยการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะยึดการจัดการศึกษาตามหลักสูตร การศึกษา พุทธศักราช 2560 (สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี) เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะการอบรม เลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคลมีรายละเอียด ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, หน้า 1-39)

2.1.1. จุดหมาย หลักการศึกษาปฐมวัย มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้ เหมาะสมกับวัย

2.1.2 มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย

1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 1 ร่างการเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

2.1.3 ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิดบนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุเพื่อน าไปใช้ในการกำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ และประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังตาราง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี			
1.1 น้ำหนักและ ส่วนสูง ตามเกณฑ์	1.1.1 น้ำหนัก และ ส่วนสูง ตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	1.1.2 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของ กรมอนามัย	1.1.3 น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
1.2 มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	1.2.1 ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำที่สะอาด เมื่อมีผู้ชี้แนะ	1.2.1 รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดด้วยตนเอง	1.2.1 รับประมานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิด และดื่มน้ำสะอาดด้วย ตนเอง
	1.2.2 ล้างมือก่อน รับประมานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	1.2.2 ล้างมือก่อน รับประมานอาหารและ หลังจากใช้ห้องน้ำห้อง ส้วมด้วยตนเอง	1.2.2 ล้างมือก่อน รับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
	1.2.3 นอนพักผ่อน เป็นเวลา	1.2.3 นอนพักผ่อน เป็นเวลา	1.2.3 นอนพักผ่อน เป็นเวลา
	1.2.4 ออกกำลังกายเป็นเวลา	1.2.4 ออกกำลังกาย เป็นเวลา	1.2.4 ออกกำลังกาย เป็นเวลา
1.3 รักษาความ ปลอดภัยของตนเอง และผู้อื่น	1.3.1 เล่นและทำกิจกรรม อย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	1.3.1 เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัย ด้วยตนเอง	1.3.1 เล่น ทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย
มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน			
2.1 เคลื่อนไหน ร่างกายอย่าง คล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัว ได้	2.1.1 เดินตามแนวที่กำหนดได้	2.1.1 เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน	2.1.1 เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นได้โดยไม่ต้องกางแขน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
2.2 ใช้มือ-ตา ประสานสัมพันธ์กัน	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกันได้โดยใช้มือเดียว	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกันได้โดยใช้มือเดียว	2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกันได้โดยใช้มือเดียว
	2.2.2 เขียนรูปวงกลม ตามแบบได้	2.2.2 เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ได้อย่างมีมุมชัดเจน	2.2.2 เขียนรูปสี่เหลี่ยม ตามแบบได้ได้อย่างมีมุม ชัดเจน
	2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 ซม. ได้	2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 ซม. ได้	2.2.3 ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 ซม. ได้
มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข			
3.1 แสดงออกทาง อารมณ์ได้อย่าง เหมาะสม	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	3.1.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
3.2 มีความรู้สึกที่ดี ต่อตนเองและผู้อื่น	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออก	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบางสถานการณ	3.2.1 กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ตามสถานการณ์
	3.2.2 แสดงความพอใจ ในผลงานตนเอง	3.2.2 แสดงความพอใจ ในผลงานและ ความสามารถของตนเอง	3.2.2 แสดงความพอใจใน ผลงานและความสามารถ ของตนเองและผู้อื่น
มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว			
4.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออก ผ่าน งานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	4.1.1 สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	4.1.1 สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	4.1.1 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ
	4.1.2 สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลงดนตรี	4.1.2 สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลงดนตรี	4.1.2 สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลงดนตรี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
	4.1.3 สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี	4.1.3 สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี	4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี
มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม			
5.1 ซื่อสัตย์สุจริต	5.1.1 บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น	5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นเมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.1.1 ขออนุญาตหรือรอ คอยเมื่อต้องการสิ่งของ ของผู้อื่นด้วยตนเอง
5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและ ช่วยเหลือแบ่งปัน	5.2.1 แสดงความรัก เพื่อน และมีเมตตาสัตว์ เลี้ยง	5.2.1 แสดงความรัก เพื่อน และมีเมตตาสัตว์ เลี้ยง	5.2.1 แสดงความรัก เพื่อน และมีเมตตาสัตว์ เลี้ยง
	5.2.2 แบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง
5.3 มีความเห็นอก เห็นใจผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึก ผู้อื่น	5.3.2 แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึก ผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าและ ท่าทางรับรู้ความรู้สึก ผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์
5.4 มีความ รับผิดชอบ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ เมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง
มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
6.1 ช่วยเหลือตนเอง ในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน	6.1.1 แต่งตัวโดยมี ผู้ช่วยเหลือ	6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเอง	6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเอง ได้อย่างคล่องแคล่ว
	6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเอง	6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเอง	6.1.2 รับประทานอาหาร ด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
	6.1.3 ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ	6.1.3 ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ	6.1.3 ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วม ด้วยตนเอง
ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี

6.2 มีวินัยในตนเอง	6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.2.1 เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง	6.2.1 เก็บของเล่นของใช้ เข้าที่อย่างเรียบร้อย ด้วยตนเอง
	6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.2.2 เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง	6.2.2 เข้าแถวตามลำดับ ก่อนหลังได้ด้วยตนเอง
6.3 ประหยัดและ พอเพียง	6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้ อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง
มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย			
7.1 ดูแลรักษา ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	7.1.1 มีส่วนร่วมดูแล รักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	7.1.1 มีส่วนร่วมดูแล รักษาธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	7.1.1 มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
	7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ	7.2.2 กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	7.2.2 กล่าวคำขอบคุณ และขอโทษด้วยตนเอง
	7.2.3 หยุดยืนเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	7.2.3 หยุดยืนเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	7.2.3 หยุดยืนเมื่อได้ยิน เพลงชาติไทยและเพลง สรรเสริญพระบารมี
มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข			
8.1 ยอมรับความ เหมือนและความ แตกต่างระหว่างบุคคล	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	8.1.1 เล่นและทำกิจกรรม ร่วมกับเด็กที่แตกต่างไป จากตน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
	4.1.3 สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี	4.1.3 สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี	4.1.3 สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง/ เคลื่อนไหวประกอบเพลง จังหวะ และดนตรี
มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม			
5.1 ซื่อสัตย์สุจริต	5.1.1 บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น	5.1.1 ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นเมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.1.1 ขออนุญาตหรือรอ คอยเมื่อต้องการสิ่งของ ของผู้อื่นด้วยตนเอง
5.2 มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและ ช่วยเหลือแบ่งปัน	5.2.1 แสดงความรัก เพื่อน และมีเมตตาสัตว์ เลี้ยง	5.2.1 แสดงความรัก เพื่อน และมีเมตตาสัตว์ เลี้ยง	5.2.1 แสดงความรัก เพื่อน และมีเมตตาสัตว์ เลี้ยง
	5.2.2 แบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง
5.3 มีความเห็นอก เห็นใจผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึก ผู้อื่น	5.3.2 แสดงสีหน้าและท่าทางรับรู้ความรู้สึก ผู้อื่น	5.3.1 แสดงสีหน้าและ ท่าทางรับรู้ความรู้สึก ผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์
5.4 มีความ รับผิดชอบ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ เมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง
มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง			
6.1 ช่วยเหลือตนเอง ในการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน	6.1.1 แต่งตัวโดยมี ผู้ช่วยเหลือ	6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเอง	6.1.1 แต่งตัวด้วยตนเอง ได้อย่างคล่องแคล่ว
	6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเอง	6.1.2 รับประทานอาหารด้วยตนเอง	6.1.2 รับประทานอาหาร ด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
	6.1.3 ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ	6.1.3 ใช้ห้องน้ำห้องส้วมโดยมีผู้ช่วยเหลือ	6.1.3 ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วม ด้วยตนเอง
8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี กับผู้อื่น	8.2.1 เล่นร่วมกับเพื่อน	8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย

	8.2.2 ยิ้มหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.2.2 ยิ้ม ทักทาย หรือพูดคุยกับผู้ใหญ่ และบุคคลที่คุ้นเคยได้ ด้วยตนเอง	8.2.2 ยิ้ม ทักทาย หรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์
8.3 ปฏิบัติตน เบื้องต้นในการเป็น สมาชิกที่ดีของสังคม	8.3.1 ปฏิบัติตาม ข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.1 มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตาม ข้อตกลงด้วยตนเอง
	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้ด้วยตนเอง	8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำ และผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
	8.3.3 ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหาเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.3 ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดย ปราศจากการใช้ ความรุนแรงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	8.3.3 ประนีประนอมแก้ไขปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย			
9.1 สนทนาโต้ตอบ และเล่าเรื่องให้ผู้อื่น เข้าใจ	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและพูดได้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบอย่าง ต่อเนื่องกับเรื่องที่ฟัง
	9.1.2 เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ	9.1.2 เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	9.1.2 เล่าเป็นเรื่องราว ต่อเนื่องได้
9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	9.2.1 อ่านภาพ และพูดข้อความด้วยภาษา ของตน	9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้ หรือกวาดตามอง ข้อความตามบรรทัด	9.2.1 อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้ หรือกวาดตามอง ข้อความตามบรรทัด

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
	9.2.2 เขียน ขีด เขี่ย อย่างมีทิศทาง	9.2.2 เขียนคล้าย ตัวอักษร	9.2.2 เขียนชื่อของตนเอง ตามแบบเขียนข้อความ ด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง
มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้			
10.1 มีความสามารถ ในการคิดรวบยอด	10.1.1 บอกลักษณะของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	10.1.1 บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่ง ต่าง ๆ จากการสังเกต โดยใช้ประสาทสัมผัส	10.1.1 บอกลักษณะส่วนประกอบการเปลี่ยนแปลงหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ จากการสังเกตโดยใช้ ประสาทสัมผัส
	10.1.2 จับคู่ หรือเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่ การใช้งานเพียงลักษณะ เดียว	10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความ เหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกต เพียงลักษณะเดียว	10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกต พบสองลักษณะเดียว ขึ้นไป
	10.1.3 คัดแยกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ อย่างน้อยหนึ่งลักษณะ เป็นเกณฑ์	10.1.3 จำแนกและจัด กลุ่มสิ่งต่าง ๆ ตั้งแต่สอง ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 3 ลำดับ	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย 4 ลำดับ	10.1.4 เรียงลำดับสิ่งของ หรือเหตุการณ์อย่างน้อย 5 ลำดับ
10.2 มีความสามารถ ในการคิดเชิงเหตุผล	10.2.1 ระบุผลที่เกิดขึ้น ในเหตุการณ์หรือ การกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	10.2.1 ระบุสาเหตุหรือ ผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์ หรือการกระทำเมื่อมี ผู้ชี้แนะ	10.2.1 อธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลที่เกิดขึ้น ในเหตุการณ์หรือ การกระทำด้วยตนเอง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
	10.2.2 คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น	10.2.2 คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น หรือมีส่วนร่วม ในการลงความเห็น จากข้อมูล	10.2.2 คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น หรือ มีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
10.3 มีความสามารถ ในการคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่าย ๆ และเริ่มเรียนรู้ ผลที่เกิดขึ้น	10.3.1 ตัดสินใจในเรื่อง ง่าย ๆ และยอมรับผล ที่เกิดขึ้น
	10.3.2 แก้ปัญหาโดย ลองผิดลองถูก	10.3.2 ระบุปัญหา และแก้ปัญหาโดยลองผิด ลองถูก	10.3.2 ระบุปัญหา สร้าง ทางเลือกและเลือกวิธี แก้ปัญหา
มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์			
11.1 ทำงานศิลปะ ตามจินตนาการและ ความคิดสร้างสรรค์	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลง และแปลกใหม่จากเดิม หรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะ เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมีการดัดแปลง และแปลกใหม่จากเดิม หรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตาม จินตนาการอย่าง สร้างสรรค์	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง อย่างหลากหลาย หรือแปลกใหม่	11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง อย่างหลากหลาย หรือแปลกใหม่

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ 3-4 ปี	อายุ 4-5 ปี	อายุ 5-6 ปี
มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย			
12.1 มีเจตคติที่ดี ต่อการเรียนรู้	12.1.1 สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง	12.1.1 สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น	12.1.1 สนใจหยิบหนังสือ มาอ่านและเขียนสื่อ ความคิดด้วยตนเอง เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
	12.1.2 กระตือรือร้น ในการเข้าร่วมกิจกรรม	12.1.2 กระตือรือร้น ในการเข้าร่วมกิจกรรม	12.1.2 กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม ตั้งแต่ต้นจนจบ
12.2 มีความสามารถ ในการแสวงหา ความรู้	12.2.1 ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการที่มีผู้ชี้แนะ	12.2.1 ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการของตนเอง	12.2.1 ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ โดย ใช้วิธีการที่หลากหลาย ด้วยตนเอง
	12.2.2 ใช้ประโยคคำถาม ว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ	12.2.2 ใช้ประโยคคำถาม ว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	12.2.2 ใช้ประโยคคำถาม ว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

2.1.4. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้สมบูรณ์ ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษา อาจนำสาระการเรียนรู้มาจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 34-38)

2.1.5 ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญสำหรับการสร้าง องค์ความรู้ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วย ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนน าไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

1) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทในการทำกิจวัตรประจำวันหรือกิจกรรม

ต่าง ๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุขนิสัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

1.1) การใช้กล้ามเนื้อใหญ่

1.1.1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่

1.1.2) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่

1.1.3) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์

1.1.4) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ

1.1.5) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ

1.2) การใช้กล้ามเนื้อเล็ก

1.2.1) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างแท่ง ไม้บล็อก

1.2.2) การเขียนภาพและการเล่นกับสี

1.2.3) การปั้น

1.2.4) การประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ด้วยเศษวัสดุ

1.2.5) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ

1.3) การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน

1.3.1) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดี ในกิจวัตรประจำวัน

1.4) การรักษาความปลอดภัย

1.4.1) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน

1.4.2) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับ การป้องกัน และรักษาความปลอดภัย

1.4.3) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย

1.4.4) การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ

1.5) การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง

1.5.1) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่

1.5.2) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

2) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นสิ่งที่สนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอามรณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะ ที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดี ต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

2.1) สุนทรียภาพ ดนตรี

2.1.1) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดง ปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี

2.1.2) การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ

2.1.3) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี

2.1.4) การเล่นบทบาทสมมติ

2.1.5) การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ

2.1.6) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม

2.2) การเล่น

2.2.1) การเล่นอิสระ

2.2.2) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่

2.2.3) การเล่นตามมุมประสบการณ์

2.2.4) การเล่นนอกห้องเรียน

2.3) คุณธรรม จริยธรรม

2.3.1) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ

2.3.2) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

2.3.3) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิงจริยธรรม

2.4) การแสดงออกทางอารมณ์

2.4.1) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น

2.4.2) การเล่นบทบาทสมมติ

2.4.3) การเคลื่อนไหวตามเสียง/ดนตรี

2.4.4) การร้องเพลง

2.4.5) การทำงานศิลปะ

2.5) การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเอง มีความสามารถ

2.5.1) การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถ ของตนเอง

2.6) การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

2.6.1) การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจและการช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

3) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว จากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดประสบการณ์ สำคัญที่ ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ดังนี้

3.1) การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน

3.1.1) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน

3.1.2) การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2) การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.2.1) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

3.2.2) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า

3.2.3) การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่

3.2.4) การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้

3.2.5) การเลี้ยงสัตว์

3.2.6) การนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน

3.3) การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย

3.3.1) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นไทย

3.3.2) การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย

3.3.3) การประกอบอาหารไทย

3.3.4) การศึกษานอกสถานที่

3.3.5) การละเล่นพื้นบ้านของไทย

3.4) การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม

3.4.1) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน

3.4.2) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน

3.4.3) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ

3.4.4) การดูแลห้องเรียนร่วมกัน

3.4.5) การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ

3.5) การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ

3.5.1) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

3.5.2) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น

3.5.3) การทำศิลปะกิจกรรมวันสำคัญ

3.6) การแก้ปัญหาความขัดแย้ง

3.6.1) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา

3.6.2) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

3.7) การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

3.7.1) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

4) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการ ใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิด รวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐาน ของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป โดยมีรายละเอียดประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริม พัฒนาการด้านสติปัญญา ดังนี้

4.1) การใช้ภาษา

4.1.1) การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม

4.1.2) การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ

4.1.3) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่าง ๆ

4.1.4) การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก และความต้องการ

4.1.5) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง

4.1.6) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

4.1.7) การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำ ต่าง ๆ

4.1.8) การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด

4..1.9) การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร

4.1.10) การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลาย ประเภท/รูปแบบ

4.1.11) การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่าน ร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ

4.1.12) การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง

4.1.13) การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และ ข้อความ

4.1.14) การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตา ตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง

4.1.15) การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย

4.1.16) การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่าน การอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่

4.1.17) การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำ ๆ กัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง

4.1.18) การเล่นเกมทางภาษา

4.1.19) การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง

4.1.20) การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียน อิสระ

4.1.21) การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก /คำคุ้นเคย

4.1.22) การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมาย ด้วยตนเองอย่างอิสระ

4.2) การคิดรวบยอดการคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจ และแก้ปัญหา

4.2.1 การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม

4.2.2) การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมอง ที่ต่างกัน

4.2.3) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่าง ๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ

4.2.4) การเล่นกับสื่อต่าง ๆ ที่เป็นทรงกลม

4.2.5) การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนก สิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะและรูปร่างรูปทรง

4.2.6) การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์และการแยกชิ้นส่วน

4.2.7) การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป

4.2.8) การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

4.2.9) การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่าง ๆ

4.2.10) การรวมและการแยกสิ่งต่าง ๆ

4.2.11) การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่าง ๆ

4.2.12) การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน

4.2.13) การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร

4.2.14) การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา

4.2.15) การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน

4.2.16) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ

4.2.17) การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล

4.2.18) การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

4.2.19) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา

4.3) จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

4.3.1) การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน

4.3.2) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษาท่าทางการเคลื่อนไหว และศิลปะ

4.3.3) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย

4.4) เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้

4.4.1) การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว

4.4.2) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ

4.4.3) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง

4.4.4) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

2.1.6 สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระที่ควรรู้นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็กโดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทังนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

1) เรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก

เด็กควรเรียนรู้ชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่าง ๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การแสดงอารมณ์ และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

2) เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่ สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญ ของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้ จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ

3) ธรรมชาติรอบตัว

เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรงและพลังงานในชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาสาธารณสมบัติ

4) สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย ในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้ สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ใน ชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

ซึ่งสรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะ ของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กได้พัฒนาทั้งดานร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จะเห็นว่า มาตรฐาน และตัวชี้วัด ด้านพัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 9) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย มาตรฐานที่ 10) มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ มาตรฐานที่ 11) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มาตรฐานที่ 12) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย จากโครงสร้างหลักสูตรภาษาของเด็กปฐมวัย จัดอยู่ในพัฒนาการด้านสติปัญญา และในส่วนของสาระการเรียนรู้จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคล และสถานที่ แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กที่มีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ สาระการเรียนรู้ที่กำหนดมี 2 ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญ และสาระการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่าน ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ สังเกต เล่น ทดลอง และคิดแก้ไขปัญหา มีการประเมินพัฒนาการครบทุกด้าน

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเป็นการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยที่ยังไม่เคยมีหลักสูตรนั้นมาก่อน หรือการทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งต้องคำเนินการอย่างเป็นกระบวนการ เป็นขั้นเป็นตอน (นิรมล ศตวุฒิ, 2551, หน้า 5) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมักจะเกี่ยวข้องกับ 3 องค์ประกอบหลักๆ คือ การวางแผนหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตรนั้น Oiva (1992, . 8) ได้อธิบายว่า การวางแผนหมายถึง การคิดหรือขั้นตอนการออกแบบส่วนการนำหลักสูตรไปใช้ คือ การนำแผนลงสู่การปฏิบัติ และการประเมินหลักสูตรหมายถึง การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนนั่นเอง

หลักสูตรแต่ละหลักสูตรจะเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมในสมัยหนึ่ง เมื่อเวลาผ่านไปสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ และเทคโนโลยีเปลี่ยนไป หลักสูตรซึ่งเป็นแม่บทในการจัดการศึกษาก็ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพสังคม และความต้องการของบุคคลในยุกนั้น ๆ จึงเป็นสิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพึงกระทำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อพัฒนาให้ประชากรของประเทศ

สามารถพัฒนาตนเองและสังคมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของโลกและมีประโยชน์สูงสุดในการนำไปใช้ด้วย

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

การฝึกอบรมจะสัมฤทธิ์ผลและบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งคือต้องมีหลักสูตรเป็นตัวกำหนด คำว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมไว้ ดังนี้

กริช อัมโภชน์ (2545 หน้า 2) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึงการจัดกระบวนการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เสริมสร้างทักษะ และแลกเปลี่ยนทัศนะคติตามแนวมุ่งหวังตามที่กำหนดไว้ อันที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจความชำนาญ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอันจะเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

สุริยา เหมคะศิลป (2553 หน้า 2-3) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึงการจัดทำแผนสำหรับจัดเตรียมชุดของโอกาสในการเรียนรู้ของบุคคลที่จะได้รับการฝึกอบรมประกอบด้วยจุดมุ่งหมายและชุดของประสบการณ์การเรียนรู้ได้วางแผนและให้แนวทางไว้เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมได้เรียนรู้ จนมีความรู้ มีทักษะ มีเจตคติที่ดีและมีความสามารถในการจัดการ ตามเป้าหมายที่วางไว้

Ornstein and Hunkin (2004, หน้า 194-195) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรว่าหมายถึงการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามความคิดใหม่ ๆ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาใหม่จะใช้แนวความคิดการเรียนรู้ และแนวคิดการจัดการเรียนการสอน ความสำเร็จของการพัฒนาหลักสูตรต้องมีการวางเผนจัดเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ วิธีปฏิบัติ สื่อ และการประเมินผลที่สามารถนำหลักสูตร ไปใช้อย่างบรรลุเป้าหมาย

Uys and Gwele (2005, หน้า 24) ได้ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวกับความจำเป็นในการสอนหรือเรียนรู้ รวมทั้งการพิจารณาเนื้อหา บทบาท ความคาดหวัง ทรัพยากร และช่วงเวลา สิ่งเหล่านี้เป็นการวางแผนในการสร้างหลักสูตร

จากการศึกษาของ สุดารัตน์ ครุฑกะ (2550) สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึงการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ หรือจัดทำหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น โดยการวางแผน และตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย การวางแผนจัดทำหรือยกร่างหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาความหมายของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมของนักวิชาการข้างต้น พอจะประมวลสรุปความหมายของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมได้ว่า หลักสูตรฝึกอบรมหมายถึง การออกแบบและจัดทำหลักสูตรขึ้นใหม่ ตามเนื้อหาสาระและมวลประสบการณ์เพื่อให้มีความเหมาะสมกับวิถีชีวิต ปัญหาของผู้เรียนและสังคม เพื่อพัฒนาบุคคลให้เกิดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อันจะเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ตรงดามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

จากความหมายของคำว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมแดกต่างไปจากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรโดยทั่วไปในเรื่องของจุดประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาที่ต้องเจาะจง กิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลา

ในการฝึกอบรม และวิธีการวัดและประเมินผล

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2537 หน้า 59) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมี 5 ขั้นตอน คือ การวิเคราะห์งานที่ต้องเรียนรู้ การเลือกเนื้อหาสาระ การเลือกรูปแบบการฝึกอบรม การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

เกศริน มนูญผล (2549 หน้า 46) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่สมบูรณ์ควรประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรขั้นดอนที่ 4 การคัดเลือกเนื้อหาสาระ ขั้นดอนที่ 5 การคัดเลือกยุทธศาสตร์การอบรม และขั้นตอนที่ 6 การคัดเลือกวิธีการวัดผลและประเมินผล

Pareek และ Roa (1981 หน้า 1) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเป็นขั้นตอนที่ต้องจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ตรงกับปัญหาและความจำเป็นของผู้เข้ารับการอบรมแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนที่สำคัญ ๆ ได้แก่

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์จะต้องเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพราะจะช่วยให้ลามารถกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม โดยจะต้องคำนึงถึงความจำเป็นในการฝึกอบรมเป็นพื้นฐาน

2. การคัดเลือกเนื้อหาสาระ จะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ จะต้องเป็นสิ่งใหม่และเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้เข้ารับการอบรม โดยด้องพิจารณาถึงวัยและความรู้เดิม

3. การคัดเลือกกิจกรรมและประสบการณ์การเรียน นอกจากจะเป็นการส่งเสริมให้บรรลุวัตถุประสงค์แล้ว ประสบการณ์ที่จัดจะต้องนำสนใจและเป็นการส่งเสริม เชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์ใหม่กับประสบการณ์เดิม

Dessler (2005, หน้า 271) กล่าวว่า กระบวนการในการฝึกอบรมและพัฒนาประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนของการวิเคราะห์ความต้องการ ระบุทักษะเฉพาะในงานที่ต้องการประเมินทักษะของผู้ที่จะฝึกที่คาดหวังไว้ และการพัฒนาแบบเฉพาะเจาะจง ความรู้และผลงานที่วัดได้จากสิ่งที่ขาด

2. ขั้นตอนการออกแบบการสอน การออกแบบ การรวบรวม และการผลิตโครงการฝึกอบรม รวมถึงคู่มือการใช้ แบบฝึกหัดและกิจกรรม

3. ขั้นตอนของการพิสูจน์ว่าใช้ได้ โดยการนำไปใช้กับกลุ่มผู้ฝึกอบรมที่มีขนาดเล็กเพื่อหาข้ออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น

4. ขั้นตอนของการดำเนินการฝึก โดยการไปฝึกอบรมกลุ่มพนักงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

5. ขั้นตอนของการประเมินผล เป็นขั้นตอนการประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหาร โครงการฝึกอบรม

Laird (1985, หน้า 35-39) ได้กล่าวถึงกระบวนการ และขั้นตอนการฝึกอบรมไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์ (analysis) ในขั้นตอนนี้จำเป็นะต้องกันหาปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในหน่วยงานหรือองค์กร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านการค้นหาความจำเป็นหรือความต้องการในการฝึกอบรม นอกจากนั้น ควรจะมีการค้นหามาตรฐานในการปฏิบัติงาน (job standard) ว่าถูกต้องครบตามขั้นตอนหรือไม่ หลังจากนั้นจะต้องสามารถแยกแยะหาความจำเป็นหรือความต้องการในการฝึกอบรมได้ เพื่อค้นหาทางเลือกในการแก้ไขปัญหาขององค์กร

2. ขั้นตอนการแก้ไขปัญหา (solving the problem) ขั้นตอนนี้จะต้องตัดสินในแก้ปัญหาทางเลือกที่ดีที่สุด และเริ่มออกแบบโครงการฝึกอบรม เนื้อหาสาระ กำหนดคุณสมบัติของเข้ารับการอบรม กำหนดตัววิทยากร และวิทยากรที่ดีนั้นควรมาจากคนในองค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ เพราะจะเป็นผู้รู้ปัญหาได้เป็นอย่างดี

3. ขั้นตอนการประเมินผล (evaluation) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่จะดำเนินการวัดผลและประเมินผลว่า โครงการดังกล่าวมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดสามารถแก้ปัญหาความต้องการในการฝึกอบรมได้มากน้อยเพียงใด และเกิดแนวทางในการปฏิบัติงานใหม่ได้มากน้อยแค่ไหนอย่างไร

Walker (2003, หน้า 73-78 มีความเห็นว่า กระบวนการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรมีขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำเสนอกรอบแนวคิด เป็นขั้นตอนแรกของการวางแผนพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นขั้นตอนของการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ความเชื่อ ทฤษฎี เป้าหมาย ความต้องการและวิธีการที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่จะพัฒนาขึ้น

2. ขั้นพิจารณา เป็นขั้นตอนในการร่วมมือกันของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อร่วมกันตัดสินใจในการกำหนดเกี่ยวกับจุดประสงค์และวิธีการบรรลุจุดประสงค์ การพิจารณาทางเลือกสำหรับการพัฒนาหลักสูตรที่หลากหลายการพิจารณาลำดับขั้นตนขอทางเลือกเหล่านั้น การให้น้ำหนักคะแนนทางเลือกเหล่านั้นและการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสมร่วมกัน

3. ขั้นออกแบบ เป็นขั้นตอนการออกแบบหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตร โดยยึดแนวทางตามที่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียได้พิจารณาร่วมกันในขั้นตอนที่สองเป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนา

Eisner (1993, หน้า 219-223) กำหนดขั้นตอนของกระบวนการในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรไว้เป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายและสิทธิที่ทุกฝ่ายควรจะได้รับ

2. การกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตร

3. การระบุโอกาสในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการแปลงเป้าหมายเละเนื้อหามาสู่สถานการณ์ในการเรียนรู้ที่เป็นไปอย่างมีลำดับ และเกิดความเหมาะสมสำหรับผู้เรียน

4. การจัดระเบียบของโอกาสในการเรียนรู้ด้วยชุดของสื่อต่าง ๆ และกิจกรรมที่สามารถสนับสนุนต่อการเรียนรู้และประสบการณ์ที่มีความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน

5. การจัดระเบียบเนื้อหาสาระ ซึ่งจะต้องคำเนินการให้เป็นแบบบูรณาการที่มีแนวทางอย่างหลากหลาย

6. การระบุวิธีการนำเสนอหรือจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการตอบสนองที่หลากหลายออกมา

7. การกำหนดวิธีการประเมินผล การวัดผลและประเมินผลต้องคำเนินการในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรและประเมินผลเกี่ยวกับผู้เรียนด้วย ซึ่งมักจะเป็นการประเมินอย่างไม่เป็นทางการ (informal evaluation)โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ร่วมกันตัดสินใจเกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียน และประสิทธิภาพของหลักสูตร

สรุปได้ว่า กระบวนการและขั้นตอนในการฝึกอบรมสามารถที่จะแบ่งออกได้ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ซึ่งประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนการฝึกอบรมการดำเนินการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรม

ตารางที่ 2.1 สังเคราะห์ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

หัวข้อ	กุลยา ตันติ ผลา ชีวะ	เกศริน มนูญ ผล	Pareek และ Roa	Dessler	Laird	Walker	Eisner	วิจัย
ขั้น เตรียมการ	√			√	√	√	√	5
เป้าหมาย		√					√	2
วัตถุประสงค์		√	√			√		3
เนื้อหาสาระ	√	√	√	√			√	5
รูปแบบการ ฝึกอบรม	√	√				√	√	4
การจัด ประสบการณ์	√	√	√	√			√	5
การ ประเมินผล	√	√		√	√		√	5

ตารางที่ 2.2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้	องค์ประกอบ
1. ขั้นเตรียมการ	- ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเนื้อหาในหลักสูตร - กำหนดวิทยากร, ผู้เข้าอบรม - ขั้นตอนการอบรม
2 .เนื้อหาสาระ	- เนื้อหาสาระองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องการหลักสูตรฝึกอบรม รูปแบบการฝึกอบรม
3. การจัดประสบการณ์	- นำความรู้ไปอบรม ตามที่ได้กำหนดไว้
4. การประเมินผล	- การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม - การประเมินผลความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม

ความหมายของการฝึกอบรม

นักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ดังนี้

ชูชัย สมิทธิไกร (2540 หน้า 5) ได้กล่าว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างหรือเพิ่มความรู้ ทักษะความสามารถ และเจตคดีอันจะช่วยปรับปรุงให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

Beach (1980 หน้า 1) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้และมีความชำนาญ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ และเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลไปในทางที่ต้องการ

Nadler and Nadler (1994, หน้า 6) กล่าวว่า การฝึกอบรม (training) เป็นกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือทักษะในการปฏิบัติงาน เพื่อมุ่งให้บุคลากรในองค์กรเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและทัศนคติ โดยสอดคล้องกับเป้าหมายและมาตรฐานที่องค์กรกำหนดไว้ ในระยะเวลาดำเนินกิจกรรมสั้น ๆ ตามความจำเป็นรวมทั้งสามารถนำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้ทันทีในสถานการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้น และเป็นกระบวนการในการสอนบุคลากรใหม่เพื่อให้มีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ในขณะเดียวกัน อาจเป็นการเพิ่มพูนทักษะที่บุคคลต้องการ ซึ่งเป็นการพัฒนางานปัจจุบันและในอนาคตด้วย บางแห่งอาจใช้คำว่า ฝึกอบรมควบคู่ไปกับการพัฒนา ถึงแม้จะมีความแตกต่างกันบ้าง

Goldstein (1993, หน้า 342) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ว่า "การฝึกอบรมเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ ทักษะความสามารถและทัศนคติ

สำหรับในประเทศไทย ได้มีผู้ให้ความหมายการฝึกอบรมดังต่อไปนี้

สมชาติ กิจยรรยง และอรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2550, หน้า 12) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ (knowledge) ความเข้าใจ (understand) ความชำนาญ (skill) และทัศนคติ (attitude) ที่ดีเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกระทั่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดการเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

เพ็ชรี รูปะวิเชตร์ (2554, หน้า 7 ได้สรุปความหมายของการฝึกอบรมหมายถึงกระบวนการที่องค์กรได้จัดขึ้นมาหรือดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูน ความรู้ทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถในการทำงานของบุคลากร และเพื่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ พฤติกรรมอันไม่พึประสงค์ของบุคลากร ทั้งนี้ก็เพื่อให้บุคลากร ได้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ และมีคุณสมบัติที่องค์กรคาดหวังหรือต้องการ โดยการที่บุคลากรมีคุณสมบัติและคุณภาพนี้จะนำพาองค์กรให้สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีศักยภาพในการแข่งขันต่อไป

สรุปได้ว่า การฝึกอบรมนั้นมีความหมาย คังต่อไปนี้คือ

1. การฝึกอบรมเป็นกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบตามความจำเป็นในการฝึกอบรม

2. การฝึกอบรมมุ่งปรับปรุงหรือเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทัศนคติในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร สถาบันในหน่วยงาน หรือเป็นรายบุคคล

3. การฝึกอบรมเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรหรือสถาบัน หน่วยงานในสภาพปัจจุบันและในอนาคต

4. การฝึกอบรมมุ่งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ ทักษะ ทัศนคติที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

จากที่กล่าวมาของความหมายเกี่ยวกับการฝึกอบรม สามารถสรุปความหมายของการฝึกอบรมได้ว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นอย่างมีระบบ เพื่อพัฒนาให้บุคคลมีความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเรื่องความรู้ ทัศนคติ อันจะช่วยปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการอบรม

ความสำคัญของการฝึกอบรม

จงกลนี ชุดิมาเทวินทร์ (2542 หน้า 4-5) กล่าวว่า องค์การต่าง ๆ ไม่ว่าจากภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน และในสถานศึกษาหลายแห่ง ด่างก็ให้ความสำคัญในเรื่องการฝึกอบรมเป็นอย่างมาก และนับว่ายิ่งจะให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น ในรูปของการจัดการตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการฝึกอบรมขึ้นในองค์การ หรือส่งเสริมให้บุคลากรมีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพราะถือว่าคนเป็นทรัพยากรที่เป็นกลไกสำคัญต่อความสำเร็จและเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดในองค์การหรือหน่วยงาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ จำเป็นต้องมีการจัดการการฝึกอบรมขึ้นมาทุกหน่วยงาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการฝึกอบรมมีความจำเป็นอย่างต่อเนื่องสำหรับองค์การที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ

กริช อัมโภซน์ (2545 หน้า 45) กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกอบรมว่าการฝึกอบรมจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานใหม่และผู้มีประสบการมาแล้วทำงานได้ดีขึ้นทั้งทางคุณภาพและปริมาณเพราะรู้วิธีทำงานที่ถูกต้อง รู้จักใช้เครื่องมือช่วยในการทำงาน สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการทำงานได้ดี ช่วยลดปัญหาในการปฏิบัติงานทำให้มีขวัญกำลังใจของคนทำงานดีขึ้น มีการควบคุมการกระทำโดยผู้ปฏิบัติเอง ลดอุบัติเหตุ ลดความสิ้นเปลืองและเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงขององค์การ

น้อย ศิริโชติ (2546 หน้า 6-7) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีที่สำคัญและจำเป็นสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะบริหารงานด้านบุคลากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนผู้

มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะอย่าง การพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น อันจะมีผลไปสู่การพัฒนาประเทศในที่สุด ความสำคัญของการฝึกอบรม

1. การฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีช่วยป้องกันปัญหา ตามปกติแล้วผู้สำเร็จการศึกษาใหม่ ๆ รวมทั้งบุคคลบางกลุ่ม มักจะขาดความรู้ด้านทฤษฎีและความชำนาญในการปฏิบัติจริง ๆ จึงต้องจัดการฝึกอบรมขึ้นเพื่อแนะนำให้บุคคลเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานในหน่วยงานมากยิ่งขึ้น ช่วยให้มีกำลังใจ ในการทำงานเพิ่มพูนประสิทธิภาพของงานให้สูงขึ้น

2. การฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีช่วยแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของบุคลากรในแต่ละหน่วยงานนั้นมักจะประลบปัญหาอยู่เสมอ เช่น ปัญหาการไม่รู้จักใช้เครื่องมือเครื่องใช้อันทันสมัยที่นำมาใช้ การฝึกอบรมบุคลากรสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้

3. การฝึกอบรม เป็นการเสริมสร้างวิทยาการทันสมัยให้แก่บุคลากร ในปัจจุบันวิทยาการเจริญก้าวหน้าไปมากมีการปรับปรุงสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งบุคลากรเหล่านั้นไม่มีประสบการณ์หรือเรียนรู้ การฝึกอบรมจึงมีบทมาทเข้ามาช่วยเหลือได้

4. การฝึกอบรมช่วยประหยัดรายจ่ายได้มาก เนื่องจากการฝึกอบรมเป็นกรรมวิธีที่จัดขึ้นในระยะเวลาอันสั้นกายใต้งบประมาณที่จำกัด และฝึกอบรมเฉพาะบางหัวข้อที่ต้องการเสริมความรู้ ทักษะ และประสบการณ์เท่านั้น จึงไม่ต้องลงทุนมากเท่ากับการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย

5. การฝึกอบรม เป็นกรรมวิธีที่ช่วยให้บุคลากรมีการเรียนเพิ่มเดิมประสูบการณ์ไม่ต้องเสียเวลาการทำงานปกติมากจนก่อให้เกิดการทิ้งงานหรือเสียงาน เนื่องจากการจัดการอบรมเป็นการจัดในช่วงเวลาที่สั้นอาจจัดนอกเวลาการทำงานตามปกติหรือในวันหยุดสุดสัปดาห์จึงไม่มีการลงทุนด้วยเวลามาก

6. การฝึกอบรมเป็นการสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิด สามารถสร้างองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพ พัฒนาทักษะความรู้ให้กับผู้ที่สนใจอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

ณัฏพันธ์ เขจรนันทน์ (2547 หน้า 126) ให้ความหมายว่า "การฝึกอบรม คือ กรรมวิธีในการที่จะเพิ่มสมรรถภาพในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งในด้านความคิด การกระทำ ความสามารถความรู้ ความชำนาญ และการแสดงออก"

โดยสรุปถึงความสำคัญของการฝึกอบรมนั้นในแง่ของความหมายได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการฝึกอบรมได้อย่างชัดเจนว่า การฝึกอบรม คือ กระบวนการที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เพื่อเพิ่มพูนหรือพัฒนาสมรรถภาพในด้านต่างๆ ตลอดจนปรับปรุงพฤติกรรม อันจะนำมาซึ่งการแสดงออกที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

สมคิด บางโม (2544 หน้า 14) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นการเพิ่มพูนความสามารถในการทำงานเฉพาะอย่าง โดยมีจุดประสงค์ 4 ประการ เรียกว่า KUSA ซึ่งประกอบด้วย

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge : K) เป็นการให้ความรู้ หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

2. เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ (Understand : U) เป็นลักษณะที่ต่อเนื่องจากการให้ความรู้ กล่าวคือ เมื่อรู้หลักการหรือทฤษฎีแล้ว สามารถดีความ แปลความ ขยายความ และอธิบายให้คนอื่นทราบได้ รวมทั้งลามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

3.เพื่อเพิ่มพูนทักษะ (Skill : S) เป็นการฝึกความชำนาญหรือความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใด

4. เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ (Attitude : A) เป็นการสร้างความรู้สึกที่ดีต่อองค์การต่อผู้บังคับบัญชา ต่อเพื่อนร่วมงานและต่อหน้าที่ที่รับผิดชอบ

วิน เชื้อโพธิ์หัก (2537 หน้า 30) กล่าวว่า การฝึกอบรมโดยทั่วไปแล้วจะมีวัตถุประสงค์ 4 อย่างคือ

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ วัตถุประสงค์ข้อนี้เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้รับความรู้ หลักการ ทฤษฎีในเรื่องที่เข้ารับการฝึกอบรม การฝึกอบรมจึงเป็นการบรรยายอภิปราย สรุปเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับความรู้นั้น อบรมที่เกี่ยวกับความรู้แนวคิดหรือทฤษฎีใหม่ ๆ ซึ่งเกิดจากการทดลอง คันคว้า วิจัย แล้วนำความรู้นั้นมาเผยแพร่ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทราบเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น

2. เพื่อเพิ่มทักษะและประสบการณ์ในการทำงาน วัตถุประสงค์ข้อนี้เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีความชำนาญ ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมจึงเป็นการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ลงมือปฏิบัติงานโดยใช้เครื่องมือ หรือวัสดุเกื้อหนุนเช่นเดียวหรือคล้ายคลึงกับเครื่องมือ เมื่อผู้เข้ารบการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติด้วยเครื่องมือเช่นเดียวกับที่ใช้ในองค์การ เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติด้วยเครื่องมือเช่นเดียวกับที่ใช้ในองค์การเข้าก็จะมีความชำนาญ คล่องแคล่วในการใช้เครื่องมือนั้นรู้ปัญหาจะได้ถามไถ่วิทยากรจึงทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะในการทำงานนั้น

3. เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม วัตถุประสงค์ข้อนี้เน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปรับเปลี่ยนความประพฤติหรือพฤติกรรมของคนให้เป็นพฤติกรรมที่ดีเป็นที่ต้องการของสังคม บุคคลจำนวนมากมีความรู้ดี แต่เมื่อนำความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตการกระทำบางอย่างของบุคคลเหล่านั้น มีผลกระทบต่อสังคม เช่น ผู้ขับขี่รถยนต์รถจักรยานยนต์ผู้ขับขี่ทุกคนมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องหมายการจราจร หรือสัญญาณไฟจราจรบุคคลเหล่านี้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการจราจรดีแค่มีความประพฤติไม่สอดคล้องกับความรู้จึงต้องจัดการฝึกอบรมเพื่อโน้มน้าวจิตใจให้ประพฤติให้ถูกต้องเพื่อจะไม่เกิดอันตรายกับผู้อื่นและเพื่อความสะดวกในการคลองตัวของการจราจร ดังนั้น การฝึกอบรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมเป็นการจัดกิจกรรมเน้นทางด้านจดใจของผู้เขารบการกอบวมให้ผู้เข้ารับการอบรมเห็นคุณค่าของการประพฤติตามกฎของสังคม

4. เพื่อเปลี่ยนเจตคติให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์การ การที่บุคลากรเข้ามาอยู่ในองค์การ บุคลากรจะต้องมีเจตคติตรงกับเจตคติขององค์การ องค์การที่ดีจะต้องมีบุคลากรที่มีความตั้งใจกันในการจัดการองค์การให้บรรลุเป้าหมาย องค์การจึงมีหน้าที่ที่จะต้องปรับเปลี่ยนเจตคติของบุคลากรทุกคนให้มีเจตคติที่ตรงกับองค์การ

จากที่กล่าวมาของวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมข้างตันสามารถสรุปวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ได้ว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เกี่ยวข้องกับ 3 ปัจจัยหลัก คือ ความรู้ ทักษะ และเจต

คติ ถ้าผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์หลักทั้ง 3 ประการข้างตัน ลามารถเชื่อถือได้ว่าบุคคลที่ผ่านการฝึกอบรมนั้น ๆ จะมีส่วนช่วยผลักคันให้องค์กรมีผลผลิตเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังมีส่วนช่วยให้กิจการพัฒนาอย่างตรงเป้าหมาย

ประเภทของการฝึกอบรม

สุภาพร พิศาลบุตร และยงยุทธ เกษลาคร (2545 หน้า 74-75) ได้จำแนกประเภทของการฝึกอบรมโดยใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

1. การฝึกอบรมโดยยึดจุดประสงค์เบินเกณฑ์ จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

1.1 การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับงาน เหมาะอย่างยิ่งสำหรับองค์การที่มีการปรับเปลี่ยนลักษณะงาน ระเบียบ ข้อบังดับ นโยบาย วิธีการ ปฏิบัติต่าง ๆ หรือมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการทำงาน

1.2 การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาประสบการณ์ บุคลากรใน แต่ละระดับขององค์กรอาจต้องใช้ทักษะในการทำงานหรือต้องการทักษะเพิ่มขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่

2. การฝึกอบรมโดยยึดระยะเวลาการทำงานเป็นเกณฑ์ จำแนกได้ 2 ประเภท คือ

2.1 การฝึกอบรมก่อนเข้าทำงาน เป็นความต้องการขององค์การ ที่มุ่งเสริมสร้างความรู้ความสามารถ ความชำนาญเกี่ยวกับงานในส่วนที่บุคคลจะต้องรับผิดชอบ ก่อนที่จะเริ่มการปฏิบัติงาน

2.2 การฝึกอบรมเมื่อได้เข้าทำงานแล้ว เป็นการฝึกอบรมตั้งแต่ แรกเริ่มที่บุคคลเข้าทำงานในองค์กร และเป็นการฝึกอบรมสำหรับผู้ที่กำลังปฏิบัติงานให้เกิด การเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ต้องการนอกจากการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะเฉพาะเรื่อง ให้กับบุคลากรแล้ว ยังมีการอบรมใน ลักษณะอื่นๆ เช่น การอบรมเพื่อฟื้นความรู้ใหม่ หรือการมีกอบรมในลักษณะ ที่เป็นการศึกษาต่อเนื่อง ซึ่งรูปแบบของการอบรมจะแดกค่างกันไปตาม ความจำเป็นและลักษณะของงานซึ่งหากจะกล้าวอย่างกว้าง ๆ แล้วอาจแบ่งการฝึกอบรมออกเป็น 2 ประเภทคือการฝึกอบรมที่เป็นทางการ และการมีอบรมอย่างไม่เป็นทางการ

จงกลนี ชุติมาเทวินทร์ (2542 หน้า 10-11) และทวีป อภิสิทธิ์ (2538 หน้า 16-17) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ประเภทของการฝึกอบรมสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การฝึกอบรมก่อนประจำการ การฝึกอบรมให้กับผู้เข้างานใหม่หรือเพิ่งจะเริ่มโครงการใหม่ โดยทั่วไปผู้เข้าอบรมมักจะอยู่ในระยะทดลองงาน ซึ่งเนื้อหาของ การอบรมจะเน้นในเรื่องของภารกิจแรกเริ่ม และภารกิจทั่วไปขององค์กร เนื้อหาโดยทั่วไปจะมี ลักษณะผสมผสาน คือมีทั้งการฝึกอบรมในห้อง และการฝึกภาคสนาม ปกติจะมีช่วงเวลาที่ไม่นาน นักตั้งแต่ 2-3 วัน หรือบางกรณีอาจจะใช้เวลาเป็นเดือน

2. การฝึกอบรมระหว่างประจำการ เป็นการฝึกอบรมในช่วงที่เข้าทำงานแล้ว หรือผ่านระยะการทดลองแล้ว การฝึกอบรมจะจัดให้เป็นระยะ ๆ ให้กับระดับของ บุคลากรที่แตกต่างกัน มีทั้งในเรื่องของการบริหารทั่วไป การอบรม การจัดการ การอบรมเฉพาะ

3. การฝึกอบรมในโครงการ เป็นการอบรมที่จัดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติ งานในโครงการอาทิ เช่น โครงการที่ได้รับทุนอุดหนุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีระยะเวลาไม่นานนัก เป็นการอบรมเฉพาะเรื่อง หรือ

เฉพาะประเภทของบุคลากร มีทั้งการอบรมทางด้านเทคนิคและ การอบรมในเชิงจัดการ จัดอบรมโดยผู้ให้ทุน ปกติระยะสั้น คือ 1-3 เตือน หรือขึ้นอยู่กับความจำเป็น ของโครงการ

4. การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคนเอง มีความหมายกว้างและ ครอบคลุม เช่น กรณี บุคคลที่ทำงานมานานและมีความรู้ที่ไม่ทันต่อโลกและเหตุการณ์ เริ่มจะไม่ทันกับ ข้อมูลหรือวิทยาการสมัยใหม่ ทำให้เกิดความคิดที่จะพัฒนาตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นการอบรมเพื่อพื้นฟู ความรู้ใหม่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการอบรมเต็มเวลาหรือบางส่วนของเวลา โดยหน่วยงานต้นสังกัดจะให้ การอนุมัติและสนับสนุนด้านการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการอบรมนอกสถานที่ ระยะเวลาจะขึ้นอยู่กับ คุณสมบัติที่หน่วยงานต้องการจะพัฒนา มีทั้งระยะสั้นและระยะยาว หรือบางคนอาจจะลาศึกษาต่อ ซึ่งการศึกษาต่อก็คือ การฝึกอบรมอย่างเป็นทางการเช่นกันจากที่กล่าวมาของประเภทการฝึกอบรม สามารถสรุปได้ว่า ประเภทการฝึกอบรมจำแนกเป็น การฝึกอบรมก่อนประจำการ ระหว่างประจำการ การฝึกอบรมตามโครงการ และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายของการอบรมที่ แตกต่างกันตามความต้องการเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของบุคลากรในองค์กร

ชูชัย สมิทธิไกร (2548, หน้า 7-8) และ สมคิด บางโม (2553, หน้า 34-35) กล่าวว่าการฝึกอบรมมีอยู่ด้วยกันหลายประเภท และสามารถจำแนกตามเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. แหล่งของการฝึกอบรม เกณฑ์ประเภทนี้บ่งถึงเหล่งของผู้รับผิดชอบการฝึกอบรมซึ่งแบ่งได้เป็นสองลักษณะ คือ องค์กรจัดขึ้นเองภายในสถานที่ทำงาน โดยหน่วยฝึกอบรมขององค์กรจะเป็นผู้ออกแบบ

1.1 การฝึกอบรมภายในองค์กร (in-house training) การฝึกอบรมแบบนี้เป็นสิ่งที่และพัฒนาหลักสูตร กำหนดตารางเวลา และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกองค์กรมาเป็นวิทยากร การฝึกอบรมประเภทนี้มีข้อดีตรงที่ว่า องค์กรสามารถกำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างเต็มที่แต่ข้อเสียก็คือ องค์กรอาจจะต้องทุ่มเททรัพยากรทั้งในด้านกำลังคน และเงินทองให้แก่การฝึกอบรมประเภทนี้มาพอสมควร เนื่องจากจำเป็นจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบการคำเนินการทั้งหมด ตั้งแต่การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การจัดหาวิทยากร การจัดการด้านต่าง ๆ รวมทั้งการประเมินผล

1.2 การซื้อการฝึกอบรมจากภายนอก การฝึกอบรมประเภทนี้มิได้เป็นสิ่งที่องค์กรจัดขึ้นเอง แต่เป็นการจ้างองค์กรฝึกอบรมภายนอกให้เป็นผู้จัดการฝึกอบรมแทน หรืออาจจะเป็นการส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งจัดขึ้นโดยองค์กรภายนอก องค์กรที่รับจัดการฝึกอบรมให้แก่ผู้อื่นมีอยู่ด้วยกันหลายองค์กร การซื้อการฝึกอบรมจากภายนอกมักจะเป็นที่นิยมขององค์กรที่มีขนาดเล็ก มีพนักงานไม่มาก และไม่มีหน่วยฝึกอบรมเป็นของตนเอง

2. การจัดประสบการณ์การฝึกอบรม เกณฑ์ข้อนี้บ่งบอกว่า การฝึกอบรมได้รับการจัดขึ้นในขณะที่ผู้รับการฝึกอบรม กำลังปฏิบัติงานอยู่ด้วย หรือหยุดพักการปฏิบัติงานไว้ชั่วคราว เพื่อรับการอบรมในห้องเรียน

2.1 การฝึกอบรมในงาน (on-the-job training) การฝึกอบรมประเภทนี้ จะกระทำโดยการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมลงมือปฏิบัติงานจริง ๆ ในสถานที่ทำงานจริง ภายใต้การดูแลเอาใจใส่ของพนักงานซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง โดยการแสดงวิธีการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งอธิบายประกอบจากนั้น

จึงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติตาม พี่เลี้ยงจะดอยดูแถให้ทำตำแนะนำและช่วยเหลือหากมีปัญหาเกิดขึ้น

2.2 การฝึกอบรมนอกงาน (of-the job training) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเภทนี้จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในสถานที่ฝึกอบรมโดยเฉพาะ และต้องหยุดพักการปฏิบัติงานภายในองค์กรไว้เป็นเวลาชั่วคราว จนกว่าการฝึกอบรมจะเสร็จสิ้น

3. ทักษะที่ต้องการฝึก หมายถึง สิ่งที่การฝึกอบรมต้องการเพิ่มพูนหรือสร้างขึ้นในตัวผู้รับการฝึกอบรม

3.1 การฝึกอบรมทักษะค้านเทคนิค (technical skills training) คือ การฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านเทคนิค เช่น การบำรุงรักษาเครื่องจักร การวิเคราะห์สินเชื่อ การซ่อมแซมรถยนต์ เป็นต้น

3.2 การฝึกอบรมทักษะด้านการจัดการ (managerial skills training) คือการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักมะด้านการจัดการและบริหารงาน โดยส่วนใหญ่แล้วผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะมีตำแหน่งเป็นผู้จัดการหรือหัวหน้างานขององค์กร

3.3 การฝึกอบรมทักษะด้านการติดต่อสัมพันธ์ (interpersonal skills training)การฝึกอบรมประเกทนี้ มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการพัฒนาทักมะในค้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งการมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน

4. ระดับชั้นของพนักงานที่เข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง ระดับความรับผิดชอบในงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

4.1 การฝึกอบรมระดับพนักงานปฏิบัติการ (employee training) คือ การฝึกอบรมที่จัดให้แก่พนักงานระดับปฏิบัติการ ซึ่งทำหน้าที่ผลิตสินค้าหรือให้บริการแก่ลูกค้าโดยตรง โดยมักจะเป็นการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและขั้นตอนของการปฏิบัติงาน

4.2 การฝึกอบรมระดับหัวหน้างาน (supervisory training) คือ การฝึกอบรมที่มุ่งเน้นกลุ่มพนักงานที่ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารระดับนขององค์กรโดยส่วนใหญ่แล้วการฝึกอบรมประเภทนี้มักจะมีหลักสูตรที่ให้ความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารงาน

4.3 การฝึกอบรมระดับผู้จัดการ (managerial training) กลุ่มเป้าหมายของการฝึกอบรมประเภทนี้ คือ กลุ่มพนักงานระดับผู้จัดการฝ่ายหรือผู้จัดการระดับกลางขององค์กร เนื้อหาของการฝึกอบรมแบบนี้ ก็จะมุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดการและบริหารที่ลึกซึ้งมากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้สามารถบริหารงานและจัดการคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.4 การฝึกอบรมระดับผู้บริหารชั้นสูง (executive training) การฝึกอบรมประเภทนี้มุ่งเน้นให้ผู้รับการอบรมซึ่งเป็นผู้บริหารระดับสูงขององค์กร อาทิ ผู้อำนวยการฝ่ายกรรมการบริหาร ประธานและรองประธานบริษัท มีความรู้ความเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับการบริหารองค์กร เช่น กาวางแผนและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (strategic planning and decision-making) หรือการพัฒนาองค์กร (organizational development) เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว ประเภทของการฝึกอบรม สามารถจำแนกได้ตามเกณฑ์ต่างๆ คือแหล่งของการฝึกอบรม การจัดประสบการณ์การฝึกอบรม ทักษะที่ต้องการฝึก และระดับชั้นของพนักงานที่เข้ารับการฝึกอบรม

เทคนิคการฝึกอบรม

กริช อัมโภชน์ (2545 : 55-57) ได้กล่าวว่า เทคนิคการฝึกอบรม (Training technique) หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการสื่อสาร หรือถ่ายทอดความรู้ ความคิดเห็น ข้อเท็จจริงประสบการณ์ หรือข้อมูลต่าง ๆ ระหว่างผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ได้กำหนดไว้ และได้แบ่งองค์ประกอบของเทคนิคการฝึกอบรมไว้ดังนี้

2.7.1 ประเภทของเทคนิคการฝึกอบรม โดยทั่วไปแบ่งประเภทของเทคนิคการฝึกอบรมเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ประเภทการบรรยายและอภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เทคนิคการฝึกอบรมประเภทนี้ได้แก่ การบรรยายหรือปาฐกถา การบรรยายเป็นชุด การอภิปรายเป็นคณะ เป็นต้น

2. ประเภทให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีบทบาทร่วม เช่น การสัมมนาการอภิปรายกลุ่ม การประชุม การระดมความคิด การแสดงบทบาทสมมุติ การประชุมถกเถียงการศึกษาเฉพาะกรณี การสัมภาษณ์ การลากิจ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การทัศนศึกษา เป็นต้น

3. ประเภทพัฒนาเฉพาะตัวบุคคล ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถปรับให้เข้ากับระดับความสามารถในการเรียนรู้และความสะดวกของตนได้ เช่น การสอนแบบสำเร็จรูปการสอนแนะ

4. ประเภทใช้สื่อในการฝึกอบรม เช่น การใช้สไลด์ประกอบเสียง การใช้ภาพยนตร์ประกอบ

2.7.2 การเลือกใช้เทคนิคการฝึกอบรม การเลือกใช้เทคนิคการฝึกอบรมให้เหมาะกับโครงการฝึกอบรมในแต่ละครั้งนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการใช้เทคนิคการฝึกอบรมที่เหมาะสมนั้นลามารถช่วยให้เกิดการเรียนและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆซึ่งได้แก่ ความรู้ ทักษะ และทัศนคติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ตามวัตถุประสงค์สถานการณ์ และปัจจัยอื่น ๆ ของโครงการฝึกอบรมนั้น ๆ การเลือกใช้เทคนิคการฝึกอบรมต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม เทคนิคการฝึกอบรมจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมว่าต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ เจตคติหรือทั้ง 3 ด้านไปพร้อม ๆ กัน ถ้าต้องการให้เกิดความรู้ เฉพาะอย่างยิ่งความรู้ระดับความจำความเข้าใจ และมีผู้เข้ารับการอบรมจำนวนมาก อาจจะใช้เทคนิคการบรรยายได้ แต่ถ้าต้องการให้ผู้เข้าฝึกอบรมจำได้แม่นยำและจำได้นานและเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นนั้น อาจจะต้องใช้กิจกรรม หรือโสดทันปกรณ์ค่าง 9 ประกอบการบรรยายด้วย น่าจะเป็นประโยชน์ได้อย่างมากและนำจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีโอกาสใช้ประสาทสัมผัสทุกด้านซึ่งจะช่วยให้การฝึกอบรมในแต่ละครั้งได้รับความสำเร็จดามวัตถุประสงค์อย่างแน่นนอน

2. สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ ในการเลือกเทคนิคการฝึกอบรมต้องสอดคล้องกับเนื้อหาสาระในหลักสูตร เพราะเนื้อหาลาระนั้นจะต้องมีความยากง่ายพอเหมาะกับความรู้ความสามารถและต้องมีความต่อเนื่องกับพื้นฐานเดิมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยปกติแล้วเพื่อหาตาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโดรงการฝึกอบรมแล้วมักจะแบ่งเนื้อหาออกได้เป็นเนื้อหาประเภทข้อเท็จจริง ความรู้ทั่วไป แนวคิดและหลักการ การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ความถามารถ ทักษะและทัศนคติ ซึ่งในทำนองเดียวกันก็ไม่อาจแยกเนื้อเนื้อนาลาระของวิชาใดวิชาหนึ่งออกจากกิจกรรมวิธีการหรือเทคนิคการมีกอบรมได้แต่อย่างใด และถ้าหากจะถือหลักการเรียนรู้

โดยการกระทำด้วยแล้ว จะเห็นได้ชัดเจนมากขึ้นว่า ไม่สามารถจะแยกเนื้อหาสาระของหลักสูตรออกจากเทคนิคการฝึกอบรมได้เลย เพราะว่ากิจกรรมที่กระทำนั้นเป็นทั้งเนื้อหาสาระและเทคนิคการฝึกอบรมพร้อม ๆ กันนั่นเอง

3. ผู้เข้ารับการอบรม ในการใช้เทศนิดการฝึกอบรมต้องคำนึงถึงผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นสำคัญ อันได้แก่

3.1 ความรู้ความสามารถ ระดับความสามารถและความฉลาดสูงมาก ๆ ชอบที่จะเรียนรู้ และเรียนได้ดีในบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตยและเป็นกันเอง แต่มุ่งที่จะเรียนโดยกระบนการกลุ่มน้อยและเน้นการเรียนรู้ตามลำพังมากกว่าจึงเห็นได้ว่าเทคนิคการมีกอบรมที่นำมาใช้นั้นต้องเปิดโอกาลให้ผู้เข้าฝึกอบรมที่มีความฉลาดมากมีอิสรภาพที่จะเรียนรู้ในบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยการฝึกอบรมนั้น 9 ก็ต้องเอื้ออำนวยให้บุคคลเหล่านี้ได้เรียนรู้ตามสำพังให้มากกว่าผู้มีความสามารถและความเฉลียวฉลาดไม่ค่อยมากนัก ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความตามารถและมีความฉลาดพอสมควรนั้นค่อนข้างจะได้รับผลประโยชน์และสามารถเรียนรู้ได้ดี

3.2 ระดับการศึกษา ต้องคำนึงถึงระตับการศึกษาหรือประสบการณ์เดิมของเขาด้วย กล่าวคือ เทคนิคที่ใช้ต้องไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อนมากจนเกินแก่การทำความเข้าใจให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมที่มีระดับการศึกษาไม่สูงนัก และหากใช้เทคนิค การฝึกอบรมที่ง่ายจนเกินไปกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีระดับการศึกษาสูง ๆ ก็จะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย และไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้แต่อย่างใดเลย

3.3 อายุและวัย อายุหรือวัยของผู้เข้ารับการฝึกอบรมก็มีความสำคัญที่ต้องคำนึงถึง เพราะธรรมชาติของการเรียนรู้ของเด็กแตกต่างจากธรรมชาติของการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ วิธีการ กิจกรรม โสตทัศนอุปกรณ์ และเทคนิคการฝึกอบรมก็จะตืองแตกต่างไปด้วย ในการใช้เทคนิคการฝึกอบรมและการจัดกิจกรรมนั้นจะต้องให้สอดคล้องกับความแตกต่างดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นความต้องการที่จะรู้ถึงเหตุผลที่ว่าทำไมจะต้องเรียนรู้ การมีความเข้าใจในตนเองบทบาทของประลบการณ์ความรู้เพื่อจะเรียนรู้ แนวโน้มของการเรียนรู้และรวมถึงแรงจูงใจที่ต้องการจะเรียนรู้อีกด้วย

สรุป เทคนิคของการเข้ารับการอบรมประเภทของเทคนิคการอบรมประกอบไปด้วยการบรรยาย การมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการอบรม เทคนิคเฉพาะตัวและการใช้สื่อ การเลือกเทคนิคการอบรมจะต้องจะต้องคำนึงถึง วัตถุประสงค์และเนื้อหาของการอบรม รวมถึง ความสามารถ ระดับการศึกษาอายุของผู้เข้ารับการอบรมด้วยจึงจะทำให้การอบรมนั้นมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรจากอดีตถึงปัจจุบันมีความหมายแตกต่างกันตามยุคสมัย ซึ่งในปัจจุบันอาจจะสรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นผลหรือมวลประสบการณ์ ที่ประกอบด้วยผลลัพธ์ที่คาดหวังหรือมาตรฐานการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ ประสบการณ์การเรียนรู้ วิธีการสอนและการวัดประเมินผล

เพื่อนำไปสู่เป้าหมายโดยนักพัฒนาหลักสูตรต้องทำหน้าที่กำหนดเป้าหมาย วางแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เนื้อหาสาระและประเมินผลการเรียนรู้ความสำคัญของหลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา โดยหลักสูตร จะเป็นเครื่องมือที่ทำให้ ความมุ่งหมายของ

การศึกษาของประเทศในแต่ละระดับมีประสิทธิภาพดังนั้นอาจจะสรุปความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นแผนและแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติให้บรรลุตามความมุ่งหมายและนโยบาย

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการศึกษา หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ทำให้ปรัชญาหรือความมุ่งหมายทางการศึกษา บรรลุความมุ่งหมายเพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ อีกทั้งเป็นการกำหนดแนวทางในการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติและค่านิยมในอันที่จะนำประเทศไปสู่ความเจริญในทุกๆด้าน

ราชบัณฑิตยสถาน (2552) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึงประมวลวิชาและกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในสถานศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง

รุจิร์ ภู่สาระ (2545 หน้า 1) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง แผนการเรียนประกอบด้วยเป้าหมาย และจุดประสงค์เฉพาะที่จะนำเสนอและจัดการเนื้อหา รวมถึงแบบของการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ และท้ายที่สุดจะต้องมีการประเมินผลของการเรียน ดั่งเช่น

- หลักสูตรคือแผนการเรียน
- หลักสูตรประกอบด้วยเป้าหมายและจุดประสงค์เฉพาะที่จะนำเสนอและจัดการเนื้อหา ซึ่งจะ รวมถึงแบบของการเรียนการสอนตามจุดประสงค์ และท้ายที่สุดจะต้องมีการประเมินผลการเรียน
- โปรแกรมการเรียน (A Program of Studies) เริ่มใช้ครั้งแรกในการจัดการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา คำนี้ใช้แทนความหมายของคำว่าหลักสูตร คล้ายกับรายการเรียงลำดับ รายวิชาเรียกว่าเป็น โปรแกรมการเรียน
- เอกสารการศึกษา (A Document) บางคนนิยามคำว่าหลักสูตรตามจุดมุ่งหมายที่จะให้การศึกษา ซึ่งมุ่งไปประเด็นที่ว่ามีการจัดการเรียนการสอนเป็นหลักฐานตามเอกสารที่นำเสนอ
- แผนการจัดกิจกรรม (Planned Experiences) หลักสูตรคือกิจกรรมทั้งมวลที่โรงเรียนจัดให้ นักเรียน และการวางแผนหลักสูตรเป็นการเตรียมให้โอกาสกับผู้เรียน ซึ่งอาจสรุปได้ว่า คู่มือหลักสูตรก็คือการวางแผนหลักสูตรนั่นเอง

สงัด อุทรานันท์ (2532 หน้า 16) กล่าว หลักสูตร หมายถึง ลักษณะใดลักษณะหนึ่งต่อไปนี้ คือ

1. หลักสูตร คือ สิ่งที่สร้างขึ้นในลักษณะของรายวิชา ซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อสาระที่จัดเรียงลำดับความยากง่าย หรือเป็นขั้นตอนอย่างดีแล้ว
2. หลักสูตร ประกอบด้วยประสบการณ์ทางการเรียนซึ่งได้วางแผนล่วงหน้าเพื่อมุ่งหวังจะให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ต้องการ
3. หลักสูตร เป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นสำหรับให้ประสบการณ์ทางการศึกษาแก่เด็กในโรงเรียน
4. หลักสูตร ประกอบด้วยมวลประสบการณ์ทั้งหมดของผู้เรียน ซึ่งเขาได้ทำได้รับรู้ และได้ตอบสนองต่อการแนะแนวของโรงเรียน

แก้วตา คณะวรรณ (2535 หน้า 3) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ที่ระบุถึงการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้น สาระความรู้และประสบการณ์ การ

เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อ การประเมินผลการเรียนรู้โดยองค์ประกอบเหล่านี้กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์

ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล (2540 หน้า 12) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนรู้และประสบการณ์หรือกิจกรรมทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน จากความหมายดังกล่าว หลักสูตรจะต้องประกอบด้วยสองส่วนใหญ่ คือ ส่วนที่เป็นแผนการเรียนรู้ กับประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริง

ธำรง บัวศรี (2542 หน้า 6) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

สิทธิพล อาจอินทร์ (2563) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า

1) หลักสูตรคือรายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่จัดให้กับผู้เรียน

2) หลักสูตรคือแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดให้กับผู้เรียน

3) หลักสูตรคือกิจกรรมการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน

4) มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่โรงเรียนจัดให้กับผู้เรียน

สรุปได้ว่าหลักสูตรเป็นการประมวลประสบการณ์ความรู้ต่างๆที่จัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียนซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรม โครงการหรือแผน ซึ่งประกอบด้วย ความมุ่งหมายของการสอนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้พัฒนาและมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา ที่ชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศ หรือกล่าวอีกในหนึ่งได้ว่าหลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน ที่กำหนดแนวทางว่าจะสอนใคร เรื่องใด เพื่ออะไร

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร คือ การพัฒนาหลักสูตรเดิมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หรือการคิดค้นหลักสูตรใหม่ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและผู้เรียนมากที่สุด การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และเป็นการวางแผนการประเมินผลให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน ว่าได้บรรลุตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์จริงหรือไม่ เพื่อผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะได้รู้และคิดเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป ดังนั้นหลักสูตรที่ดีและเหมาะสมจะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกาลเวลา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครองของประเทศ ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525 หน้า 10) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การพยายามวางโครงการที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดหมายที่กำหนดไว้หรือการพัฒนาหลักสูตรและการสอนคือระบบโครงสร้างของการจัดโปรแกรมการสอน กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำราแบบเรียนคู่มือครูสื่อการเรียนและการวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตร การปรับปรุงแก้ไขและการให้ การอบรมครูผู้ใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รวมทั้งการบริหารและบริการหลักสูตร

สงัด อุทรานันท์ (2532 หน้า 30) กล่าวว่าการพัฒนาหลักสูตรมีความหมายอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1) การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้น และ

2) การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐาน

กาญจนา คุณารักษ์ (2540 หน้า 334) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการวางแผน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ตลอดจนการวางแผนประเมินผล เพื่อให้ทราบชัดว่าพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนั้น ตรงตามความมุ่งหมาย และจุดประสงค์จริงหรือไม่ เพื่อผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องได้พัฒนาในโอกาสต่อไป

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 หน้า 92) ได้กล่าวถึงความหมาย การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) มีความหมายครอบคลุมถึงการสร้างหลักสูตร การวางแผนหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นการปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรให้ดีขึ้นทั้งระบบ ตั้งแต่จุดมุ่งหมาย การเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

กูด คาร์เตอร์ วี (Good Carter V. ,1973 หน้า 157) ได้ให้ความเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้นได้2 ลักษณะ คือ

1) การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน จุดหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์วิธีสอนรวมทั้งการประเมินผล

2) การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิมเป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นไป

ทาบา ฮิลดา (Taba Hilda, 1962 หน้า 82) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และอื่นๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งแต่จุดมุ่งหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบกระเทือนทางด้านความคิดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐาน หรือรูปแบบของหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร จำเป็นต้องมีการดำเนินงานเป็นระเบียบแบบแผนต่อเนื่องกันไป การวางแผนจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานนี้จะต้องคำนึงถึงจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาหลักสูตรว่าจะเริ่มต้นที่ใดก่อน และดำเนินการอย่างไรจึงจะเป็นการพัฒนาหลักสูตรที่ได้สร้างขึ้นมาใหม่อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าหลักสูตรเดิม ต้องคำนึงถึงการดำเนินงานวิธีการต่างๆ รวมทั้งหลักการและแนวปฏิบัติเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการฝึกอบรมครูประจำการให้เข้าใจในหลักสูตรใหม่รวมทั้งทักษะในด้านต่างๆ และต้องคำนึงถึงประโยชน์ในด้านการพัฒนาจิตใจและทัศนคติของผู้เรียนด้วย ต้องได้รับความร่วมมือและการประสานงานอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในทางด้านทางด้านหลักสูตรทุกๆ ด้าน

สิทธิพล อาจอินทร์ (2563) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร ว่าหมายถึงการปรับปรุงหลักสูตร (Curriculum Improvement) เดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือเป็นการจัดทำหลักสูตร

(Curriculum Marking) ขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่ก่อน ซึ่งจากความหมายข้างต้นจะมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Construction) แต่มักมีผู้นิยมใช้คำว่า “การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)” มากกว่า เนื่องจาก “การสร้างหลักสูตร” นั้นหมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่เท่านั้น แต่คำว่า “การพัฒนาหลักสูตร” จะมีความหมายกว้างกว่า กล่าวคือ หมายถึงการจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน

สรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรจึงหมายถึงการ การปรับ แต่ง เสริม เติมต่อ หรือการดำเนินงานอื่นๆเพื่อให้ได้มาซึ่งความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสนองต่อความต้องการของผู้เรียน 1).การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสมบูรณ์ขึ้น เป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียนจุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีสอน รวมทั้งการประเมินผล 2). การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานเลยโดยจัดให้เหมาะกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม

รูปแบบและแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler)

ไทเลอร์ (Tyler. 1950 หน้า 11) ได้ให้แนวคิดในการวางแบบโครงสร้างหลักสูตรโดยใช้วิธี means-ends approach เป็นหลักการและเหตุผลในการสร้างหลักสูตรที่เรียกว่า “เหตุผลของไทเลอร์” ซึ่งหลักเกณฑ์ในการจัดหลักสูตรและการสอนนี้ เน้นการตอบค าถามที่เป็นพื้นฐาน 4 ประการดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้างที่สถาบันการศึกษาจะต้องกำหนดให้กับผู้เรียน
2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่สถาบันการศึกษาควรจัดขึ้นเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้าง จึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ
4.จะประเมินผลประสิทธิภาพของประสบการณ์ในการศึกษาอย่างไร จึงจะตัดสินใจได้ว่าบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ไทเลอร์ เน้นว่า คำถามทั้ง 4 ข้อนี้จะต้องเรียงลำดับกันลงมา เพราะฉะนั้นการตั้งจุดมุ่งหมายจึงเป็นขั้นที่สำคัญที่สุด แนวความคิดในการพัฒนาหลักสูตร ของไทเลอร์ เป็นไปตามลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เริ่มด้วยการกำหนดจุดมุ่งหมายชั่วคราว โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งกำเนิด ที่จะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ 3 แหล่งด้วยกันคือ ศึกษาจาก สังคม ศึกษาจากตัวผู้เรียน ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาสาขาวิชาข้อมูลที่ได้จาก 3 แหล่ง การตั้งจุดมุ่งหมายชั่วคราว จุดมุ่งหมายที่ได้ในขั้นนี้ บางครั้งอาจจะมี มากเกินกว่าที่จะจัดไว้ในหลักสูตรได้ทั้งหมด จึงควรได้มีการพิจารณาเลือกเฉพาะจุดมุ่งหมายที่ สำคัญ และสอดคล้องกันเพื่อนำไปเป็นในการปฏิบัติขั้นต่อไป ไทเลอร์ ได้เสนอว่า การเลือก จุดมุ่งหมายถาวร ควรผ่านการกลั่นกรอง เพื่อคัดเอาข้อที่ไม่สำคัญและไม่สอดคล้องออกไป ด้วย วิธีการ พิจารณาหลักจิตวิทยาการเรียนรู้พิจารณาจากหลักปรัชญาการศึกษาและปรัชญาสังคม จุดมุ่งหมายที่ผ่านการกลั่นกรองแล้วนี้เรียกว่า จุดมุ่งหมายขั้นสุดท้าย หรือจุดมุ่งหมายถาวรที่จะ นำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ขั้นที่ 2 การเลือกประสบการณ์การเรียนอย่างไร จึงจะช่วยให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมาย กำหนดไว้ จุดมุ่งหมายที่ระบุพฤติกรรมและเนื้อหานั้น เป็นจุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการไปถึง แต่ประสบการณ์การเรียนที่จะจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เป็นวิธีการที่จะให้บรรลุจุดหมายปลายทาง

ขั้นที่ 3 การจัดหาประสบการณ์การเรียนรู้ ในการจัดหาประสบการณ์ให้เป็นหน่วยจะต้องมีการสำรวจความสัมพันธ์ทางด้านเวลาและด้านเนื้อหา โดยมีเกณฑ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ คือ มีความต่อเนื่องกัน การเรียงลำดับขั้นตอนการบูรณาการ

ขั้นที่ 4 การประเมินผล เป็นขั้นสุดท้ายในการจัดหลักสูตรของไทเลอร์ เป็นขั้นที่จะให้ผู้วางแผนจัดทำหลักสูตร รวมทั้งประสบการณ์การเรียนที่จัดขึ้นบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ดังภาพ

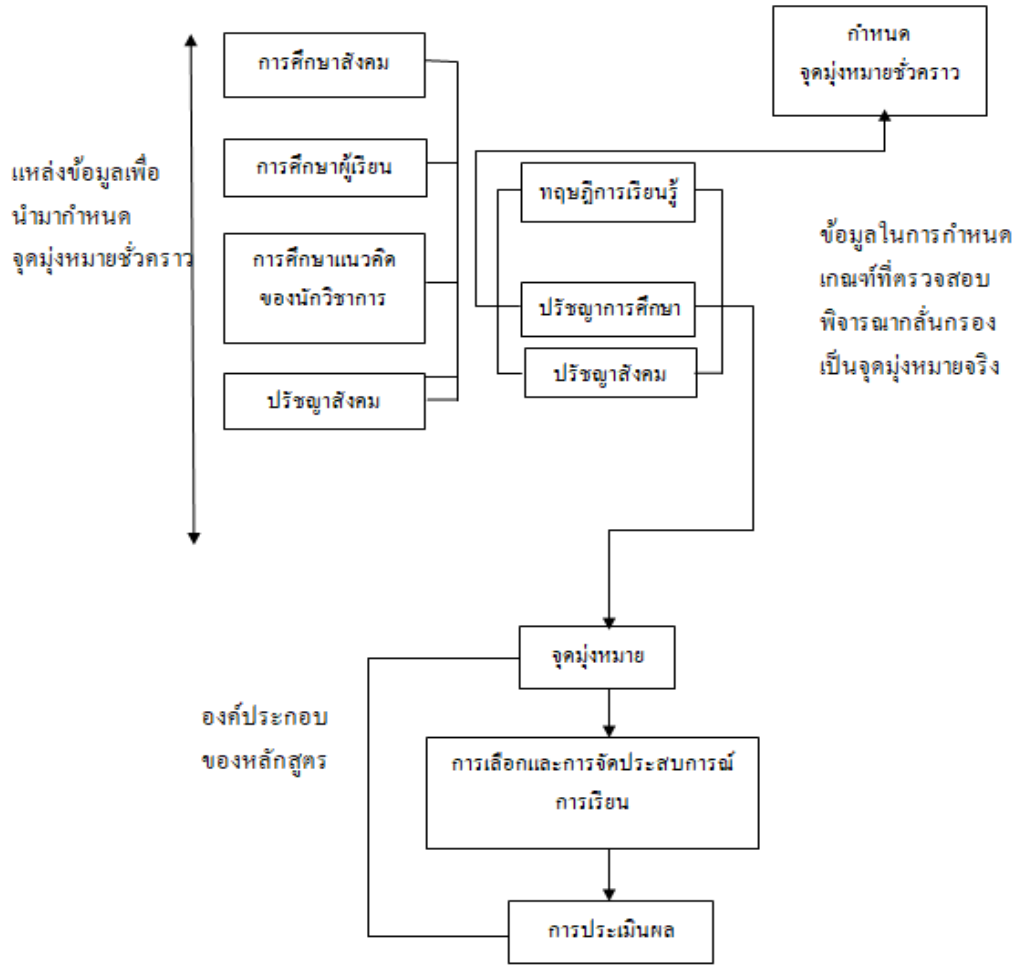

ภาพที่ 2.1 แผนภาพประกอบ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์

สรุปได้ว่ารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ มีจุดเด่นที่การศึกษาวิเคราะห์สิ่งกำหนดหลักสูตร ได้แก่ การศึกษาสังคม การศึกษาผู้เรียน การศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ ปรัชญาสังคม และปรัชญาการศึกษาแล้วนำมากำหนดเป็นจุดมุ่งหมายการศึกษาชั่วคราวจากนั้นใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ ปรัชญาสังคม และปรัชญาการศึกษา มากลั่นกรองจุดมุ่งหมายการศึกษาอีกครั้ง จนกระทั่งได้

จุดมุ่งหมายการศึกษาที่แท้จริง ทั้งนี้เป็นเนื่องจากไทเลอร์ให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาหลักสูตร และเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงไปสู่การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้

2.5 รูปแบบและแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของทาบา

ทาบา (Taba. 1962 หน้า 422-425) ได้ให้แนวคิดในการจัดหลักสูตรควรจะออกแบบและกำหนดจากครูผู้สอนมากกว่าที่จะกำหนดลงไปโดยเจ้าหน้าที่ระดับสูง นอกจากนี้ทาบามีความคิดว่าการพัฒนาหลักสูตร เป็นงานที่ต้องการจัดลำดับความคิดให้เป็นระเบียบในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรนั้น จะต้องพิจารณาทั้งลำดับในการวางแผน และวิธีการที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วงไป

ทาบา มีแนวคิดว่าหลักสูตร คือ แผนสำหรับการเรียนรู้ (plan for learning) ที่จะเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยทาบาได้เสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่างๆของสังคม รวมทั้งศึกษาพัฒนาการของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนธรรมชาติของความรู้ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมาย

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 เป็นหลักการในการพิจารณา จุดมุ่งหมายที่กำหนดขึ้น ควรจะเป็นสิ่งที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการคัดเลือกเนื้อหาประสบการณ์การเรียน ความต้องการ เพื่อให้วัตถุประสงค์สอดคล้องกับสังคมและผู้เรียน

ขั้นที่ 3 การคัดเลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ก าหนดไว้เป็นสำคัญ

ขั้นที่ 4 การจัดลำดับเนื้อหาวิชาที่คัดเลือกมา โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมในการที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ก่อนหรือหลัง ซึ่งอาจจัดลำดับความยากง่าย ความกว้างแคบหรือการเป็นพื้นฐานต่อกัน

ขั้นที่ 5 การคัดเลือกประสบการณ์การเรียน กระบวนการที่สำคัญของหลักสูตรอีก กระบวนการหนึ่งก็คือ กระบวนการในชั้นเรียน การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนจำเป็นต้องศึกษา ถึงกระบวนการเรียนรู้และวิธีสอนแบบต่างๆ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทาง ในการคัดเลือกประสบการณ์การเรียนที่มีคุณค่าแก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ตลอดจนเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ด้วย

ขั้นที่ 6 การจัดลำดับประสบการณ์การเรียนตามลำดับก่อนหลัง เพื่อให้การจัด กระบวนการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ขั้นที่ 7 การประเมินผล เป็นขั้นตอนที่จะเป็นเครื่องชี้ว่า การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีปัญหาหรือข้อบกพร่องในขั้นตอนใดๆ มากน้อยเพียงใดเพื่อที่ จะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขต่อไป การประเมินผลนี้ตามปกติจะพิจารณาผลจาก การใช้หลักสูตรคือผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายที่ก าหนดไว้หรือไม่ เนื้อหาวิชาและกระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมเพียงใด

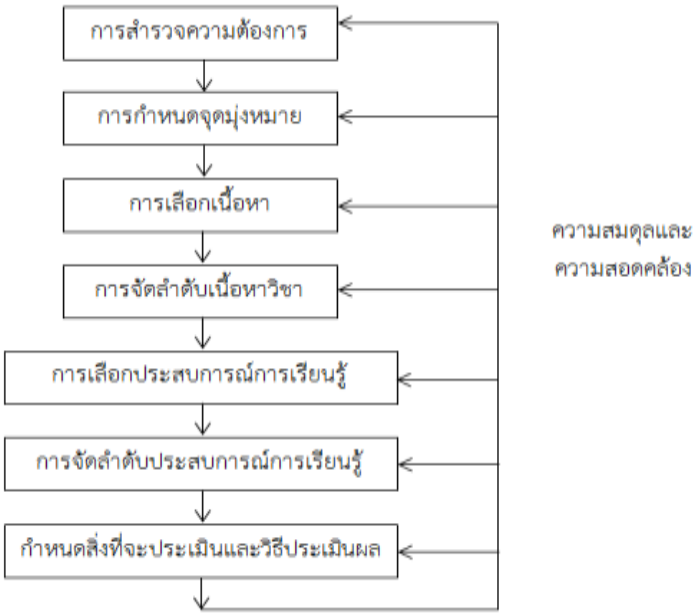

ภาพที่ 2.2 แผนภาพประกอบ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบา

สรุปได้ว่ารูปแบบและแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของทาบา คือการพัฒนาหลักสูตรแบบรากหญ้า (Grass-roots approach) หลักสูตรควรได้รับการออกแบบโดยครูผู้สอนมากกว่าพัฒนาจากองค์กรที่อยู่สูงขึ้น โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอน คือ 1. วิเคราะห์ความต้องการ 2. กำหนดจุดมุ่งหมาย 3. คัดเลือกเนื้อหา 4. การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ 5. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6. การจัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ 7. กำหนดวิธีวัดและประเมินผล

รูปแบบและแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ สงัด อุทรานันท์

สงัด อุทรานันท์ (2532, หน้า 38) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรโดยยึดหลักการพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบ โดยแบ่งออกเป็นการร่างหลักสูตร หารนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลหลักสูตรทั้งระบบอีก

ภาพที่ 2.3 แผนภาพประกอบ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ สงัด อุทรานันท์

ภาพที่ 2.4 วัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ สงัด อุทรานันท์

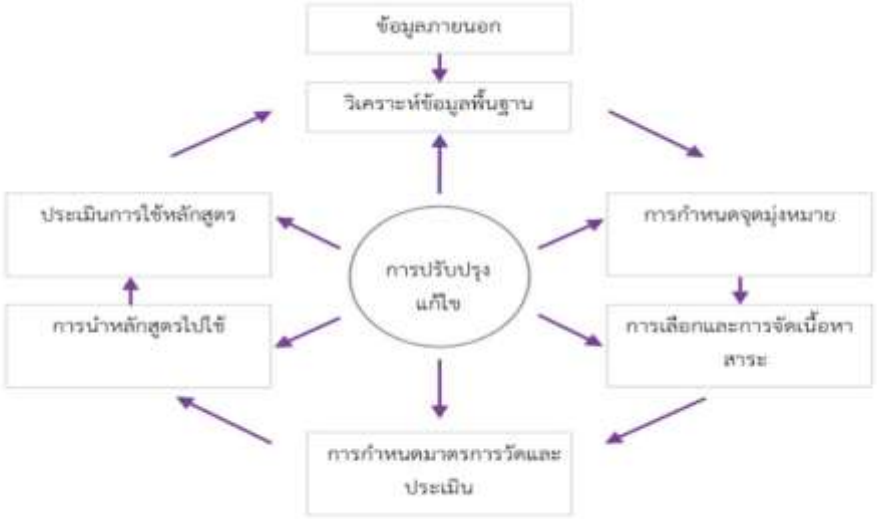

จากภาพวัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ สงัด อุทรานันท์ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นวัฏจักร โดยมีขั้นตอน 7 ขั้นตอน

1. การกำหนดข้อมูลพื้นฐานเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและเป็นขั้นตอนแรกของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาความต้องการของสังคมและผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้สามารถจัดหลักสูตรให้สนองกับความต้องการและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จัดเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งอีกขั้นหนึ่ง เป็นขั้นตอนที่ทำหลังจากได้วิเคราะห์และได้ทราบสภาพปัญหา ตลอดจนความต้องการต่างๆ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นเป็นการมุ่งแก้ปัญหาและสนองความต้องการที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลอาจเป็นข้อมูลพื้นฐานที่มีอยู่เดิม หรือจากการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการขึ้นมาใหม่ก็ได้

3. การคัดเลือกจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนการสอนที่จะนำมาจัดไว้ในหลักสูตรจะต้องผ่านการพิจารณากลั่นกรองถึงความเหมาะสมและจำเป็นต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

4. การกำหนดมาตรการวัดและประเมินผล ขั้นนี้มุ่งที่จะหาเกณฑ์มาตรฐานเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลว่า จะวัดและประเมินผลอะไรบ้างจึงจะสอดคล้องกับเจตนารมณ์หรืออุดมุ่งหมายของหลักสูตร

5. การทดลองใช้หลักสูตร ขั้นตอนนี้จะมุ่งศึกษาหาจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องต่างๆ ของหลักสูตร หลังจากได้มีการร่างหลักสูตรเสร็จแล้ว ทั้งนี้เพื่อหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร หลังจากได้มีการยกร่างหลักสูตร หรือได้ทำการทดลองใช้หลักสูตรแล้ว ก็ควรมีการประเมินผลจากการใช้ว่าเป็นอย่างไร มีส่วนไหนบ้างที่ควรจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขบ้าง ถ้ามีจุดอ่อนหรือไม่เหมาะสมตรงไหนก็จะต้องปรับปรุงให้เป็นที่เหมาะสมก่อนนำออกไปใช้จริงต่อไป

7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรก่อนนำไปใช้ หลังจากได้มีการตรวจสอบและประเมินผลเบื้องต้นแล้ว หากพบว่าหลักสูตรมีข้อบกพร่องจะต้องปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องหรือเหมาะสมก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาจริง ทั้งนี้เพื่อให้การใช้หลักสูตรบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่ารูปแบบและแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ สงัด อุทรานันท์ ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่า “การพัฒนา” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Development” มีความหมายอยู่ 2 ลักษณะ คือ การทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น และการทำให้เกิดขึ้นด้วยเหตุนี้การพัฒนาหลักสูตรจึงมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสมบูรณ์ขึ้นกับการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอะไรเลย ตารางสังเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบและแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร

ตารางที่ 2.3 เปรียบเทียบรูปแบบและแนวคิดการพัฒนาหลักสูตร

Tyler (1950)	Taba (1962)	Good (1973)	วิชัย วงษ์ใหญ่ (2552)	สงัด อุทรานันท์ (2532)	สิทธิพล อาจอินทร์ (2563)
การพัฒนาหลักสูตรควรเรียงลำดับ ขั้นดังนี้ ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ขั้นที่ 2 การ	การพัฒนาหลักสูตรควรเรียงลำดับขั้นดังนี้ ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ 2	การพัฒนาหลักสูตร ควรต้อง 1. การปรับปรุงหลักสูตรต้องให้เหมาะสม	การพัฒนาหลักสูตรควร 1. กำหนดจุดมุ่งหมาย 2. เนื้อหาสาระ 3. สื่อการสอน 4. การวัดและประเมินผล	การพัฒนาหลักสูตรควรเรียงลำดับขั้นดังนี้ 1. การกำหนดข้อมูลพื้นฐาน 2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย	การพัฒนาหลักสูตรมีลำดับขั้นดังนี้ 1.การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย

Tyler (1950)	Taba (1962)	Good (1973)	วิชัย วงษ์ใหญ่ (2552)	สงัด อุทรานันท์ (2532)	สิทธิพล อาจอินทร์ (2563)
เลือกประสบการณ์การเรียนอย่างไร ขั้นที่ 3 การจัดหาประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นที่ 4 การประเมินผล	ขั้นที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา ขั้นที่ 3 การคัดเลือกเนื้อหาวิชา ขั้นที่ 4 การจัดลำดับเนื้อหาวิชา ขั้นที่ 5 การคัดเลือกประสบการณ์การเรียน ขั้นที่ 6 การจัดลำดับประสบการณ์การเรียนตามลำดับก่อนหลังขั้นที่ 7 การประเมินผล	กับสถานศึกษา 2. มีจุดหมายของหลักสูตร 3. วัสดุอุปกรณ์ 4. วิธีการสอน 5. การปะเมินผล		ของหลักสูตร 3. การคัดเลือกจัดเนื้อหา 4. การกำหนดมาตรการวัดและประเมินผล 5. การทดลองใช้หลักสูตร 6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร 7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรก่อนนำไปใช้	3. การกำหนดเนื้อหาสาระ 4. การกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ 5. การกำหนดวิธีการวัดผลประเมินผล 6. การประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ 7. การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ 8. การนำหลักสูตรไปใช้ 9. การประเมินผลการใช้หลักสูตร 10. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

การนำหลักสูตรไปใช้

มโนทัศน์(Concept)

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาหลักสูตร เพราะเป็นการนำอุดมการณ์ จุดหมายของหลักสูตร เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ที่คัดสรรอย่างดีแล้วไปสู่ผู้เรียน นักพัฒนาหลักสูตรทุกคนต่างก็ยอมรับความสำคัญของขั้นตอนในการนำหลักสูตรไปใช้ ว่ามีความสำคัญยิ่งกว่าขั้นตอนอื่นใดทั้งหมด เป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของหลักสูตรโดยตรง หลักสูตรแม้จะได้สร้างไว้ดีเพียงใดก็ตาม ยังไม่สามารถจะกล่าวได้ว่าจะประสบความสำเร็จ

หรือไม่ ถ้าหากว่าการนำหลักสูตรไปใช้ดำเนินไปโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ดีเพียงพอความล้มเหลวของหลักสูตรจะบังเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะฉะนั้นการนำหลักสูตรไปใช้จึงมีความสำคัญที่บุคคลผู้เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้จะต้องทำความเข้าใจกับวิธีการขั้นตอนต่างๆ เพื่อให้ความสามารถนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิผลสูงสุดสมความมุ่งหมายทุกประการ

การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ในการนำหลักสูตรไปสู่โรงเรียนและจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้เป็นงานเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายตั้งแต่ระดับกระทรวงศึกษาธิการ แต่ละฝ่ายมีความเกี่ยวข้องในแต่ละส่วนของการนำหลักสูตรไปใช้ เช่น หน่วยงานส่วนกลาง เกี่ยวข้องในด้านการบริหารและบริการหลักสูตรกับการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวข้องในด้านการบริหารและบริการหลักสูตร การจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่างๆ ภายในสถานศึกษา ครูผู้สอน เกี่ยวข้องในด้านการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรใน การนำหลักสูตรไปใช้จำต้องเป็นขั้นตอนตามลำดับ นับแต่ขั้นการวางแผน และเตรียมการในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร และการเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ขั้นต่อมาคือดำเนินการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีระบบ นับแต่การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การบริการวัสดุหลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการนำหลักสูตรไปใช้ และการดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร ส่วนขั้นสุดท้ายต้องติดตามประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ นับแต่นิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร การติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นบรรลุผลตามจุดหมาย และเป็นกระบวนการที่ต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคล ที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย และที่สำคัญที่สุดคือครูผู้สอน

ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งเป็นขั้นตอนที่นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง ทำให้การให้ความหมายของคำว่าการนำหลักสูตรไปใช้แตกต่างกันออกไป นักการศึกษาหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นหรือให้คำนิยามของคำว่าการนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

โบแชมป์ (Beauchamp, 1975 หน้า 164) ได้ให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ โดยประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญที่สุดคือ การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ครูได้พัฒนาการเรียนการสอน

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 หน้า 120) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้หมายถึงการที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูนำโครงการของหลักสูตรที่เป็นรูปเล่มนั้นไปปฏิบัติบังเกิดผล และรวมถึงการบริหารงานด้วยวิชาการของโรงเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูและนักเรียนสามารถสอนและเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จันทรา (Chandra, 1977 หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ว่าเป็นการทดลองใช้เนื้อหาวิชาวิธีการสอน เทคนิคการประเมิน การใช้อุปกรณ์การสอบแบบเรียนและทรัพยากรต่างๆ ให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน โดยมีครูและผู้ร่างหลักสูตรเป็นผู้กำหนดปัญหาแล้วหาคำตอบให้ได้จากการประเมินผล

รายงานการประชุมทางวิชาการเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรของประเทศในภูมิภาค (APEID, 1977 หน้า 3) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้มีความหมายครอบคลุมตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรไปจนถึงการอบรมครูผู้สอนให้เป็นผู้มีสมรรถนะที่จำเป็น พร้อมที่จะนำหลักสูตรไปใช้ให้ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ธำรง บัวศรี (2514 หน้า 165) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนสำหรับสอนเป็นประจำทุกๆ วัน

สุมิตร คุณากร (2520 หน้า 130) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกระบวนการที่ทำให้หลักสูตรกลายเป็นการปฏิบัติจริง และเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและมีกิจกรรมที่จะกระทำได้ 3 ประการ คือ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน
2. การจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ ภายในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร
3. การสอนของครู

จากความหมายของการนำหลักสูตรไปใช้ ตามที่นักการศึกษาได้ให้ไว้ข้างต้น พอสรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ในอันที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นับแต่การเตรียมบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้

ถ้าเรายอมรับว่าการนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้หลักสูตรบังเกิด ผลต่อการใช้อย่างแท้จริงแล้ว การนำหลักสูตรไปใช้ก็ควรจะเป็นวิธีการปฏิบัติการที่มีหลักเกณฑ์และมีกระบวนการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพพอที่จะมั่นใจได้ว่า หลักสูตรที่สร้างขึ้นนั้นจะได้มีโอกาสนำไปปฏิบัติจริงๆ อย่างแน่นอน นักการศึกษาต่างก็ให้ทัศนะซึ่งเป็นแนวคิดในการนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

โบแชมป์ (Beauchamp, 1975 หน้า 169) กล่าวว่า สิ่งแรกที่ควรทำคือ การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครูผู้นำหลักสูตรไปใช้มีหน้าที่แปลงหลักสูตรไปสู่การสอน โดยใช้หลักสูตรเป็นหลักในการพัฒนากลวิธีการสอน สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ได้ผลตามเป้าหมาย

1. ครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการร่างหลักสูตร
2. ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินงานให้เกิดผลสำเร็จได้ ผู้นำที่สำคัญที่จะรับผิดชอบได้ดี คือครูใหญ่

ทานการ์ด (Tankard, 1974 หน้า 46-88) ได้ให้ความเห็นว่า ความสำเร็จของการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ที่การวางแผนการทดลองใช้ ซึ่งมีองค์ประกอบต่างๆ คือ

1. รายละเอียดของโครงการ
2. ปรัชญาและจุดมุ่งหมาย
3. แผนการนำไปใช้และการดำเนินการ

ผู้เกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งมีศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่ ผู้บริหารระดับต่างๆ เป็นส่วนใหญ่จะต้องร่วมมือกันดำเนินงานตั้งแต่การทำโครงการปรับปรุงหลักสูตร กำหนดจุดมุ่งหมาย จัดทำ

เนื้อหาแผนการนำไปทดลองใช้ และการประเมินผล ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำไปทดลองใช้ จะต้องบันทึกไว้ทั้งหมด เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร

สำหรับ เวอร์ดุน (Verduin, 1977 หน้า 88-90) เขาให้ทัศนะว่า การนำหลักสูตรไปใช้จะต้องเริ่มดำเนินการโดยการนิเทศให้ครูในโรงเรียนเข้าใจหลักสูตร แล้วตั้งกลุ่มปฏิบัติการขึ้นเพื่อการศึกษาปัญหาที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการใช้หลักสูตรจากพื้นที่ที่เป็นปัญหาหลายๆ แห่งเพื่อให้ได้ข้อมูลมากที่สุด กลุ่มปฏิบัติการนี้จะต้องเข้าไปทำงานร่วมกันกับครูผู้สอนอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดความเห็นอกเห็นใจและมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน การจัดการอบรมปฏิบัติการแก่ครูประจำการถือว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ต้องใช้วิทยากรผู้เชี่ยวชาญการสอนโดยเฉพาะสามารถฝึกผู้อื่นได้ดีและมีวิธีการให้ครูเกิดความสนใจ ถ้ามีข้อเสนอแนะให้มีการเปลี่ยนแปลงระหว่างการใช้หลักสูตรควรเลือกครูผู้สอนที่อาสาสมัครและเต็มใจ ไม่ควรใช้ครูทุกคนในโรงเรียนเพราะอาจมีบางคนที่ไม่เห็นด้วยและไม่เต็มใจกับการเปลี่ยนแปลง จึงควรทำแบบค่อยเป็นค่อยไปเพื่อให้ครูส่วนใหญ่เข้าใจ จะทำให้การเปลี่ยนแปลงมีความหมายและได้รับการยอมรับโดยปริยาย

จากเอกสารการประชุมของประเทศต่างๆ ในเอเชีย (APEID, 1977 หน้า 29) ในการประชุมทบทวนประสบการณ์ต่างๆ ของประเทศในเอเชีย เรื่อง ยุทธศาสตร์การนำหลักสูตรไปใช้ได้สรุปเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ดังนี้

1. วางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรไปใช้โดยให้คนหลายกลุ่มเข้าร่วมแสวงหาการสนับสนุนจากประชาชนและจัดเตรียมทรัพยากร (มนุษย์และวัสดุ) ให้พร้อม

2. จัดให้มีหน่วยงานส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ให้เป็นไปได้สะดวกและรวดเร็ว

3. กำหนดวิถีทางและกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นขั้นตอน รวมเหตุผลต่างๆ ที่จะใช้ในการจูงใจครูและติดตามผลการปฏิบัติงาน

ธำรง บัวศรี (2514 หน้า 165-195) ได้สรุปชี้ให้เห็นปัจจัยจะนำไปสู่ความสำเร็จของการนำหลักสูตรไปใช้ไว้ว่าควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. โครงการสอน เช่น การวางโครงการสอนแบบหน่วย (Unit Organization of Instruction, Teaching Unit) ประเภทของหน่วยการสอนมี 2 ประเภท คือ หน่วยรายวิชา (Subject Matter Unit) และหน่วยงานประสบการณ์ (Experience Unit)

2. หน่วยวิทยาการ (Resource Unit) เป็นแหล่งให้ความรู้แก่ครู เช่น เอกสาร คู่มือ และแนวการปฏิบัติต่างๆ

3. องค์ประกอบอื่นๆ ที่ช่วยในการสอน เช่น สถานที่และเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์การเรียนการสอน วิธีการสอนและวัดผลการศึกษา กิจกรรมร่วมหลักสูตร การแนะนำการจัดและบริหารโรงเรียนเป็นต้น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2521 หน้า 140 -141) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้มีบทบาทในการนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุจุดหมายมี 3 กลุ่ม คือ ครูใหญ่ ครูประจำชั้น และชุมชน ในจำนวนนี้ครูใหญ่เป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดที่จะต้องศึกษาและวางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรโดยมีขั้นตอนสรุปสั้นๆ ได้ดังนี้

1. เตรียมวางแผน
2. เตรียมจัดอบรม
3. การจัดครูเข้าสอน

4. การจัดตารางสอน
5. การจัดวัสดุประกอบหลักสูตร
6. การประชาสัมพันธ์
7. การจัดสภาพแวดล้อมและการเลือกกิจกรรมเสริมหลักสูตร
8. การจัดโครงการประเมิน

จากเอกสารทางวิชาการของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2516 หน้า 11) กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนในการนำหลักสูตรไปใช้ให้ได้ผลที่ควรจัดกิจกรรมดังนี้

1. ประชุมครูเพื่อศึกษาหลักสูตรและทำโครงการสอน
2. จัดอบรมครู เพื่อให้เพิ่มพูนความรู้จากวิทยากรในด้วยวิธีการสอนแบบใหม่ๆ
3. เตรียมเอกสารทุกชนิดไว้ให้ค้นคว้าและอ่านประกอบ

จากคู่มือการนำหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ไปใช้ (กรมวิชาการ 2520 หน้า 279) ได้กล่าวไว้ในเรื่องการเตรียมการในการใช้หลักสูตรว่ามีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

1. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์
2. จัดตั้งกลุ่มปฏิบัติการหลักสูตรขึ้นในส่วนภูมิภาคทุกเขตการศึกษา
3. ประสานงานกับกรมการฝึกหัดครู
4. ฝึกอบรมครู
5. จัดสรรงบประมาณ
6. จัดตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อจัดปัญหาและอุปสรรคการใช้หลักสูตร

จากแนวคิดของการนำหลักสูตรไปใช้ที่ได้ยกตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้นั้นเป็นงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย นับแต่ผู้บริหารระดับกระทรวง กรมกอง ผู้บริหารระดับโรงเรียน ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ และบุคคลอื่นๆ ขอบเขตและงานของการนำหลักสูตรไปใช้เป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง เพราะฉะนั้นการนำหลักสูตรไปใช้จึงเป็นสิ่งที่ต้องทำอย่างรอบคอบและระมัดระวัง

หลักการที่สำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้

รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพล อาจอินทร์ (2564) จากแนวคิดดังกล่าว สรุปเป็นหลักการสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ได้ดังนี้

1. จะต้องมีการวางแผนและเตรียมการในการนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะได้ศึกษาวิเคราะห์ ทำความเข้าใจหลักสูตรที่จะนำไปใช้ให้มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทำนองเดียวกัน และสอดคล้องต่อเนื่องกัน

2. จะต้องมีคณะบุคคลทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นที่จะต้องทำหน้าที่ประสานงานกันเป็นอย่างดีในแต่ละขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ นับแต่การเตรียมการนำหลักสูตรไปใช้ในด้านวิธีการสื่อ การประเมินผล การจัดอบรมผู้ที่จะไปพัฒนาครู การอบรมผู้ใช้หลักสูตรในท้องถิ่น การนำหลักสูตรไปใช้ของครู และการติดตามผลประเมินการใช้หลักสูตรของครู ฯลฯ

3. การนำหลักสูตรไปใช้จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเป็นไปตามขั้นตอนที่วางแผนและเตรียมการไว้

4. การนำหลักสูตรไปใช้จะต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยต่างๆ เหล่านั้นคือ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตรต่างๆ ตลอดจนสถานที่ต่างๆ ที่จะเป็นแหล่งให้ความรู้ประสบการณ์ต่างๆ สิ่งเหล่านี้จะต้องได้รับการจัดเตรียมไว้เป็นอย่างดี และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนได้เมื่อได้รับการร้องขอ

5. ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้นครูจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และจริงจัง เริ่มตั้งแต่การอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจทักษะและเจตคติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอย่างเข้มแข็ง การให้การสนับสนุนด้านปัจจัยต่าง ๆ แก่ครู ได้แก่ การติดตามประเมินผลการปฏิบัติการสอนของครูอย่างเป็นระบบ และการพัฒนาตัวครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน เช่น การจัดอบรมสัมมนาเป็นระยะๆ การเผยแพร่เอกสารที่เป็นประโยชน์ การพาไปทัศนศึกษา การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ฯลฯ

6. การนำหลักสูตรไปใช้ ควรจัดตั้งให้มีหน่วยงานที่มีผู้เชี่ยวชาญการพิเศษ เพื่อให้การสนับสนุนและพัฒนาครู โดยทำหน้าที่นิเทศติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ และควรปฏิบัติงานร่วมกับครูอย่างใกล้ชิด

7. หน่วยงานและบุคลากรในฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือส่วนท้องถิ่น ต้องปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถในส่วนที่รับผิดชอบ ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อการนำหลักสูตรไปใช้ของครู ลักษณะเช่นนี้จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าการนำหลักสูตรไปใช้จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

8. การนำหลักสูตรไปใช้สำหรับผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกหน่วยงานจะต้องมีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะๆ ซึ่งจะต้องกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลต่างๆ มาประเมิน วิเคราะห์ เพื่อพัฒนาทั้งในแง่ของการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและการวางแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้

รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพล อาจอินทร์ (2564) จากลักษณะงานและกิจกรรมของการนำหลักสูตรไปใช้ดังกล่าวสามารถสรุปขั้นตอนของ การนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมหลักสูตรไปใช้ ในการเตรียมการใช้หลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะการนำเอาหลักสูตรใหม่เข้ามาแทนที่หลักสูตรเดิมจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็ต่อเมื่อได้มีการเตรียมการเป็นอย่างดีนับแต่การตรวจสอบทบทวนหลักสูตรตามหลักการทฤษฎีของหลักสูตร การทำโครงการและวางแผนการศึกษานำร่องเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรหรือการทดลองใช้หลักสูตรการประเมินโครงการศึกษาทดลอง การประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร

1.การตรวจสอบลักษณะหลักสูตร

จุดประสงค์ของการตรวจสอบหรือทบทวนหลักสูตรเพื่อต้องการทราบว่าหลักสูตรที่พัฒนาเสร็จเรียบร้อยแล้วนั้นมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เพื่อศึกษาหาวิธีการที่จะนำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติได้จริงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร รวมทั้งศึกษาองค์ประกอบ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรและบริบททางสังคมอื่นๆ ที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

การตรวจสอบลักษณะหลักสูตรเพื่อดูความชัดเจนของหลักสูตร ซึ่งได้แก่ ความกระจ่างชัดของคำชี้แจง คำอธิบายสาระสำคัญแนะปฏิบัติต่างๆ ของหลักสูตร นอกจากนั้น จะดูความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร ได้แก่จุดประสงค์การเรียน เนื้อหาสาระ กิจกรรมประสบการณ์การเรียน และการประเมินผลมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด มีความเหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายจริงหรือไม่ รวมทั้งความหวังของสังคมได้สะท้อนเข้ามาอยู่ในส่วนใดของตัวหลักสูตร ความซับซ้อนของเนื้อหามีมากน้อยเพียงใด สิ่งสำคัญอีกประการณ์หนึ่งคือรายละเอียดต่างๆ ที่ปรากฏในหลักสูตรนั้นสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้จริงตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ รวมทั้งบุคลากรและสิ่งอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอน ผู้บริหาร งบประมาณ การบริหารสนับสนุนการใช้หลักสูตรได้ตามจุดประสงค์

คณะบุคคลที่ทำการตรวจสอบหลักสูตร ได้แก่คณะกรรมการยกร่างหลักสูตร ผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการ ผู้เรียนและผู้ปกครอง ซึ่งควรจะได้มีบทบาทในการประชุมสัมมนาเพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตร เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน เห็นคุณค่า เกิดการยอมรับ และมีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตรซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญในการจะนำหลักสูตรไปใช้ต่อไป

2. การวางแผนและทำโครงการศึกษานำร่อง

การวางแผนและทำโครงการศึกษานำร่องเป็นสิ่งที่จำเป็นจะตรวจสอบคุณภาพความเป็นไปได้ของหลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้ปฏิบัติจริง วิธีการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติประการแรกคือเลือกตัวแทนของกลุ่มเป้าหมายก่อนที่จะทำการใช้หลักสูตร จากนั้นแปลงหลักสูตรสู่กระบวนการเรียนการสอน พัฒนาวัสดุหลักสูตร เตรียมบุคลากรให้มีความพร้อมในการใช้หลักสูตร จัดหาแหล่งบริการที่สนับสนุนการใช้หลักสูตร งบประมาณ จัดสิ่งแวดล้อมที่จะสนับสนุนการสอน ติดตามผลการทดลองทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งศึกษาระบบการบริหารของโรงเรียนในปัจจุบันว่าระบบหลักสูตรจะเข้าไปปรับใช้ให้เข้ากับระบบบริหารที่มีอยู่เดิมให้ผสมผสานกันได้อย่างไร โดยไม่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบเดิม

3. การประเมินโครงการศึกษานำร่อง

การประเมินโครงการศึกษานำร่องอาจจะกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น การประเมินผลการเรียนจากผู้เรียน โดยการประเมินแบบย่อย และการประเมินรวมยอด การประเมินหลักสูตรหรือการประเมินทั้งระบบการใช้หลักสูตร และปรับแก้จากข้อค้นพบ โดยประชุมสัมมนากับผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เพื่อนำความคิดเห็นบางส่วนมาปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

การเปลี่ยนแปลงใดๆ ก็ตามย่อมมีผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องเสมอ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรก็เช่นเดียวกัน ผู้ที่เกี่ยวข้องนับตั้งแต่ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอ ศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ครูผู้สอน ซึ่งจะต้องได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งสิ้นมากบ้างน้อยบ้างตามแต่กรณี ที่กล่าวเช่นนี้ก็เพราะหลักสูตรเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ หลายอย่างไม่เฉพาะเรื่องการเรียนการสอนเท่านั้นแต่ยังเกี่ยวพันไปถึงวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ อาคารสถานที่ และงบประมาณค่าใช้จ่าย ฯลฯ สิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับบุคคลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งจะต้องปรับตัวแก้ไข

วิธีการทำงานและปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้การใช้หลักสูตรผลสำเร็จตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ ด้วยเหตุนี้เขาเหล่านั้นจึงจำต้องทราบว่ากำลังจะมีการเปลี่ยนแปลงอะไรเกิดขึ้น อันที่จริงการประชาสัมพันธ์ไม่ใช่ว่าจะมาเริ่มตอนจัดทำหลักสูตรต้นแบบเสร็จแล้ว แต่ควรเริ่มต้นตั้งแต่มีแผนการที่จะเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรโดยให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นระยะๆ ว่า ได้มีการดำเนินการไปแล้วแค่ไหนเพียงใด

การประชาสัมพันธ์อาจได้หลายรูปแบบ เช่น การออกเอกสารสิ่งพิมพ์ การใช้สื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น นอกจากนี้การประชุมและการประชุมและการสัมมนากี่ครั้งเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาเป็นรายๆ ไป อย่างไรก็ตามสิ่งที่ควรให้ผู้เกี่ยวข้องทราบก็คือสิ่งสำคัญที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นคืออะไร จะมีประโยชน์แก่ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องอย่างไร และจะมีผลต่อบทบาท

5. การเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

การอบรมผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรต้องคำนึงและต้องกระทำอย่างรอบคอบ นับแต่ขั้นเตรียมการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นที่นำมาใช้ในการวางแผน และวิธีการฝึกบุคลากร เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการใช้หลักสูตรซึ่งจะมีความแตกต่างของความพร้อมของใช้หลักโรงเรียนในตัวเมืองขนาดใหญ่ย่อมมีความพร้อมหลายๆ ด้านมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กในชนบท และบุคลากรฝ่ายต่างๆ เช่น ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ ครู กลุ่มผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ปกครอง วิธีการอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมและงบประมาณที่ใช้ในแผนนี้

วิธีการฝึกอบรมจะแตกต่างกันไปตามกลุ่มเป้าหมายของการใช้หลักสูตร เช่น ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง วิธีการอบรมจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับนโยบาย เจตนารมณ์ของหลักสูตรการจัดงบประมาณและบริการสนับสนุนการใช้หลักสูตรและการสอน วิธีการที่ใช้ส่วนมากจะเป็นการประชุมชี้แจงสาระสำคัญและ แนวทางการปฏิบัติ เป็นต้น วิธีการที่ใช้ส่วนมากจะเป็นมุ่งเน้นการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพราะการที่จะเข้าใจหลักสูตรจนสามารถปฏิบัติการสอนได้นั้นต้องลงมือฝึกปฏิบัติจริงครูจึงจะเห็นภาพรวมและเกิดความมั่นใจในการสอน วิธีการฝึกอบรมแบบนี้จะสิ้นเปลืองงบประมาณและต้องใช้ระยะเวลานานพอสมควร ดังนั้นทรัพยากรต่างๆ การเตรียมวัสดุสำหรับการฝึกอบรม จะต้องมีการวางแผนอย่างดีเพื่อไม่ให้ครูเกิดความสับสนและไม่แน่ใจซึ่งเป็นเหตุการณ์ไม่ยอมรับหลักสูตรใหม่ตามมา นอกจากนั้นครูให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้ทราบผลของการฝึกอบรมปัญหาและแนวทางแก้ไขโดยให้ผู้อบรมได้มีส่วนวางแผนการแก้ปัญหา และตัดสินใจ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผลของการพัฒนาหลักสูตรดำเนินไปสู่การปฏิวัติจริงได้มากขึ้น

2. ขั้นดำเนินการใช้หลักสูตร

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การใช้หลักสูตรจะมีงานหลัก 3 ลักษณะ คือ

1. การบริหารและบริการหลักสูตร หน่วยงานบริการหลักสูตรส่วนกลางของคณะพัฒนาหลักสูตรจะมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากรเพื่อใช้หลักสูตรและการบริหารและบริการหลักสูตร ส่วนงานบริหารและบริการหลักสูตรในระดับท้องถิ่นซึ่งได้แก่โรงเรียนก็จะเกี่ยวข้องกับการจัดบุคลากรเข้าสอนตามความถนัดและความเหมาะสม การบริหารและการบริการหลักสูตรในโรงเรียนได้แก่

1.1 การจัดครูเข้าสอนตามหลักสูตร การจัดครูเข้าสอน หมายถึง การจัดและดำเนินการเกี่ยวกับการสรรหาและกลวิธีการใช้บุคลากรอย่างเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและประสบการณ์ รวมทั้งสามารถพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ และมีความรับผิดชอบต่อการงานอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดครูเข้าสอนโดยหลักสูตรทั่วไปจะเป็นงานของหัวหน้าสถานศึกษาแต่ละแห่ง การรับครูเข้าสอนจำเป็นต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และประสบการณ์ตลอดจนความสมัครใจของครูแต่ละคนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้หลักสูตรแต่ละคนมีโอกาสได้ใช้ศักยภาพของตนให้เป็นประโยชน์ต่อการใช้หลักสูตรให้มากที่สุด

1.2 บริการพัสดุหลักสูตร วัสดุหลักสูตรที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ เอกสารหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนทุกชนิดที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ความสะดวก และช่วยเหลือครูให้สามารถใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง งานบริการหลักสูตรจึงเป็นภารกิจของหน่วยงานส่วนกลางซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานส่วนกลางซึ่งผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องดำเนินการบริหารและบริการสื่อหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ถึงมือผู้ใช้ในโรงเรียนแต่ละแห่งอย่างครบถ้วนและทันกำหนด

1.3 การบริหารหลักสูตรภายในโรงเรียน การจัดบริการหลักสูตรภายในโรงเรียนได้แก่ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร เช่น การบริหารห้องสอนวิชาเฉพาะบริการเกี่ยวกับห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน บริการเกี่ยวกับเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลและการแนะแนว เป็นต้น ผู้บริหารโรงเรียนควรอำนวยความสะดวกในการจัดทำหรือจัดหาแหล่งวิชาการต่างๆ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่อยู่ภายนอกโรงเรียนอีกด้วย

2. การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร

2.1 การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น เนื่องจากหลักสูตรที่ร่างขึ้นมาเพื่อใช้กับประชากรโดยส่วนรวมในพื้นที่กว้างขวางทั่วประเทศนั้น มักจะไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับสภาพของสังคมในท้องถิ่น และสามารถสนองความต้องการของผู้เรียน ควรจะได้มีการปรับหลักสูตรกลางให้มีความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นที่ใช้หลักสูตรนั้นๆ

2.2 การจัดทำแผนการสอนการจัดทำแผนการสอนเป็นการขยายรายละเอียดของหลักสูตรให้ไปสู่ภาคปฏิบัติโดยการกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ แผนการสอนควรจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. แผนการสอนระยะยาว จัดทำเป็นรายภาคหรือรายปี

2. แผนการสอนระยะสั้น นำแผนการสอนระยะยาวมาขยายเป็นรายละเอียดสำหรับการสอนในแต่ละครั้ง

3. วางเป็นแนวทางในการสอน ซึ่งจะช่วยให้ความสะดวกแก่ครูผู้ใช้หลักสูตรสามารถดำเนินการสอนให้ได้ตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

4. ให้ความสะดวกแก่ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ในการช่วยเหลือแนะนำและติดตามผลการเรียนการสอน

5. เป็นแนวทางในการสร้างข้อทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อให้มีการครอบคลุมกับเนื้อหาสาระที่ได้สอนไปแล้ว

จะเห็นได้ว่าแผนการสอนจะเป็นแนวทางในการใช้หลักสูตรของครู ถ้าหากไม่มีการจัดทำแผนการสอน การใช้หลักสูตรก็จะเป็นไปอย่างไม่มีจุดหมายทำให้เสียเวลาหรือมีข้อบกพร่องในการใช้หลักสูตรเป็นอย่างมากอันจะส่งผลให้การบริหารหลักสูตรเกิดความล้มเหลว

2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีนักปราชญ์ทางด้างหลักสูตรหลายคนได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่างๆ ที่จัดโดยโรงเรียน ดังนั้นจึงถือว่า กิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งจัดขึ้นโดยครูเพื่อให้สนองต่อเจตนารมณ์ของหลักสูตรจึงเป็นส่วนของการนำหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติโดยแท้จริง

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งจำเป็นจะต้องเริ่มจากการพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจจะทำได้หลายๆชนิด ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปอย่างมากในเรื่องการใช้เวลา การใช้แรงงาน การใช้ทรัพยากร ตลอดจนการใช้งบประมาณ โดยเหตุนี้ครูผู้สอนในฐานะเป็นผู้จัดกิจกรรมให้กับผู้เรียนควรพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่เห็นว่าจะก่อให้เกิดความรู้ หรือประสบการณ์ และสามารถทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ง่ายที่สุด เร็วที่สุด ประหยัดเวลาที่สุด ประหยัดแรงงานและค่าใช่จ่ายมากที่สุด การสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง อาจจะเลือกใช้เฉพาะกิจกรรมที่เห็นว่ามีประสิทธิภาพมากที่สุดเพียง 1-2 กิจกรรม ก็เพียงพอแล้วไม่จำเป็นจะต้องทำทุกๆ กิจกรรมเพราะการทำเช่นนี้นั้นนอกจากไม่เป็นการประหยัดด้วยประการทั้งปวงแล้วอาจจะก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายอีกด้วย

2.4 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีขั้นตอนหนึ่งที่จะขาดเสียมิได้ คือ การวัดและประเมินผล เพราะการวัดและประเมินผลจะได้ข้อมูลย้อนกลับที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ว่าบรรลุตามจุดประสงค์ของการสอนและความมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ การวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของนักการศึกษาในระดับการศึกษาต่างๆ เพราะผลจากการวัดจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักการศึกษาเพื่อใช้ปรับปรุงวิธีการสอน การแนะแนว การประเมินหลักสูตรแบบเรียนการใช้อุปกรณ์การสอนตลอดจนการจัดระบบบริหารทั่วไปของโรงเรียน และนอกจากนี้ยังไม่ช่วยปรับปรุงการเรียนของนักเรียนให้เรียนถูกวิธียิ่งขึ้น เช่น ผลการสอบของนักเรียนที่ไม่ดี ไม่เพียงแต่แสดงความอ่อนของนักเรียนแต่ละคนเท่านั้น เพราะถ้าพิจารณาผลการสอบรวมทั้งโรงเรียนก็จะแสดงถึงความบกพร่องในการสอนไม่ดีของครูด้วย และถ้าพิจารณาผลการสอบรวมทั้งโรงเรียนก็จะแสดงถึงความบกพร่องในด้านการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่ และคณะผู้บริหาร ยิ่งกว่านั้นถ้าเราพิจารณาผลสอบรวมทั้งประเทศอีกด้วย ดังนั้น การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนจึงนับว่ามีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา

การวัดและประเมินผลเป็นส่วนที่จะใช้พิจารณาตัดสินว่าผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการสอนตามที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด การวัดและประเมินผลจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องสัมพันธ์กับกระบวนการการเรียนการสอนซึ่งจำเป็นต้องจัดให้เป็นระบบที่ชัดเจนเหมาะสมเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนการสอน อันเป็นส่วนสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้

3. การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

3.1 การจัดงบประมาณเพื่อการเรียนการสอนนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมากสำหรับสถานศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนประจำปีการศึกษาหนึ่งๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงและยังประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเงินของโรงเรียนจะต้องมีสมรรถภาพในการจัดงบประมาณของโรงเรียนได้ดี ไม่มีผิดพลาด จึงจะสามารถจัดงบประมาณของโรงเรียนให้สอดคล้องกับแผนการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มวิชาได้เป็นอย่างดี

3.2 การใช้อาคารสถานที่ เป็นสิ่งสนับสนุนการใช้หลักสูตรซึ่งผู้บริหารการศึกษา พึงตระหนักอยู่เสมอว่า อาคารสถานที่ และสิ่งปลูกสร้างต่างๆ ในสถานศึกษาย่อมเป็นส่วนประกอบสำคัญต่อการเรียนการสอน และการอบรมบ่มเพราะนิสัยแก่ผู้เรียนได้ทั้งสิ้นแต่เนื่องจากสถานศึกษาแต่ละแห่งอาจมีปริมาณและคุณภาพของอาคารสถานที่แตกต่างกัน ฉะนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้องวางโครงการและแผนการใช้อาคารสถานที่ทุกแห่งให้เหมาะสม ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ โดยจะต้องสำรวจศึกษาวิเคราะห์อย่างละเอียดรอบคอบ แล้วจึงวางแผนว่าควรดำเนินการอย่างไรจึงจะบรรลุตามเจตนารมณ์ หรืออุดมการณ์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้

3.3 การอบรมเพิ่มเติมระหว่างการใช้หลักสูตร ขณะที่ดำเนินการใช้หลักสูตรจะต้องศึกษาปัญหาและปรับแก้สิ่งต่างๆ ให้เข้ากับสภาพจริงและความเป็นไปได้ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ทั้งนี้โดยไม่ให้เสียหลักการใหญ่ของหลักสูตรสิ่งที่ครูต้องการมากที่สุดคือการฝึกอบรมเพิ่มเติมเพื่อสร้างความพร้อมในการสอนของครูให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น การฝึกอบรมจะกระทำจากการวิเคราะห์ส่วนที่ขาดในบทบาทหน้าที่ของครู เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและที่สำคัญที่สุดคือการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน

3.4 การจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรภารกิจเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนกลางซึ่งเป็นผู้พัฒนาหลักสูตร หน่วยงานนี้ควรหาทางสนับสนุนและส่งเสริมหน่วยงานผู้ใช้หลักสูตรให้สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรด้วยความมั่นใจ การจัดตั้งศูนย์วิชาการ อาจจะทำในลักษณะของศูนย์ให้บริการแนะนำช่วยเหลือ หรือจัดตั้งโรงเรียนตัวอย่าง หรือดังที่กรมวิชาการได้จัดตั้ง “โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร” ที่ศูนย์พัฒนาหลักสูตรก็ได้ โรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตรที่กรมวิชาการจัดตั้งขึ้น จะเป็นโรงเรียนที่สามารถดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพในลักษณะใดลักษณะหนึ่งซึ่งพอจะเป็นแบบอย่างให้แก่โรงเรียนอื่นๆ ได้ วิธีการเช่นนี้จะเป็นการกระตุ้นให้โรงเรียนผู้ใช้หลักสูตรได้มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาประสิทธิภาพในการใช้หลักสูตรในโรงเรียนของตนและส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้หลักสูตรระหว่างโรงเรียนต่าง ๆ ด้วย

3. ขั้นติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1. การนิเทศและการใช้หลักสูตรในโรงเรียน การนิเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่งในหน่วยงานทุกแห่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการศึกษา เพื่อเป็นการช่วยปรับปรุงการเรียนการสอน สงัด อุทรานันท์ (2532 หน้า 268-269) กล่าวว่า การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรในระหว่างการใช้หลักสูตรนั้น หน่วยงานส่วนกลางในฐานะผู้พัฒนาหลักสูตรควรจัดส่งเสริมเจ้าหน้าที่ไปให้คำแนะนำ

เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเพิ่มเติม และติดตามผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนว่าได้ดำเนินการด้วยความถูกต้องหรือไม่ มีปัญหาใดเกิดขึ้นหรือไม่หากไม่มีปัญหาก็จะได้แก้ไขให้ลุล่วงไปสำหรับหน่วยงานในระดับท้องถิ่นอาจดำเนินการให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือแก่ครูผู้ใช้หลักสูตรให้ดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง

การนิเทศการใช้หลักสูตรหรือนิเทศการจัดการเรียนการสอน ต้องคำนึงถึงหลักสำคัญของการนิเทศ คือ การให้คำแนะนำช่วยเหลือไม่ใช่การตรวจสอบเพื่อจับผิดแต่ประการใด โดยลักษณะเช่นนี้ ผู้นิเทศจำเป็นจะต้องสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีกับผู้รับการนิเทศ การดำเนินการนิเทศจะต้องดำเนินไปด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตยและร่วมมือกัน

2. การติดตามและการประเมินผลการใช้หลักสูตร จะต้องมีการวางแผนไว้ให้ชัดเจนว่าจะทำการประเมินส่วนใดของหลักสูตร ถ้าการวางแผนเกี่ยวกับการประเมินไม่ชัดเจนเมื่อมีความต้องการจะทำการประเมินในหัวข้อนั้นหรือส่วนนั้น บางครั้งอาจจะกระทำไม่ได้ต่อเนื่อง ดังนั้น การวางแผนเพื่อการประเมินหลักสูตรจะต้องชัดเจน และจะต้องใช้วิธีการประเมินอย่างไรจึงจะได้ผลเป็นภาพรวมที่สามารถนำมาอธิบายได้ว่า สิ่งใดเป็นบรรยากาศ หรือสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยเท่าที่ดำเนินการใช้หลักสูตรไปแล้วบรรลุถึงสิ่งที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด สามารถตอบสนองความมุ่งหมายหลักที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินหลักสูตรว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ การออกแบบประเมินที่กว้างและลึกคือการมองภาพรวมทั้งหมดของการใช้หลักสูตรการหาตัวบ่งชี้สำคัญๆ นั้นจะต้องระมัดระวังเรื่องตัวแปรทางด้านวัฒนธรรมสังคมและทางเศรษฐกิจด้วยเพราะบางอย่างผู้ประเมินอาจจะมองข้ามไป เช่น โรงเรียนขนาดใหญ่ย่อมได้เปรียบกว่าโรงเรียนขนาดเล็กองค์ประกอบที่ตั้งของโรงเรียน ถ้าชุมชนให้ความสนับสนุนอย่างดีก็มีผลต่อการใช้หลักสูตร หรือโรงเรียนเล็กมากเกินไป เช่น มีนักเรียน 40-50 คน มีครู 2-3 คนบางครั้งอาจจะเป็นปัจจัยที่ทำให้ไม่สามารถที่จะพัฒนาได้มากเท่าที่ควรหลักการจะร่างให้ดี สมบูรณ์สักเท่าใดก็ตามการนำหลักสูตรไปใช้ก็ควรจะพิจารณาให้รอบคอบ ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้จะมีระบบกลุ่มโรงเรียนช่วยเหลือก็ตาม บริบททางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมจะเป็นสิ่งที่มาช่วยเสริมให้สามารถอธิบายได้ชัดเจนว่าเหตุใดการนำหลักสูตรไปใช้ได้ผลหรือไม่ได้ผล เพราะมีปัจจัยแทรกซ้อนทางเศรษฐกิจ สังคมและค่านิยมของบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยข้อพิจารณาในการประเมินหลักสูตร

กระบวนการในการประเมินผลเพื่อควบคุมภาพของหลักสูตร ในแง่ของการปฏิบัติการกระบวนการของการประเมินผลเพื่อควบคุมคุณภาพของหลักสูตรแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ การตรวจสอบหาประสิทธิผลและความตกต่ำของคุณภาพของหลักสูตร การตรวจสอบหาสาเหตุของความตกต่ำของคุณภาพ และการนำวิธีการต่างๆ มาแก้ไขพร้อมทั้งตรวจสอบประสิทธิผลของวิธีการเหล่านั้น รายละเอียดของแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

1. การตรวจสอบประสิทธิผลและความตกต่ำของคุณภาพของหลักสูตร วิธีการตรวจสอบเริ่มด้วยการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน (Basic Data) เพื่อใช้เปรียบเทียบกับข้อมูลระหว่างการดำเนินการข้อมูลพื้นฐานนี้ควรเก็บรวบรวมในระหว่างที่นำหลักสูตรไปทดลองในภาคสนาม ควรเก็บให้ได้มากและหลากหลาย เราจะสรุปว่าคุณภาพของหลักสูตรต่ำลงก็ต่อเมื่อข้อมูลผลสัมฤทธิ์ในด้านต่างๆ ที่รวบรวมได้หลังจากการทดลองใช้ในภาคสนาม มีค่าต่ำกว่าข้อมูลที่รวบรวมได้จากการทดลองใช้ในภาคสนาม

อย่างไรก็ตามสิ่งที่พึงระมัดระวังก็คือ ในการเก็บข้อมูลทั้งสองครั้งนั้นจะกระทำในสภาพที่ใกล้เคียงกันที่สุด มิฉะนั้นแล้วจะนำข้อมูลทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกันไม่ได้

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากการนำเอาหลักสูตรมาใช้ในระยะเวลาหนึ่งแล้ว มีข้อมูลที่ควรรวบรวม 3 รายการ คือ ผลการทดสอบขั้นสุดท้าย (ผลการสอบปลายปี) ผลการสอบแต่ละวิชาในแต่ละภาคเรียนและข้อมูลจากพฤติกรรมของเรียนและจากการเครื่องมือวัด เช่น แบบทดสอบความสนใจและเจตคติ นอกจาก 3 รายการนี้เราอาจเก็บข้อมูลอื่นที่มีผลพาดพิงถึงคุณภาพของหลักสูตรด้วยก็ได้ เช่น สถิติการยืมหนังสือของห้องสมุดการเลือกเรียนวิชาที่ไม่ได้บังคับและบันทึกเรื่องราวการกระทำต่าง ๆ ของผู้เรียน เป็นต้น

2. การตรวจสอบหาเหตุที่ทำให้คุณภาพตกต่ำ งานนี้เริ่มขึ้นเมื่อได้มีการพบแล้วว่าคุณภาพของหลักสูตรตกต่ำลง มีสมมุติฐานหลายเรื่องที่อาจนำมาใช้ในการค้นหาสาเหตุที่สำคัญ คือ

2.1 ความล้มเหลวในการใช้หลักสูตร การที่จะใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิผลในทุกสภาพย่อมเป็นไปไม่ได้ หลักสูตรแต่ละหลักสูตรย่อมมีจุดหมายที่แตกต่างกัน และการที่บรรลุจุดหมาย ก็ต่อเมื่อได้มีการใช้หลักสูตรในสภาพและเงื่อนไขที่เหมาะสมเท่านั้นดังนั้น สิ่งแรกที่พึงกระทำในการตรวจสอบหาสาเหตุก็คือ ตรวจสอบดูว่าได้มีการนำหลักสูตรมาใช่อย่างไร ผู้สอนใช้วิธีการสอน ใช้เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนถูกต้องหรือไม่ ฯลฯ ข้อมูลที่รวบรวมได้นี้ จะช่วยให้ตรวจสอบได้ว่าสาเหตุของการตกต่ำของคุณภาพเกิดจากอะไร

2.2 ความเปลี่ยนแปลงของสภาพและเงื่อนไขในเวลาที่นำหลักสูตรไปใช้ สภาพภายในโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่นำหลักสูตรไปใช้ย่อมเปลี่ยนแปลงได้ทักเวลา ตัวอย่างเช่น ในตอนที่ทำการทดลองใช้ในภาคสนามขวัญและกำลังใจของผู้สอนดีมาก แต่ตอนที่เอาหลักสูตรไปใช้จริงๆ กลับลดต่ำลง และถ้าสภาพแบบอย่างอื่น ๆ ยังคงเหมือนเดิมเราก็อาจสรุปได้ว่าความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนในตอนแรกและตอนหลังย่อมมีสาเหตุจากความเปลี่ยนแปลงด้านขวัญและกำลังใจนั่นเอง อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติสิ่งที่มีผลกระทบต่อคุณภาพไม่ได้มีเพียงอย่างเดียว ลักษณะเดียว หรือรูปแบบเดียว ดังนั้น การเก็บข้อมูลอย่างละเอียดหลายๆ ด้าน จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องกระทำเพื่อตรวจสอบดูว่าข้อมูลที่แตกต่างกันมากนั้น เป็นข้อมูลด้านใด ความกระตือรือร้นในการทำงาน ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อหลักสูตรความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนในการใช้หลักสูตรใหม่ ความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาของหลักสูตรรวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ได้แก่ ที่ตั้งของโรงเรียน (อยู่ในเมือง ชนบท อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล ฯลฯ) ขนาดของชั้นเรียนความสมบูรณ์ของวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สื่อการเรียนการสอนและความร่วมมือของชุมชน

2.3 ความเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับเรื่องนี้อาจเป็นไปได้ว่าลักษณะของกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองภาคสนามกับที่นำหลักสูตรมาใช้จริงมีความแตกต่างกันมาก เช่น ในด้านระดับความรู้ความสามารถ เจตคติ และค่านิยมที่มีต่อการเรียนในกรณีดังกล่าวประสิทธิผลของหลักสูตรย่อมเปลี่ยนแปลงไป การแก้ไขปัญหาทำได้โดยการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อควบคุมคุณภาพให้ใกล้เคียงกัน

2.4 วิธีการวิเคราะห์ผลการทดสอบ เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าการทดสอบหรือการประเมินผลนั้นมีทั้งการทดสอบระหว่างการดำเนินการ หรือการทดสอบย่อย (Formative

Evaluation) และการทดสอบขั้นสุดท้าย หรือการทดสอบรวม (Summative Evaluation) การทดสอบรวมเป็นการทดสอบที่บอกให้เราทราบว่าหลักสูตรดีขึ้นหรือเสื่อมคุณภาพลง แต่ไม่สามารถชี้แจงเจาะจงลงไปว่าปัญหาอยู่ที่ตรงไหนเพราะเหตุใด ในทางตรงข้ามการทดสอบระหว่างดำเนินการหรือการทดสอบย่อย ซึ่งใช้ในการวินิจฉัยจุดอ่อนของผู้เรียนสามารถช่วยให้เราทราบว่าหลักสูตรมีจุดอ่อนในเรื่องอะไร และเป็นเพราะเหตุใด ด้วยเหตุนี้เราจึงใช้การทดสอบย่อยเป็นเครื่องชี้ถึงสาเหตุการตกต่ำของหลักสูตร

วิธีวิเคราะห์การทดสอบย่อยมีหลายวิธี วิธีแรกก็คือการเปรียบเทียบของการสอบในภาคเรียนหรือปัจจุบันกับผลการสอนในภาคเรียนหรือปีที่ผ่านมา ปรากฏว่าผลการสอนของปัจจุบันดีกว่าปีที่ผ่านมา ผู้สอนก็ควรได้รับความชมเชย และได้รับการสนับสนุนให้ปรับปรุงตน เพื่อให้ดียิ่งขึ้นไปอีก แต่ถ้าผลต่ำกว่าที่ผ่านมาก็ควรให้ผู้สอนตรวจสอบให้ทราบว่าเป็นเพราะเหตุใด และทำอย่างไรจึงจะแก้ไขได้

อีกวิธีหนึ่งคือการเปรียบเทียบผลการสอนที่ทำติดต่อกันหลายๆ ครั้งโดยใช้ผู้เรียนกลุ่มเดียวกัน ถ้าปรากฏว่าผลการสอบมีอัตราการสอบตกเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ก็แสดงว่าผู้สอนไม่ได้แก้ไขข้อบกพร่องจากผลการสอบในครั้งก่อนๆ แต่ถ้าผลออกมาในทางตรงกันข้ามก็แสดงว่าได้มีการนำเอาผลการสอบในครั้งก่อนๆ มาปรับปรุงการสอนของตน

วิธีการวิเคราะห์อีกวิธีหนึ่งคือการวิเคราะห์ให้ละเอียดลงไปว่าในจำนวนข้อสอบทั้งหมดนั้นผู้เรียนทำผิดข้อใดมากที่สุด และข้อใดที่ทำผิดลดหลั่นลงมา ผลการวิเคราะห์จะช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องใด และจากผลนี้ทำให้ตั้งสมมุติฐานได้ว่าอะไรคือสาเหตุของปัญหา

นอกจากข้อมูลจากผลการสอบย่อยแล้ว ยังมีข้อมูลที่สามารถสรุปได้จากการประเมินผลและการวัดผลโดยวิธีอื่นๆ อีก เช่น การสังเกตพฤติกรรมและกิจกรรมในชั้นเรียน ระเบียบและรายงานการวัดเจตคติ ความเข้าใจ รวมทั้งผลจากการอภิปลายการสัมภาษณ์ และการศึกษารายกรณี ทั้งหมดนี้ล้วนมีประโยชน์ และเมื่อนำมาวิเคราะห์จะช่วยให้ทราบว่าจุดอ่อนของหลักสูตรคืออะไรอย่างไรก็ตามวิธีการนี้มีข้อเสียตรงที่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเสียเวลามาก

3. แก้ไขและตรวจสอบประสิทธิผลของวิธีการที่นำมาแก้ไข หลังจากที่ได้ทราบแล้วว่าความตกต่ำของคุณภาพหลักสูตรคือเรื่องอะไร และเกิดจากสาเหตุอะไรแล้วขั้นต่อไปของกระบวนการควบคุมคุณภาพก็คือการแก้ไข สำหรับการแก้ไขนี้อาจทำได้หลายวิธีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสาเหตุและปัญหาที่ทำให้คุณภาพตกต่ำ ในบางกรณีอาจใช้วิธีปรับปรุงวิธีการสอนและแก้ไขหลักสูตรบางส่วน เช่น ตัดทอนหรือเพิ่มเติมเนื้อหาสาระแก้ไขวิธีสอนโดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนให้เล็กลง หรือให้มีการศึกษาค้นคว้าด้วยตังเองมากขึ้น หรือร่นช่วงเวลาการทดสอบให้สั้นเข้า เพื่อให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลจากผลการสอบเร็วขึ้น

การแก้ไขอาจก้าวไกลออกไปถึงขั้นการอบรมผู้สอน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำหลักสูตรมาปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การที่จะอบรมอย่างไรและเรื่องอะไร ย่อมขึ้นอยู่กับปัญหาซึ่งพบจากการตรวจสอบในตอนต้น อย่างไรก็ตามการแก้ไขการพัฒนาหลักสูตรจะต้องติดตามดูผลอย่างใกล้ชิด การแก้ไขไม่จำเป็นต้องทีเดียวทั้งหมดแต่

ควรใช้วิธีการทดลองกับกลุ่มเล็กๆ ก่อนเมื่อได้ผลเป็นที่พอใจแล้วจึงค่อยนำเอายุทธศาสตร์และวิธีการนั้นมาใช้ในวงกว้างต่อไป

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้

จากขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ จะเห็นได้ว่าการนำหลักสูตรไปใช้เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือบุคคลหลายฝ่ายหลายระดับซึ่งจะต้องประสานงานหรือร่วมมือกันในอันที่จะนำหลักสูตรไปให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งแต่ละหน่วยงาน แต่ละฝ่ายแต่ละระดับมีส่วนในการนำหลักสูตรไปใช้ที่แตกต่างกันไป ในที่นี้จะกล่าวถึงบทบาทของหน่วยงานต่างๆ ในการนำหลักสูตรไปใช้ และบทบาทของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

1. บทบาทของหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นในการนำหลักสูตรไปใช้

หน่วยงานส่วนกลาง หมายถึง หน่วยงานหรือคณะบุคคลที่ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตรเพื่อให้หน่วยงานท้องถิ่นเป็นผู้ใช้ หน่วยงานส่วนกลางมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ 2 ลักษณะคือ การบริหาร การบริการหลักสูตรการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเอง

หน่วยงานส่วนท้องถิ่น หมายถึงหน่วยงานหรือผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอน ซึ่งได้แก่โรงเรียนหรือสถานศึกษาต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้หลักสูตรซึ่งสร้างโดยส่วนกลาง งานที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักสูตรก็คืองานบริหารงานบริการหลักสูตร การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร

หน่วยงานทั้ง 2 ได้แบ่งลักษณะของการนำหลักสูตรไปใช้ดังนี้

1. หน่วยงานส่วนกลางมีบทบาทอย่างเต็มที่
2. โรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทอย่างเต็มที่
3. หน่วยงานส่วนกลางมีบทบาทส่วนใหญ่โดยได้รับความช่วยเหลือจากส่วนท้องถิ่น
4. หน่วยงานส่วนท้องถิ่นมีบทบาทส่วนใหญ่โดยได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลาง

(จากรายงานการประชุมวิชาการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของประเทศในภูมิภาคเอเชีย (APEDI, 1977))

1. การใช้หลักสูตรโดยหน่วยงานส่วนกลางมีบทบาทอย่างเต็มที่ การใช้หลักสูตรในรูปนี้หน่วยงานส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นจะมีบทบาทที่สำคัญดังนี้คือ

บทบาทของหน่วยงานส่วนกลาง

1. กำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เตรียมโปรแกรมและหลักสูตรชนิดต่างๆ
3. ดำเนินการวิเคราะห์และผลของการใช้หลักสูตร
4. พิจารณาอนุญาตให้มีการเปลี่ยนแปลงโปรแกรมการเรียนการสอน
5. ดำเนินการวัดและดำเนินผลการปฏิบัติงานการใช้หลักสูตรของหน่วยงานระดับท้องถิ่นบทบาทหน่วยงานส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ให้ช่วยเหลือหน่วยงานส่วนกลางในเรื่องการติดตามผลการใช้หลักสูตร

2. การใช้หลักสูตรโดยให้โรงเรียนมีบทบาทอย่างเต็มที่ การใช้หลักสูตรแบบนี้หน่วยงานแต่ละระดับจะมีบทบาทที่สำคัญ

บทบาทของหน่วยงานส่วนกลาง

หน่วยงานส่วนกลาง ไม่มีบทบาทในการใช้หลักสูตรของหน่วยงานในระดับท้องถิ่นแต่อย่างใด

บทบาทของหน่วยงานของท้องถิ่น

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. พัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอนและสร้างผู้นำทางวิชาการ
3. วิเคราะห์และติดตามผลการใช้หลักสูตร
4. ดำเนินการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโปรแกรมการเรียนการสอน

3. การใช้หลักสูตรโดยให้หน่วยงานส่วนกลางมีบทบาทเป็นส่วนใหญ่และมีหน่วยงานท้องถิ่นเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ การใช้หลักสูตรระบบนี้หน่วยงานในระดับผู้พัฒนาหลักสูตรและหน่วยงานท้องถิ่นจะมีบทบาทดังนี้

บทบาทของหน่วยงานส่วนกลาง

1. กำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. จัดโปรแกรมและวัสดุต่างๆ
3. ดำเนินการวิเคราะห์และติดตามผล
4. จัดหาผู้นำทางด้านความคิดมาช่วยในการใช้หลักสูตร
5. สร้างบรรยากาศสนับสนุนการใช้วัตกรรมต่างๆ
6. เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
7. เผยแพร่ข่าวสารและแหล่งข้อมูลต่างๆ

4. ใช้หลักสูตรโดยให้หน่วยงานท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญและหน่วยงานส่วนกลางเป็นผู้ให้การสนับสนุน การใช้หลักสูตรในรูปแบบนี้หน่วยงานส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นจะมีบทบาทแตกต่างกันดังนี้ คือ

บทบาทของหน่วยงานส่วนกลาง

1. กำหนดเป้าหมายของหลักสูตรและช่วยเหลือให้มีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยการศึกษาหน่วยต่าง ๆ

2. ทำหน้าที่กระตุ้นให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3. สร้างบรรยากาศให้เกิดการสนับสนุนหน่วยงานท้องถิ่น

4. ให้ความช่วยเหลือในด้านการเงินหรือวัสดุ

5. เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

บทบาทของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น

1. ทำหน้าที่กำหนดจุดหมายของหลักสูตร
2. พัฒนาวัสดุหลักสูตรเพื่อใช้โปรแกรมการเรียนการสอน
3. สร้างผู้นำทางวิชาการ

4. ดำเนินการวิเคราะห์และติดตามผลการใช้หลักสูตร

5. สร้างวิธีต่างๆ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงโปรแกรมการเรียนการสอน

6. แสวงหาแนวทางและเสนอประสบการณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอนสำหรบท้องถิ่น

2. บทบาทของบุคลากรในการนำหลักสูตรไปใช้

กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นการพิจารนาถึงบทบาทของหน่วยงานส่วนกลางซึ่งเป็นผู้พัฒนาหลักสูตรกับหน่วยงานส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานผู้ใช้หลักสูตรว่า หน่วยงานทั้งสองแห่งมีบทบาทในการพัฒนาและการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างไรในแต่ละรูปแบบ สำหรับหัวข้อนี้จะพิจารณาถึงบทบาทบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรว่า บุคคลในตำแหน่งหน้าที่นั้นๆ ควรจะมีบทบาทในการใช้หลักสูตรในลักษณะใดดังต่อไปนี้

1. ช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และดำเนินการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

2. ทำการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรในหน่วยงานที่ใช้หลักสูตร

3. ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินการใช้หลักสูตรโดยการให้บริการวัสดุหลักสูตร และให้กำลังใจแก่ผู้นำหลักสูตรไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ควรมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตรดังนี้

1. ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่อย่างชัดเจน

2. ให้บริการวัสดุ และสื่อการเรียนการสอนชนิดต่างๆ แก่ครู

3. ดำเนินการนิเทศ และติดตามผลการใช้หลักสูตรภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

4. กระตุ้นและส่งเสริมครูในการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง เช่น การจัดอบรบหรือจัดประชุมสัมมนา เป็นต้น

5. ให้กำลังใจและบำรุงขวัญแก่ครูผู้ใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ครูคนอื่นๆ

2. หัวหน้าหมวดวิชาหรือหัวหน้าสาขาวิชา ควรจะดำเนินการส่งเสริมการใช้หลักสูตรดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายระเอียดและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ตนเองรับผิดชอบอย่างชัดแจ้ง

2. ช่วยวางแผนและจัดทำแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่ตนเองรับผิดชอบ

3. จัดหาวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนและให้บริการแก่ครูคนอื่นที่อยู่ภายในสายเดียวกัน

4. ดำเนินการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองสม่ำเสมอ

5. ประสานงานการใช้หลักสูตรกับหมวดวิชาอื่น หรือสายวิชาอื่นเพื่อให้การใช้หลักสูตรภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาร

3. ครูผู้สอน ในฐานะเป็นผู้ใช้หลักสูตรโดยตรงมีส่วนที่จะช่วยสนับสนุนให้การใช้หลักสูตรภายในโรงเรียนมีประสิทธิภาพดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่ตนเองใช้อยู่อย่างกระจ่างชัด

2. ปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้มีความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

3. สอนให้ถูกต้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่ใช้

4. พยายามคิดค้นหาวิธีการที่เหมาะสมหรือวิธีการที่มีประสิทธิภาพและนำมาใช้

5. บุคลากรอื่นๆ ภายในโรงเรียน นักเทคโนโลยีทางการศึกษา นักวัดผลและนักแนะแนว ฯลฯ ต่างก็มีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรโดยกระทำดังนี้

1. ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบอย่างเต็มที่

2. ให้ความช่วยเหลือหรือบริการแก่ครูผู้ใช้หลักสูตรอย่างเต็มที่ ถ้าหากบุคลากรทุกผ่ายที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างสมบูรณ์ ก็พอคาดการณ์ได้ว่าใช้หลักสูตรจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีปัญหาเกิดขึ้นน้อยที่สุดอันจะช่วยให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้มากที่สุด

ตารางที่ 2.4 สังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตรตามแนวคิดของนักการศึกษา

องค์ประกอบของหลักสูตร	Taba พ.ศ. 2493	Tyler พ.ศ. 2491	Kerr พ.ศ. 2508	Beau Champ พ.ศ. 2503	ธำรงค์ บัวศรี พ.ศ.2518	สงัด อุทรานันท์ พ.ศ. 2520	วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ พ.ศ. 2527	สุนีย์ ภู่พันธ์ พ.ศ. 2530	พิษณู ฟองศรี พ.ศ. 2548	กาญจนา คุณารักษ์ พ.ศ. 2549	สิทธิพล อาจอินทร์ (2563)	ความถี่	ผู้วิจัย
ความเป็นมา	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	11	√
หลักการ	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	11	√
จุดหมายของหลักสูตร	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	11	√
เนื้อหาของหลักสูตร	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	11	√
โครงสร้างและแบบแผนการเรียน	√				√			√			√	4	√
กิจกรรมการเรียนการสอน	√	√	√		√		√	√	√	√	√	9	√
การประเมินผล	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	11	√
สื่อการสอน					√							1	√

ตารางที่ 2.5 สังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร ในงานวิจัย

องค์ประกอบของหลักสูตร	โชติกา กุณสิทธิ์ พ.ศ. 2563	ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล พ.ศ. 2562	พัชรพร ศุภกิจ พ.ศ. 2562	มนฤดี สิทธิชัย พ.ศ. 2567	วิทยา ทัศมี พ.ศ. 2567	อาทิตยา ขาวพลาย พ.ศ. 2563	ความถี่	ผู้วิจัย
1. ความเป็นมา	√	√			√		3	√
2. หลักการ	√	√	√	√	√	√	6	√
3. จุดมุ่งหมาย	√	√	√	√	√	√	6	√
4. สมรรถนะสำคัญ	√				√		2	√
5. โครงสร้างเนื้อหา	√	√	√	√	√	√	6	√
6. กิจกรรมการฝึกอบรม	√	√	√	√	√	√	6	√
7. สื่อและแหล่งเรียนรู้	√	√	√	√	√	√	6	√
8. ระยะเวลา		√	√	√			3	√
9. การวัดผลและประเมินผล	√	√	√	√	√	√	6	√

องค์ประกอบของหลักสูตรงานวิจัย
เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยตนเองร่วมกับกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

1. ความเป็นมา	- สัมพันธ์กับชื่อเรื่องหรือเรื่องที่จะศึกษา
	- ทวนวรรณกรรม
2. หลักการ	- สัมพันธ์กับชื่อเรื่องหรือเรื่องที่จะศึกษา
	แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับ หลักสูตร กระบวนการทางภาษา การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
3. จุดมุ่งหมาย	- สัมพันธ์กับชื่อเรื่องหรือเรื่องที่จะศึกษา
4. โครงสร้างเนื้อหา	- สัมพันธ์กับชื่อเรื่องหรือเรื่องที่จะศึกษา
	- แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการทางภาษาและสติปัญญา
	แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง
5. กิจกรรมการฝึกอบรม	- สัมพันธ์กับชื่อเรื่องหรือเรื่องที่จะศึกษา
	- เด็กปฐมวัย และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้	- สัมพันธ์กับชื่อเรื่องหรือเรื่องที่จะศึกษา
	- หลักสูตรที่จะเกิดขึ้น
7. การวัดผลและประเมินผล	- สัมพันธ์กับชื่อเรื่องหรือเรื่องที่จะศึกษา
	- รูปแบบของการวัดผลประเมินผลทีเหมาะสม

2.3 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม

ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการสร้างความรู้ ได้มีการเปลี่ยนจากเดิมที่เน้นการศึกษาปัจจัยภายนอกมาเป็น สิ่งเร้าภายใน ซึ่งได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ หรือกระบวนการรู้คิด กระบวนการคิด(Cognitive processes) ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายในมีส่วนช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย และความรู้เดิมมีส่วนเกี่ยวข้องและเสริมสร้างความเข้าใจของผู้เรียน แนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสซึม(Constructivism) หรือ เรียกชื่อแตกต่างกันไป ได้แก่ สร้างสรรความรู้นิยม หรือสรรสร้างความรู้นิยม หรือ การสร้างความรู้ (โครงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้, 2544)

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคอนสตรัคติวิสซึม สรุปเป็นสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ความรู้ของบุคคลใด คือ โครงสร้างทางปัญญาของบุคคลนั้นที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์ในการคลี่คลายสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและสามารถนำไปใช้เป็นฐานในการแก้ปัญหาหรืออธิบายสถานการณ์อื่น ๆ ได้

2. นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยวิธีการที่ต่าง ๆ กัน โดยอาศัยประสบการณ์และโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม ความสนใจและแรงจูงใจภายในตนเองเป็นจุดเริ่มต้น

3. ครูมีหน้าที่จัดการให้นักเรียนได้ปรับขยายโครงสร้างทางปัญญาของนักเรียนเองภายใต้ ข้อสมมติฐานต่อไปนี้

3.1 สถานการณ์ที่เป็นปัญหาและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา

3.2 ความขัดแย้งทางปัญญาเป็นแรงจูงใจภายในให้เกิดกิจกรรมการไตร่ตรองเพื่อขจัดความขัดแย้งนั้น Dewey ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะการไตร่ตรอง (Reflection) เป็นการพิจารณาอย่างรอบคอบ กิจกรรมการไตร่ตรองจะเริ่มต้นด้วยสถานการณ์ที่เป็นปัญหา น่าสงสัย งงงวย ยุ่งยากซับซ้อน เรียกว่า สถานการณ์ก่อนไตร่ตรอง และจะจบลงด้วยความแจ่มชัดที่สามารถอธิบายสถานการณ์ดังกล่าว สามารถแก้ปัญหาได้ ตลอดจนได้เรียนรู้และพึงพอใจกับผลที่ได้รับ

3.3 การไตร่ตรองบนฐานแห่งประสบการณ์และโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิมภายใต้การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กระตุ้นให้มีการสร้างโครงสร้างใหม่ทางปัญญา

จากแนวคิดข้างต้นนี้กระบวนการเรียนการสอนในแนวคอนสตรัคติวิสซึม จึงมักเป็นไปในแบบที่ให้นักเรียนสร้างความรู้จากการช่วยกันแก้ปัญหา (Cooperative problem solving) กระบวนการเรียนการสอนจะเริ่มต้นด้วยปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive conflict) นั่นคือประสบการณ์และโครงสร้างทางปัญญาที่มีอยู่เดิม ไม่สามารถจัดการแก้ปัญหานั้นได้ลงตัวพอดีเหมือนปัญหาที่เคยแก้มาแล้ว ต้องมีการคิดค้นเพิ่มเติมที่เรียกว่า “การปรับโครงสร้าง” หรือ “การสร้างโครงสร้างใหม่” ทางปัญญา (Cognitive restructuring) โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ถกเถียงปัญหา

ซักค้านจนกระทั่งหาเหตุผล หรือหลักฐานในเชิงประจักษ์มาขจัดความขัดแย้งทางปัญญาภายในตนเองและระหว่างบุคคลได้ (ไพจิตร, 2543)

แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม

จากแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสซึมที่เป็นรากฐานสำคัญซึ่งปรากฏจากรายงานของนักจิตวิทยาและนักการศึกษา คือ Jean Piaget ชาวสวิส และ Lev Vygotsky ชาวรัสเซีย ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ Cognitive Constructivism และ Social Constructivism ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. Cognitive Constructivism มีพื้นฐานมาจากแนวคิดของ Piaget แนวคิดของทฤษฎีนี้ เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ โดยเป็นผู้สร้างความรู้ โดยการลงมือกระทำ Piaget เชื่อว่าถ้าผู้เรียนถูกกระตุ้นด้วยปัญหาที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา (Cognitive conflict) หรือเรียกว่าเกิดการเสียสมดุลทางปัญญา(Disequilibrium) ผู้เรียนต้องพยายามปรับโครงสร้างทางปัญญา (Cognitive structuring)ให้เข้าสู่ภาวะสมดุล(Equilibrium) โดยวิธีการดูดซึม (Assimilation) ได้แก่ การรับข้อมูลใหม่จากสิ่งแวดล้อมเข้าไปไว้ในโครงสร้างทางปัญญา และ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางปัญญา(Accommodation) คือ การเชื่อมโยงโครงสร้างทางปัญญาเดิม หรือความรู้เดิมที่มีมาก่อนกับข้อมูลข่าวสารใหม่ จนกระทั่งผู้เรียนสามารถปรับโครงสร้างทางปัญญาเข้าสู่สภาพสมดุล หรือสามารถที่จะสร้างความรู้ใหม่ขึ้นมาได้ หรือเกิดการเรียนรู้นั่นเอง

2. Social Constructivism เป็นทฤษฎีที่มีรากฐานมาจาก Vygotsky ซึ่งมีแนวคิดที่สำคัญที่ว่า "ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาด้านพุทธิปัญญา"รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับศักยภาพในการพัฒนาด้านพุทธิปัญญาที่อาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับช่วงของการพัฒนาที่รียกว่า Zone of Proximal Development ถ้าผู้เรียนอยู่ต่ำกว่า Zone of Proximal Development จำเป็นที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือในการเรียนรู้ ที่เรียกว่า Scaffolding และVygotskyเชื่อว่าผู้เรียนสร้างความรู้โดยผ่านทางการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น ได้แก่ เด็ก กับ ผู้ใหญ่ พ่อแม่ ครูและเพื่อน ในขณะที่เด็กอยู่ในบริบทของสังคมและวัฒนธรรม(Sociocultural context)

สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิซึม

ต่อไปนี้จะเป็นสรุปแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสซึม โดยเน้นเกี่ยวกับลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ผู้เรียนลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning are active) ความสำคัญของการเรียนตามแนวทฤษฎี คอนสตรัคติวิสซึม เป็นกระบวนการ ที่ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลใหม่กับประสบการณ์ที่มีมาก่อนหรือความรู้เดิมของผู้เรียน และสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ แนวคิดที่หลากหลายเป็นสิ่งที่มีค่าและจำเป็น (Multiple perspective are valued and necessary) ตามแนวทางทฤษฎีคอนสตรัคติวิสซึม กล่าวว่าผู้เรียนจะต้องสร้างแนวคิดของตนเอง แนวคิดนี้จำเป็นต้องประกอบด้วยแนวคิดที่หลากหลายและกว้างขวาง อาจมาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ เช่น ครู กลุ่มเพื่อน นักเขียน และหนังสือ เป็นต้น ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสซึมส่งเสริมให้ผู้เรียนรวบรวมแนวคิดที่หลากหลายและสังเคราะห์สิ่งเหล่านี้เป็นแนวคิดที่บูรณาการขึ้นมาใหม่

- การเรียนรู้ควรสนับสนุนการร่วมมือกันไม่ใช่การแข่งขัน (Learning should support collaboration , not competition) จากการแลกเปลี่ยนแนวคิดที่หลากหลายนั้นหมายถึงการร่วมมือในระหว่างที่มีการร่วมมือ ผู้เรียนต้องมีการสนทนากับคนอื่นๆเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังเรียนรู้ กระบวนการนี้คือ การร่วมมือและแลกเปลี่ยน หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นการทำให้ผู้เรียนตกผลึกและกลั่นกรองสิ่งที่สร้างขึ้นแทนความรู้ภายในสมอง มาเป็นคำพูดที่ใช้ในการสนทนาที่แสดงออกมาภายนอกที่เป็นรูปธรรม และส่งเสริมการสังเคราะห์ความรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ และการสร้างความหมายในการเรียนรู้ของตนเอง ดังนั้น สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่จัดให้มีการร่วมมือกันจะเป็นการส่งเสริมการสร้างความรู้ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นจำเป็นต่อการเรียนรู้

- ให้ความสำคัญกับการควบคุมตนเองตามระดับของผู้เรียน (Focuses control at the leaner level) ถ้าผู้เรียนลงมือกระทำในบริบท การเรียนรู้ โดยการร่วมมือกับผู้เรียนคนอื่น และผู้สอนและจำเป็นต้องควบคุมกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าการที่เรียนในลักษณะที่เป็นผู้รับฟัง (Passive listening) จากการบรรยายของผู้สอน นี่แสดงเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน

- นำเสนอประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงหรือประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตจริง (Provides authentic, real-world learning experiences) ความรู้ที่ถูกแยกออกจากบริบทในสภาพจริงในระหว่างการสอนสิ่งที่เรียนเป็นสิ่งที่ไม่ใช่สภาพจริงนั้น มักจะเป็น สิ่งที่ไม่มีความหมายต่อผู้เรียนมากนัก แต่สภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสซึม ที่จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในสถานการณ์ต่างๆที่อยู่ในบริบทของสภาพจริง ดังนั้นประสบการณ์ การเรียนรู้ที่ประยุกต์ไปสู่ปัญหาในชีวิตจริง (Real world problems)จะช่วยสร้างการเชื่อมโยงที่แข็งแกร่ง และส่งผลให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์สิ่งที่ได้เรียนไปสู่สถานการณ์ใหม่ในสภาพชีวิตจริงได้

การออกแบบการสอนตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึม

ข้อตกลงเบื้องต้นของการออกแบบการสอนที่มีพื้นฐานจากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสซึม (Constructivism) Bednar teal (1991) ได้ให้ข้อตกลงไว้ดังนี้

1. การสร้างการเรียนรู้ (Learning Constructed) ความรู้จะถูกสร้างจากประสบการณ์การเรียนรู้เป็นกระบวนการสร้าง สิ่งขึ้นแทนความรู้ (Representation)ในสมองที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างขึ้น

2. การแปลความหมายของแต่ละคน (Interpretation personal) การเรียนรู้เป็นการแปลความหมายตามสภาพจริง (Real world) ของแต่ละคน" การเรียนรู้เป็นผลจากการแปลความหมายตามประสบการณ์ของแต่ละคน

3. การเรียนรู้เกิดจาการลงมือกระทำ (Learning active) การเรียนรู้เป็นการที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำซึ่งเป็นการสร้าง ความหมายที่พัฒนาโดยอาศัยพื้นฐานของประสบการณ์

4. การเรียนรู้ที่เกิดจากการร่วมมือ (Learning Collaborative) ความหมายในการเรียนรู้เป็นการต่อรองจากแนวคิด ที่หลากหลาย "การพัฒนาความคิดรวบยอดของตนเอง ได้มาจากการร่วมแบ่งปันแนวคิดที่หลากหลายในกลุ่ม และในขณะเดียวกันก็ปรับเปลี่ยนการสร้างสิ่งที่แทนความรู้ในสมอง

(Knowledge representation)ที่สนองตอบต่อแนวคิดที่หลากหลายนั้น หรืออาจกล่าวได้ว่า ในขณะที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการอภิปรายเสนอความคิดเห็นที่หลากหลายของแต่ละคน ผู้เรียนจะมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างความรู้ของตนด้วยและสร้างความหมายของตนเองขึ้นมาใหม่ ซึ่งตรงกับแนวคิด Cunningham ที่กล่าวว่า "บทบาทของการศึกษา คือ การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับคนอื่นจากการร่วมแสดงแนวคิดที่หลากหลายที่จะทำให้เกิดปัญหาเฉพาะและนำไปสู่การเลือกจุดหรือสถานการณ์ที่พวกเขาจะยอมรับในระหว่างกัน...."

5. การเรียนรู้ที่เหมาะสม (Learning Situated) ควรเกิดขึ้นในสภาพชั้นเรียนจริง (Situated or anchored) " การเรียนรู้ต้องเหมาะสมกับบริบทของสภาพจริง หรือสะท้อนบริบทที่เป็นสภาพจริง"

6. การทดสอบเชิงการบูรณาการ (Testing Integrated) การทดสอบควรจะเป็นการบูรณาการเข้ากับภารกิจการเรียน (Task) ไม่ควรเป็นกิจกรรมที่แยกออกจากบริบท การเรียนรู้ " การวัดการเรียนรู้เป็นวิธีการที่ผู้เรียนใช้โครงสร้างความรู้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมให้เกิดการคิดในเนื้อหาการเรียนรู้นั้น ๆ"

ทิศนา แขมมณี (2554) ได้เสนอ การประยุกต์ แนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการให้ผู้เรียนสร้างสาระการเรียนรู้และผลงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่สนใจ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการคิด การทำและการเรียนรู้ต่อไป

4. จัดสภาพแวดล้อมที่มีความแตกต่างกัน เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ เช่น วัย ความถนัด ความสามารถ และประสบการณ์

5. สร้างบรรยากาศที่มีความเป็นมิตร

6. ครูต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

7. การประเมินผลการเรียนรู้ต้องประเมินทั้งผลงานและกระบวนการ

8. ใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมิน เช่น การประเมินตนเอง การประเมินโดยครูและ เพื่อน การสังเกต การประเมินโดยแฟ้มสะสมงาน

ของทฤษฎี Constructionism

บุริม โอทกานน (ออนไลน์) กล่าวว่า ทฤษฎี Constructionism เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง แนวคิดการเรียนรู้ของเด็กในปัจจุบันนั้นมีความแตกต่างจากการเรียนรู้ที่มาในอดีต นั่นคือในอดีตนั้นเด็กส่วนใหญ่เรียนรู้จากการที่มีครูคอยป้อนความรู้ให้ เด็กจะเรียนรู้โลกจากผ่านประสบการณ์ของครู โดยครูจะเป็นผู้ชี้นำให้เด็กคิดตามและกำหนดว่าสิ่งไหนคือสิ่งที่ถูกสิ่งใด

เป็นสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ ตามแนวคิดที่ว่าเด็กทุกคนนั้นมีความเหมือนกันเมื่อเข้ามาในชั้นเรียน การเรียนรู้ในลักษณะนี้เป็นการเรียนรู้ในรูปแบบที่เรียกว่าครูเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้

เมื่อการศึกษาได้พัฒนามากขึ้นการเรียนรู้ในโลกปัจจุบันจึงหันไปให้ความสำคัญต่อเด็กหรือผู้เรียนมากกว่าครูผู้สอน แนวคิดใหม่นี้แตกต่างจากความเชื่อเดิม ๆ โดยเชื่อว่าเด็กแต่ละคนนั้นเรียนรู้ได้ไม่เหมือนกัน ดังนั้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจึงเป็นการเรียนรู้ของเด็กที่ได้เกิดขึ้นจากตัวของแต่ละคนเอง แนวคิดการเรียนรู้โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้จึงได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากนักการศึกษา แนวคิดหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบันสำหรับการให้เด็กเป็นศูนย์การของการเรียนรู้คือแนวคิดที่ชื่อว่า การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา หรือ Constructionism

พัฒนาขึ้นโดย Professor Seymour Papert แห่ง M.I.T. (Massachusetts Institute of Technology) สหรัฐอเมริกา โดยพัฒนามาจากทฤษฎี Constructivism ของ Piaget ศาสตราจารย์ Seymour Papert นักคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์และการนักศึกษาชาวอเมริกันแห่งสถาบัน Media Lab, MIT ได้พัฒนาแนวคิดต่อจาก Constructivism และได้นำเสนอรูปแบบการเรียนรู้ที่มีชื่อว่า Constructionism Papert นั้นซึ่งเคยทำงานอย่างใกล้ชิดกับ ศาสตราจารย์ Piaget อยู่ระยะหนึ่ง Papert มีความคิดเห็นเหมือนกับศาสตราจารย์ Piaget ในเรื่องของการเรียนรู้จากการกระทำและการสื่อสารภายในของเด็กแต่ละคน แต่ Papert มีความคิดเห็นในบางมุมมองที่แตกต่างออกไปจากความเชื่อของ Piaget ที่ว่าการเรียนรู้นั้นในบางเรื่องนั้นเด็กยังไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากความรู้นั้นๆ มีความสลับซับซ้อน ซึ่งเด็กยังต้องใช้เวลาเติบโตเมื่อถึงเวลาก็จะพร้อมที่จะเข้าใจเรื่องราวเหล่านั้นได้ แต่ Papert เชื่อว่าการที่เด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้นั้นเกิดจากสิ่งแวดล้อมที่ขาดแคลนของเครื่องมือและโอกาส ไม่ว่าจะเป็นการขาดแคลนเครื่องมือที่จะช่วยทำให้เด็กได้เรียนรู้ หรือความไม่สามารถใช้เครื่องมือให้อย่างมีประสิทธิภาพที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ดังนั้นหากเราสามารถประยุกต์ใช้สิ่งต่างๆ ที่มีอยู่มาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สำหรับเด็กก็เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสที่จะทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ Papert ยังเชื่อว่าการที่เด็กเรียนจะเรียนเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างถ่องแท้นั้นควรจะต้องผลักดันให้ตัวเองไปอยู่ในสภาพการณ์นั้น มากกว่าที่จะเป็นการสังเกตุการณ์อยู่ห่างๆ การนำตัวเองเข้าสู่สถานการณ์ (Situated Constructionism) เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เนียนจะได้สัมผัสกับเหตุการณ์ตรงสำหรับครูจะอยู่บริบทการผู้ช่วยสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้และหาเหตุผลของสิ่งต่างๆ จากตัวของเด็กเอง (Self-directed Learning

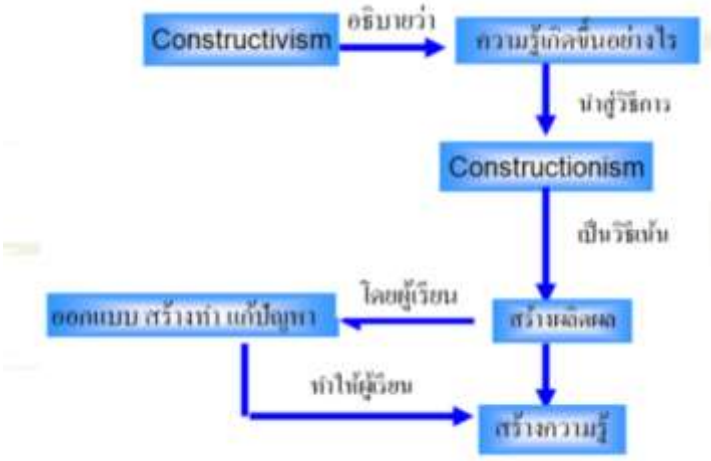

ภาพที่ 2.5 แสดงหลักการของทฤษฎี Constructionism

ที่มา : https://shorturl.asia/LYXDo

หลักการของทฤษฎี Constructionism

มีหลักการสำคัญดังนี้ (สุชิน เพ็ชรรักษ์, 2548 หน้า 31 – 34)

1. หลักการที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง หลักการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism คือ การให้ผู้เรียนลงมือสร้างสิ่งของหรือประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกที่มีความหมาย ซึ่งจะรวมถึงปฏิกิริยาระหว่างความรู้ในตัวของผู้เรียนเองกับประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมภายนอกสามารถเชื่อมโยงและสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่

2. หลักการที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ หลักการตามทฤษฎี Constructionism ครูต้องจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง โดยมีทางเลือกที่หลากหลายและเรียนรู้อย่างมีความสุข สามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่าได้ ส่วนครูทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยและคอยอำนวยความสะดวก

3. หลักการเรียนรู้จากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม หลักการนี้เน้นให้เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้ผู้เรียนเห็นว่าคนเป็นแหล่งความรู้อีกแหล่งหนึ่งที่สำคัญ การสอนตามทฤษฎี Constructionism เป็นการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมคนออกไปเผชิญโลก ถ้าผู้เรียนเห็นว่าคนเป็นแหล่งความรู้สำคัญและสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กันได้ เมื่อจบการศึกษาออกไปก็จะปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. หลักการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ หลักการนี้เน้นการใช้เทคโนโลยีแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง เป็นผลให้เกิดพฤติกรรมที่ฝังแน่นเมื่อผู้เรียน เรียนรู้ว่าจะเรียนรู้ได้อย่างไร (Learning how to Learn)

5. ฝึกเรียนรู้ด้วยการมีส่วนร่วมการเรียนรู้ตามรูปแบบ Constructivism ที่ฝึกให้เรียนรู้ในการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเหมือนเป็นการร่วมกิจกรรมทางสังคมรูปแบบหนึ่ง โดยเน้นความสำคัญในการเรียนรู้กับ

ผู้อื่น เช่น ครู ครอบครัว หรือเพื่อน จะใช้วิธีการพูดคุย การโต้ตอบ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัว และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ยกตัวอย่างเช่น การทำงานกลุ่ม การทำโครงงาน หรืองานอภิปรายต่างๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็นระหว่างกัน

6. เรียนรู้จากสิ่งต่างๆ รอบตัวสำหรับหลักการนี้ ความรู้ และประสบการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่จำเป็นต้องเกิดในห้องเรียนเสมอไป แต่ก็ยังเกิดจากนอกห้องเรียนได้อีกด้วย ทำให้ทฤษฎี Constructivism สามารถนำมาปรับใช้เพื่อสอนให้เด็กๆ ได้เรียนรู้จากสิ่งต่างๆ รอบตัวได้ เพื่อที่จะทำให้เด็กๆ เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น เรียนรู้จากการอ่านหนังสือ เรียนรู้ประสบการณ์การใช้ชีวิตของตนเอง หรือเรียนรู้จากประสบการณ์ของคนรอบข้าง เป็นต้น

7. สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้อีกหนึ่งสิ่งสำคัญสำหรับ ทฤษฎีการเรียนรู้ Constructivism คือการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ อย่างการมีกิจกรรมการเรียนที่หลากหลายรูปแบบ หรือการเล่าเรื่องที่สนุกสนานสอดแทรกไปในบทเรียน เพื่อให้การเรียนไม่น่าเบื่อจนเกินไป อีกทั้งยังช่วยสร้างความกระตือรือร้น ทำให้ผู้เรียนมีความตื่นตัว และช่วยดึงความสนใจให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเด็กๆ ชอบการ์ตูนเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ ครูก็อาจจะแทรกเนื้อหา เกี่ยวกับการ์ตูนลงไปด้วย ซึ่งจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับเด็กๆ ให้หันมาสนใจการเรียนมากขึ้น

สรุปหลักการของทฤษฎี Constructionism เป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติหรือสร้างสิ่งที่มีความหมายกับตนเอง ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ต้องมีลักษณะเอื้อต่อการให้ผู้เรียนนำมาสร้างเป็นชิ้นงานได้สำเร็จ ตอบสนองความคิดและจินตนาการของผู้เรียน กล่าวโดยสรุปก็คือ เครื่องมือทุกชนิดที่สามารถทำให้ผู้เรียนสร้างงานหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเองได้เป็นเครื่องมือที่สอดคล้องตามหลักการทฤษฎี Constructionism

การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism

การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism เป็นนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียนและนำเสนอผ่านผลงานที่จัดทำ ดังนั้นครูผู้สอนต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ดังนี้ (สุชิน เพ็ชรักษ์, 2548 หน้า 3 – 4)

1. เชื่อมโยงสิ่งที่รู้แล้วกับสิ่งที่ผู้เรียนกำลังเรียน
2. การให้โอกาสผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่มทำโครงการที่ตนเองสนใจ
3. เปิดโอกาสให้มีการนำเสนอความคิด ผลงาน ผลการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ของ ตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน
4. ให้เวลาทำงานอย่างต่อเนื่อง

ในการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism ครูเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อดังนี้

1. ต้องไม่ถือว่า ครูเป็นผู้รู้แต่ผู้เดียว ผู้เรียนต้องเชื่อตามที่ครูบอก แต่ครูต้องตระหนักว่าตนเองมีความรู้ที่จะช่วยเหลือนักเรียนเท่าที่จะช่วยได้ ดังนั้นครูจึงไม่อับอายผู้เรียนที่จะพูดว่า “ครูก็ยังไม่ทราบ พวกเรามาช่วยกันหาคำตอบดูซิ”

2. ต้องพยายามให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด อดทนและปล่อยให้นักเรียนประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง อย่ารีบบอกคำตอบ ควรช่วยเหลือแนะนำผู้เรียนที่เรียนช้าและเรียนเร็วให้สามารถเรียนไปตามความสามารถของตนเองให้มากที่สุด

3. ไม่ควรถือว่า “ ผู้เรียนที่ดีต้องเงียบ ” แต่ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

4. ต้องไม่ถือว่าการที่ผู้เรียนเดินไปเดินมาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการแสดงถึงความไม่มีระเบียบวินัย แต่ต้องคิดว่าการเดินไปเดินมาเป็นกระบวนการหนึ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และช่วยทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน

5. ไม่ควรยึดติดกับหลักสูตรมากเกินไป ไม่ควรจะยัดเยียดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นให้กับผู้เรียน ควรคิดว่าการให้เนื้อหาที่จำเป็นแม้จะน้อยอย่างก็ยังดีกว่าสอนหลายๆอย่าง แต่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้น้อยมากหรือนำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้ไม่ได้

6. การจัดตารางสอนควรจัดให้ยืดหยุ่น เหมาะสมกับเวลาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมภายในเวลาที่เหมาะสมไม่มากหรือน้อยไป

ประเภทของทฤษฎี Constructivism

ทฤษฎี Constructivism มีอยู่ด้วยกันหลายประเภทให้เลือกไปปรับใช้ในห้องเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และความรู้ของเด็ก โดยประเภทของทฤษฎี Constructivism ที่นิยมนำไปใช้มีด้วยกัน 2 ประเภท ดังนี้

1. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Constructivism) ทฤษฎี Cognitive Constructivism เป็นทฤษฎีที่มาจากแนวคิดของ Piaget ที่มีวิธีการเรียนรู้แบบเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และรู้จักสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง พร้อมมีการพัฒนาความรู้ และความเข้าใจไปพร้อมกัน ซึ่งเป็นวิธีที่จะทำให้นักเรียนเรียนรู้ถึงข้อมูลใหม่ๆ โดยสามารถเชื่อมโยงกับสิ่งที่รู้อยู่แล้ว และเปลี่ยนแปลงความรู้เดิมเพื่อปรับให้เข้ากับข้อมูลใหม่ได้ เช่น การที่ครูผู้สอนจัดเตรียมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้สำรวจและลงมือทำบางอย่างด้วยตนเอง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้

2. เสริมสร้างการเข้าสังคม (Social Constructivism) ทฤษฎี Social Constructivism เป็นทฤษฎีที่มาจากแนวคิดของ Lev Vygotsky โดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ หรือการทำงานร่วมกับผู้อื่น การโต้ตอบ หรือพูดคุยกับครู เพื่อน และคนในครอบครัว หรือการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เพื่อช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ และพัฒนาแนวคิดให้ต่อยอดเพิ่มมากขึ้น เช่น ครูผู้สอนใช้เทคนิคการสอน ที่ให้นักเรียนได้มีการทำงานร่วมกับผู้อื่น อย่างการทำงานกลุ่ม หรือการทำโครงงาน เป็นต้น และหากเมื่อเกิดปัญหาครูผู้สอนก็จะคอยให้คำแนะนำ เพื่อให้นักเรียนนำไปปรับใช้กับการแก้ไขปัญหาของตัวเอง

ทฤษฎี Constructivism มีดีอย่างไร

ข้อดีของ ทฤษฎี Constructivism ในห้องเรียน หลักๆ เลยคือการมุ่งเน้นไปที่หัวข้อที่นักเรียนสนใจ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเรียนมากขึ้น ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ความคิด และการ ตั้งคำถาม ทั้งนี้ การโต้ตอบระหว่างครูกับนักเรียนจะช่วยเสริมการเรียนรู้มากกว่าการนั่งเรียนรู้เนื้อหาเพียงอย่างเดียว และเมื่อนักเรียนทำงานเป็นกลุ่มก็จะช่วยส่งเสริมให้มีส่วนร่วมกับแนวคิดใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อที่จะช่วยเสริมทักษะ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นมากยิ่งขึ้น

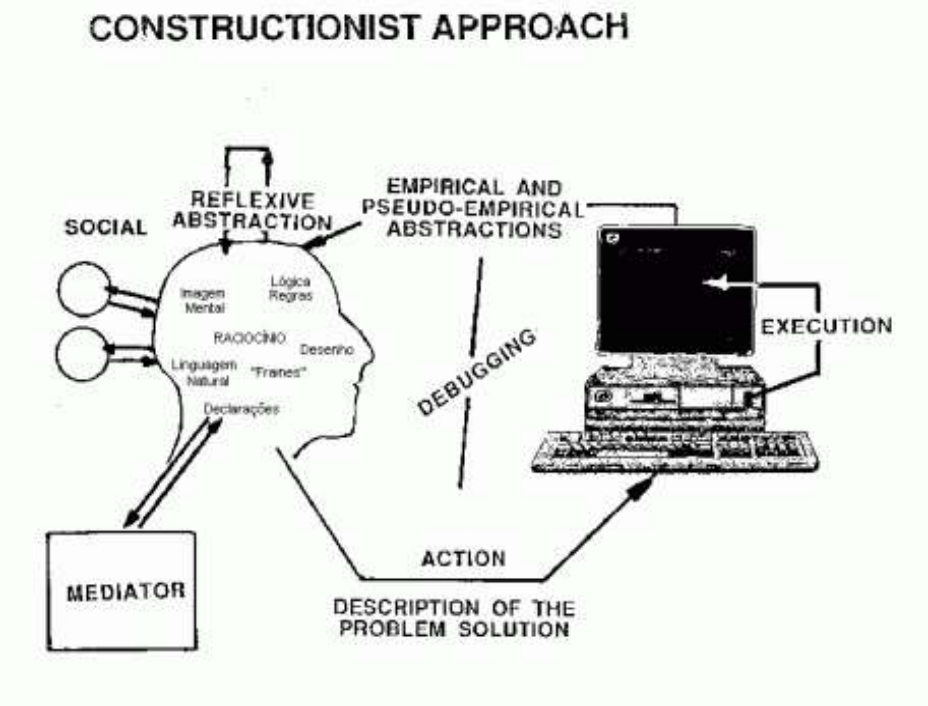

ภาพที่ 2.6 แนวทางการจัดการเรียรู้ตามแนวทฤษฎี Constructionism

ที่มา : https://shorturl.asia/LYXDo

แนวการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎี Constructionism

ขั้นตอนตามแนวทฤษฎี Constructionism (5 Steps to Constructionism) ดังนี้

ขั้นที่ 1 จุดประกายความคิด (Sparkling)

ขั้นที่ 2 สะกิดให้ค้นคว้า (Searching)

ขั้นที่ 3 นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying)

ขั้นที่ 4 จัดองค์ความรู้ (Summarizing)

ขั้นที่ 5 นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing)

กรณีตัวอย่างการนำขั้นตอนตามแนวทฤษฎี Constructionism (5 Steps to Constructionism) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนบ้านสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

โรงเรียนบ้านสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่เปิดสอนระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ได้รับฉายาว่า “โรงเรียนแห่งความสุข” และเป็นที่รับรู้ของชาวเชียงใหม่ว่ามีคุณภาพการศึกษาทัดเทียมกับโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในอำเภอเมือง

เดิมทีเดียวโรงเรียนบ้านสันกำแพงมีวิธีจัดการเรียนการสอนไม่ต่างจากโรงเรียนทั่วไป กล่าวคือมุ่งเน้นการเรียนตามสาระวิชา จนกระทั่งได้เข้าร่วมโครงการกับมูลนิธิไทยคมและส่งบุคลากรไปอบรมที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง นับเป็นโรงเรียนรัฐบาลแห่งแรกที่นำทฤษฎี Constructionism มาประยุกต์ใช้

โสภาพรรณ ชื่นทองคำ หนึ่งในครูที่ได้เรียนรู้แนวทางดังกล่าวเป็นรุ่นแรกตั้งแต่ปี 2542 ได้เล่าให้ฟังถึงบรรยากาศเมื่อนำแนวทาง Constructionism มาทดลองจัดกระบวนการเรียนการสอนเป็นครั้งแรกในห้องเรียนชั้น ป. 3/5 ว่า

“เด็กๆ ได้ทำกิจกรรมตลอดเวลา มีทั้งการร้องเพลง เล่นเกม ดูวิดีโอ ลงมือปฏิบัติ ทำโครงงาน และออกไปแหล่งเรียนรู้ อย่างเช่นการเรียนเรื่องการคูณในวิชาคณิตศาสตร์ก็เรียนรู้โดยการเขียนโปรแกรมให้ตัวการ์ตูนขยับ เด็กห้องอื่นๆ ที่เดินผ่านไปผ่านมามักมาเกาะดูที่ริมประตู แล้วกลับไปเล่าให้ผู้ปกครองฟัง ผู้ปกครองก็มาถามผู้อำนวยการว่า ทำไมนักเรียนห้องอื่นๆ ถึงไม่ได้เรียนแบบนี้บ้าง”

กระบวนการเรียนรู้แบบ Constructionism ของโรงเรียนบ้านสันกำแพงประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. **จุดประกายความคิด** (Sparkling) ครูใช้กิจกรรม วิธีการ หรือสื่อ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้ เห็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ นำไปสู่ความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาสาระ

2. **สะกิดให้ค้นคว้า** (Searching) ใช้กิจกรรม หัวข้อ หรือเรื่องราวที่น่าสนใจ ชวนให้ศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง

3. **นำพาสู่การปฏิบัติ** (Studying) ฝึกให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลจนเกิดทักษะและสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง

4. **จัดองค์ความรู้** (Summarizing) มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจจากการเรียนรู้จนสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเองได้อย่างเป็นระบบ

5. **นำเสนอควบคู่การประเมิน** (Show and Sharing) ฝึกให้นักเรียนนำเสนอความรู้และผลงานของตนเองอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และรู้จักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

โรงเรียนบ้านสันกำแพงได้ขยายผลห้องเรียน Constructionism จาก 1 ห้องจนกระทั่งครอบคลุมทุกห้องเรียนและทุกวิชาในปี 2548 โดยมีโจทย์มากมายที่โรงเรียนต้องขบคิดและหาทางออก ไม่ว่าจะเป็นการจูงใจให้ครูทุกคนเห็นถึงผลดีอันจะเกิดขึ้นกับลูกศิษย์หากครูยอมเหนื่อยที่จะเปลี่ยนแปลงตนเอง ความจำเป็นที่ต้องจัดหาครูผู้ช่วยซึ่งทำหน้าที่เป็น Facilitator อีกอย่างน้อยห้องละ 1 คน การหาจุดสมดุลระหว่างการเรียนรู้ที่มุ่งทักษะการคิดและการแก้ไขปัญหา กับเงื่อนไขด้านการวัดประเมินผล

การศึกษาและการศึกษาต่อของนักเรียน ฯลฯ ซึ่งอุปสรรคดังกล่าวลุล่วงไปได้ก็ด้วยการเรียนรู้และร่วมกันทำงานอย่างเกื้อกูลของครู ความเปิดกว้างของผู้บริหาร และการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องของภาคเอกชน

โรงเรียนบ้านสันกำแพงมีผลงานและผลิตภัณฑ์จากห้องเรียนปีละกว่า 200 โครงการ และมีบทบาทในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวทาง Constructionism ให้กับโรงเรียนอื่นๆ อาทิ เครือข่ายสถานศึกษาโรงเรียนในอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา อีกด้วย

สรุป แนวคิดทฤษฎี Constructionism การสร้างสรรค์คาวามรู้ด้วยปัญญาเป็นการพัฒนาแนวคิด มาจาก จากทฤษฎี Constructivism ของ Piaget ซึ่งมีความเชื่อว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนจะต้องมีการเรียนรู้มาจากตัวของผู้เรียนเอง บทบาทของครูคือผู้ที่คอยช่วยเหลือให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ในที่สุด ประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนรู้ 5 ขั้น คือ 1. จุดประกายความคิด (Sparkling) 2. สะกิดให้ค้นคว้า (Searching) 3. นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying) 4. จัดองค์ความรู้(Summarizing) 5. นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing)

ตารางที่ 2.6 การวิเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี Constructivismและ ทฤษฎีConstructionism

ทฤษฎี Constructivism	ทฤษฎี Constructionism
1. ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2. ผู้เรียนสามารถสร้างรูปแบบในการความเข้าใจ (Mental Model) ได้ด้วยตนเอง 3. ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ความรู้และความเข้าใจจากประสบการณ์และการสังเกต 4. ผู้เรียนสามารถสร้างโครงสร้างความรู้และความเข้าใจด้วยความรู้เดิมและสภาพแวดล้อมในสังคม 5. ความรู้ของผู้เรียนเกิดจากการแก้ปัญหา สภาพแวดล้อมการโต้แย้ง การทำงานร่วมกัน 6. ยุทธวิธีในการจัดกิจกรรมใช้ Problem Based Learning 7. กิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดแก้ปัญหา	1. ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง 2. ความรู้เกิดจากการสร้าง โดยแต่ละคนเป็นผู้สร้างขึ้นเอง 3. สภาพแวดล้อมที่หลากหลาย บรรยากาศในการเรียนรู้ที่เป็นมิตร เป็นกันเอง สามารถจูงใจให้เรียนอย่างมีความสุขจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยปัญญา 4. ความรู้ความคิดของผู้เรียนของเกิดการแก้ปัญหา การสนทนา การแบ่งปันความรู้เรียนแบบร่วมมือในกลุ่มที่มีความสนใจลักษณะเดียวกัน 5. การแก้ปัญหาของผู้เรียนก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ 6. ความคิดของผู้ร้องออกมาเป็นรูปธรรมด้วยการกระทำ คิดเอง สร้างเอง ทำเอง 7.ผู้เรียนสามารถสร้างโครงสร้างความรู้ด้วยความรู้ใหม่ที่เกิดจากการกระทำและจากสภาพสังคม การปฏิสัมพันธ์โดยในบางครั้งไม่ต้องอาศัยความรู้เดิม 8.ความรู้ออกแบบมาเป็นรูปธรรมในลักษณะการสร้างสรรค์ผลงานด้วยนำเสนอด้วยโตรงานหรือชิ้นงาน

ทฤษฎี Constructivism	ทฤษฎี Constructionism
	โดยจะต้องอาศัยสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสม 9. ยุทธวิธีในการจัดกิจกรรมใช้ Project Based Learning

จากตารางวิเคราะห์แนวคิดดังกล่าวข้างต้น ทฤษฎี Constructvism และConstructionism มีความเหมือนกัน ได้แก่

1. ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง

2. ผู้เรียนได้ความรู้เกิดจากการแก้ปัญหา สภาพแวดล้อม และการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

3. เป็นวิธีการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. ใช้การประเมินตามสภาพจริง เช่น ชิ้นงาน แบบสังเกตของผู้สอน เป็นต้นจากดารางดังกล่าวข้างต้น ทฤษฎี Constructivism และ Constructionismมีจุดเด่นและเน้นที่ต่างกัน ได้แก่

ตารางที่ 2.7 การสังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี Constructivismและ ทฤษฎีConstructionism

ทฤษฎี Constructivism	ทฤษฎี Constructionism
1. ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ความรู้และความเข้าใจประสบการณ์และการสังเกตโดยออกมาเป็นลักษณะคำตอบ หรือข้อเท็จจริง จากการทดลอง 2. ความรู้ที่ได้นั้นต้องอาศัยประสบการณ์เดิมต้องมีพื้นฐานความรู้เดิมมาก่อน 3. ยุทธวิธีในการจัดกิจกรรมใช้ Problem Based Learning Led 4. ครูและแหล่งข้อมูลตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ ลงมือปฏิบัติเป็นสื่อในการเรียนรู้ 5. แนวทางการสอนมีลักษณะเริ่มจากส่วนใหญ่ ไปหาส่วนย่อย โดยเน้นแนวคิดใหญ่	1. ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ความรู้ออกมาเป็นรูปธรรมด้วยผลงานโครงงาน ชิ้นงานตลอดจนการนำเสนอ 2. ความรู้ที่ได้ไม่จำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานประสบการณ์เดิม แต่สามารถเกิดจากการกระทำลงมือปฏิบัติ ลองผิดลองถูก ทำซ้ำเพื่อแก้ปัญหาจนเกิดความรู้ออกมาเป็นรูปธรรม 3. ยุทธวิธีในการจัดกิจกรรมใช้ Problem Based Learning 4. สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ความรู้ของผู้เรียน 5. แนวทางในการสอนมีความหลากหลายโดยผู้เรียนเป็นผู้วางแผนคิดไป ทำไป ในลักษณะที่ไม่มีแบบแผนขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้เรียน 6. มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน นำไปใช้จัดการเรียนรู้ได้ 1. จุดประกายความคิด (Sparkling) 2. สะกิดให้ค้นคว้า (Searching) 3. นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying) 4. จัดองค์ความรู้ (Summarizing) 5. นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing)

จากตารางแสดงให้เห็นแนวคิดเบื้องต้นและการเน้นจุดเด่นของทฤษฎี Constructivismและทฤษฎี Constructionism ขึ้นอยู่กับการนำไปใช้

2.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการทางภาษาไทย

เด็กปฐมวัยเรียนรู้ภาษา จากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวทั้งสิ่งแวดล้อมที่บ้าน และโรงเรียน เด็กจะเรียนรู้การฟังและการพูดก่อน เพราะการฟังและการพูดเป็นของคู่กัน เป็นพื้นฐาน ทางภาษา กล่าวคือ เมื่อฟังแล้วก็ย่อมต้องพูดสนทนาโต้ตอบได้ การเรียนภาษาของเด็กปฐมวัยไม่จำเป็นต้องอาศัยการสอนอย่างเป็นทางการ หรือตามหลักไวยกรณ์ แต่จะเป็นการเรียนรู้ จากการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว หรือเป็นการสอนแบบธรรมชาติ

2.2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา

การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย มีหลายทฤษฎีที่ควรกล่าวอ้างถึงมีดังนี้

2.2.1.1 ทฤษฎีของนักพฤติกรรมศาสตร์ (The Behaviorist View)

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กโดยกล่าวว่าการเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากผลการปรับสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคลที่มีอยู่ในตนเอง ในขณะที่เด็ดเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ แรงเสริมในทางบวกจะถูกนำมาใช้เมื่อภาษาของเด็กใกล้เคียง หรือถูกต้องตามภาษาผู้ใหญ่ ซึ่งนักพฤติกรรมศาสตร์มีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนภาษาของเด็ก คือ

1) เด็กเกิดมาโดยมีศักยภาพในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ โดยปราศจากความสามารถพิเศษทางด้านการเรียนทางใดทางหนึ่ง

2) การเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงการเรียนภาษาเกิดขึ้น โดยการที่สิ่งแวดล้อมเป็นผู้ปรับพฤติกรรมผู้เรียน

3) พฤติกรรมทั่วไปรวมทั้งพฤติกรรมภาษา ถูกปรับโดยแรงเสริมจากการตอบสนองที่เกิดขึ้นจากสิ่งเร้า

4) ในการปรับพฤติกรรมที่ซับซ้อนอย่างเช่นภาษา จะมีกระบวนการเลือกหรือทำให้การตอบสนองเฉพาะเจาะจงขึ้น โดยผ่านการใช้แรงเสริมทางบวก ถึงแม้ว่าการตอบสนองทั่วไปและชนิดง่าย ๆ จะได้แรงเสริมทางบวกตั้งแต่เริ่มต้น แต่การให้แรงเสริมในระยะหลัง ๆ จะถูกนำมาใช้กับการตอบสนองที่ซับซ้อนและใกล้เคียงกับเป้าหมายทางพฤติกรรมสูงสุด

2.2.2 ทฤษฎีสภาวะติดตัวโดยกำเนิด (The Nativist View)

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับกฎธรรมชาติ หรือกฎเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นมาแต่กำเนิด โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กแตกต่างจากนักพฤติกรรมศาสตร์สองประการสำคัญ คือ

2.2.2.1 การให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบภายในบุคคลเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา

2.2.2.2 การแปลความบทบาทขององค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ภาษา

ชอมสกี้และแมคนีล (McNeill. 1960 ; อ้างถึงใน หรรษา นิลวิเชียร, 2535 หน้า 206) เป็นผู้มีความเชื่ออย่างแรงกล้า เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กว่า เด็กทุกคนเกิดมาโดยมีโครงสร้างทางภาษาศาสตร์อยู่ในตัวหรือติดตัวโดยกำเนิด ซึ่งได้แก่ โครงสร้างทางด้านความหมาย ประโยค และระบบเสียง ตามความเชื่อนี้ เด็กไม่จำเป็นต้องเรียนระบบของภาษา เด็กเพียงแต่ต้องค้นหาว่าระบบภาษาของตนเองเกี่ยวข้องกับภาษาสากลอย่างไร เด็กไม่ต้องเรียนรู้ว่าเราสามารถตั้งคำถามได้ แต่ต้องเรียนรู้ว่าจะตั้งคำถามอย่างไรหรือเรียนรู้ว่าจะใช้กลุ่มเสียงใด จะรวมกลุ่มเสียงเข้าด้วยกันอย่างไร โดยสรุปก็คือ เรียนรู้การใช้ภาษาของตนทั้งด้านความหมายประโยค และเสียง

เล็นเบิร์ก (Lenneberg) เป็นผู้หนึ่งที่สนับสนุนแนวคิดของนักทฤษฎีสภาวะติดตัวโดยกำเนิด เขาชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนการพัฒนาการทางร่างกาย และขั้นตอนพัฒนาการทางภาษาว่ามีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด เขากล่าวว่าเด็กเกิดมาด้วยความสามารถทางภาษา มิใช่เป็นผ้าขาว ความสามารถทางการเรียนภาษาของเด็กถูกจัดโปรแกรมไว้ในตัว และมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับอีกด้วย ตราบใดที่เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางภาษาพูด เด็กจะพัฒนาการพูดโดยอัตโนมัติ และความสามารถทางภาษาจะแยกเป็นอิสระจากระดับไอคิว

2.2.2.3. ทฤษฎีของนักสังคมศาสตร์ (The Socialist View)

นักทฤษฎีสังคมหรือทฤษฎีวัฒนธรรมจะให้ความสนใจเกี่ยวกับผลกระทบของสิ่งแวดล้อมทางภาษาของผู้ใหญ่ที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ผลการวิจัยกล่าวว่า วิธีการที่ผู้ใหญ่หรือพ่อแม่ปฏิบัติต่อเด็กมีผลต่อพัฒนาการทางภาษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก วิธีการเหล่านี้ ได้แก่ การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การสนทนาระหว่างรับประทานอาหาร การแสดงบทบาทสมมุติ การสนทนา เป็นต้น

2.2.2.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์(Piaget Theory)

เพียเจต์ (Piaget) เชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาเป็นผลจากความสามารถทางสติปัญญา เด็กเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกรอบตัวของเขา เด็กจะเป็นผู้ปรับสิ่งแวดล้อมโดยการใช้ภาษาของตน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) เด็กมีอิทธิพลต่อวิธีการที่แม่พูดกับเขา จากผลการวิจัยปรากฏว่า แม่จะพูดกับลูกแตกต่างไปจากพูดกับผู้อื่น เพื่อรักษาการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แม่จะพูดกับเด็กเล็ก ๆ ต่างจากเด็กโตและผู้ใหญ่ จะพูดประโยคที่สั้นกว่า ง่ายกว่า เพื่อการสื่อสารที่มีความหมาย

2) เด็กควบคุมสิ่งแวดล้อมทางภาษา เพื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เด็กต้องการค้นพบว่าเสียงที่ได้ยินมีความหมายอย่างไร มีโครงสร้างเพื่อองค์ประกอบพื้นฐานอะไร

3) การใช้สิ่งของหรือบุคคลเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้าใจพื้นฐานว่าผู้ใหญ่เห็นหรือได้ยินเขาพูด เด็กอาจเคลื่อนไหวตัวหรือ จับ ขว้าง ปา บีบ ของเล่น เพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อเป็นพื้นฐาน และความจำเป็นของความเจริญทางภาษา การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง เกี่ยวกับผู้อื่น เกี่ยวกับสิ่งของ เกี่ยวกับเหตุและผล เกี่ยวกับสถานที่ มิติ เกี่ยวกับการเกิดขึ้นซ้ำ ๆ ของกิริยาและสิ่งของ มี

ส่วนช่วยให้เด็กแสดงออกทางภาษาอย่างมีความหมาย นั่นคือเด็กต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้เพียเจต์ (Piaget) ยืนยันว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กเป็นไปพร้อม ๆ กับความสามารถด้านการให้เหตุผล การตัดสิน และด้านตรรกศาสตร์ เด็กต้องการสิ่งแวดล้อมที่จะส่งเสริมให้เด็กสร้างกฎ ระบบเสียง ระบบคำ ระบบประโยค และความหมายของภาษา นอกจากนี้เด็กยังต้องการฝึกภาษาด้วยวิธีการหลาย ๆ วิธีและจุดประสงค์หลาย ๆ อย่าง

2.2.2.5 ทฤษฎีของนักจิตวิทยาภาษาศาสตร์ (Psycholinguistics Theory)

ทฤษฎีนี้ชอมสกี้ (Choms key, 1960 ; อ้างถึงใน สุภาวดี ศรีวรรธนะ, 2542 หน้า 36) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นเรื่องซับซ้อนซึ่งจะต้องคำนึงถึงโครงสร้างภาษาในตัวเด็กด้วยเพราะบางครั้งเด็กพูดคำใหม่โดยไม่ได้รับแรงเสริมมาก่อนเลย เขาอธิบายการเรียนรู้ภาษาของเด็กว่าเมื่อเด็กได้รับประโยค หรือกลุ่มคำต่าง ๆ เข้ามาเด็กจะสร้างไวยากรณ์ขึ้น โดยใช้เครื่องมือการเรียนรู้ภาษาที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ซึ่งได้แก่อวัยวะเกี่ยวกับ การพูด การฟัง นอกจากนี้

เล็นเบอร์ก (Lenneberg) ยังเป็นผู้หนึ่งที่เสนอทฤษฎีแนวนี้โดยมีความเชื่อว่า มนุษย์มีอวัยวะที่พร้อมสำหรับการเรียนรู้ภาษา ถ้าสมองส่วนนี้ชำรุด หลังจากวัยรุ่นตอนต้น (อายุประมาณ 12 ปี) จะทำให้การเรียนรู้ภาษาใหม่ได้ยาก

ตารางที่ 2.8 สังเคราะห์ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา

ทฤษฎีของนักพฤติกรรมศาสตร์ (The Behaviorist View	**ทฤษฎีสภาวะติดตัวโดยกำเนิด (The Nativist View)**	**ทฤษฎีของนักสังคมศาสตร์ (The Socialist View)**	**ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ (Piaget Theory)**	**ทฤษฎีของนักจิตวิทยาภาษาศาสตร์ (Psycholinguistics Theory)**	**สรุป**
เชื่อว่า - การเรียนรู้ภาษาของเด็กเกิดจากการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม	เชื่อว่า - การเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด	เชื่อว่า - วิธีการที่ผู้ใหญ่หรือพ่อแม่ปฏิบัติต่อเด็กมีผลต่อพัฒนาการทางภาษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก	เชื่อว่า - การเรียนรู้ภาษาเป็นผลจากสติปัญญา	เชื่อว่า - การเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นสิ่งติดตัวมาแต่กำเนิด	เชื่อว่าภาษาติดตัวเด็กมาตั้งแต่กำเนิด การเรียนรู้ทางภาษาเป็นผลจากสิ่งแวดล้อม

ทฤษฎีของนักพฤติกรรมศาสตร์ (The Behaviorist View	ทฤษฎีสภาวะติดตัวโดยกำเนิด (The Nativist View)	ทฤษฎีของนักสังคมศาสตร์ (The Socialist View)	ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ (Piaget Theory)	ทฤษฎีของนักจิตวิทยาภาษาศาสตร์ (Psycholinguistics Theory)	สรุป
					และสติปัญญา
การเรียนภาษาของเด็ก คือ - เกิดจากพันธุ์กรรม - สิ่งแวดล้อมเป็นผู้ปรับพฤติกรรมทางภาษาของเด็ก - พฤติกรรมทางภาษาถูกปรับจากแรงเสริม - การใช้แรงเสริมทางด้านบวกส่งผลต่อภาษาของเด็ก	การเรียนภาษาของเด็กคือ - แนวคิดของชอมสกี้และแมคนีล เชื่อว่าเด็กทุกคนเกิดมาโดยมีโครงสร้างทางภาษาอยู่ในตัวเอง ทั้งด้านประโยคและเสียง - แนวคิดขอ เล็นเบิร์ก เชื่อว่าการเรียนรู้ทางภาษามีอยู่ในตัวและมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะแยกจากระดับไอคิว	การเรียนภาษาของเด็ก คือ - การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การสนทนา การแสดงบทบาทสมมติ	การเรียนภาษาของเด็ก คือ - เด็กมีอิทธิพลต่อการพูดของผู้ใหญ่ - เด็กเป็นผู้ควบคุมสิ่งแวดล้อมทางภาษา - เด็กแสดงออกทางภาษาอย่างมีความหมายเป็นผลจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อม	การเรียนภาษาของเด็ก คือ - แนวคิดของ ชอมสกี้ เชื่อว่า เด็กเรียนรู้ภาษาโดยอวัยวะที่ติดตัวมาแต่กำเนิน เช่น หูคือการฟัง ปากคือการพูด - แนวคิดขอ เล็นเบอร์ก เชื่อว่า มนษย์มีอวัยะที่พร้อมสำหรับการเรียนรู้ทางภาษา	การเรียนภาษาของเด็ก คือ - เด็กเกิดมากับอวัยะที่พร้อมเรียนรู้ทางภาษา และเด็กมีโครงสร้างทางภาษาที่ติดตัวมาแต่กำเนิด สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของเด็ก เช่น การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เป็นต้น

ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา

ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษามีหลายทฤษฎี ดังนี้ (ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม, 2519 หน้า 31-35)

1. ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Autistic Theory) ทฤษฎีนี้ถือว่า การเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียงอันเนื่องจากความพึงพอใจที่ได้กระทำเช่นนั้น โมว์

เรอร์ (Mower) เชื่อว่า ความสามารถในการฟัง และความเพลิดเพลินกับการได้ยินเสียงของผู้อื่นและตนเองเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการทางภาษา

ผู้คิดตั้งทฤษฎีนี้คือ O. Hobart Mowrer (อ้างใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542, หน้า 44) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน เขาให้ชื่อทฤษฎีของเขาว่า Autistic Theory หรือ Autism Theory of Speech Acquisition เขาทดลองการสอนพูดกับนก และพบว่านกจะเลียนเสียงพูดของคน เฉพาะเสียงหรือคำที่ผู้ฝึกพูดด้วยเวลาที่มันอิ่ม หรือลูบไล้ด้วยความรัก นอกจากนี้คำเหล่านี้ยังทำให้นกเพลิดเพลินและเป็นสุข การที่นกแก้ว นกขุนทอง สามารถทำเสียงต่าง ๆ ได้หลาย ๆ เสียงนี่เองจึงมีบางเสียงที่คล้ายคลึงกับเสียงที่ใช้ในภาษาพูดของมนุษย์ที่แสดงออกถึงความชื่นชมยินดี ดังนั้นเมื่อนกได้ยินเสียงที่มันเองเปล่งออกมาคล้ายคลึงกับเสียงที่นำความปิติมาให้ ขณะกินอาหาร หรือถูกลูบไล้ด้วยความรัก มันจึงเลียนเสียงตามไปด้วย การให้รางวัลอย่างเหมาะสม จะทำให้การเลียนเสียงของนกดีขึ้น จนสามารถพูดเป็นคำเป็นประโยคได้ เช่น “แก้วจ๋า กินข้าว” เสียงที่เปล่งออกมาจะเป็นลักษณะของการให้รางวัลแก่ตนเอง คำว่า Autism คือ การให้รางวัลแก่ตนเองในแง่ของกระบวนการที่ทำ

เขานำหลักจากทฤษฎีมาใช้กับการเรียนรู้ของเด็กในการหัดพูดคำแรก และเชื่อว่าใช้ได้ เช่นแม่พูดคำว่า “แม่” หรือ “ลูก” เป็นพัน ๆ ครั้ง ขณะป้อนข้าว อาบน้ำเล่น เห่กล่อมให้ จึงพบว่าบางครั้งเด็กก็เปล่งเสียง “แม่” ขณะเล่นเสียง และยิ่งคำพูดนี้ทำให้เด็กมีความรู้สึกปิติ ปลาบปลื้ม ก็จะยิ่งพูดซ้ำมากกว่าพยางค์หรือคำอื่นที่ไม่มีความหมายให้จดจำเป็นพิเศษ ด้วยวิธีนี้ทำให้เด็กพัฒนาการถ้อยคำที่ใช้ในภาษามากขึ้น ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับรางวัลที่เด็กจะได้รับจากแม่ ส่วนในแง่ของปัญหาด้านความเข้าใจ ซึ่งมักมีผู้กังขานั้น ก็อธิบายได้ว่า ความหมายของเด็กอาจเกิดจากการโยงความสัมพันธ์ เช่น เมื่อพูด “แม่” แม่ก็ปรากฏตัว หรือเข้าใจความหมายคำว่า “ลูก” โดยชี้ให้ดูในกระจก

2. ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) เลวิส (Lawis) ได้ศึกษาและเชื่อว่า ทฤษฎีนี้เชื่อว่า พัฒนาการทางการพูดนั้นเกิดขึ้นหลายทาง โดยอาศัยการเลียนแบบซึ่งอาจเกิดได้จากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง Lewis (อ้างใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542, หน้า 44) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการเลียนแบบในการพัฒนาภาษาอย่างละเอียด

การเลียนแบบของเด็กเกิดจากความพอใจและความสนใจของตัวเองเป็นปฐม ปกติช่วงความสนใจของเด็กนั้นสั้นมากเพื่อที่จะชดเชยเด็กจึงต้องมีสิ่งเร้าซ้ำ ๆ กัน จึงทำให้เด็กมักพูดซ้ำ ๆ ในระยะการเล่นเสียง บางครั้งก็ใช้การเคาะโต๊ะ เคาะจังหวะไปด้วย เมื่อศึกษาถึงกระบวนการในการเลียนแบบภาษาพูด ก็พบว่า จุดเริ่มต้นเกิดเมื่อพ่อแม่เลียนแบบเด็กในระยะเล่นเสียง เช่น เด็กเผชิญพูดย้ำพยางค์ “แม่” เมื่อเสียงที่เด็กเปล่งออกมานั้นก่อให้เกิดความสนใจ เด็กก็จะกล่าวซ้ำอีกและเป็นจังหวะเดียวกันกับที่แม่ปรากฏตัวเข้ามา เด็กจึงหยุดพูด แต่แม่อาจไม่สังเกตและอาจพูดกับลูกว่า “แม่เหรอคะ?” “หาแม่เหรอคะ?” นี่เองเท่ากับได้ไปเร้าความสนใจของเด็กขึ้นมาใหม่ เด็กก็ปรารถนาจะทำต่อไป อาจเปล่งเสียงคนเดียวซ้ำ ๆ กันก็ได้ ในขณะที่แม่อาจกระวีกระวาดไปเล่าให้พ่อฟังว่าลูกเรียกแม่ได้แล้ว เมื่อไรที่เด็กสามารถใช้คำเพื่อการติดต่อได้เหมาะเจาะกับเหตุการณ์ เช่น“แม่ มานี่” “แม่ อุ้มหน่อย” จึงจะถือว่าเด็กสามารถพูดคำแรกได้แล้ว ก้าวแรกในการสอนให้เด็กพูด ควรเป็นการเลียนแบบเสียงที่เด็กพูดในระยะการเล่นเสียง

และอาจเร้าความสนใจด้วยการตบโต๊ะ เคาะจังหวะเด็กจะได้หันมามอง การขัดจังหวะก็ควรทำก่อนเด็กจะหยุดกิจกรรม เช่น ขณะเด็กกำลังพูด ป้อ ป้อ ป้อ ซ้ำ ๆ พ่อแม่ก็เข้ามาขัดจังหวะทันทีที่เด็กพูด ป้อคำแรก ซึ่งจะทำให้เกิดภาวะที่เด็กพึงพอใจได้มากที่สุด และจะทำให้เด็กสนใจพูดต่อได้นานและดังกว่าเดิม ในระยะแรกก็ทำเพียง 2–3 เสียง แล้วให้เรียนรู้ความหมายไปด้วย เช่น เมื่อเด็กพูดคำว่า “แม่” หรือ “พ่อ” แม่หรือพ่อ ๆ ก็ควรปรากฏตัวและเมื่ออุ้มลุกขึ้นก็ควรพูดไปด้วย หัดใช้คำนั้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ผลสุดท้ายเด็กจะโยงความเข้าใจจากเสียงไปยังบุคคล และเข้าใจความหมายได้

เด็กควรได้รับการฝึกจนกระทั่งมีคำตอบที่คงที่ มีความอยากพูดซ้ำ ๆ เมื่อพ่อแม่มาพูดหยอกล้อด้วย ขณะที่เล่นเสียง พ่อแม่ควรใช้ระยะเงียบมาช่วยฝึกด้วย เช่น ช่วงว่างระหว่างการทำเสียงอ้อแอ้ เด็กจะหยุดเงียบ แม่อาจเร้าความสนใจเด็กใหม่โดยเร้าให้พูด “แม่ ๆ” ถ้าเด็กตอบสนองด้วยการเลียนแบบ ก็ควรให้ฝึกต่อไป ขั้นถัดไปคือการหัดพูดเป็นคำในการฝึกทั้งสองขั้นนี้พ่อแม่จำต้องเลือกเวลาที่เหมาะสมแล้ว จะพบว่าเด็กใช้คำได้เหมาะเจาะกับเหตุการณ์หรือท่าทางอาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า การหัดพูดครั้งแรกของเด็กได้มาโดยวิธีการของความสม่ำเสมอ ปกติเด็กคุ้นกับเสียงและท่าทางก่อนแล้วเช่น “สวัสดี” “ไม่” หรือ “แม่” เด็กรู้จักคำมาก่อนนานแล้วเพียงแต่คอยความสม่ำเสมอหรือความคงที่ของความหมายจากผู้ใหญ่ ท่าทางเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้เด็กพูดคำแรกได้

สิ่งควรระลึกคือ การที่เด็กจะหัดพูดได้หรือไม่นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการที่เด็กต้องทำตามคำสั่งหรือคำขอร้องซึ่งพ่อแม่มักชอบใช้โดยไม่รู้ตัว เช่น “พูด...สิ” “พูด...ให้ถูกสิ” โดยเฉพาะคำที่พูดไม่ชัด นักแก้ไขการพูดรู้ดีว่าภาวะที่เหมาะในการหัดนั้นจะช่วยให้เด็กพูดให้ชัดได้ เช่นเดียวกับพ่อแม่สามารถสอนให้ลูกพูดคำแรกได้

3. ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้น โดยอาศัยการวางเงื่อนไข ไรน์โกลด์ (Rheingold) และคณะได้ศึกษาพบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อได้รางวัล หรือได้รับการเสริมแรง

Weissberg Todd และคณะ (อ้างใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542, หน้า 47) ก็แสดงให้เห็นว่าการให้รางวัลทางสังคมทำให้เด็กอายุ 3 เดือนเปล่งเสียงมากขึ้น แต่พบว่าเฉพาะเสียงที่บ่งความปิติยินดีไม่อาจทำให้เพิ่มการตอบสนองได้ เพราะเขาทดลองใช้เทปบันทึกเสียงแทนคน ปรากฏว่าไม่มีการตอบสนอง ตรงข้ามกับนกแก้วนกขุนทองที่สามารถวางเงื่อนไขด้วยจานเสียงหรือเทปก็ได้ เด็กนั้นต้องการตอบสนองจากผู้ใหญ่จริง ๆ

Wintz (อ้างใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2542, หน้า 47) ได้อธิบายถึงการที่เด็กเกิดการรับรู้ ในระยะการเล่นเสียงตอนต้น ๆ ว่าเป็นการกระทำตามธรรมชาติของมนุษย์ ในการที่จะมีจุดหมายปลายทาง ตัวอย่างเช่น เมื่อเด็กหิวก็เคลื่อนไหวปาก ซึ่งมีจุดหมายปลายทางที่การดูดและการกินอาหาร ต่อมาเมื่อโตขึ้นก็อาจใช้วิธีทำเสียงอ้อแอ้ โดยหวังว่าแม่จะเข้ามาหาและเล่นเสียงคุยตามไปด้วย ผู้ที่สังเกตเด็กอย่างใกล้ชิดจะพอมองได้ว่าเมื่อใดเด็กร้องเพราะหิว แต่ก็ยากที่จะแยกแยะให้ตายตัวลงไปว่าเด็กหวังจะได้อาหารหรือหวังจะได้อะไร นอกจากนี้ยังได้อธิบายขั้นที่สองของพัฒนาทางภาษาในด้านการให้รางวัลทางอ้อม ว่ามีบทบาทต่อพฤติกรรมของเด็ก กล่าวคือ เมื่อแม่ทำเสียงนำให้ลูกพร้อมกับเอาอาหารมาให้โดย

เกือบจะพร้อมกันนั้นเอง เด็กจะหันศีรษะไปรับอาหารและในขณะที่แม่เปล่งเสียงนั้น เด็กอาจทำกิริยาอย่างอื่นด้วย เช่น หันมามอง ยิ้ม จนบางครั้งแม้เมื่อไม่มีอาหารแต่ได้ยินเสียงแม่ ลูกก็จะมีพฤติกรรมเหมือนเดิม คือ หันศีรษะมาและยิ้มด้วย

การที่เสียงพูดของเด็กคล้ายคลึงกับเสียงแม่มากนั้น เขาอธิบายว่าเป็นเพราะการได้รับการเสริมกำลังจากเสียงของแม่ แล้วเปลี่ยนมาเป็นเสียงของเด็กเอง การเปล่งเสียงของแม่นั้นมักเกิดขึ้นก่อนและต่อเนื่องกับการเลี้ยงดูทารก ฉะนั้นเด็กจึงเลียนวิธีการออกเสียงด้วยวิธีนี้ ยิ่งไปกว่านั้นเสียงแม่ปรากฏควบคู่กับการให้อาหารซึ่งจัดเป็นการเสริมแรงโดยตรงอยู่แล้ว ก็เท่ากับว่าช่วยให้เด็กพูดมากขึ้น

ดังนั้น เด็กที่มีเสียงพูดเหมือนพ่อแม่มาก ก็คือเด็กที่ได้รับการเสริมแรงมากกว่าเด็กคนอื่นนั่นเอง ยิ่งพ่อแม่ตอบสนองอย่างเต็มอกเต็มใจและร่าเริงเมื่อเด็กพูด “แม่ – แม่” มากกว่าเมื่อพูดคำที่ไร้ความหมายแล้วพยางค์นั้นก็จะยิ่งปรากฏบ่อยในการพูดของเด็ก เมื่อเด็กอายุราว ๆ 1 ขวบ การเปล่งเสียงพยางค์ก็คล้ายคลึงกับพยางค์ที่มีความหมาย เช่น มม มม และสังเกตเห็นว่าแม่กระวีกระวาดเอาน้ำหรือนมที่ตัวต้องการมาให้ ก็จะทำให้พยางค์นั้นปรากฏบ่อยยิ่งขึ้น วิธีการแบบนี้เองที่เป็นการหัดพูดซึ่งจะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาได้คล้ายคลึงกับการพูดของผู้ใหญ่

4. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) การรับรู้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของบุคคล เพราะการตอบสนองพฤติกรรมใดๆ จะขึ้นอยู่กับการรับรู้จากสภาพแวดล้อม ของตน และความสามารถในการแปลความหมายของสภาพนั้น ๆ ดังนั้น การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยการรับรู้ และสิ่งเร้าที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจัยการรับรู้ประกอบด้วยประสาทสัมผัส และปัจจัยทางจิต คือ ความรู้เดิม ความต้องการ และเจตคติเป็นต้น การรับรู้จะประกอบด้วยกระบวนการ 3 ด้าน คือ การรับสัมผัส การแปลความหมายและอารมณ์

การรับรู้ หมายถึง การรู้สึกสัมผัสที่ได้รับการตีความให้เกิดความหมายแล้ว เช่นในขณะนี้ เราอยู่ในภาวะการรู้สึก (Conscious) คือลืมตาตื่นอยู่ ในทันใดนั้น เรารู้สึกได้ยินเสียงดังปังมาแต่ไกล(การรู้สึกสัมผัส-Sensation) แต่เราไม่รู้ความหมายคือไม่รู้ว่าเป็นเสียงอะไร เราจึงยังไม่เกิดการรับรู้ แต่ครู่ต่อมามีคนบอกว่าเป็นเสียงระเบิดของยางรถยนต์ เราจึงเกิดการรู้ความหมายของการรู้สึกสัมผัสนั้น ดังนี้เรียกว่าเราเกิดการรับรู้ การรับรู้เป็นผลเนื่องมาจาการที่มนุษย์ใช้อวัยวะรับสัมผัส (Sensory motor) ซึ่งเรียกว่า เครื่องรับ (Sensory) ทั้ง 5 ชนิด คือ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง ซึ่งการรับรู้ของคนเกิดจากการเห็น 75% จากการได้ยิน13% การสัมผัส 6% กลิ่น 3% และรส 3%

การรับรู้จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดขึ้น อยู่กับสิ่งที่มีอิทธิพล หรือปัจจัยในการรับรู้ ได้แก่ ลักษณะของผู้รับรู้ ลักษณะของสิ่งเร้า เมื่อมีสิ่งเร้าเป็นตัวกำหนดให้เกิดการเรียนรู้ได้นั้นจะต้องมีการรับรู้เกิดขึ้นก่อนเพราะการรับรู้ เป็นหนทางที่นำไปสู่การแปลความหมายที่เข้าใจกันได้ซึ่งหมายถึงการรับรู้เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ ถ้าไม่มีการรับรู้เกิดขึ้น การเรียนรู้ย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ การรับรู้จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดความคิดรวบยอด ทัศนคติของมนุษย์ อันเป็นส่วนสำคัญยิ่งในกระบวนการเรียนการสอน

ในบางครั้งเด็กจะพูดคำที่ไม่เคยพูดหรือไม่เคยถูกสอนให้พูดมาก่อนเลย แม้แต่ในระยะเล่นเสียงก็ไม่ได้เปล่งเสียงที่คล้ายกับคำนั้น จึงสงสัยว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร ทฤษฎีนี้ให้คำตอบในแง่นี้ ลิเบอร์แมน

(Liberman) ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับการเปล่งเสียง จึงเห็นได้ว่า เด็กมักจ้องหน้าเวลาเราพูดด้วย การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟัง และพูดซ้ำกับตัวเอง หรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปาก แล้วจึงเรียนรู้คำ

5. ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Buck) ซึ่งธอร์นไดค์ (Thorndike) เป็นผู้คิดโดยอธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นเสียงอยู่นั้น เผอิญมีเสียงบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมาย ในภาษาพูดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงให้การเสริมแรงทันที ด้วยวิธีนี้จึงทำให้เด็กเกิดพัฒนาการทางภาษา

6. ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) เล็นเบิร์ก (Lenneberg) เชื่อว่า พัฒนาการทางภาษามีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการที่คนพูดได้ขึ้นอยู่กับอวัยวะในการเปล่งเสียง เด็กจะเริ่มส่งเสียงอ้อแอ้ และพูดได้ตามลำดับ

7. ทฤษฎีการให้รางวัลของพ่อแม่ (Mother Reward Theory) ดอลลาร์ด (Dollard) และมิลเลอร์ (Miller) เป็นผู้คิดทฤษฎีนี้ โดยย้ำเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กว่า ภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อเสนอความต้องการของลูกนั้น เป็นอิทธิพลที่ทำให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก

ตารางที่ 2.9 สังเคราะห์ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษา

ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Autistic Theory)	ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory)	ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory)	ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception)	ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Buck)	ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory)	ทฤษฎีการให้รางวัลของพ่อแม่ (Mother Reward Theory)	สรุป
พัฒนาการทางภาษาของเด็กเกิดจาก การเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียงอันเนื่องมาจากความพึงพอใจที่จะได้ทำเช่นนั้นการได้ยินเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการ	**พัฒนาการทางภาษาของเด็กเกิดจาก** การมองเห็นและการได้ยิน การเลียนเสียงของเด็กเกิดจากความพอใจและความสนใจ	**พัฒนาการทางภาษาของเด็กเกิดจาก** พัฒนาการทางภาษาของเด็กจะแสดงออกได้มากก็เมื่อเด็กได้รับแรงเสริมมาก	**พัฒนาการทางภาษาของเด็กเกิดจาก** การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับการรับรู้ การรับรู้จะประกอบด้วยกระบวนการ 3 ด้าน คือ 1) การรับสัมผัส 2) การแปลความหมาย 3) อารมณ์	**พัฒนาการทางภาษาของเด็กเกิดจาก** เสียงที่บังเอิญคล้ายกับภาษาพูดของพ่อแม่ เมื่อ พ่อแม่ให้แรงเสริม จึงทำให้เกิดพัฒนาการทางภาษา	**พัฒนาการทางภาษาของเด็กเกิดจาก** อวัยวะที่ใช้ในการเปล่งเสียง	**พัฒนาการทางภาษาของเด็กเกิดจาก** ภาษาของแม่มีอิทธิพลต่อภาษาของลูก	**พัฒนาการทางภาษาของเด็กเกิดจาก** การมีอวัยวะที่พร้อมในการสื่อสาร การพูดของเด็กเกิดจากอิทธิพลของพ่อแม่ เด็กจะเรียนรู้ภาษาได้ดีเมื่อเด็กได้รับแรงเสริมและเกิดความพึงพอใจ

พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย

นภเนตร ธรรมบวร (2544 หน้า 114-115) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้ ตารางแสดงพัฒนาการของแด็กตั้ง แต่ 3-6 ขวบ

อายุ	พัฒนาการทางภาษา
3 - 3 ปีครึ่ง	รู้จักคำศัพท์มากขึ้น นับเลขได้ ช่างพูด บอกได้ว่าต้องการอะไร เริ่มถามว่าอะไร อย่างไร เมื่อไร ทำไม รู้จักทิศทาง เช่น บน ล่าง เรียกชื่อสิ่งของที่คุ้นเคยได้ สนใจหนังสือเกี่ยวกับสัตว์และนิทานต่าง ๆ พูดจามีเหตุผล รู้จักใช้สรรพนามแทนตัวเอง เช่น ผม หนู เป็นต้น
3 ปีครึ่ง – 4 ปี	พูดมากขึ้นและมีคำศัพท์ใหม่ ๆ พูดติดอ่างชั่วระยะหนึ่ง พูดประโยคยาว ๆ ได้มากขึ้น รู้จักเรียง วางประโยคได้ถูกต้อง เข้าใจคำว่า “ข้างบน” “ข้างล่าง” รู้จักใช้คำปฏิเสธ เช่น “ไม่ไป”
4 – 5 ปี	จำคำศัพท์ได้ประมาณ 1,550 -1,900 คำ บอกชื่อและนามสกุลตนเองได้ รู้จักเพศของตนเอง ชอบแต่งประโยคโดยใช้คำต่างๆ ชอบใช้คำถาม ทำไม เมื่อไร อย่างไร และสนใจความหมายของคำต่างๆ
5 – 6 ปี	พูดได้คล่องและถูกไวยากรณ์ แต่ยังออกเสียงพยัญชนะบางตัวไม่ชัด เช่น ส ว ฟ สนใจคำใหม่ ๆ และพยายามค้นหาความหมายของคำนั้น ๆ จำคำศัพท์ได้ถึง 2,200 คำ บอกขื่อ ที่อยู่ อายุ และวันเกิดของตนเองได้ ขอบท่องเที่ยวหรือร้องเพลงที่มีจังหวะและเนื้อร้องที่สัมผัสกันหรือโฆษณา

เนสเซล (Nessel. 1989 หน้า 5 – 21) ได้อ้างถึงผลงานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กว่าประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้ คือ

ขั้นแรกเริ่ม (Pre language) เด็กอายุหนึ่งเดือนถึงสิบเดือน จะมีความสามารถจำแนกเสียงต่าง ๆ ได้ แต่ยังไม่มีความสามารถควบคุมการออกเสียง เด็กจะทำเสียงอ้อแอ้หรือเสียงแสดงอารมณ์ต่าง ๆ เด็กจะพัฒนาการออกเสียงขึ้นเรื่อย ๆ จนใกล้เคียงกับเสียงในภาษาจริง ๆ มากขึ้นตามลำดับเรียกว่าเป็นคำพูดเทียม (Pseudo wore) พ่อแม่ที่ตั้งใจฟังและพูดตอบจะทำให้เด็กเพิ่มความสามารถในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 1 (10 – 18 เดือน) เด็กจะควบคุมการออกเสียงคำที่จำได้ สามารถเรียนรู้คำศัพท์ในการสื่อสารถึง 50 คำ คำเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับคน สัตว์ สิ่งของ หรือเรื่องราวในสิ่งแวดล้อม การที่เด็กออกเสียงคำหนึ่งหรือสองคำ อาจมีความหมายรวมถึงประโยคหรือวลีทั้งหมด การพูดชนิดนี้มีชื่อเรียกว่า Holophrastic Speech

ขั้นที่ 2 (18 – 24 เดือน) การพูดขั้นนี้จะเป็นการออกเสียงคำสองคำและวลีสั้น ๆ มีชื่อเรียกว่า Telegraphic Speech คล้าย ๆ กับโทรเลข คือมีเฉพาะคำสำหรับสื่อความหมายเด็กเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นถึง 300 คำ รวมทั้งคำกิริยาและคำปฏิเสธ เด็กจะสนุกสนานกับการพูดคนเดียวในขณะที่ทดลองพูดคำและโครงสร้างหลาย ๆ รูปแบบ

ขั้นที่ 3 (24 – 30 เดือน) เด็กจะเรียนรู้ศัพท์เพิ่มขึ้นถึง 450 คำ วลีจะยาวขึ้นพูดประโยคความเดียวสั้น ๆ มีคำคุณศัพท์รวมอยู่ในประโยค

ขั้นที่ 4 (30 – 36 เดือน) คำศัพท์จะเพิ่มมากขึ้นถึง 1,000 คำ ประโยคเริ่มซับซ้อนขึ้น เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญงอกงามทางด้านจำนวนศัพท์และรูปแบบของประโยคอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 5 (36 – 50 เดือน) เด็กสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในครอบครัวและผู้คนรอบข้าง จำนวนคำศัพท์ที่เด็กรู้มีประมาณ 2,000 คำ เด็กใช้โครงสร้างของประโยคหลายรูปแบบ เด็กจะพัฒนาพื้นฐานการสื่อสารด้วยวาจาอย่างมั่นคง และเริ่มต้นเรียนรู้ภาษาเขียน

เยาวพา เดชะคุปต์ (2528 หน้า 48 – 49) ได้แบ่งขั้นตอนของพัฒนาการทางภาษาของเด็กเป็น 7 ระยะคือ

1. ระยะเปะปะ (Randon Stage หรือ Prelinguistic Stage) อายุแรกเกิด ถึง 6 เดือน ในระยะนี้เป็นระยะที่เด็กจะเปล่งเสียงดัง ๆ ที่ยังไม่มีความหมาย การเปล่งเสียงของเด็กก็เพื่อบอกความต้องการของเขาและเมื่อได้รับการตอบสนอง เขาจะรู้สึกพอใจ ตัวอย่างเช่น เด็กจะร้องเมื่อถูกปล่อยให้อยู่คนเดียว เมื่อรู้สึกหิว ฯลฯ หรือเพราะรู้สึกเป็นสุขที่ได้ส่งเสียงออกมาเมื่อเด็กอายุได้ 6 เดือน จะเริ่มออกเสียง อ้อ – แอ้ และเริ่มเปล่งเสียงต่าง ๆ ซึ่งไม่มีผู้ใดเข้าใจหรือแยกแยะได้ นอกจากนักภาษาศาสตร์ ในช่วงนี้จะเป็นช่วงที่ดีของการสนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการทางการพูด และเด็กที่มีสุขภาพดีทั้งกายและใจจะมีโอกาสพัฒนาทางภาษาได้ดีกว่าเด็กที่ไม่สบาย เจ็บป่วย ร้องให้โยเย

2. ระยะแยกแยะ (Jargon Stage) อายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี หลังจาก 6 เดือนขึ้นไปเด็กจะเริ่มเข้าสู่ระยะที่ 2 ซึ่งเด็กจะสามารถแยกแยะเสียงต่าง ๆ ที่เขาได้ยิน และเด็กจะรู้สึกพอใจที่จะได้ส่งเสียงและถ้าเสียงใดที่เขาเปล่งออกมาได้รับการตอบสนองในทางบวก เขาก็จะเปล่งเสียงนั้นซ้ำอีก ในบางครั้งเด็กจะเลียนเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ ที่มีคนพูดคุยกับเขา

3. ระยะเลียนแบบ (Imitation Stage) อายุ 1 – 2 ปี ในระยะนี้เด็กจะเริ่มเลียนเสียงต่าง ๆ ที่เขาได้ยิน เช่น เสียงของพ่อแม่ ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด เสียงที่เปล่งออกมาอย่างไม่มีความหมายจะค่อย ๆ หายไป และเด็กจะเริ่มรับฟังเสียงที่ได้รับการตอบสนองซึ่งนับว่าพัฒนาการทางภาษาจะเริ่มต้นอย่างแท้จริงที่ระยะนี้

4. ระยะขยาย (The Stage of Expansion) อายุ 2 – 4 ปี ในระยะนี้เด็กจะหัดพูด โดยจะเริ่มจากการหัดเรียกชื่อ คน สัตว์ และสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัว เขาจะเริ่มเข้าใจถึงการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย ซึ่งเป็นการสื่อความหมายในโลกของผู้ใหญ่ การพูดของเด็กในระยะแรก ๆ จะเป็นการออกเสียงคำนามต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง นก แมว หมา ฯลฯ และคำคุณศัพท์ต่าง ๆ ที่เขาเห็น รู้สึกและได้ยิน ซึ่งในวัยต่าง ๆ เขาจะสามารถพูดได้ดังนี้

อายุ 2 ปี เด็กจะเริ่มพูดเป็นคำ โดยจะสามารถใช้คำนามได้ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์

อายุ 3 ปี เด็กจะเริ่มพูดเป็นประโยคได้

อายุ 4 ปี เด็กจะเริ่มใช้คำศัพท์ต่าง ๆ และรู้จักการใช้คำเติมหน้าและลงท้ายอย่างที่ผู้ใหญ่ใช้กัน

5. ระยะโครงสร้าง (Structure Stage) อายุ 4 – 5 ปี ระยะนี้เด็กจะเริ่มพัฒนาความสามารถในการรับรู้และการสังเกต เด็กจะเริ่มเล่นสนุกกับคำและรู้จักคิดคำและประโยคของตนเอง โดยอาศัยการสร้างจากคำ วลี ประโยคที่เขาได้ยินคนอื่น ๆ พูด เด็กจะเริ่มคิดกฎเกณฑ์ในการประสมคำ และหาความหมายของคำและวลี ซึ่งเด็กจะเริ่มรู้สึกสนุกกับการเปล่งเสียงโดยเขาจะเล่นเป็นเกมกับเพื่อน ๆ หรือสมาชิกในครอบครัว

6. ระยะตอบสนอง (Responding Stage) อายุ 5 – 6 ปี ในระยะนี้เด็กจะมีความสามารถในการคิดและพัฒนาการทางภาษาสูงขึ้น เขาจะเริ่มพัฒนาภาษาไปสู่ภาษาที่เป็นแบบแผนมากขึ้น และใช้ภาษาเหล่านั้นกับสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวการพัฒนาทางภาษาของเด็กในวัยนี้ จะเริ่มต้นเมื่อเขาเข้าเรียนในชั้นอนุบาลโดยเด็กจะเริ่มใช้ไวยากรณ์อย่างง่าย ๆ ได้รู้จักใช้คำที่เกี่ยวข้องกับบ้านและโรงเรียน ภาษาที่เด็กใช้ในการสื่อความหมายในระยะนี้ จะเกิดจากสิ่งที่เขามองเห็นและรับรู้

7. ระยะสร้างสรรค์ (Creative Stage) อายุ 6 ปีขึ้นไป ในระยะนี้ได้แก่ ระยะที่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียน เด็กจะเล่นสนุกกับคำและหาวิธีสื่อความหมายด้วยตัวเลข เด็กในระยะนี้จะพัฒนา วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ทักษะในการสื่อความหมาย โดยใช้ถ้อยคำสำนวนการเปรียบเทียบและภาษาพูดที่เป็นนามธรรมมากขึ้นและเขาจะรู้สึกสนุกกับการแสดงความคิดเห็นโดยการพูดและการเขียน

สรุป พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ในระยะเริ่มแรกจะมีความสามารถในด้านการฟัง สามารถแยกแยะเสียงต่าง ๆ ที่ได้ยิน และต่อมาจะมีการเลียนแบบเสียงที่ได้ยินและสามารถพูดเลียนแบบเสียงที่คุ้นเคยได้ เมื่ออายุ 4 – 5 ปี สามารถพูดเป็นประโยคง่าย ๆ ได้ สามารถสื่อสารได้และเมื่อย่างเข้าปีที่ 6 จะพัฒนาไปสู่พื้นฐานการเขียน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษา

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการหรือความก้าวหน้าทางภาษาของเด็กมีดังนี้ (กรรณิการ์ พวงเกษม, 2534 หน้า 20 – 21)

1. วุฒิภาวะ เมื่อเด็กมีความเจริญขึ้นตามลำดับ ความสามารถในการพูด การเขียนย่อมตามมา นับตั้งแต่อายุ 15 เดือน ขึ้นไปแล้วเด็กจะใช้ภาษาพูดมากขึ้นตามลำดับจนกระทั่งอายุ 36 เดือน จะสามารถใช้คำพูด 376 คำต่อวัน และเมื่ออายุ 48 เดือน จะพูดได้ 397 คำต่อวัน และสามารถใช้คำวิเศษณ์และคำคุณศัพท์เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ และนอกจากนั้นถ้าหากมีสมาธิดี ก็จะจดจำสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาเล่าต่อให้คนอื่นทราบ

2. สิ่งแวดล้อม ถ้าหากพ่อแม่ ผู้ปกครองสนใจ เอาใจใส่ พยายามพร่ำสอนให้เด็กพูดคุย และหัดอ่านหัดเขียนอยู่ตลอด เด็กจะมีความพร้อมทางภาษามาก โดยเฉพาะครอบครัวที่มีการศึกษาสูง ย่อมมีส่วนสร้างความเจริญทางภาษาให้เด็กได้ดีกว่าครอบครัวที่มีฐานะยากจน ซึ่งส่วนมากไม่ค่อยสนใจในเรื่องภาษาของบุตรหลานของตนเท่าที่ควร

3. การเข้าใจความหมายภาษาที่ใช้พูด ถ้าอยู่ในวงแคบศัพท์ก็พื้น ๆ ธรรมดาแต่ถ้าหากอยู่ในชุมชนที่กว้างใหญ่ เด็กก็สามารถเข้าใจคำ ประโยค วลีที่มีความหมายต่าง ๆ ได้ดี ฉะนั้น การพูดอะไรก็ตามที่เด็กเพียงแต่เลียนคำพูด เลียนเสียงพูด ผู้ใหญ่จึงควรได้ย้อนถามเขาดูบ้างว่าที่พูด ๆ นั้นเข้าใจเพียงใด เปรียบเสมือนคนไทยที่พูดคำต่างประเทศตามเขาแต่ออกเสียงผิด ความหมายก็ย่อมจะเปลี่ยนไปได้ ดังนั้นเพื่อป้องกันความผิดพลาดดังกล่าวจึงควรได้ย้อนถามความหมายในสิ่งที่เด็กพูดได้แต่ไม่เข้าใจความหมายด้วย

4. การให้มีพัฒนาการทั้งหมด (Develop as a Whole) เราจะต้องให้เด็กมีรูปร่างที่ดี หน้าตาสดใส สะอาดกายใจ สมองก็ต้องให้ดี สุขภาพสมบูรณ์ และสังคมก็ต้องดี จึงจะทำให้เด็กมีความเจริญทางภาษาได้ดี ไม่ควรแต่เพียงว่าให้อ่านได้เขียนได้เท่านั้น เราต้องคำนึงถึงหลักของความต้องการความสนใจจากเพื่อน ๆ ของเด็กด้วย ถ้าหน้าตาสกปรกเพื่อน ๆ ก็ย่อมไม่พูดคุยด้วย โอกาสที่จะมีความเจริญทางภาษาพูดก็ยิ่งเสียเปรียบคนที่รูปร่าง หน้าตา สะอาดสดใส

5. ขั้นตอนและการจัดชั้นเรียน การจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น แต่อาศัยความสามารถทางภาษาเป็นแนวก็น่าจะได้ลองจัดให้เป็นที่แพร่หลายต่อไป หลักสูตรและขั้นตอนการสอนบางบทก็น่าจะสับเปลี่ยนไปได้ตามระดับความสามารถและความพร้อมของนักเรียน จึงมีข้อที่น่าสังเกตว่าบางแห่งสอนบทเรียนยากก่อน แล้วกลับมาสอนบทธรรมดาภายหลังโดยอ้างแต่หลักสูตร ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว ครูผู้สอนน่าจะมีความสามารถในการวินิจฉัยบทเรียนนั้น ๆ ได้ด้วยตนเอง

6. การมีส่วนร่วม (Participation) กิจกรรมใด ๆ ก็ตามเด็ก ๆ ควรมีส่วนร่วมทุกครั้ง ทุกคน ครูไม่ควรเลือกที่รักมักที่ชังจะต้องพิจารณาความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคลและกำหนดงานให้ทำร่วมกับเพื่อน ๆ ตามใจสมัคร หรือครูกำหนดกลุ่มให้บางครั้ง การทำงานเป็นกลุ่ม การทำงานเป็นกลุ่มย่อย การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีส่วนช่วยให้เด็กมีความเจริญทางภาษาได้อย่างมาก

นอกจากนี้ สุภาวดี ศรีวรรธนะ (2542 หน้า 49 – 50) ยังได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กว่าควรประกอบด้วยสิ่งสำคัญ 2 ประการคือ

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาและถิ่นที่อยู่ของบิดา มารดาอันเนื่องมาจากการแบ่งชนชั้นไม่เท่าเทียมกันในสังคม เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก แม็คคาธี (MC. Carthy 1957 หน้า 603; อ้างถึงใน Carmichale.1960 หน้า 586 – 587) ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาพูดของเด็ก พบว่าความแตกต่างทางด้านฐานะทางเศรษฐกิจและอาชีพมีผลต่อพัฒนาการทางภาษาพูดของเด็ก เด็กที่อยู่ในฐานะเศรษฐกิจและสังคมสูง จะใช้ภาษาได้ดีกว่าตั้งแต่อายุยังน้อย และเด็กที่อยู่ในฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มักจะใช้คำถามอย่างเดียวติดต่อกันไป ซึ่งแสดงว่ายังมีวุฒิภาวะทางด้านภาษาไม่ดีพอ ส่วนทางด้านการศึกษาของบิดา มารดานั้น พิชเชอร์ (Fisher 1958 หน้า 483 ; อ้างถึงใน Carmichael. 1960 หน้า 587) ได้ศึกษาวิจัยและพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวซึ่งบิดามารดาเป็นผู้ชำนาญการได้รับการศึกษามาอย่างดี จะมีพัฒนาการทางภาษาดีที่สุด และถิ่นที่อยู่สามารถเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาได้นั้น จากการศึกษาของ คิทเทล (Kittle 1967 หน้า 342; อ้างถึงใน สวนา พรพัฒน์กุล. 2513 หน้า 9) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กในเขตเมืองกับเขตชนบทมีความแตกต่างกันโดยเขตเมืองจะดีกว่า

2. ขนาดครอบครัว เพศ และอายุ เป็นส่วนที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาอีกประการหนึ่ง โดย จอห์นสัน (Johnson. 1974 หน้า 265) ได้ศึกษาเปรียบเทียบขนาดของครอบครัวว่ามีส่วนสัมพันธ์กับพัฒนาการทางภาษาหรือไม่ พบว่า ครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดีไม่มีพี่น้องมาก จะมีพัฒนาการทางภาษาได้เร็ว และดีกว่าครอบครัวที่มีพี่น้องมาก ถ้ามีพี่น้องมากคนโต และคนสุดท้ายมักมีพัฒนาทางภาษาที่ดีกว่าลูกคนกลาง ส่วนเพศและอายุ พบว่า เด็กหญิงมีความสามารถทางภาษาดีกว่าเด็กชาย ส่วนอายุนั้น จะพบว่าเด็กตั้งแต่ 3 ปี ขึ้นไปจะมีพัฒนาการทางภาษาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว พอถึงวัยเข้าโรงเรียนแล้วจึงลดลงตามลำดับ

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย ควรประกอบด้วยวุฒิภาวะหรือความพร้อมของพัฒนาการทุกด้าน เพศ อายุ ขนาดของครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อมรอบตัวทั้งบุคคลและสถานที่ ตลอดจนบุคลิกภาพ

ตารางที่ 2.10 สังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก

กรรณิการ์ พวงเกษม	สุภาวดี ศรีวรรธนะ	สรุป
วุฒิภาวะ เมื่อเด็กเติบโตขึ้น ความสามารถในการใช้ภาษาย่อมดีขึ้นด้วย	**สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม** เด็กที่อยู่ในสภาพเศรษฐกิจที่ดีมีพ่อ แม่ที่มีความรู้จะส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีกว่า	ปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กประกอบด้วย วุฒิภาวะ เมื่อเด็กโตขึ้นภาษาของเด็กก็ดีขึ้นด้วย และสถานภาพของครอบครัว ที่อยู่อาศัย ขนาดของครอบครัว ความรู้ของพ่อแม่ และเพศของเด็กก็มีผลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กอีกด้วย
สิ่งแวดล้อม หากเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอาใจใส่เรื่องภาษาเด็กจะมีความพร้อมด้านภาษาเป็นอย่างมาก	**เด็กที่อยู่ในเมืองและในชนบท** พบว่า เด็กที่อยู่ในเขตเมืองมีภาษาที่ดีกว่า	
การเข้าใจความหมายของภาษา เด็กควรมีโอกาสได้ออกไปพูดกับผู้อื่นและการพูดกับเด็กควรย้อนถามความหมาย	**ขนาดครอบครัว เพศ และอายุ** ครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดีไม่มีพี่น้องมาก จะมีพัฒนาการทางภาษาได้เร็ว	
การให้มีพัฒนาการทั้งหมด เด็กต้องมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ เช่น กา รักษาสุขภาพและความสะอาด	**เด็กหญิง**จะมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีกว่า**เด็กชาย**	
ขั้นตอนและการจัดชั้นเรียน เปิดโอกาสให้มีการเรียนแบบคละชั้น		
การมีส่วนร่วม ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน		

2.5 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับกระบวนการทางสติปัญญา

ความหมายของสติปัญญา คำว่า สติปัญญาหรือเชาวน์ปัญญา ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “intelligence” มีรากศัพท์ มาจากคำว่า “Intelli Gere” ซึ่งแปลว่า การรวบรวมหรือการผูกเข้าด้วยกัน สำหรับความหมายของ สติปัญญาได้มีผู้ให้คำนิยามและความหมายไว้ดังนี้ กู๊ด (Good, 1959) ได้ให้ความหมายเชาว์ปัญโค้ชและระบบพี่เลี้ยงมา 3 ลักษณะดังนี้

1. สติปัญญาหมายถึง ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ได้รวดเร็ว และเรียบร้อย ตลอดจนมีความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์

2. สติปัญญาหมายถึง ความสามารถในการรวบรวมประสบการณ์ต่างๆ เข้าเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน

3. สติปัญญาหมายถึง ความสามารถที่วัดได้ด้วยแบบทดสอบวัดสติปัญญา

การ์ดเนอร์ (Gardner, R.C., 1985) ได้ให้ความหมายของเชาวน์ปัญญาไว้ว่า สติปัญญาหมายถึง ความสามารถในการแก้ปัญหาในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และการผลิตผลงานต่าง ๆ ซึ่งขึ้นกับ วัฒนธรรม ของแต่ละแห่ง

เวคสเลอร์ (Wechsler, 1991 อ้างถึงใน ญาดา ธงธรรมรัตน์, 2549) ได้นิยามเชาวน์ปัญญาว่า หมายถึงผลรวมของศักยภาพของ บุคคลในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีจุดมุ่งหมาย คิดอย่างมีเหตุผล และปรับตัวให้เข้ากับ สภาพแวดล้อมได้

เพียเจต์ (Piaget, 1963) ให้ความหมายสติปัญญาคือความสามารถในการผสมผสาน ความรู้เดิมให้เข้ากบความรู้ใหม่ได้ และการประมวลความรู้ดังกล่าวได้รวดเร็วและถูกต้องเพียงใดขึ้นอยู่ กับบุคคลนั้น ถ้าบุคคลมีความรู้เดิมดีและมีความสามารถในการเรียนรู้ได้ดีก็จะช่วยให้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้ดีของบุคคลที่ทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

อารี พันธ์มณี (2546) ให้ความหมายเชาวน์ปัญญาหรือสติปัญญาว่า หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลในการเรียนรู้ การคิดหาเหตุผล การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ตลอดจน การนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การปรับปรุงตัวเองต่อสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่าง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุข

วรรณี ลิ้มอักษร (2551) ให้ความหมายของสติปัญญาว่า เป็นความสามารถในการเรียนรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา และความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักจิตวิทยาทั้งต่างประเทศและในประเทศเกี่ยวกับความหมายของเชาวน์ปัญญาสรุปได้ 3 กลุ่มความคิดได้แก่

1. สติปัญญาเป็นความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถเชิงเหตุผล และสามารถ ระบุวิธีแก้ปัญหาได้หลากหลายวิธี

2. สติปัญญาเป็นความสามารถทางภาษา

3. สติปัญญาเป็นความสามารถทางสังคมซึ่งหมายถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่าง ราบรื่น

สรุปความหมายสติปัญญามีหลายความหมาย ขึ้นอยู่กับนักวิชาการที่ต้องการให้ ความหมายเป็นอะไรเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อวัตถุประสงค์ตามทฤษฎีทางสติปัญญาที่ตนเองคิด หรือเชื่อถือและเป้าหมายของการสร้างเครื่องมือวัดสติปัญญาดังนั้น สรุปได้ว่าสติปัญญาหมายถึง ความสามารถหลายด้าน ซึ่งเป็นความสามารถทางสมอง ที่จะช่วยให้บุคคลมีความสามารถในการคิด ตัดสินใจ ปรับตัวและแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผล และมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสติปัญญา

องค์ประกอบหรือสิ่งที่มีผลต่อสติปัญญาของบุคคล ซึ่งเป็นตัวกำหนดสติปัญญาคือ พันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2553)

1. พันธุกรรม นักจิตวิทยาเชื่อว่าพันธุกรรมมีอิทธิพลต่อสติปัญญามากกว่าสิ่งแวดล้อม ถ้าบรรพบุรุษเป็นคนฉลาดย่อมให้กำเนิดบุตรหลานที่มีความฉลาด บรรพบุรุษที่โง่ทึบ ย่อมให้กำเนิดบุตร หลานที่โง่

ทึบด้วย สติปัญญาของบุคคลสามารถถ่ายทอด ทางพันธุกรรม ความแตกต่างของสติปัญญาในกลุ่มประชากรหนึ่งเกิดจากพันธุกรรม 80% ส่วนอีก 20% เกิดจากสิ่งแวดล้อม

2. สิ่งแวดล้อม สติปัญญาไม่ได้ขึ้นกับพันธุกรรมอย่างเดียว แต่สิ่งแวดล้อมเป็นตัวประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสติปัญญาแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

2.1 สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ ได้แก่ สภาพร่างกายของมารดาที่มีผลต่อพัฒนาการของ ทารกในครรภ์โดยตรง เริ่มตั้งแต่มีชีวิตอยู่ในครรภ์จนกระทั่งคลอด ถ้ามารดาขณะตั้งครรภ์ติดเชื้อโรค หรือได้รับสารพิษ มีสภาพครรภ์ที่ผิดปกติ การคลอดก่อนกำหนด สิ่งเหล่านี้มีผลต่อสติปัญญาของ บุคคลทั้งสิ้น รวมทั้งการเลี้ยงดู การได้รับอาหารไม่ครบถ้วน ก็มีผลต่อพัฒนาการทางร่างกายทำให้ระดับประสาทกระทบกระเทือนด้วย

2.2 สิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ตัวบุคคล ของเล่น สื่อการศึกษาต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อม เด็กเชื่อกันว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีผลต่อสติปัญญาของเด็ก ซึ่งสามารถเห็นได้ชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบเด็กชนบทกับเด็กในเมือง สิ่งแวดล้อมมีผลต่อสติปัญญาเช่นกัน ถึงแม้ว่าสติปัญญาจะเกิดจากองค์ประกอบจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมก็มีโอกาสเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งเชาว์ปัญญาขึ้นอยู่กับสถานการณ์ มีการเปลี่ยนแปลงวุฒิภาวะและการเรียนรู้ การพัฒนาสติปัญญาอาจพัฒนาขึ้นไปเรื่อย ๆ จนเกินเลยอายุ 21 ปีก็ได้ ถ้าบุคคลได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า สติปัญญาขึ้นกับการใฝ่หาความรู้ติดต่อกัน (วิภา ภักดี, 2547) ดังนั้น เชาว์ปัญญาไม่ได้ขึ้นกับพันธุกรรมอย่างเดียว แต่มีสิ่งแวดล้อมเป็นตัวประกอบโดยเฉพาะปัจจุบันนักจิตวิทยาและนักการศึกษาส่วนมากจะยึดถือทฤษฎี ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม

สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสติปัญญา ได้แก่ พันธุ์กรรม นักการศึกษาเชื่อว่าถ้าบรรพบุรุษมีความฉลาดย่อมมีบุตรหลานที่มีความฉลาดด้วย และสิ่งแวดล้อมก็มีผลต่อสติปัญญาของเราเช่นกัน ทั้งสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ ความสะอาดความไม่มีโรคภัยไข้เจ็บและสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ดีก็ส่งผลต่อสติปัญญาของเด็กเช่นกัน

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์เป็นทฤษฎีที่ศึกษาถึง กระบวนการคิดทางด้านสติปัญญาของเด็กจากแรกเกิดจนถึงวัยรุ่น ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวมีอิทธิพลต่อความรู้ทางด้าน จิตวิทยาพัฒนาการอย่างมาก เพียเจต์ได้กระตุ้นให้นักวิชาการสนใจกับขั้นตอนของพัฒนาการ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญามี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา ของเพียเจต์และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาบรูเนอร์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

เพียเจต์มีความเชื่อว่า เป้าหมายของพัฒนาการของมนุษย์คือ 1) ความสามารถที่จะคิด อย่างมีเหตุผลกับสิ่งที่เป็นนามธรรม 2) ความสามารถที่จะคิดตั้งสมมติฐานอย่างสมเหตุสมผล 3) ความสามารถที่จะตั้งกฎเกณฑ์และการแก้ปัญหา โดยเพียเจต์กล่าวว่า โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์มีแนวโน้มพื้นฐานที่ติดตัว

มาแต่กำนิด 2 ลักษณะ คือ การจัดระบบภายใน (organization) และการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม (adaptation) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (สมชาย รัตนทองคำ, 2556)

1.1 การจัดระบบภายใน (organization) เป็นการจัดการภายในโดยวิธีรวมกระบวนการต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ อย่าง ต่อเนื่องกันเป็นเรื่องเป็นราว เช่น เด็กเล็กเห็นของแล้วคว้า ซึ่งกิจกรรมนี้ประกอบด้วย 2 กระบวนการ คือ เห็นและคว้า การที่เด็กสามารถทำกิจกรรม 2 อย่าง ได้ในเวลาเดียวกัน เรียกว่า เป็นการรวมกระบวนการเข้าเป็นระบบ กล่าวคือ การจัดระบบเป็นแนวโน้มที่บุคคลจะจัดวางและประสานความรู้ ความคิดของตนอย่าง เป็นระบบ มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยง เป็นกลุ่มเป็นพวก และมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตราบที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดเป็นโครงสร้างทางความคิดที่จะใช้ในการเรียนรู้และทำ ความเข้าใจกับข้อมูลใหม่หรือเหตุการณ์ใหม่ ๆ ที่แวดล้อม แล้วสร้างเป็นโครงสร้างทางความคิดใหม่ที่ ซับซ้อนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งโครงสร้างความคิดใหม่นี้ก็จะถูกนำไปใช้ในการทำความเข้าใจ และเรียนรู้ข้อมูลใหม่ ๆ ต่อไปอีก เกิดเป็นโครงสร้างทางความคิดใหม่ที่พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง เพียเจต์ให้ชื่อโครงสร้างทางความคิดนี้ว่า สกีมา (schema) สกีมาจึงเป็นโครงสร้างของพฤติกรรมและ ความคิดต่าง ๆ ที่มีการจัดระบบเป็นอย่างดี โดยบางสกีมาอาจมีขนาดเล็กและมีลักษณะง่ายๆ ในขณะที่บางสกีมามีขนาดใหญ่และมีความซับซ้อนเมื่อสกีมาใหม่ ๆ ได้รับการพัฒนาขึ้น พฤติกรรมการตอบสนองของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมก็จะได้รับการปรุงแต่งให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น ในวัย ทารก สกีมาเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ชัดเจน อาทิ การดูดนิ้ว การกัด การคลาน การยืนและ เดิน เด็กทารกแต่ละคนอาจมีพัฒนาการของสกีมาที่แตกต่างกัน เช่น วิธีการดูดนิ้ว ดูดนม จับขวดนม ซึ่งจะสามารถสังเกตสกีมาของวัยทารกและวัยเด็กได้ง่าย แต่เมื่อบุคคลอายุเพิ่มขึ้น มีการพัฒนาทางความคิดสติปัญญาเพิ่มซับซ้อนเป็นนามธรรมมากขึ้นการสังเกตสกีมาจึงไม่สามารถเห็นได้ชัดเจน

1.2 การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม (adaptation) การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม หมายถึง การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมเป็นแนวโน้มที่มีแต่กำเนิด การที่มนุษย์มีการปรับตัว เนื่องจากการที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ผลจากการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงจะก่อให้เกิด พัฒนาการทางสติปัญญาจากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่ง จนในที่สุดถึงขั้นที่เรียกว่า operation ซึ่งหมายถึงความสามารถที่ เด็กจะคิดย้อนกลับได้ ซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของพัฒนาการทางสติปัญญาตามแนวคิดของเพียเจต์ ทฤษฎีดังกล่าวอธิบายว่า มนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตั้งแต่แรกเกิด อันเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงนี้ต้องอาศัย 2 กระบวนการ คือ กระบวนการดูดซับ (assimilation) และกระบวนการปรับให้เหมาะ (accommodation)

1.2.1 การดูดซึมประสบการณ์ (assimilation) เป็นกระบวนการปรับตัวที่ใช้โครงสร้างทาง ความคิดเดิมที่มีอยู่แล้วทำความเข้าใจหรือเรียนรู้ข้อมูลใหม่หรือเหตุการณ์ใหม่ที่ประสบ หรือกล่าวอีกนัย หนึ่งคือเป็นการพยายามทำความเข้าใจสิ่งใหม่ โดยการปรับสิ่งใหม่ให้เหมาะที่จะเข้าไปอยู่ในระบบโครงสร้างทางความคิดเดิมที่มีอยู่ เช่น เด็ก เมื่อเริ่มหัดพูดใหม่ ๆ จะเรียก “แหมะ -แหมะ” (แม่) เมื่อเห็นแม่หรือคนอื่นๆ เพราะเด็กวัยนี้ยังไม่พร้อมทั้งทางด้านร่างกายและความสามารถทางสติปัญญา

กระบวนการดูดซึมดังกล่าว ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถของเด็กแต่ละคนที่จะรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 มากน้อยเพียงใดอีกด้วย

1.2.2 การปรับโครงสร้างทางสติปัญญา(accommodation) เป็นกระบวนการ ปรับตัวกับประสบการณ์ใหม่ ข้อมูลใหม่หรือเหตุการณ์ใหม่ โดยการปรับระบบโครงสร้างทางความคิด เดิมที่มีอยู่เพื่อให้สามารถเรียนรู้หรือทำความเข้าใจกับข้อมูลใหม่ เหตุการณ์ใหม่ หรือประสบการณ์ใหม่ ที่กำลังประสบอยู่ได้ เช่น เด็กเรียกคนอุ้มและให้นมว่า แหมะ (แม่) ไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ หรือพี่เลี้ยงก็ตาม แต่เมื่อเด็กได้รับรู้เข้าก็สามารถเข้าใจและจำแนกได้ว่า แม่คือคนไหน หรือเด็กเคยรู้จักแมว พอเห็นตุ๊กตา แมวก็เรียกว่า แมวได้ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การดูดซึมประสบการณ์เป็นการขยายโครงสร้างทางความคิดที่มีอยู่ให้กว้าง ขึ้น ส่วนการปรับโครงสร้างทางสติปัญญาเป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างที่มีอยู่ หรือเป็นการเปลี่ยน ความคิดเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งใหม่ ตัวอย่างเช่น การพัฒนาโครงสร้างทางความคิดของเด็กเกี่ยวกับ “ม้า” ว่าม้ามีขนาดใหญ่ มีสี่ขา และมีหาง ต่อมาเมื่อเด็กเห็น “ลูกม้า” เด็กเรียกว่า ม้า กรณีนี้อธิบายได้ว่าเด็กเกิดความเข้าใจและเรียนรู้สิ่งใหม่โดยใช้กระบวนการ การดูดซึม ประสบการณ์ ด้วยการจัดลูกม้าให้เข้าไปอยู่ในระบบโครงสร้างความคิดเกี่ยวกับ“ม้า” เดิมที่มีอยู่ได้ในทันที กรณีต่อมาเมื่อเด็กเห็น “วัว” เป็นครั้งแรกอาจเรียกได้ว่าเป็นม้า เพราะคิดว่า มีขนาดใหญ่ มีสี่ขาและมีหาง แต่พ่อของเด็กปฏิเสธและบอกว่ามันคือสัตว์ชนิดอื่นที่เรียกว่า “วัว” ซึ่งเด็กจะเกิด สภาวะการขาดสมดุลทาง ความคิด (disequilibration) เนื่องจากไม่สามารถใช้ระบบโครงสร้างความคิดเดิมที่มีอยู่ซึมซับสิ่งใหม่ได้ ในขณะเดียวกัน เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่จะต้องทำให้ความคิดกลับคืนสู่ สภาวะสมดุล (equilibration) เด็กจึงจำเป็นต้องสร้างระบบโครงสร้างความคิดเกี่ยวกับ “วัว” ขึ้นมาใหม่ โดยการขยายขอบเขตหรือจัดระบบโครงสร้างความคิด เกี่ยวกับ “วัว” ให้มีความซับซ้อนขึ้น เพื่อจะได้สามารถรวมสิ่งใหม่เข้าไปอยู่ในโครงสร้างนั้นได้ ดังนั้น เมื่อเด็กพบประสบการณ์ใหม่ และไม่สามารถใช้โครงสร้างทางความคิดเดิมที่มี อยู่ดูดซึมสิ่งใหม่นั้นได้ เด็กจะต้องใช้กระบวนการปรับโครงสร้างทางสติปัญญาใหม่ขึ้น เพื่อรักษา ธรรมชาติของความสมดุลทางความคิดไว้ให้ได้นั่นเอง จะเห็นได้ว่าเมื่อบุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมก็ต้องพบกับข้อมูลใหม่สถานการณ์ใหม่ หรือประสบการณ์ใหม่ตลอดเวลา และเมื่อบุคคลพบกับสิ่งใหม่ ๆ ก็เป็นธรรมชาติที่ต้องมีการปรับตัวและจัดระบบทางความคิด เพื่อรักษาสภาวะสมดุลภายในความคิดของตนเองให้สามารถดำรงอยู่ในสิ่งแวดล้อมนั้นได้อย่างราบรื่นต่อไป ความสัมพันธ์เชื่อมโยงดังกล่าวนี้เองทำให้บุคคลเกิดการพัฒนาทางความคิดขึ้นตามลำดับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

เพียเจต์ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ไว้ว่า ในขณะที่มนุษย์เจริญเติบโต ความคิดของมนุษย์จะพัฒนาไปตามลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องและค่อยเป็นค่อยไป โดยมีผลของการเจริญเติบโตทางสรีระเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยในระยะแรก ๆ โดยมนุษย์ทุกคนจะมีลำดับขั้นในการพัฒนาเช่นเดียวกัน เร็วบ้างช้าบ้างตามความแตกต่างระหว่างบุคคล แต่โดยทั่วไปขั้นของการพัฒนาจะเกี่ยวโยงกับอายุเป็นส่วนใหญ่ ขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์แบ่งออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้ (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2553)

ขั้นที่ 1 ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (sensorimotor stage) อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ปีเป็นวัยที่เด็กจะเริ่มเรียนรู้ได้โดยอาศัยประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของร่างกายเพื่อตอบสนองสิ่งแวดล้อม เช่น การจับ การดูด การมองและการฟัง เด็กจะพยายามพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาโดยไม่ต้องใช้ภาษาเป็นสื่อ เนื่องจากเด็กยังใช้ภาษาพูดไม่ได้ ดังนั้นจึงเป็นระยะของการพัฒนาสติปัญญาโดยใช้ประสาทสัมผัสที่สำคัญ ระยะนี้เป็นช่วงเริ่มต้นที่จะเรียนรู้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ดังนั้นถ้าเด็กสามารถใช้ประสาทสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมได้มากเท่าใดก็จะช่วยพัฒนาสติปัญญาของเด็กได้มากขึ้นไปด้วย โดยทั่วไปเด็กวัยนี้จะรับรู้สิ่งที่เป็นรูปธรรมได้เท่านั้น สำหรับขั้นนี้เพียเจต์ได้แบ่งเป็นระยะย่อยได้อีก 6 ขั้น คือ

1. ขั้นปฏิกิริยาสะท้อน (reflexive) ตั้งแต่แรกเกิดถึง 1 เดือน เป็นวัยที่เด็กทารกใช้ พฤติกรรมปฏิกิริยาสะท้อนโดยประสาทอัตโนมัติที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด เช่น การดูด ร้อง ไขว่คว้าโดยไม่มีจุดมุ่งหมายเป็นต้น และพยายามที่จะปรับให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม เช่น ดูดนมจากนมของแม่ ดูดนมขวด เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้าไม่ได้เกิดจากการเรียนรู้

2. ขั้นการทำพฤติกรรมซ้ำ ๆ (primary circular reaction) อายุ 1-4 เดือน เด็กวัยนี้ จะทำพฤติกรรมง่าย ๆ และทำซ้ำ ๆ กัน เช่น การกำมือเข้าและเปิดออกซ้ำ ๆ กัน จับ ดึง เป็นต้น เด็กสนใจอยู่กับการเคลื่อนไหว และทำพฤติกรรมโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย

3. ขั้นการทำพฤติกรรมซ้ำ ๆ โดยมีจุดมุ่งหมาย (secondary circular reaction) อายุ 4-8 เดือน เป็นขั้นที่เด็กแสดงพฤติกรรมโดยมีความตั้งใจหรือมีจุดมุ่งหมายจะมีการทำพฤติกรรมซ้ำ ๆ และสนใจผลของพฤติกรรมนั้น เช่น เด็กจะเตะหรือกระตุกเท้าเพื่อจะให้ตุ๊กตาที่แขวนในเปลสั่นหรือเคลื่อนไหว หรือเขย่าเครื่องเล่นเพราะสนใจในเสียงที่เกิดจากการสั่น แสดงว่าเด็กในขั้นนี้สนใจการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเขาเอง

4. ขั้นการรู้ความสัมพันธ์ของ 2 สิ่ง (coordination of secondary reaction) อายุ 8-12 เดือน เด็กวัยนี้สามารถแก้ปัญหาอย่างง่าย ๆ ได้โดยอาศัยประสบการณ์ในอดีตช่วย เช่น การหาของที่ซ่อนไว้ได้ ซึ่งวัยก่อนหน้านี้เขาไม่สามารถทำได้แสดงว่าเด็กมีพัฒนาการสร้างเข้าใจเกี่ยวกับความมีตัวตนของวัตถุ (object permanence) หมายความว่า เด็กสามารถเข้าใจว่าวัตถุนั้น ๆ ไม่ได้หายไปไหนแม้ว่าจะไม่สามารถมองเห็นหรือรับรู้ได้ก็ตาม เพียเจต์ได้ทำการทดลองกับเด็กโดยการซ่อนของเล่นไว้ใต้ผ่าห่มและทำการสังเกตพบว่า เด็กบางคนรู้สึกสับสนหรืออารมณ์เสียจากการสูญเสียของเล่น และเด็กบางคนจะมองหาของเล่นนั้น เพียเจต์ สรุปว่าเด็กที่อารมณ์เสียเพราะของเล่นหายไปแสดงว่าเด็กยังไม่เข้าใจเรื่องความมีตัวตนของวัตถุ ส่วนเด็กที่มองหาของเล่นแสดงว่าเด็กเกิดพัฒนาการแล้ว เป็นต้น นอกจากนี้เด็กสามารถแยกสิ่งที่ตนต้องการและไม่ต้องการได้ รวมทั้งสามารถเลียนแบบหรือเลียนการเคลื่อนไหวจากผู้อื่น

5. ขั้นการทำพฤติกรรมลองผิดลองถูก (tertiary circular reaction) อายุ12-18 เดือน เด็กวัยนี้เริ่มทดลองพฤติกรรมในลักษณะลองผิดลองถูก (trial and error) และสนใจผลของพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น การกระทำพฤติกรรมโดยมีจุดมุ่งหมาย มีความคิดริเริ่มในการแสดงพฤติกรรม ซึ่งความคิดริเริ่มถือเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของการพัฒนาสติปัญญา

6. ขั้นการเริ่มต้นใช้ความคิด (primary circular reaction) อายุ 18-24 เดือน เด็กวัยนี้สามารถใช้ความคิดในการแก้ปัญหา เพราะเด็กเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง เด็กใช้ วิธีการแก้ปัญหาทั้งแบบลองผิดลองถูกและแบบใช้ความคิดในลักษณะอนุมานถึงเหตุและผลได้ นอกจากนี้ยังสามารถมีจินตนาการก่อนที่จะแสดงพฤติกรรม ซึ่งเด็กจะมีความจำ และสามารถเลียนแบบพฤติกรรมจากผู้ใหญ่โดยอาศัยความจำ รวมทั้งเรียนรู้ความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้เป็นอย่างดี อีกด้วย สรุปได้ว่า ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว เป็นขั้นของพัฒนาการทางสติ ปัญญาระยะก่อนที่เด็กจะพูดและใช้ภาษาได้ สติปัญญาความคิดของเด็กในวัยนี้แสดงออกโดยการกระทำกับสิ่งแวดล้อม เด็กสามารถแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่งแต่อธิบายออกมาเป็นภาษาพูดไม่ได้

ขั้นที่ 2 ขั้นก่อนการคิดแบบมีเหตุผล (preoperational stage) อยู่ในช่วงอายุ 2-7 ปี พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กในวัยนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ เด็กจะเริ่มเรียนรู้และ เข้าใจสัญลักษณ์ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น รวมทั้งใช้สัญลักษณ์แทนวัตถุที่อยู่รอบ ๆ ตัวได้ พัฒนาการที่สำคัญในวัยนี้คือ พัฒนาการทางภาษา สามารถพูดเป็นประโยค ใช้คำพูดอธิบายวัตถุที่เห็น รู้จักคำศัพท์เพิ่มมากขึ้น คิดสิ่งต่าง ๆ ในใจได้ ลักษณะพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นนี้อาจสรุปได้ดังนี้

1. เด็กจะเริ่มเข้าใจภาษาได้ดีขึ้นและเรียนรู้ว่าสิ่งต่าง ๆ รอบตัวจะมีชื่อเรียกเฉพาะ มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อแก้ปัญหาให้กับตนเองได้

2. เด็กจะเกิดพฤติกรรมเลียนแบบผู้ใหญ่ (deferred imitation) ในเวลาเล่น เช่น เล่นขายของ เล่นกับตุ๊กตา ซึ่งมักจะเป็นการแสดงเลียนแบบผู้ใหญ่ที่เกิดจากความจำ โดยที่ตัวแบบไม่จำเป็นต้องอยู่ตรงหน้าขณะนั้น นอกจากนี้ยังเล่นสมมติหรือแสร้งทำ เช่น เด็กจะเล่นทำเป็นนอนหลับ หรือใช้สิ่งของต่าง ๆ เล่นเป็นแบบจริงได้ เช่น ใช้กล่องกระดาษทำเป็นรถยนต์

3. เด็กวัยนี้จะมีความตั้งใจทีละอย่าง (centration) ดังนั้นจึงทำให้เด็กมีความคิดที่ บิดเบือน (distort) จากความเป็นจริงได้ เช่น เพียเจต์ ให้เด็กอายุ 5 ปี ดูลูกปัดไม้ 1 กล่อง ซึ่ง ประกอบด้วยลูกปัดไม้สีขาว 20 ลูก สีน้ำตาล 7 ลูก แล้วถามเด็กว่าลูกปัดไม้ในกล่องมีสีอะไรมากที่สุด เด็กตอบถูกว่าสีขาว แต่เมื่อถามต่อไปว่า ระหว่างลูกปัดไม้สีขาวกับลูกปัดไม้ทั้งหมด อะไรมีจำนวน มากกว่ากัน เด็กกับตอบว่าสีขาวมากกว่า แทนที่จะตอบว่าเป็นลูกปัดไม้ทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากเด็กยังไม่ เข้าใจว่าลูกปัดไม้สีขาวเป็นส่วนหนึ่งของลูกปัดไม้ทั้งหมด เป็นต้น

4. เด็กวัยนี้จะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (egocentrism) ดังนั้นเด็กจะไม่เข้าใจถึง ความคิดหรือความรู้สึกของผู้อื่น จะยึดแต่ความคิด ความรู้สึก และความต้องการของตนเท่านั้น เช่น ถ้าเราเห็นเด็กสองคนคุยกันอยู่ เราอาจเข้าใจว่าเขากำลังแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอยู่ แต่แท้ที่จริงแล้ว เขากำลังต่างคนต่างคุยเรื่องของตัวเองเท่านั้น หรือเมื่อให้เด็กยืนเผชิญหน้ากับบุคคลอื่น และชี้ไปที่แขน ข้างซ้ายของบุคคลอื่น จากนั้นถามคำถามเด็กว่าเป็นแขนข้างใด เด็กจะตอบคำถามว่าเป็นแขนข้างขวาเด็กจะไม่สามารถคิดในมุมมองของคนอื่นได้ว่าคิดแตกต่างไปจากตน ลักษณะการยึดตนเองเป็น ศูนย์กลางของเด็กในวัยนี้ ทำให้เด็กไม่สามารถคิดแก้ปัญหาในบางเรื่องได้

5. เด็กในวัยนี้ยังไม่สามารถแก้ปัญหาการเรียงลำดับได้ (seriation) เช่น ไม่สามารถ เรียงลำดับตัวเลขจากน้อยไปหามากหรือจากมากไปหาน้อย ไม่สามารถเปรียบเทียบความสั้นยาวของ วัตถุได้ นอกจากนี้เด็กยังไม่เข้าใจการคิดย้อนกลับไปมา (reversibility) ได้ เช่น

ถ้า 1 + 1 = 2 แล้ว 2 – 1 = 1 ได้เช่นกัน

6. เด็กวัยนี้ยังไม่เข้าใจเรื่องเกี่ยวกับความคงสภาพปริมาณของสสาร (conservation) เนื่องจากเด็กในวัยนี้จะให้เหตุผลจากรูปร่างที่เห็น (status) เท่านั้น ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงเป็นรูปอื่น (transformation) จากการทดลองของเพียเจต์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อสรุปดังกล่าวนี้ คือ เพียเจต์ได้ใช้แก้วน้ำที่มีขนาดและความสูงเท่ากันสองใบ คือ แก้ว (a) และ (b) ใส่น้ำให้มีระดับเท่ากันพอดี จากในภาพที่ (ก) เมื่อถามเด็กว่าน้ำในแก้ว (a) และ (b) เท่ากันหรือไม่ เด็กตอบว่าเท่ากัน จากนั้นจึงนำน้ำแก้ว (b) ไปเทใส่แก้ว (c) ซึ่งมีรูปทรงแตกต่างไปจากแก้วทั้งสองใบคือสูงและเล็กกว่า ดังรูป (ข) จึงทำให้น้ำใน แก้ว (c) มีปริมาณมากกว่าแก้ว (a) ดังรูป (ค) เมื่อถามเด็กว่าน้ำในแก้ว (a) และ (c) เท่ากันหรือไม่ เด็กตอบว่าไม่เท่ากัน น้ำในแก้ว (c) มากกว่าแก้ว (a) จากการทดลองในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า เด็กยังไม่ สามารถเข้าใจเหตุผลของหลักการคงสภาพของสสารที่มีปริมาณเท่ากัน ถึงแม้เปลี่ยนรูปทรงของภาชนะ ที่รองรับเป็นรูปร่างใดก็ตาม ปริมาณของสสารก็จะคงที่อยู่เสมอ แต่เด็กจะตัดสินจากสิ่งที่ตัวเองเห็นและ รับรู้เท่านั้นไม่สามารถที่จะอ้าง (inferred) จากหลักฐานขึ้นมาประกอบ

ขั้นที่ 3 ขั้นการคิดแบบมีเหตุผลเชิงรูปธรรม (concrete operational stage) อยู่ในช่วงอายุ 7-11 ปีสำหรับเด็กในวัยนี้จะมีพัฒนาการทางสติปัญญาสูงขึ้นกว่าขั้นที่ 2 มาก เพราะสามารถใช้เหตุผลในการตัดสินใจในปัญหาต่าง ๆ ได้ดีขึ้น เพียเจต์ ได้สรุปลักษณะพัฒนาการทางสติ ปัญญาของเด็กในขั้นนี้ที่ไม่พบในขั้นก่อนการคิดแบบมีเหตุผล ไว้ดังนี้ (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2553)

1. เด็กวัยนี้สามารถสร้างภาพในใจ (mental representations) ขึ้นมาได้ เช่น ถ้าให้เด็กเขียนภาพครอบครัวของฉัน เด็กจะสามารถอธิบายหรือวาดภาพได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง หรือ การคิดเลขในใจ การจดจำเส้นทางต่างๆ เป็นต้น

2. เด็กวัยนี้เริ่มเข้าใจเกี่ยวกับการคงสภาพปริมาณของสสาร (conservation) กล่าวคือ เด็กจะสามารถเข้าใจได้ว่าของแข็งหรือของเหลวจำนวนหนึ่งจะมีปริมาณคงที่เสมอ ไม่ว่าจะเปลี่ยนแปลง ภาชนะที่รองรับเป็นทรงใด ๆ ก็ตาม โดยเพียเจต์ได้ทำการทดลองนำในแก้วกับท่อนไม้อีกครั้งกับเด็กวัยนี้ ปรากฏว่าเด็กสามารถตอบได้ถูกต้อง

3. เด็กวัยนี้เริ่มมีความสามารถในการคิดแบบเปรียบเทียบ (relational terms) กล่าวคือ เด็กเริ่มเข้าใจความแตกต่างเกี่ยวกับขนาดรูปร่างว่าใหญ่หรือเล็กกว่ากันมากน้อยแค่ไหนนั่น แสดงให้เห็นว่าเด็กเริ่มรู้จักการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งหนึ่งกับสิ่งหนึ่ง เช่น มืดกว่า ยาวกว่า ร้อนกว่า เป็นต้น และสามารถเข้าใจได้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างจะไม่มีความสมบูรณ์ในตัวของมันเอง (absolute) แต่จะ ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์เปรียบเทียบกับสิ่งที่อยู่รอบข้าง

4. เด็กวัยนี้สามารถสร้างกฎเกณฑ์เพื่อจะแบ่งหรือจัดสิ่งรอบตัวให้เป็นหมวดหมู่ได้ (class inclusion) เช่น เมื่อนำตุ๊กตาสัตว์จำนวนหนึ่งไปให้เด็กเล่น เด็กจะสามารถแยกสัตว์ 4 ขา สัตว์ 2 ขา สัตว์

บก และสัตว์น้ำว่าเป็นคนละพวกได้ นอกจากนี้เด็กจะสามารถเข้าใจความหมายของส่วนย่อย และส่วนรวมได้อีกด้วย โดยเพียเจต์ได้นำลูกปัดไม้ซึ่งเคยทดลองกับเด็กในขั้นที่ 2 มาทดลองกับเด็กใน ขั้นที่ 3 ปรากฏว่าเด็กในขั้นนี้สามารถตอบได้อย่างถูกต้องว่าเป็นลูกปัดไม้ทั้งหมดมีมากกว่าลูกปัดไม้สี ขาว เพราะลูกปัดไม้สีขาวเป็นส่วนย่อยของลูกปัดไม้ทั้งหมด

5. เด็กวัยนี้จะมีความสามารถในการเรียงลำดับ (serialization and hierarchical arrangements) สิ่งของใด ๆ ที่มีคุณสมบัติที่แตกต่างกันในด้านความยาว น้ำหนัก สัดส่วน และความสูง เด็กจะสามารถเรียงลำดับจากน้อยไปหามากหรือมากไปหาน้อยได้เช่น ทดลองเอาแท่งไม้ที่มีความสูงแตกต่างกันจำนวนหนึ่งมากองรวมกัน เด็กจะสามารถเรียงจากต่ำไปหาสูงได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเด็กใน ขั้นที่ 2 จะทำไม่ได้

6. เด็กวัยนี้จะสามารถคิดย้อนกลับไปมาได้ (reversibility) รวมทั้งสามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวเลขได้มากขึ้นกว่าเดิม เช่น ถ้าเด็กคิดได้ว่า 8+7=15 จะคิด ย้อนกลับได้ว่า 15-8 =7 หรือ 15–7 = 8 เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ขั้นการคิดแบบมีเหตุผลเชิงนามธรรม (formal operational stage) อายุตั้งแต่ 11 ปี จนถึงวัยผู้ใหญ่ ในระยะนี้จะเป็นขั้นที่พัฒนาการทางสติปัญญาจะถึงจุดสูงสุด กล่าวคือ เด็กจะเริ่มคิดได้แบบผู้ใหญ่ สามารถเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ คิดตั้งสมมติฐานและสร้างทฤษฎีแบบ นักวิทยาศาสตร์ได้ เป็นตัวของตัวเอง ต้องการความเป็นอิสระ ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง รู้จักการใช้ เหตุผลของตนในการทำความเข้าใจและตัดสินสิ่งต่าง ๆ และคิดย้อนกลับไปมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ(สุนิสา วงศ์อารีย์, 2559)

ตารางที่ 2.11 สรุปทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์

ขั้น	ช่วงอายุ	ลักษณะพัฒนาการ
1. ขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (sensorimotor stage)	แรกเกิด – 2 ปี	เด็กเกิดความเข้าใจวัตถุต่างๆ โดยอาศัยปฏิกิริยา ตอบสนองกับวัตถุ และเริ่มเรียนรู้วัตถุนั้นๆ จากการสัมผัสและการใช้ปฏิกิริยาตอบสนอง ด้วยความตั้งใจ จนสามารถสร้างสัญลักษณ์ ของ สิ่งนั้นๆ ขึ้นในสมองได้
2. ขั้นก่อนการคิดแบบมีเหตุผล (preoperational stage)	2 – 7 ปี	เด็กเริ่มแสดงสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นในสมองออกมา เป็นคำพูดและจินตนาการ รวมทั้งเริ่มเกิดความ เข้าใจสิ่งต่างๆ มากขึ้น อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติ การทางความคิดยังคงจำกัด เช่น ไม่สามารถ อนุรักษ์ปริมาณและเวลาได้ ไม่สามารถจัดอันดับ และไม่สามารถคิดในมุมมองของผู้อื่นได้
3. ขั้นการคิดแบบมีเหตุผล เชิงรูปธรรม (concrete operational stage)	7 – 11 ปี	เด็กจะลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในการคิด และการหาเหตุผลลง และเริ่มเข้าใจการคิดเชิง อนุรักษ์มากขึ้น อย่างไรก็ตาม เด็กยังไม่สามารถ ให้เหตุผลเชิงนามธรรมได้
4. ขั้นการคิดแบบมีเหตุผล เชิงนามธรรม (formal operational stage)	11 ปีขึ้นไป	เด็กเริ่มคิดแบบมีเหตุผลในเชิงนามธรรมได้ และ สามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลเชิงวิทยาศาสตร์

ตาราง สรุปทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์
ที่มา : นุชลี อุปภัย (2555)

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ในการจัดการเรียนการสอน

ผลงานวิจัยของเพียเจต์ กล่าวว่าแนวโน้มพื้นฐานของการคิดของมนุษย์มี 2 ส่วน คือ การจัดระบบ (organization) หมายถึง การรวบรวม จัดการและการจัดกลุ่มพฤติกรรมและความคิดให้ เป็นระบบที่สอดคล้องกัน กับการปรับตัว (adaptation) คือ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมมนุษย์เกิดมาพร้อมกับแนวโน้มที่จะจัดกระบวนการคิดเข้าสู่โครงสร้างของจิตใจ (psychological structures) ซึ่งก็คือระบบการเข้าใจและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เพียเจต์ เรียกว่า โครงสร้างทางความคิด (scheme) ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนครูควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สำรวจสิ่งแวดล้อม ค้นคว้าและลงมือ

ปฏิบัติด้วยตนเองโดยเนื้อหาที่ครูจัดให้ควรมีความยากง่ายสอดคล้องกับ โครงสร้างทางความคิดของเด็ก ดังนี้

1. ระดับอนุบาล ความสามารถทางสติปัญญาของเด็กจะอยู่ในขั้นก่อนการคิดแบบมี เหตุผล (preoperational stage) เด็กเริ่มแสดงสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นในสมองออกมา เป็นคำพูดและจินตนาการ รวมทั้งเริ่มเกิดความ เข้าใจสิ่งต่างๆ มากขึ้น อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติ การทางความคิดยังคงจำกัด เช่น ไม่สามารถ อนุรักษ์ปริมาณและเวลาได้ ไม่สามารถจัดอันดับ และไม่สามารถคิดในมุมมองของผู้อื่นได้

2. ระดับประถมศึกษาตอนต้น ความสามารถทางสติปัญญาของเด็กจะอยู่ในขั้นการคิด แบบมีเหตุผลเชิงรูปธรรม (concrete operational stage) เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาและความจำสูง ประกอบกับยังอยู่ในโลกของจินตนาการ เนื้อหาหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนควรจัดให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจดังกล่าว เช่น การใช้นิทานเป็นสื่อ การให้แสดงท่าทางประกอบ การให้วาดรูป เป็นต้น

3. ระดับประถมศึกษาตอนปลาย การคิดแบบมีเหตุผลเชิงรูปธรรมจะสูงขึ้น สามารถสร้างภาพในใจ คิดย้อนกลับ การจัดลำดับจัดกลุ่ม ได้เป็นอย่างดี การสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่เหมาะสมกับการพัฒนาการของเด็กวัยนี้มาก

4. ระดับมัธยมศึกษา พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กอยู่ในขั้นการคิดแบบมีเหตุผลเชิงนามธรรม (formal operational stage) หลักสูตรจึงควรมีลักษณะซับซ้อนท้าทายให้เด็กคิดวิเคราะห์ ใช้วิจารณญาณ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือคิดเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งใช้ได้กับทุกวิชา เช่น วิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น ตามความเชื่อของทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ผู้เรียนสามารถเข้าใจ เนื้อหาที่ผู้สอนเสนอได้ทุกเรื่อง ถ้าผู้สอนปรับเนื้อหา วิธีการ และใช้สื่อให้เหมาะสมกับระดับ ความสามารถทางความคิดของผู้เรียน เมื่อเด็กเจริญเติบโตขึ้น เด็กจะพัฒนาหลักเกณฑ์ในการแก้ปัญหาได้ดีขึ้นและคิดได้อย่างมีเหตุมีผลขึ้น เรื่อย ๆ ดังนั้น ผู้สอนสามารถส่งเสริมให้เด็กพัฒนาศักยภาพทางความคิดเชิงนามธรรมได้ โดยการเสนอ ประสบการณ์ที่กระตุ้นหรือท้าทายความคิดของเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการคิดและใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นได้

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ของบรูเนอร์

บรูเนอร์ ได้เสนอทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา 3 ขั้น คือ Bruner (1969 อ้างถึงใน เยาวพา เดชะคุปต์, 2540)

2.1 ขั้นการเรียนรู้จากการกระทำ (Enactive Stage) เป็นขั้น ที่เด็กจะเรียนรู้จากการกระทำได้มากที่สุด เปรียบขั้นนี้ ได้กับขั้นแรกของเพียเจต์คือขั้นการรับรู้ทางประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว บรูเนอร์ไม่แบ่งช่วงอายุของพัฒนาการทางสติปัญญาไว้เหมือนเพียเจต์ แต่ถือว่าเป็นขบวนการต่อเนื่องที่ดำเนินไป ตลอดชีวิตในลักษณะของการถ่ายทอดประสบการณ์ด้วยการกระท า เช่น เด็กเล็ก ๆ นอนในเปล มือ ถือกระดิ่งเขย่าเล่น บังเอิญทำกระดิ่งตก เด็กจะหยุดครู่หนึ่งแล้วยกมือขึ้นดู เด็กทำท่าทางประหลาดใจ แต่ก็ยกมือเขย่าเล่นต่อไปเหมือนมีกระดิ่งอยู่ บรูเนอร์อธิบายว่าการที่เด็กทำเช่นนี้เพราะเด็กคิดว่ามือคือกระดิ่ง เมื่อยกขึ้นเขย่าหูก็ได้ยินเสียงเหมือนการเขย่ากระดิ่งนั่นคือ เด็กถ่ายทอดสิ่งของ

(กระดิ่ง) หรือถ่ายทอดประสบการณ์ด้วยการกระทำเด็กที่โตขึ้นก็ใช้วิธีการเรียนรู้วิธีเดียวกัน เช่น การสอนเล่นฟุตบอล ผู้สอนจะใช้วิธีการแสดงตัวอย่างให้ดูให้เด็กดูตัวอย่างและฝึกทำตามซึ่งเป็นการสอนที่เข้าใจง่ายกว่าการอธิบายด้วยวาจา

2.2 ขั้นการเรียนรู้จากความคิด (Iconic Stage) ในขั้นนี้อาศัยการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ เช่น การมองเห็นสิ่งใดก็เป็นประสบการณ์ส่วนหนึ่ง แล้วนำประสบการณ์ที่ได้จากการใช้ประสาทสัมผัสมาสร้างเป็นภาพขึ้นในใจแทน บรูเนอร์สรุปว่าการสร้างภาพในใจขึ้นมาก่อนการกระทำจะเพิ่มตามระดับอายุ เด็กยิ่งโตมากยิ่งสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ออกมาเป็นสัญลักษณ์ได้มากขึ้นในขั้นนี้จึงเป็นการรับรู้ภาพและจินตนาการนั่นเอง

2.3 ขั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม (Symbolic Stage) เป็นขั้นการถ่ายทอดการเรียนรู้หรือประสบการณ์ด้วยการใช้สัญลักษณ์หรือภาษา ซึ่งถือเป็นขั้นสูงสุดของการพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ ซึ่งเด็กสามารถหาเหตุผลและเข้าใจในสิ่งที่เป็นนามธรรมได้สามารถแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี บรูเนอร์มีความเห็นว่า ความรู้ความเข้าใจเรื่องสัญลักษณ์และภาษามีพัฒนาการขึ้นมาพร้อม ๆ กัน Stage of Teaching บรูเนอร์ ได้น าทฤษฎีพัฒนา การ ทาง สติปัญญาของเขามาจัดลำดับของการสอนคณิตศาสตร์ว่าควรมี 3 ขั้น ดังนี้

1) Enactive ขั้นเริ่มต้นการสอนโดยใช้ของ 3 มิติ พวกวัตถุของจริงต่าง ๆ ก่อน

2) Iconic ขั้นใช้จินตนาการประกอบ คือ ของ 2 มิติ เช่น ภาพต่าง ๆ กราฟ แผนที่ ฯลฯ ประกอบการสอน

3) Abstract ขั้นใช้จินตนาการล้วน ๆ คือ ใช้สัญลักษณ์ตัวเลข เครื่องหมายต่าง ๆ เป็น ขั้นสุดท้ายในการสอนคณิตศาสตร์

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ในการจัดการเรียนการสอน

ในส่วนของทฤษฎีการเรียนรู้ของบรูเนอร์มีสาระสำคัญที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน ดังนี้ (ประกาศิต อานุภาพแสนยากร. 2556)

1. บรูเนอร์ ตั้งสมมติฐานไว้ว่าวิชาใด ๆ ก็ตามสามารถที่จะนำเสนอให้เข้าใจได้ในทุก ระดับถ้าครูผู้สอนรู้จักเนื้อหาวิชาจัดวิธีสอนให้เหมาะกับวัย การจัดลำดับความยาก-ง่ายของบทเรียนโดยคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน อธิบายได้ว่าครูผู้สอนสามารถสอนวิชาเดียวกันได้ทุกระดับถ้าจัดเนื้อหาวิชาเสียใหม่ ชั้นสูง ๆ ก็จัดเนื้อหาที่ยากขึ้นและลึก ชั้นถัดลงไปก็จัดสอนเนื้อหาที่ง่ายลงมาหน่อย ขั้นต้น ๆ ก็สอนเพียงความคิดรวบยอดที่อยู่ในระดับพื้นฐาน นอกจากนี้ วิธีสอนและการจัดกิจกรรมในการสอนมีส่วนช่วยในการเรียนรู้อย่างมาก ในขั้นต้น ๆ ให้ประสบการณ์ที่มีรูปธรรมมาก ขั้นต่อไปก็จัดประสบการณ์ที่คละกันระหว่างรูปธรรมและนามธรรม ขั้นสูงก็ใช้ฉพาะนามธรรมได้

2. หน้าที่ของครูคือผู้แนะแนวทางการเรียนมากกว่าที่จะเป็นผู้บอกความรู้เสียเองนั่นคือ บรูเนอร์ ให้หลีกเลี่ยงการสอนแบบบรรยายให้มากที่สุดการจัดกิจกรรมการเรียวิชาคณิตศาสตร์ควรเป็นไปในลักษณะที่ครูอยู่ในฐานะพี่เลี้ยงคอยให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกให้นักเรียนไม่ใช่ครู

ดำเนินการเบ็ดเสร็จทุกอย่างในการป้อนความรู้ ครูต้องสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดกับผู้เรียนให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ อยากเห็นสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

3. ปรัชญาพื้นฐานในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ คือ การให้เด็กค้นพบความรู้ด้วยตนเองนั่นคือ อย่าป้อนความรู้ให้แต่ต้องให้เด็กรู้จักค้นหาความรู้ รู้จักการแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

4. การวางแผนการสอนและการเตรียมการสอนมาอย่างดีย่อมก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี

5. การวัดผลต้องสัมพันธ์กับการสอนอย่ามุ่งวัดความจำ

6. เด็กสามารถเรียนรู้จากเพื่อนร่วมงานได้ จึงควรทำงานเป็นกลุ่ม

บรูเนอร์เชื่อว่าในการจัดการศึกษานั้น ควรที่จะทำให้เนื้อหาวิชามีความต่อเนื่อง เนื้อหาวิชาใดเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ก่อนที่จะเรียนเนื้อหาถัดไป หรือจะต้องใช้เมื่อตอนโตก็ควรรีบนำเนื้อหาวิชานั้นมาสอนให้กับเด็กตั้งแต่ยังเล็ก ๆ โดยที่ปรับเนื้อหาวิชานั้นให้เหมาะสมกับความสามารถในการคิด หรือการรับรู้ของเด็ก หรือใช้ภาษาที่เด็กจะเข้าใจได้ ดังนั้นผู้สอนก็สามารถนำเนื้อหาวิชาใด ๆ มาสอนผู้เรียนในระดับอายุเท่าไรก็ได้ถ้ารู้จักใช้วิธีการที่เหมาะสม ซึ่งจากแนวคิดนี้ บรูเนอร์จึงเสนอว่าในการจัดการเรียนการสอนที่ดีนั้นควรมีลักษณะเป็น "spiral curriculum" คือการจัดเนื้อหาวิชาให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันเป็นเกลียวไปเรื่อย ๆ และมีความลึกซึ้งซับซ้อนและ กว้างขวางออกไปตามประสบการณ์ของผู้เรียน เนื้อหาเรื่องเดียวกันอาจเรียนตั้งแต่ชั้นประถมจนถึงมหาวิทยาลัยไม่ว่า เช่น ในสารการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเด็กจะเรียนเรื่อง “ประโยค” ในระดับประถมต้น แต่เมื่ออยู่ระดับชั้นที่สูงขึ้นจะเรียนเรื่อง “ประโยคความเดียว ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน” เป็นต้น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวเป็นแบบเกลียววน (spiral) นั่นเอง

สรุปได้ว่า ทฤษฎีของบรูเนอร์ มีส่วนคล้ายกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์อยู่มาก แนวคิดที่สำคัญและแตกต่างจากทฤษฎีของเพียเจต์คือบรูเนอร์เชื่อว่าความสำคัญของการ พัฒนาการทางสติปัญญาขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมหรือวัฒนธรรมมากกว่าพันธุกรรมในขณะที่เพียเจต์เดินสายกลางระหว่างธรรมชาติหรือพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อมหรือการเลี้ยงดู โดยแสดงว่าพฤติกรรมทางสมองและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้กำหนดสติปัญญาของมนุษย์บรูเนอร์เห็นว่าการเรียนรู้ต้องอาศัยร่างกายและสิ่งแวดล้อมเป็นพื้นฐานแต่สิ่งแวดลอ้มมอิทธิพลมากกว่า

การส่งเสริมสติปัญญาและความถนัดของผู้เรียน

สติปัญญาหรือเชาวน์ปัญญา เป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ และการจัดการศึกษา ทั้งในระบบสถานศึกษา และการเรียนรู้ หรือการศึกษาจากสถานการณ์ในชีวิตจริง ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552) ได้เสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้จัดทำได้ดังนี้

1. การพัฒนาเด็ก ควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กและจัดประสบการณ์ ให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเขา ไม่ควรบังคับให้เด็กเรียนในสิ่งที่ยังไม่พร้อมหรือยากเกิน พัฒนาการตามวัย เพราะจะทำให้เด็กเกิดเจตคติที่ไม่ดีในสิ่งที่เรียน และการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1.1 การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัยของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ เด็กพัฒนาไปสู่พัฒนาการขั้นสูงขึ้นได้ - เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการแตกต่างกัน ถึงแม้อายุจะเท่ากันแต่ระดับพัฒนาการอาจ ไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงไม่ควรเปรียบเทียบเด็ก ควรให้เด็กมีอิสระที่จะเรียนรู้ และพัฒนาความสามารถของเขาไปตามระดับพัฒนาการของเขา

1.2 ผู้สอนควรสอนสิ่งที่เป็นรูปธรรมเพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจลักษณะต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

2. การให้ความสนใจและสังเกตเด็กอย่างใกล้ชิดจะช่วยให้ได้ทราบลักษณะเฉพาะของเด็ก

3. ในการสอนเด็กเล็ก ๆ เขาจะรับรู้ส่วนรวม (whole) ได้ดีกว่าส่วนย่อย (part) ดังนั้น ผู้สอนจึงควรสอนภาพรวมก่อนแล้วจึงแยกสอนทีละส่วน

4. ในการสอนสิ่งใดให้กับเด็ก ควรเริ่มจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยหรือมีประสบการณ์มาก่อน แล้วจึงเสนอสิ่งใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเก่า การทำเช่นนี้จะช่วยเด็กซึมซับและจัดระบบ ความรู้ได้ดี

5. การเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์แล้วมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมมาก ๆ จะช่วยให้เด็กซึมซับข้อมูลเข้าสู่โครงสร้างทางปัญญาและพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กได้ดี

สรุปได้ว่าสติปัญญาหรือเชาวน์ปัญญา เป็นเรื่องที่นักจิตวิทยาทั้งในยุคอดีตจนถึงยุคปัจจุบันให้ความสำคัญให้ความสนใจศึกษาค้นคว้า และวิจัยกันมากที่สุดเรื่องหนึ่งเนื่องจากสติปัญญาเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ และการจัดการศึกษาทั้งในระบบสถานศึกษา และการเรียนรู้หรือการศึกษาจากสถานการณ์ในชีวิตจริง ผู้ที่มีสติปัญญาดีสามารถเรียนรู้และได้รับการศึกษาอย่างเต็มที่และส่งผลให้ประเทศมีพัฒนาการในทุก ๆ ด้านเร็วกว่าประเทศที่มีประชาชนด้อยการศึกษา หรือมีสติปัญญาระดับต่ำ นอกจากเรื่องสติปัญญาของผู้เรียนแล้วในเรื่องความถนัดของผู้เรียนก็เป็นอีกเรื่องที่มีความสำคัญเพราะความถนัดเป็นสิ่งที่ส่งผลถึงความสามารถของแต่ละบุคคลในการเรียนรู้ อันเป็นเหตุให้เกิดความรู้ ทักษะหรือการตอบสนองในเรื่องเฉพาะสิ่งเฉพาะอย่าง นักจิตวิทยาเชื่อว่า โดยทั่วไปถ้าบุคคลได้เข้าศึกษาหรือประกอบอาชีพตามความถนัดของตนแล้ว โอกาสที่บุคคลนั้นจะประสบความสำเร็จในการประกอบกิจการต่าง ๆ ย่อมเป็นไปได้สูง ดังนั้นเรื่องของสติปัญญาและความถนัดของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่ครูควรทำความเข้าใจ เพื่อนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ความสัมพันธ์ของภาษากับการคิด

นักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความเห็นพ้องกันว่าภาษากับการคิดมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด การคิดเป็นรูปของพฤติกรรมชนิดหนึ่งที่ใช้สัญลักษณ์เป็นตัวแทนของสิ่งของ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ แต่สัญลักษณ์ก็ไม่ได้จำกัดเฉพาะคำต่าง ๆ ในภาษาที่เราใช้อยู่ทุกวัน แต่ยังรวมไปถึงสัญลักษณ์ประเภทอื่น ๆ ด้วย เช่น เครื่องหมายทางคณิตศาสตร์ ป้ายจราจร เป็นต้น แต่ภาษาก็เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้มากกว่าสัญลักษณ์ประเภทอื่น ๆ ที่ต้องใช้การคิดเป็นพื้นฐาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552 หน้า 3 – 4, 19)ได้อธิบายว่า สมองเริ่มมีปฏิบัติการทางภาษาจริงจังมาตั้งแต่ทารกอายุได้ราว 18 เดือน หรือ 1 ขวบครึ่ง สมองส่วนรับเสียงจะพัฒนาไปก่อน ส่วนการเปล่งเสียงนั้นพัฒนาช้ากว่า ถ้าเราบอกให้เด็กขวบครึ่งทำอะไร

เด็กก็ทำตามได้เขาเข้าใจ แต่ยังพูดไม่ได้ เพราะสมองยังไม่พร้อมสำหรับการพูดออกมา พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะจะทำให้เด็กแสดงความคิดและตัวตนออกมาได้ นอกจากนี้นักประสาทวิทยาได้อธิบายไว้ว่า สมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษานั้นไม่ได้ทำงานส่วนเดียวโดด ๆ ตามลำพัง แต่มันทำงานร่วมกับส่วนรับภาพกล่าวคือ ขณะรับเสียง สมองจะทำการประมวลผลข้อมูลจากเสียงที่ได้ยิน เช่น ได้ยินคำว่า ดวงดาว ต้นไม้ ฯลฯ จากนั้นสมองก็จะนำเสียงที่ได้ยินนั้นไปเชื่อมกับภาพที่จำได้ หรือภาพที่มองเห็น จากนั้นสมองก็จะจัดการเก็บข้อมูลเสียงและภาพที่เชื่อมโยงกันทั้งหมดนี้เอาไว้ในความจำ (memory) ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นกระบวนการเรียนรู้ภาษาหรือเข้าใจภาษา หรือเป็นความสัมพันธ์ของภาษากับการคิด

การคิดเป็นกระบวนการทำงานของสมองในส่วนที่เรียกว่านีโอคอร์เท็กส์ซึ่งเป็นสมองส่วนที่มีหน้าที่เกี่ยวกับความฉลาดและการคิดของคน ความฉลาดและความคิดเป็นสิ่งที่มาจากความรู้สึกนึกคิดของสมอง สมองจะมีความสามารถในการที่จะเรียนรู้และมีประสบการณ์มากขึ้น เก็บข้อมูลได้มากขึ้น มนุษย์เราเมื่อมีการรับรู้ข้อมูล ข้อมูลต่าง ๆ จะถูกจัดเก็บโดยวิธีการจำ การคิด การให้เหตุผล การจัดโครงสร้าง การเชื่อมโยงสัมพันธ์การแก้ปัญหา หรือการผสมผสานระหว่างวิธีการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ส่วนผลผลิตมักจะออกมาในรูปของการใช้การเคลื่อนไหวร่างกาย ภาษาทั้งการพูด การเขียน การแสดงท่าทาง การแสดงสีหน้าและแววตา การทำงานของการคิดนี้ ถ้าส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ทำงานตามที่ควรจะเป็นผลก็คือมีความผิดปกติเกิดขึ้น

ในปัจจุบันมีผู้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการทำงานของสมองในด้านกระบวนการคิดและกระบวนการเรียนรู้ว่าสมองทำงานอย่างไร การแบ่งการทำงานของสมองโดยเฉพาะในด้านการควบคุมการคิด ประสาทรับรู้และด้านการเคลื่อนไหวของสมองทั้ง 2 ซีก คือ ซีกซ้ายและซีกขวา สมองแต่ละซีกจะทำงานและมีหน้าที่ต่างกัน สมองซีกซ้ายจะควบคุมการทำงานของร่างกายซีกขวา ส่วนสมองซีกขวาจะควบคุมการทำงานของร่างกายซีกซ้าย สมองซีกซ้ายจะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งนำเข้าในเชิงตรวจสอบวิเคราะห์พิจารณาในเชิงจัดระบบและเป็นเหตุเป็นผล ซึ่งเป็นพื้นฐานสู่การเรียนรู้เชิงทักษะและเชิงเหตุผล เช่น กฎเกณฑ์ของการพูด การอ่าน และคณิตศาสตร์ สมองซีกขวาจะควบคุมเกี่ยวกับความคุ้นเคยและพื้นฐานของพื้นที่ ความสามารถพิเศษ การตระหนักของร่างกายและการยอมรับ การจำหน้าตา

การพัฒนาทางสติปัญญาด้านการคิด จะเกิดขึ้นได้โดยเด็กจะต้องผ่านพัฒนาการที่สำคัญ 4 ขั้น ที่เพียเจต์กล่าวถึง สติปัญญาจะงอกงามได้ต้องเกี่ยวข้องกับโครงสร้างและการทำงานของสมอง ระบบของสติปัญญาจะเปลี่ยนแปลงเป็นขั้น ๆ ตามประสบการณ์ที่เด็กได้รับ โดยสิ่งเร้าจะรวมเข้าไปในโครงสร้างของการคิดพัฒนาเป็นขั้นก่อนการคิดรวบยอดและพัฒนาสู่ขั้นการคิดรวบยอด การทำงานของสติปัญญาจะเริ่มจากการรับรู้และรวบรวมไว้กลายเป็นข้อมูลต่าง ๆ ในสมอง การทำงานของสมองจะทำงานทั้งซีกซ้ายและซีกขวาไปพร้อม ๆ กัน โดยเฉพาะสมองซีกซ้ายนั้นจะทำงานเกี่ยวกับภาษา ความมีเหตุผล คิดเป็นคำพูด หรือการใช้ภาษา ฯลฯ

สมองมีตำแหน่งรับรู้ต่าง ๆ กัน ได้แก่ ส่วนรับภาพ (Visual Cortex) ส่วนรับเสียง (Auditory Cortex) ส่วนรับสัมผัสและรับรู้การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย (Sensory Cortex)

สมองส่วนต่าง ๆ เหล่านี้จะพัฒนาขึ้นมาได้ช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับการกระตุ้นของสิ่งแวดล้อมภายนอก สมองของเด็กที่เข้าใจเกี่ยวกับภาพ เสียง และสัมผัสแบบต่าง ๆมีความสำคัญมาก เพราะข้อมูลจากภาพ เสียง และสัมผัสเหล่านี้จะก่อรูปขึ้นเป็นเรื่องราวที่จะรับรู้ เข้าใจซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ ได้ในที่สุด สมองส่วนหน้านั้นมีหน้าที่คิด ตัดสินใจ เชื่อมโยงการรับรู้ไปสู่การกระทำที่เป็นลำดับขั้นตอน เช่น ฟังเข้าใจ พูดสื่อสารออกมาได้อ่านได้ ก็โดยการที่สมองส่วนหน้าจัดการเชื่อมโยงข้อมูลจากภาพ เสียง และสัมผัสนำมาประมวลผล แล้วเปลี่ยนเป็นปฏิบัติเป็นลำดับก่อนหลังอย่างถูกต้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 หน้า 15)

สรุปการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย เป็นการเรียนรู้ที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับการคิดซึ่งเป็นพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดซึ่งกันและกันเพื่อให้มีความเข้าใจกันในสังคม จำเป็นต้องใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเป็นสำคัญ ภาษาถือได้ว่ามีหน้าที่ในการสื่อความคิด คือเป็นสะพานเชื่อมโยงความคิดของมนุษย์ไปสู่กันและกันได้ ดังนั้นภาษาและความคิดจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

แนวคิดเกี่ยวกับการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพและการโค้ช (Coaching Approach)

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับ Coaching Approach

การโค้ช (Coaching) เป็นกระบวนการให้คำแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการในการพัฒนางานและศักยภาพของผู้รับการโค้ช ทั้งนี้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญและความหมายของการโค้ชไว้ดังนี้

ความสำคัญของการพัฒนาโค้ช

วัชรา เล่าเรียนดี (2556 หน้า 280) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาโค้ชไว้ว่า โค้ชมีบทบาทหน้าที่แตกต่างจากผู้ทำหน้าที่นิเทศ โค้ชมีบทบาทหน้าที่เพื่อส่งเสริมพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง การโค้ช (Coaching) เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาวิชาชีพมากยิ่งขึ้น มีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว มีผลการวิจัยสนับสนุนผลสำเร็จมากมาย ดังนั้นการรับมอบหมายหน้าที่โค้ชจึงมีเงื่อนไขมากมายที่แตกต่างจากการทำหน้าที่นิเทศ สมรรถนะ ความเชี่ยวชาญในการโค้ชเป็นองค์ประกอบสำคัญในการช่วยพัฒนาวิชาชีพให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังจะเห็นว่ามีรูปแบบการโค้ช วิธีการโค้ชแบบต่างๆ ที่เป็นการพัฒนาสมรรถนะ ในวิชาชีพหลาย ๆ ด้านเกิดขึ้นมากมาย ในปัจจุบันการโค้ชจึงจัดได้ว่าเป็นวิชาชีพหนึ่งเช่นเดียวกับวิชาชีพครู

ความหมายของการโค้ช (Coaching)

นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ (2556 หน้า 2) กล่าวว่าเป็นการให้คำปรึกษาหรือสอนงาน หรือการทำหน้าที่โค้ชในการเล่นกีฬาต่าง ๆ หรือการสอนงานให้ลูกน้องของตนเอง ผู้สอนงาน (Coach) ซึ่งผู้บริหารทุกระดับ สามารถเป็นผู้สอนงานได้ ผู้ถูกสอนงาน (Coachee) ส่วนใหญ่จะเป็นลูกน้อง/บุคลากรที่อยู่ในทีมหรือกลุ่มงานเดียวกัน การสอนงานจะเน้นไปที่กรพัฒนาผลการปฏิบัติงาน (Individual Performance) และพัฒนาศักยภาพ (Potential) ของบุคลากร

วัชรา เล่าเรียนดี (2556 หน้า 291 - 292) ได้กล่าวถึงการโค้ชว่า การโค้ช (Coach) แตกต่างจากการนิเทศ (Supervision) โดยสิ้นเชิง แต่การโค้ชเป็นการพัฒนาจากการนิเทศ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญเดียวกันคือ การประชุมปรึกษาหารือ การสังเกตการสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับ การโค้ชกับการนิเทศยังแตกต่างกันในด้านตัวบุคคลที่ทำหน้าที่นิเทศและทำหน้าที่โค้ช ผู้ทำหน้าที่นิเทศอาจหมายถึง ศึกษานิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหาร หรือผู้มีความรู้ความชำนาญ สำหรับ การโค้ช อาจหมายถึง ครูหรือเพื่อนครูหรือผู้มีความเชี่ยวชาญ ผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญที่เต็มใจทำหน้าที่โค้ช และการนิเทศมักมีการประเมินผลคุณภาพการเรียนการสอนด้วยเสมอ แต่การโค้ชต้องหลีกเลี่ยง การประเมินผลครูให้มากที่สุด บรรยากาศในการโค้ชมีความเป็นเพื่อนร่วมพัฒนางาน เพื่อนร่วมวิชาชีพ และสร้างความรู้สึกที่ปลอดภัยในการใช้เทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ ในห้องเรียน ผู้ทำหน้าที่โค้ชเรียนรู้และพัฒนาควบคู่กับผู้รับการโค้ช การโค้ชเป็นการพัฒนาวิชาชีพครูร่วมกันทั้งสองฝ่าย และต่อเนื่องที่ต้องร่วมมือกันสังเกตการสอนกันและกัน และทดลองสิ่งใหม่ ๆ การโค้ชต้องถือว่าโรงเรียน คือ ห้องทดลองเพื่อการเรียนรู้ การโค้ชต้องปราศจากการประเมินคุณภาพครู หรือการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติโดยผู้บริหาร

จากคำกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การโค้ชเป็นกระบวนการของบุคคลที่เรียกว่าผู้ชี้แนะ สร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ช่วยให้เขาเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ผู้ชี้แนะช่วยให้บุคคลได้บรรลุเป้าหมายการทำงานในระดับที่สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ กระบวนการนี้เป็นการสร้างให้บุคคล มีความเข้มแข็งขึ้น ภูมิใจในตนเอง แสดงความสามารถซึ่งเป็นผลต่อการทำงานที่จะตามมา กระบวนการชี้แนะจึงเป็นกระบวนการเสริมพลังอำนาจ (empowering process)

ลักษณะและรูปแบบการ โค้ช(Coaching)

Gordon (2004 หน้า 53-54) ได้รวมรวมและสังเคราะห์เอกสารต่างๆ และได้กำหนดลักษณะและรูปแบบการโค้ชไว้ดังนี้

1. การโค้ชทางเทคนิค (Technical coaching) เป็นการโค้ชที่ให้ความช่วยเหลือครู โดยให้ครูสามารถถ่ายโยงสิ่งที่เรียนรู้จากการอบรมไปสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน ด้วยการช่วยเหลืออย่างเข้มข้น

2. กลุ่มเรียนรู้เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer coaching study teams) โดยกล่าวถึง Joyce และ Showers ได้พัฒนารูปแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยให้ครูในโรงเรียนช่วยกันเป็นทีมในการเรียนรู้ สมาชิกแต่ละคนปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนของตน และสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงเพื่อนครูด้วยกัน เป็นรูปแบบที่ไม่ได้จัดให้มีการป้อนข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน

3. การโค้ชแบบกลุ่ม (Team coaching) รูปแบบนี้ได้บูรณาการมาจากการโค้ชแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer coaching study teams) เข้ากับการสอนร่วมกัน (Co-teaching) คล้ายกับรูปแบบของ Joyce และ Showers โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะนำความรู้จากการฝึกอบรมมาใช้ในชั้นเรียน เป็นผู้โค้ชการสอน ช่วยครูในการวางแผนการสอน ปฏิบัติการสอนและประเมินสิ่งที่เรียนรู้

4. การโค้ชแบบปัญญา (Cognitive coaching) Costa และ Gaston (1994) เป็นผู้พัฒนารูปแบบนี้ขึ้นเพื่อให้ครูได้พัฒนาทักษะทางปัญญาไปจนถึงระดับที่สามารถกำกับ วิเคราะห์

และประเมินตนเองได้ โดยช่วยเหลือครูในการตัดสินใจวางแผนการสอน การสะท้อนผลการ จัดการเรียนรู้ และการนำไปใช้ มี 3 ขั้นตอน คือ การประชุมวางแผน การสังเกตการสอน และการประชุมสะท้อนผลการเรียนรู้

5. การโค้ชแบบร่วมมือกันพัฒนา (Responsive coaching) เป็นการโค้ชที่มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือครูในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน แต่ไม่มีเป้าหมายเฉพาะ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสนใจ เป้าหมาย และปัญหาของครูแต่ละคน บางคนเรียกรูปแบบนี้ว่า collegial coaching

นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ (2556 หน้า 36) ได้กล่าวถึงลักษณะของการโค้ชไว้ดังนี้

1. การโค้ชเป็นกระบวนการ (Process) ที่ต้องการการเรียนรู้การฝึกฝน การทำซ้ำและใช้เวลาเป็นกระบวนการที่บุคคลเสริมพลังอำนาจให้กับตน เพราะบุคคลจะพัฒนาความรู้และทักษะผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างมีอัตราต่างกัน การนำไปใช้ (application) และการสะท้อน (reflection) จึงจำเป็นต้องมีขึ้นหลังการทำงานทุกขั้นตอน

2. การโค้ชเป็นการเสริมพลังอำนาจ (empowerment) เป็นการถ่ายโยงความรู้ทักษะและ/หรือคุณค่า และทัศนคติจากผู้ชี้แนะไปสู่ผู้เรียน ผ่านความสัมพันธ์ในการชี้แนะผู้เรียนสามารถแสดงให้เห็นงานใหม่ที่ดีกว่าที่กำลังทำอยู่ หรือทำอะไรที่แตกต่างออกไป หรือแสดงออกในระดับความสามารถที่สูงขึ้น ผู้โค้ชอาจช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมความรู้และทักษะเข้ากับความมุ่งมั่นพยายามเพื่อให้งานสำเร็จอย่างเหมาะสม มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนที่จะทำงาน ให้สำเร็จ

3. การโค้ชเป็นความสัมพันธ์ (relationship) การโค้ชเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือ ผู้โค้ชกับผู้เรียน การโค้ชที่ประสบความสำเร็จต้องอยู่บนพื้นฐานการไว้วางใจ การยอมรับ และเคารพให้เกียรติกัน ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการเรียนรู้สิ่งใหม่เป็นอันดับรองลงไป

4. การโค้ชเป็นการเปลี่ยนผ่าน (transformation) ผลของการโค้ชคือการทำให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกถึงความสามารถในระดับที่สูงขึ้น หรือสมบูรณ์มากขึ้น สามารถทำอะไรที่ต่างออกไป จัดการกับการเรียนรู้ของตนเองในระดับที่ซับซ้อนขึ้น ซึ่งเรียกว่า meta learning

กระบวนการโค้ช

Blanchard and Thacker (2004 หน้า 268) ได้กล่าวถึงกระบวนการโค้ชไว้ดังนี้

1. การทำความเข้าใจสภาพการทำงาน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการพัฒนางาน และระดับความสามารถของผู้รับการโค้ช

2. ผู้โค้ชกับผู้รับการโค้ชร่วมกันวางเป้าหมายในการพัฒนาที่ต้องการไปใช้ถึงการวางแผนและตารางการปฏิบัติงาน

3. ดำเนินการโค้ชในสถานที่ทำงาน (Work site) ด้วยการให้คำชี้แนะ การสังเกตการทำงาน การให้ข้อมูลป้อนกลับในลักษณะของการสอนไปพร้อมการทำงาน

4. ดำเนินการในข้อ 3 ซ้ำ จนกว่าจะบรรลุสภาพที่พึงประสงค์

Hargrove (2003 หน้า 137 - 217) ได้เสนอกระบวนการโค้ช ดังนี้

1. พัฒนาพันธสัญญาในการโค้ช (Coaching mission) และจุดที่ต้องการพัฒนา (a teacher point of view)

1.1 สะท้อนประสบการณ์ชีวิตเพื่อให้ได้จุดที่ต้องการพัฒนา

1.2 สะท้อนว่าจะทำอย่างไรที่ทำให้จุดที่ต้องการพัฒนานั้นบรรลุผลสำเร็จได้

1.3 สื่อสารแนวคิดที่ได้ผ่านแนวคิด เรื่องราว อุปมา (metaphor) หรือตัวอย่าง

1.4 แสวงหาท่าทีในการชี้แนะที่เหมาะสม

2. สร้างความสัมพันธ์และวางแผนสัญญาการโค้ช (Coaching contract)

3. วางแผนเป้าหมายที่ต้องการไปให้ถึงร่วมกัน

3.1 ไม่บอกว่าควรทำอะไร แต่ให้คิดไปด้วยกัน

3.2 ร่วมกันคิดว่าเราจะพัฒนาไปถึงจุดใดและเคารพในสัญญานั้น

4. วางเป้าหมายความสามารถ

5. ดำเนินการตามแผน เป้าหมายย่อยเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการ

6. จัดให้มีการทบทวน (feedback) และการเรียนรู้ที่ได้

6.1 ให้ความเอื้ออาทรกัน แต่เป็นไปตามแผน ไม่ผ่อนผัน

6.2 ส่งเสริมการเรียนรู้ไปพร้อมกันในขณะทำงาน

6.3 ท้าทายให้มีการพัฒนาเร็วขึ้น

วิธีการโค้ช

Bennett (1987 cited in Vaughn and Coleman, 2004 หน้า 26) ได้กล่าวว่า เงื่อนไขสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพ คือ การสาธิต การฝึกปฏิบัติ การให้ข้อมูลป้อนกลับ และการโค้ชจากทฤษฎีไปสู่การสาธิต หรือทำให้ดู การให้ฝึกทำเอง การให้ข้อมูลป้อนกลับ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ครูได้บรรลุทักษะใหม่ได้ดีกว่าการอบรมให้ข้อมูลหรือทฤษฎีอย่างเดียว และถ้าหากมีการโค้ชในสถานการณ์การทำงาน (on – site- coaching) ควบคู่ไปกับกระบวนการดังกล่าวก็จะเป็นประโยชน์ต่อครูในการนำทักษะและยุทธวิธีที่ได้เรียนรูอย่างใหม่ไปใช้สอนในชั้นเรียนได้

Harvard Business Essential (2004) กล่าวว่า วิธีการโค้ชจำแนกได้ 2 แบบ เพื่อปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ คือ การโค้ชโดยตรง (direct coaching) เป็นการแสดงหรือบอกว่าควรทำอะไร ซึ่งเหมาะสำหรับผู้รับการโค้ชที่ยังไม่มี

บทบาทหน้าที่ของผู้เป็น Coach

นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ (2556 หน้า 43) กล่าวว่าผู้เป็น Coach ควรเป็นนักการอ่าน รักการแสวงหาความรู้และเป็นผู้ขวนขวายหาข้อมูลความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา รวมทั้งแสวงหาประสบการณ์ใหม่ จากการเข้ากลุ่มหรือสมาคมต่าง ๆ เพื่อจะได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาทำหน้าที่บทบาท นักฝึกอบรม นักพัฒนา/นักเปลี่ยนแปลง ผู้ให้คำปรึกษา นักจิตวิทยา นักแก้ไขปัญหา นักคาดคะเน นักคิด/นักประดิษฐ์ และนักปฏิบัติ รวมถึงนักบูรณาการ บทบาทดังกล่าวจะแสดงออกใน

บทบาทใดนั้น ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป ซึ่งบางครั้งอาจแสดงบทบาทเดียว หรือแสดงมากกว่าหนึ่งบทบาท เรียกว่าบทบาทผสมผสาน (Mixed Roles)

วัชรา เล่าเรียนดี (2556 หน้า 292) กล่าวถึงบทบาทของโค้ชว่า โค้ชจะทำงานร่วมกับครูอำนวยความสะดวก ส่งเสริมผสมผสานความคิด และเพื่อการพัฒนาวิชาชีพและผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ในหลายบทบาท เช่น

1. โค้ชในบทของผู้ให้ข้อมูล ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลและใช้ข้อมูลในการออกแบบพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน (Data Source)

2. โค้ชในฐานะผู้ให้บริการสื่อ แหล่งความรู้สำหรับการเรียนรู้ (Resource Provider)

3. โค้ชในฐานะผู้ให้การดูแล บริหาร แนะนำแก่ผู้มีประสบการณ์น้อย (Mentor)

4. โค้ชในบทผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร (Curriculum Specialist) ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

5. โค้ชในบทผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน (Instruction Specialist) ช่วยเหลือสนับสนุนสำหรับครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ยุทธวิธีสอนที่เหมาะสมและการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายสอดคล้อง

6. โค้ชในบทผู้อำนวยความสะดวก ประสานงาน ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ (Learning Facilitator) เช่น ช่วยจัดการ ประสานงาน สนับสนุน ออกแบบการเรียนรู้

7. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Catalyst for Change)

8. เป็นผู้เรียน (learner)

9. เป็นผุ้สนับสนุนในชั้นเรียน (Classroom Support)

สมรรถนะในการโค้ช (Coaching competencies)

Blanchard and Thacker (2004 หน้า 7–9) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า สมรรถนะไว้เป็นองค์ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และเจตคติ (Attitudes) หรือเรียกว่า KSAs ที่บุคคลใช้ในการทำงานจนประสบความสำเร็จ ดังนี้

ความรู้ (Knowledge) เป็นองค์ความรู้ ประกอบด้วย 1. ข้อมูลที่ได้รับมาและนำเข้าสู่การเก็บในความจำ 2. ข้อมูลได้เชื่อมเข้าไปกับความรู้เดิมที่มีอยู่ และ 3. ความเข้าใจว่าควรทำอย่างไร เมื่อไร ข้อมูลจึงจะเกิดประโยชน์ (Strategic)

ทักษะ (Skill) เป็นความสามารถที่แสดงออกมาในการทำงานซึ่งได้พัฒนามาจาการฝึกประสบการณ์ มี 2 ระดับ คือ ทักษะที่เกิดขึ้นมาในระยะแรกซึ่งอยู่ในภาวะกำลังฝึกฝนยังไม่เกิดความชำนาญและทักษะในระดับสูงขึ้นคือการทำจนเป็นอัตโนมัติได้

เจตคติ (Attitudes) เป็นเรื่องของความเชื่อ (beliefs) และความคิดเห็น (opinions) ที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรม ในการฝึกอบรมควรให้ความสนใจเจตคติผู้รับการโค้ชโดยจัดให้สัมพันธ์กับวัสดุอุปกรณ์และความสามารถในการทำงาน

ลักษณะนิสัยของผู้เป็น Coach

นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ (2556 หน้า 43) กล่าวว่าไม่ว่าผู้เป็น Coach จะสวมบทบาทใดก็ตาม จะต้องอยู่บนพื้นฐานของลักษณะนิสัยที่ดีที่ยอมรับของครูหรือผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะนิสัยที่ดี ได้แก่ การยอมรับความจริง เห็นอกเห็นใจ มองโลกในแง่ดี การกระตือรือร้น ชอบให้โอกาส ยืดหยุ่น มั่นใจในตนเอง กล้ารับผิดชอบและรับชอบและมองไปข้างหน้า ควรหลีกเลี่ยงลักษณะนิสัยที่ไม่ดี ได้แก่ การไม่ไว้วางใจ ขี้รำคาญ เอาแต่ได้ ถือตัว ชอบเปรียบเทียบ รอไม่ได้ ไม่มั่นใจในตนเอง ไม่หวังดี และไม่รีบร้อน

การจัดระบบ Coaching ในองค์กรเป็นรูปธรรมชัดเชน

นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ (2556 หน้า 46)

1. กำหนดให้ระบบ Coaching เป็นนโยบายขององค์กร

2. สร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศขององค์กรให้มีความไว้เนื้อเชื่อใจกัน(Trust) โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างพี่เลี้ยงและครู/ผู้บริหารสถานศึกษา

3. กำหนดใน Job Description ของระดับหัวหน้ากลุ่มสาระขึ้นไปในเรื่องการทำหน้าที่เป็น Coach หรือการเป็นพี่เลี้ยง

4. กำหนดเรื่องการ Coaching เป็นหนึ่งในเป้าหมายประจำปีของระดับหัวหน้ากลุ่มสาระขึ้นไป โดยมีการวัด KPI (Key Performance Index)

5. เชื่อมโยงผลการทำ Coaching สู่ระบบ Performance Management และระบบจ่ายค่าตอบแทน

6. กำหนดและสร้าง/ฝึก วัฒนธรรมองค์กรให้เป็นวัฒนธรรมของการเรียนรู้ (Learning Culture) ซึ่งมีทั้ง Learning by doing เรียนรู้โดยการลงมือทำ Learning by Teaching เรียนรู้โดยการถ่ายทอด และ learning by Sharing เรียนรู้โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Community of Practices : CoPs)ไปพร้อมๆ กัน เพื่อจะได้เชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้มากับประสบการณ์ชีวิตส่วนตัว นำมาถ่ายทอดเพื่อสอนให้เรามีการติดต่อสื่อสารที่ดี รู้จักเรียบเรียงเตรียมคำพูดก่อนหลังจาก ที่ไม่กล้าทำให้กล้าและมั่นใจมากขึ้น ทำให้ได้เพื่อนได้ใจ ได้ให้ได้เสียสละ ได้ปฏิสัมพันธ์กัน เกิดความสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ผู้คนในองค์กรรักกันมากขึ้นและนำไปสู่การไว้เนื้อเชื่อใจกัน เกิดเป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันตามเป้าหมายที่วางไว้

ประโยชน์ของการทำ Coaching

นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ (2556 หน้า 46 -48)

1. ประโยชน์ที่เกิดขึ้นส่งผลต่อผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้างาน

1.1 การสอนงานจะช่วยแบ่งเบาภาระงาน เนื่องจากผู้รับการสอน/ครูทำงานได้อย่างถูกต้องส่งมอบงานตามเวลาที่กำหนด

1.2 มีเวลาเพียงพอที่จะคิดพิจารณา ปรับปรุงระบบงาน ขั้นตอนและวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ช่วยเหลือครูได้อย่างแท้จริง

1.3 มีโอกาสชี้แจงจุดเด่นหรือจุดที่ต้องการให้ครูปรับปรุงการทำงาน

1.4 สามารถแจ้งให้ครูรู้ถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์และปัญหาการเปลี่ยนแปลง การเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

1.5 มีโอกาสรับรู้ความต้องการที่ครูคาดหวัง และปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำงานของครู

1.6 สร้างสัมพันธภาพที่ดีในการทำงานระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครู

1.7 เป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้ผลักดันและสนับสนุนให้ครูทำงานให้บรรลุเป้าหมาย (Performance Goal) ตามแผนงานที่กำหนด

1.8 ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการทำงานร่วมกันเป็นทีม

2. ประโยชน์ที่เกิดขึ้นส่งผลต่อครู

2.1 เข้าใจขอบเขต เป้าหมายงานและความต้องการที่ผู้บริหารสถานศึกษาคาดหวัง

2.2 ได้รับรู้ถึงสถานการเปลี่ยนแปลง ปัญหา/อุปสรรคของสถานศึกษา ภารกิจที่องค์กรจะทำในปัจจุบันและต้องการที่จะทำต่อไปในอนาคต

2.3 ได้รับรู้ถึงปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมผู้บริหารสถานศึกษาในการพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

2.4 มีโอกาสรู้จุดแข็ง จุดอ่อนของตน เพื่อสารมารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 2.5 รู้จักวางแผน ลำดับความสำคัญก่อน- หลังงาน รับรู้เทคนิควิธีการทำงานให้ประสบ ความสำเร็จตามเป้าหมายและระยะเวลาที่ผู้บริหารสถานศึกษากำหนด

2.6 สร้างขวัญ กำลังใจ ทำให้ไม่รู้สึกว่าตนเองทำงานเพียงผู้เดียว

2.7 เป็นแรงจูงใจ กระตุ้นให้ครูปรับปรุงตนเอง สนใจเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เสมอ

2.8 ส่งเสริมให้ครูมีคุณค่า (Value) ในการทำงานมากขึ้น เนื่องจากการสอนงานที่ถูกต้อง ตามความต้องการของครู ช่วยตอบสนองให้ครูทำงานได้บรรลุเป้าหมายของตนเอง

3. ประโยชน์ที่เกิดขึ้นส่งผลต่อสถานศึกษา/องค์กร

3.1 สถานศึกษามีผลการปฏิบัติงาน (Organization Performance) ที่เป็นไปตามความคาดหวังหรือมากกว่าความคาดหวังที่ต้องการ

3..2 สถานศึกษามีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกยุคโลกาภิวัตน์ เนื่องจากการสอนงานทำให้บุคลากรมีความพร้อมต่อการปรับเปลี่ยนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น นโยบาย การทำงาน กลยุทธ์ ขั้นตอน วิธีการทำงาน การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้

จากคำกล่าวข้างต้นพอจะสรุปได้ว่าการโค้ช มีประโยชน์ทั้งต่อผู้บริหาร/หัวหน้า ครู และองค์กร ทั้งนี้การโค้ชเป็นการช่วยให้ทุกฝ่ายได้มีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง รู้จักปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงงานที่ทำไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่กันและกัน ส่งเสริมให้เกิดการทำงานเป็นทีม อีกทั้งยังเป็นแรงจูงใจให้ทุกฝ่ายสนใจในการหานวัตกรรมใหม่ ๆ มาพัฒนางานประจำของตน ซึ่งกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงมีดังนี้

1) ขั้นวางแผน (Planning)

- ผู้ฝึกสอนงาน กำหนดขั้นตอน วิธีการให้ผู้ปฏิบัติงาน
- ผู้ฝึกสอนงานบอกปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ไขให้ผู้ปฏิบัติงาน
- ผู้ฝึกสอนงานกำหนดระยะเวลา และข้อเสนอแนะ รวมทั้งแก้ไข สิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานพึงกระทำ

2) ขั้นติดตาม (Coaching)
- ผู้ฝึกสอนงาน กำหนดขั้นตอน วิธีการให้ผู้ปฏิบัติงาน
- ผู้ฝึกสอนงานบอกปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ไขให้ผู้ปฏิบัติงาน
- ผู้ฝึกสอนงานกำหนดระยะเวลา และข้อเสนอแนะ รวมทั้งแก้ไข สิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานพึงกระทำ

3.ขั้นวิเคราะห์ (Analyzing)
- ผู้ฝึกสอนงาน กำหนดขั้นตอน วิธีการให้ผู้ปฏิบัติงาน
- ผู้ฝึกสอนงานบอกปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ไขให้ผู้ปฏิบัติงาน
- ผู้ฝึกสอนงานกำหนดระยะเวลา และข้อเสนอแนะ รวมทั้งแก้ไข สิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานพึงกระทำ

4 ขั้นประยุกต์ (Applying)
- ผู้ฝึกสอนงาน กำหนดขั้นตอน วิธีการให้ผู้ปฏิบัติงาน
- ผู้ฝึกสอนงานบอกปัญหา รวมทั้งวิธีการแก้ไขให้ผู้ปฏิบัติงาน
- ผู้ฝึกสอนงานกำหนดระยะเวลา และข้อเสนอแนะ รวมทั้งแก้ไข สิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานพึงกระทำ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ศึกษา เบ็ญจกุล (2565.บทคัดย่อ). ได้ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย 2) ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ คือ (1) เปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังการใช้หลักสูตร (2) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย ที่มีต่อหลักสูตร กรอบแนวคิดในการวิจัยสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง และแบบแผนการวิจัยก่อนทดลอง เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 29 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) หลักสูตรเสริม

เพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย 2) เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย ได้แก่ คู่มือการใช้หลักสูตร แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และบทเรียนแบบผสมสาน และ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร ได้แก่ แบบทดสอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน แบบบันทึกการอ่านแบบสะท้อนคิด แบบวัดความผูกพันกับการอ่าน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตราฐาน (SD) ค่าร้อยละ (%) และค่าทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย พบว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) ผลการเรียนรู้ 3) โครงสร้างเนื้อหา 4) กิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 5) สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ และ 6) การประเมินผล ผลการประเมินหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย พบว่า 1) นักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทยมีความฉลาดรู้ด้านการอ่านหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 3. ผลการรับรองหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทยโดยภาพรวม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 คน ให้การรับรองว่า หลักสูตรเสริมสามารถนำไปใช้พัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทยได้

สุชาติ คุ้มสุทธิ์ (2565) การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 2) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา โดยใช้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ ทาบา (Taba) และโอลิวา (Oliva) มี 11 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การคัดเลือกและกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร 4) การคัดเลือกและรวบรวมมวลประสบการณ์ 5) กำหนดวิธีวัดและประเมินผล 6) การสร้างเอกสารหลักสูตร 7) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร 8) การทดลองใช้หลักสูตร 9) การนำหลักสูตรไปใช้ 10) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร 11) การติดตามผลหลังการใช้หลักสูตร ผลวิจัยพบว่า 1. หลักสูตรการฝึกอบรม ที่พัฒนาประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร ระยะเวลาฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ การวัดผล

ประเมินผล ตารางฝึกอบรมนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 (S.D. = 0.49) 2. ผลการใช้หลักสูตรการฝึกอบรม กับกลุ่มตัวอย่างพบว่า 2.1) ผลการประเมินความรู้เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) ผลการประเมินความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้หลังการฝึกอบรมของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถสูงกว่าเกณฑ์ที่ระดับดีมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (t=25.67, p=0.000)

ณรงค์ราช ครองเชื้อ (2564.บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้อริยสัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรมในการเสริมสร้างความสามารถการคิดเชิงเหตุผลทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีฯ 2) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีฯ ที่พัฒนาขึ้นจำนวน 4 ด้านได้แก่ 2.1) ความสามารถการโค้ชแบบพหุวิธีฯ ของพระสอนศีลธรรมหลังได้รับการโค้ชแบบพหุวิธีฯ 2.2) ความสามารถในการออกแบบการสอนโดยใช้อริยสัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรมฯ 2.3) พัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของพระสอนศีลธรรม และ 2.4) เปรียบเทียบความสามารถการความคิดเชิงเหตุผลทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้อริยสัจเป็นฐาน ดำเนินการวิจัยด้วยการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และประยุกต์ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) แบบการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One-Group Pretest-Posttest Design) ผสมผสานกับการวิจัยแบบดุลยภาพเวลาและการทดลองต่อเนื่อง (Equivalent Time-Samples Design) ของกลุ่มตัวอย่าง พระสอนศีลธรรม จำนวน 6 รูป โรงเรียนวัดนิมมานรดี จังหวัดกรุงเทพมหานคร และนักเรียนโรงเรียนวัดนิมมานรดี จำนวน 120 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) รูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธี คู่มือรูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธี 2) แบบประเมินความสามารถในการโค้ชแบบพหุวิธี 3) แบบประเมินความสามารถออกแบบกิจกรรมการสอนโดยใช้อริยสัจเป็นฐาน 4) แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้อริยสัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรม 5) แบบประเมินความสามารถการความคิดเชิงเหตุผลทางพระพุทธศาสนา และ 6) แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการโค้ช วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ การทดสอบค่าที (Dependent t-test) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัย พบว่า 1. รูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีมี 4 องค์ประกอบ คือ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. กระบวนการมี 5 ระยะ คือ 1) วิเคราะห์ข้อมูลและทำความเข้าใจ 2) ออกแบบการโค้ช 3) พัฒนาและวางแผนการโค้ช 4) การโค้ชและสะท้อนคิด 5) การประเมินผลการโค้ช และ 4. เงื่อนไขการนำไปใช้ 2. ประสิทธิผลของรูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีประกอบด้วย 3 ด้าน พบว่า 2.1) ด้านการโค้ช 2.1.1) ความสามารถในการโค้ชแบบพหุวิธีของพระสอนศีลธรรมผู้ทำหน้าที่โค้ชอยู่ในระดับสูงมาก 2.2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 2.2.1) ความสามารถในการออกแบบการสอนโดยใช้อริยสัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรมผู้ถูกโค้ชอยู่ในระดับสูงมาก 2.2.2) พัฒนาการความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้อริยสัจเป็นฐาน ของพระสอนศีลธรรมผู้ถูกโค้ชอยู่ใน

ระดับสูงและ 2.3) ด้านการคิด 2.3.1) ความสามารถในการความคิดเชิงเหตุผลทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้อริยสัจเป็นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผกาพรรณ วะนานาม (2564. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามทฤษฎี การสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานในรายวิชาการสร้างสื่อการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ในรายวิชาการสร้างสื่อการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามทฤษฎีการสร้าง ความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ในประเด็นต่อไปนี้ 2.1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนและหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม2.2) เปรียบเทียบทักษะการสร้างสื่อ การเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักศึกษาที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม และ2.3) เปรียบเทียบความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักศึกษาที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการสร้างสื่อ แบบประเมินความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test แบบ Dependent Samples และ One sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมี 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ที่มาและความสำคัญของรูปแบบ 2 หลักการของรูปแบบ 3) แนวคิดการพัฒนารูปแบบ4) จุดประสงค์ของรูปแบบ 5) เนื้อหาของรูปแบบ 6) กระบวนการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 สร้างพลังทางความคิด ขั้นที่ 2 สะกิดแสวงหาความรู้ขั้นที่ 3 เรียนรู้สู่การปฏิบัติ ขั้นที่ 4 สร้างสรรค์องค์ความรู้ และขั้นที่ 5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้
ควบคู่กับการประเมิน และ 7) การวัดและประเมินผล

2. ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ทักษะการสร้างสื่อการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับมาก (X - 4.48, S.D. = 0.30)

จิตติมา เขียวพันธุ์ (2563. บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบการสอนการอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมร่วมกับกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริม ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนารูปแบบการสอนการอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสรัคติวิซึมร่วมกับกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 2) พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสรัคติวิซึมร่วมกับกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสรัคติวิซึมร่วมกับกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้ 3.1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนการเรียนและหลังการเรียนด้วยรูปแบบ 3.2) สำรวจการใช้กลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 3.3) ศึกษาความคิดเห็นของของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการสอนการอ่านภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้น และ4) รับรองรูปแบบการสอนการอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสรัคติวิซึมร่วมกับกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเตรียม อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 16 คน ที่ได้มาจากวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) รูปแบบและเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบ ได้แก่ คู่มือการใช้รูปแบบ และแผนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 4) แบบบันทึกการเรียนรู้ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบ สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทีแบบไม่อิสระ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการสอนการอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสรัคติวิซึมร่วมกับกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2)) รูปแบบการสอนการอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสรัคติวิซึมร่วมกับกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ESQSE model) ที่ผู้วิจัยพัฒนา มี 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอน การวัดและ

การประเมินผล และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นและเชื่อมโยงความรู้เดิม (E) ขั้นที่ 2 ขั้นฝึกอ่านด้วยตนเอง (S) ขั้นที่ 3 ขั้นตั้งคำถาม (Q) ขั้นที่ 4 ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (S) และขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล (E) ซึ่งร่างรูปแบบได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก 3) ผลการใช้รูปแบบการสอนการอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสรัคติวิซึมร่วมกับกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (ESQSE Model) ที่พัฒนาขึ้นพบว่า 3.1) คะแนนความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนด้วยรูปแบบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3.2) การใช้กลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบว่า นักเรียนใช้กลวิธีการอ่านซ้ำ (67.19) มากที่สุด ส่วนการใช้ความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์ (16.41) น้อยที่สุด 3.3) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการสอนการอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสรัคติวิซึมร่วมกับกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (ESQSE Model) โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 4) รูปแบบการสอนการอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสรัคติวิซึมร่วมกับกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (ESQSE Model) ได้รับการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

พงศ์ทวี ทัศวา (2563. บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวสร้างสรรค์ความรู้และการใช้กิจกรรมให้ข้อมูลย้อนกลับแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสอนเขียนตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้และการใช้กิจกรรมให้ข้อมูลย้อนกลับแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง 2) ศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการสอนเขียนตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้และการใช้กิจกรรมให้ข้อมูลย้อนกลับแบบออนไลน์ 2.1 ส่งเสริมทักษะการเขียนของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเขียนตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้และการใช้กิจกรรมให้ข้อมูลย้อนกลับแบบออนไลน์ 2.2 ศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนของนักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง 3. รับรองรูปแบบการสอนเขียนตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้และการใช้กิจกรรมให้ข้อมูลย้อนกลับแบบออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวน 30 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษ ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบการสอนเขียนตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้และการใช้กิจกรรมให้ข้อมูลย้อนกลับแบบออนไลน์ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินทักษะการเขียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. หลังจากที่ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบการสอนเขียนตามแนวคิด

สร้างสรรค์ความรู้และการใช้กิจกรรมให้ข้อมูลย้อนกลับแบบออนไลน์ มีชื่อเรียกว่า “PWP-Plus Model” ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1) หลักการ ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน เน้นให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ขึ้นมาได้ด้วยตัวผู้เรียนเองผ่านกิจกรรมที่เน้นกิจกรรมกลุ่ม 2) วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางด้านการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นก่อนเขียน (Pre Writing) เป็นขั้นตอนที่ประกอบด้วยกลวิธีการเตรียมทรัพยากรให้แก่ผู้เรียน (Scaffolding Strategies) เช่นการกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียน การใช้คำถามนำทางเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดประเด็นความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่จะได้เขียน การระดมความคิดภายในกลุ่มเกี่ยวกับหัวข้อที่จะเขียน การศึกษาตัวอย่างชิ้นงานเขียน การศึกษาองค์ประกอบชิ้นงานเขียน รวมถึงการเรียนรู้วิธีการให้ข้อมูลย้อนกลับงานเขียน เป็นต้น ขั้นระหว่างเขียน (While Writing) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำข้อมูลต่างๆที่ได้จากกิจกรรมในขั้นก่อนเขียน นำมาใช้เขียนฉบับร่างที่ 1 ของตนเอง หลังจากที่เขียนฉบับร่างที่ 1 เสร็จให้ผู้เรียนนำงานเขียนฉบับร่างที่ 1 ไปโพสต์ไว้บนเฟสบุ๊ค ในกลุ่มที่ผู้สอนได้สร้างไว้ และขั้นสุดท้ายคือ ขั้นหลังเขียน (Post Writing) ในขั้นหลังเขียนนี้ จะมีการผสมผสานนำกิจกรรมการให้ข้อมูลย้อนกลับแบบออนไลน์นั้นจะเกิดขึ้นในขั้นหลังเขียน (Post Writing) กล่าวคือเมื่อผู้เรียนเขียนฉบับร่างที่ 1 เสร็จให้ผู้เรียนนำงานเขียนฉบับร่างที่ 1 ไปโพสต์ไว้บนเฟสบุ๊ค ในกลุ่มที่ผู้สอนได้สร้างไว้ เพื่อแสดงให้เพื่อนในกลุ่มได้เข้ามาอ่านและให้ข้อมูลย้อนกลับผ่านสื่อออนไลน์โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับออนไลน์รอบแรกนั้นจะเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับทางด้านเนื้อหาโดยใช้แบบให้ข้อมูลย้อนกลับทางด้านเนื้อหาที่ผู้สอนแจกให้ โดยในการให้ข้อมูลย้อนกลับทางด้านเนื้อหานั้น จะไม่พิจารณาเรื่องความผิดพลาดทางด้านไวยากรณ์ เมื่อผู้เรียนให้ข้อมูลย้อนกลับทางด้านเนื้อหาเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เรียนทุกคนนำข้อมูลย้อนกลับที่ได้นั้น ไปแก้ไขงานเขียนของตนเอง และปรับปรุงงานเขียนจนเป็นงานเขียนฉบับร่างที่ 2 เมื่อเขียนฉบับร่างที่ 2 เรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เรียนทุกคนนำฉบับร่างของตนเองไปโพสต์ลงในกลุ่มเฟสบุ๊คที่ผู้สอนได้ตั้งเอาไว้ หลังจากที่ทุกคนในกลุ่มได้โพสต์ฉบับร่างที่ 2 ของตนลงในกลุ่มเรียบร้อยแล้ว ให้สมาชิกทุกคนภายในกลุ่มทำการให้ข้อมูลย้อนกลับทางด้านไวยากรณ์ โดยใช้แบบให้ข้อมูลย้อนกลับทางไวยากรณ์ที่ผู้สอนแจกให้ หลังจากที่ให้ข้อมูลย้อนกลับทางด้านไวยากรณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เรียนทุกคนนำข้อมูลย้อนกลับทางด้านไวยากรณ์ที่ตนเองได้รับนั้น ไปปรับแก้งานเขียนของตนเอง แล้วจึงทำการเขียนฉบับสมสบูรณ์ และกิจกรรมสุดท้ายคือ ให้ผู้เรียนนำงานเขียนฉบับสมบูรณ์ของตนเองไปโพสต์ในกลุ่มเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มได้เข้ามาอ่าน 4) การวัดประเมินผลงานเขียนมีทั้งหมด 5 องค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1) องค์ประกอบด้านเนื้อหา 2)องค์ประกอบด้านการเรียบเรียงความคิด 3) องค์ประกอบด้านการใช้ศัพท์ 4) องค์ประกอบด้านการใช้ไวยากรณ์ 5) องค์ประกอบด้านตัวสะกด อักษรนำ และการขึ้นย่อหน้า หลังจากทดลอง 2. หลังทำการศึกษาประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการสอนเขียนตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้และการใช้กิจกรรมให้ข้อมูลย้อนกลับแบบออนไลน์เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนของนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง พบว่านักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนเขียนตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้และการใช้กิจกรรมให้ข้อมูลย้อนกลับแบบออนไลน์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่

ผู้วิจัยกำหนดไว้ โดยนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 8.76 คิดเป็นร้อยละ 87.6 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.29 และ และเมื่อพิจารณาในแต่ละแผนการสอน พบว่า แผนที่ 1 การเขียนแบบเล่าเรื่อง (Narrative Composition) นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 คิดเป็นร้อยละ 48.3 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.00 แผนที่ 2 การเขียนเรียงความแบบชักจูง (Persuasive Composition) นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.36 โดยคิดเป็นร้อยละ 63.6 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 แผนที่ 3 การเขียนเรียงความเชิงโต้แย้ง (Argumentative Composition) นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.62 โดยคิดเป็นร้อยละ 76.2 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 แผนที่ 4 การเขียนเรียงความเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Composition) นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.02 โดยคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 80.2 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.40 และแผนสุดท้าย คือ แผนที่ 5 การเขียนเรียงความเชิงเหตุและผล (Cause and Effect Composition) นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.38 โดยคิดเป็นร้อยละ 83.8 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีพัฒนาการทางด้านการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ 3. ผลการรับรองรูปแบบการสอนเขียนตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้และการใช้กิจกรรมให้ข้อมูลย้อนกลับแบบออนไลน์มีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.47 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 ซึ่งอยู่ในระดับ มาก

โชติกา กุณสิทธิ์ (2563. บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐานสำหรับครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 การดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสมรรถนะ 2) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 3) ทดลองและศึกษาผลการทดลองใช้หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างในการทดลองหลักสูตร เป็นครูที่สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เอกสารหลักสูตรฝึกอบรม คู่มือประกอบการใช้หลักสูตรฝึกอบรม แบบสอบถามสภาพความคาดหวังและสภาพที่มีอยู่จริงเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน แบบทดสอบสมรรถนะด้านความรู้ แบบประเมินสมรรถนะด้านทักษะ แบบวัดสมรรถนะด้านคุณลักษณะ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเดียวเทียบกับเกณฑ์ (One sample t-test) และการทดสอบค่าทีแบบกลุ่มไม่อิสระกัน (Dependent samples t-test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความเป็นมา 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) สมรรถนะสำคัญ 5) โครงสร้างเนื้อหา 6) กิจกรรมการฝึกอบรม 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 8) การวัดผลและประเมินผล โดยที่สมรรถนะสำคัญแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ 5 สมรรถนะ 25 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านทักษะ 2 สมรรถนะ 4 ตัวบ่งชี้ และ 3) ด้านคุณลักษณะ 3 สมรรถนะ 6 ตัวบ่งชี้ โครงสร้างเนื้อหามี 6 หน่วยการเรียนรู้ คือ 1) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย 2) การเรียนรู้โดย

ใช้สมองเป็นฐาน 3) สื่อ แหล่งเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน 4) การวัดและประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย 5) การออกแบบและการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน และ 6) การนำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา กิจกรรมการฝึกอบรม มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นประสบการณ์ 2) ขั้นการสะท้อนและอภิปราย 3) ขั้นความคิดรวบยอด และ 4) ขั้นการประยุกต์ใช้แนวคิด

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า 1) สมรรถนะด้านความรู้ของครู หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) สมรรถนะด้านทักษะของครูที่ได้รับการฝึกอบรมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x}$ = 4.86, S.D. = 0.07) และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ค่าเฉลี่ย 3.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) สมรรถนะด้านคุณลักษณะของครูหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนั้น ครูยังมีความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.67, S.D. = 0.32)

จิดาภา เร่งมีศรีสุข และคณะ. (2563) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมส่งเสริมศักยภาพครูไทย ในศตวรรษที่ 21 นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรการฝึกอบรม และเพื่อ นำเสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม วิจัยแบบผสานวิธี เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แจกแบบสอบถาม 360 คน สัมภาษณ์ 17 คน และ การสนทนากลุ่ม 12 คน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการหลักสูตรโดยรวม อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความต้องการสถานศึกษาจากสถานการณ์โลกาภิวัตน์ รองมา ความต้องการของชุมชน/สังคม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ความต้องการด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี และรูปแบบการ พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมมี6 ปัจจัย 1) หัวข้อการฝึกอบรมทันสมัย 2) ความต้องการของ ผู้บริหาร ระดับนโยบายและยุทธศาสตร์ 3) ความต้องการหรือความจำเป็นของครูอาจารย์ที่มี ต่อหลักสูตร 4) ความต้องการของผู้บริหาร 5) ความต้องการของชุมชน สังคม และ 6) ความ ต้องการด้านนวัตกรรม เทคโนโลยีของสังคม หลักสูตรการฝึกอบรม มี 4 ปัจจัย คือ วัตถุประสงค์ สาระเนื้อหา การจัดการ เทคนิคการสอน และระบบการวัดประเมินผล และครูไทยในศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะการสอน ทักษะการออกแบบกิจกรรมการสอน รูปแบบการ จัดการเรียนรู้สมัยใหม่ ทักษะการใช้นวัตกรรม และ เทคนิคการสอนทักษะทางสังคม มีหัวข้อ การฝึกอบรมที่สำคัญ ได้แก่ การสอนแบบ Active Learning ศิลปะการวิจัยเชิงรุกทาง การศึกษา และ ทักษะและศิลปะการสอนแบบ “KM Based Learning” การวิจัยในชั้นเรียน เชิงรุกด้วยการวิจัยในอนาคต Delphi, EFR และ EDFR สรุปองค์ความรู้ใหม่ของการวิจัย มี4 ปัจจัย 6 มิติในการตอบสนองต่อความต้องการ 6 ประการ โดยมีข้อเสนอแนะ คือ ควรอบรม เกี่ยวกับศิลปะและการสอนการออกแบบการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมุ่งเน้นการเรียนรู้ เชิงรุก

มนสิช สิทธิสมบูรณ์ (2563, บทคัดย่อ) วิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน ด้วยการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สำหรับครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่อการพัฒนาหลักสูตร 2) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพ

หลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมิน หลักสูตร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอน 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอน 2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพ ขั้นตอน 3 ทดลองใช้ และขั้นตอน 4 ประเมินหลักสูตร ในขั้นตอนการทดลองใช้หลักสูตรใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4 ระยะคือ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบผล และการสะท้อนผล กับกลุ่มตัวอย่างครูระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้คือ หลักสูตร แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และแบบวัดเจตคติ สถิติที่ใช้คือค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐานต่อการพัฒนาหลักสูตรคือ ครูควรมีสมรรถนะจำเป็น 6 เรื่องคือ 1.1) หลักการวิจัยในชั้นเรียน 1.2) การกำหนดปัญหาวิจัย 1.3) การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา 1.4) วิธีดำเนินการวิจัย 1.5) การเขียนรายงานการวิจัย และ 1.6) การเผยแพร่ผลงานการวิจัย 2) ผลการสร้างหลักสูตรมี 8 องค์ประกอบคือ 2.1) หลักการและเหตุผล 2.2) จุดมุ่งหมายหลักสูตร 2.3) สมรรถนะสำคัญ 2.4) โครงสร้างและ เนื้อหาหลักสูตร 2.5) กระบวนการพัฒนาหลักสูตร 2.6) ระยะเวลา 2.7) สื่อการเรียนรู้ และ 2.8) การวัดและประเมินผล 3) หลังการทดลองใช้หลักสูตร ครูมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ปฏิบัติ และเจตคติสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) การประเมินหลักสูตรด้านปฏิกิริยาอยู่ในระดับมาก และด้านผลลัพธ์อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านการเรียนรู้และด้านพฤติกรรมหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Cepeda (2009, หน้า 310-317) ได้ศึกษาผลของการมีส่วนร่วม ในการฝึกอบรมปฏิบัติการสืบเสาะหาความรู้วิทยาศาสตร์และการติดตามการจัดกิจกรรม ของครูวิทยาศาสตร์โรงเรียนมัธยมศึกษา ความรู้ในเนื้อหา, และการปฏิบัติการในห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูวิทยาศาสตร์เพิ่มความรู้ในเนื้อหา ของพวกเขาโดยการเข้าร่วมวิทยาศาสตร์หลักสูตรการพัฒนาที่มีคุณภาพสูงระดับมืออาชีพ ที่ออกแบบมาเพื่อช่วยเพิ่มความรู้พื้นฐาน ด้านวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับเนื้อหาวิทยาศาสตร์ 2) ครูที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนหลายครั้งที่แสดงให้เห็นโดยการประเมินและการสังเกต ในชั้นเรียน บางคนได้รับการแก้ไขในการทดสอบติดตามและบางส่วนไม่ได้รับการแก้ไข 3) การสังเกตพบว่า ครูใช้อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ที่ได้รับการสอนหลักสูตรและเนื้อหา จากหลักสูตรชีววิทยาเหมาะสมมากกว่าครูสอนชีววิทยาชั้นเรียนอื่น ๆ แสดงให้เห็นถึง ความสามารถในการสอนวิทยาศาสตร์โดยการสอบถามกิจกรรมการเรียนการสอนและการสืบเสาะหาความรู้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมพบว่า หลักสูตร ฝึกอบรมที่นักการศึกษาได้พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนให้สูงขึ้นกว่าก่อนการฝึกอบรม

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยตนเองร่วมกับกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

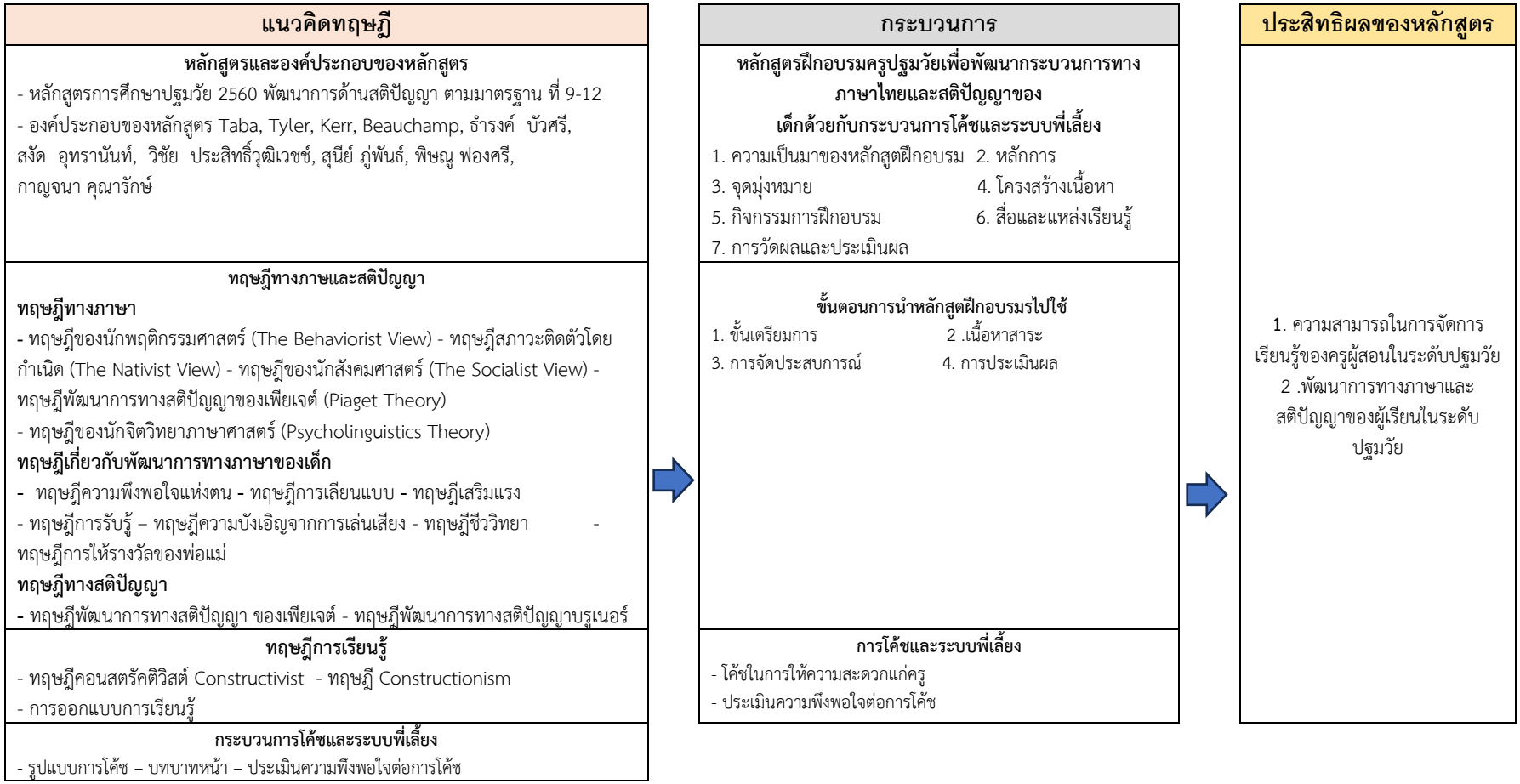

ภาพที่ 2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักฝึกสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง 2. เพื่อออกแบบและการพัฒนาหลักสูตฝึกรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง 3. เพื่อนำหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้ 4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตฝึกรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ที่มีลักษณะเป็นแบบแผนเชิงผสมผสานแบบรองรับภายใน (The Embedded Design) ด้วยการศึกษาวิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) เสริมด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) เพื่อตอบคำถามการวิจัยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดการวิจัยเป็น 4 ระยะ ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง (Need Analysis: R1)

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและการพัฒนาหลักสูตฝึกรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง (Design and Development: D1)

ขั้นตอนที่ 3 นำหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้(Implementation: R2)

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตฝึกรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง (Evaluation: D2)

แผนดำเนินการวิจัยโดยภาพรวม

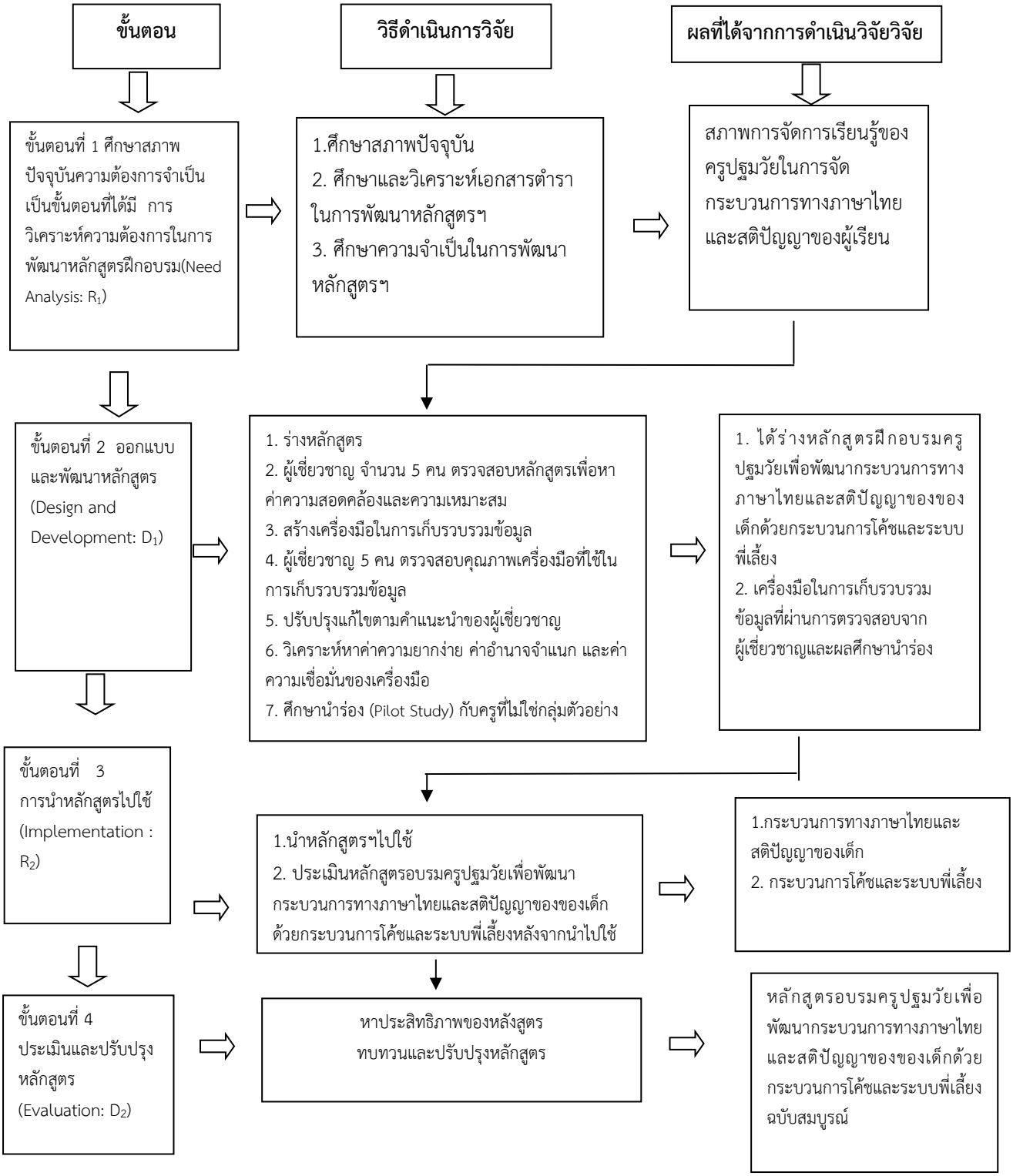

ภาพที่ 3.1 แผนดำเนินการวิจัยโดยภาพรวม

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ (Need Analysis: R_1)

การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงเพื่อนำผลการศึกษามาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการยกร่างหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 วัตถุประสงค์

3.1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดดังนี้

3.1.2 กลุ่มเป้าหมาย

3.1.2.1 กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 คือ

1) ผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร 2 รูป/คน ด้านปฐมวัย 2 คน ด้านวิจัย 2 รูป/คน ด้านภาษาไทย จำนวน 2 รูป/คน ด้านวัดและประเมินผลจำนวน 1 คน รวม 9 รูป/คน

2) ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาจำนวน 4 รูป/คน ครูปฐมวัย จำนวน 5 คน ครูสอนภาษาไทย จำนวน 5 คน รวม 14 รูป/คน

3) ผู้ตอบแบบสอบถาม อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาจำนวน ครูปฐมวัย ครูสอนภาษาไทย และ ผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน

3.1.3 วิธีดำเนินการ

3.1.3.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและข้อมูลพื้นฐานความต้องการสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ตำรา และงานวิจัย หลักสูตร นอกจากนี้ยังได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการพัฒนาหลักสูตร และแนวคิดการอบรม จากเอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก และการโค้ช (Coach) ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 รูป/คน การสัมภาษณ์ครูผู้สอนปฐมวัย จำนวน 5 คน /ครูผู้สอนภาษาไทย จำนวน 5 คน/อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 รูป/คนและแบบสอบถามครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวน 20 คน

3.1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.1.4.1 แบบวิเคราะห์เอกสาร เพื่อใช้ในศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3.1.4.2 แบบสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม /ครูผู้สอนปฐมวัย /ครูผู้สอนภาษาไทย/ อาจารย์มหาวิทยาลัย

3.1.4.3 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

3.1.5 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.5.1 แบบวิเคราะห์เอกสาร

การดำเนินการวิจัยในขั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับการสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร

2) กำหนดประเด็นการวิเคราะห์และสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร

3) นำแบบวิเคราะห์เอกสารเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยใช้แบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ (Best, 1986: 195)

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับคะแนนความสอดคล้องตามเกณฑ์ ดังนี้ (Best, 1986: 195)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

พิจารณาค่าความสอดคล้อง ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงเป็นที่ยอมรับได้

4) นำแบบวิเคราะห์เอกสารที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปใช้ในการวิเคราะห์เอกสาร

5) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากการประเมินคุณภาพของแบบวิเคราะห์เอกสารที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.58 , S.D.=0.05) ซึ่งแสดงว่าแบบวิเคราะห์เอกสารมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ใช้แบบวิเคราะห์เอกสารที่ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00) ในการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานวิจัย รายงานทางวิชาการ คู่มือ แนวทางการพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎี และนโยบาย

ที่เกี่ยวข้องกับ พัฒนาการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กปฐมวัย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิจัยได้ใช้แบบวิเคราะห์เอกสารในการรวบรวมสาระสำคัญของข้อมูลตามประเด็นที่กำหนด เช่น วัตถุประสงค์ รูปแบบ แนวทางการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้และผลที่เกิดขึ้น จากนั้นจึงสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนากรอบแนวคิดหรือสร้างต้นแบบหลักสูตร/เครื่องมือในขั้นตอนต่อไปของการวิจัย และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.1.5.2แบบสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม/ครูผู้สอนปฐมวัย/ครูผู้สอนภาษาไทย/อาจารย์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบสัมภาษณ์

2) กำหนดโครงสร้างและประเด็นการสัมภาษณ์

3) สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview) ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร

4) นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยใช้แบบประเมินซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ (Best, 1986: 195)

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับคะแนนความสอดคล้องตามเกณฑ์ดังนี้ (Best, 1986: 195)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

พิจารณาค่าความสอดคล้อง ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงเป็นที่ยอมรับได้

5) นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม /ครูผู้สอนปฐมวัย /ครูผู้สอนภาษาไทย/อาจารย์มหาวิทยาลัย

6) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากการประเมินคุณภาพของแบบสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม/ครูผู้สอนปฐมวัย/ครูผู้สอนภาษาไทย/อาจารย์มหาวิทยาลัย ที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.11 , S.D.=0.85) ซึ่งแสดงว่าแบบสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม/

ครูผู้สอนปฐมวัย/ครูผู้สอนภาษาไทย/อาจารย์มหาวิทยาลัยมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และ/หรือสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูล โดยใช้แนวคำถามจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎี หลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับความสอดคล้องตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 แสดงว่าเครื่องมือมีความเหมาะสมในการใช้เก็บข้อมูล เนื้อหาในการสัมภาษณ์มุ่งเน้นประเด็นเกี่ยวกับ

1) ความจำเป็นมากน้อยเพียงใดที่ต้องพัฒนาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก

2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ควรเป็นอย่างไร

3) ควรจะนำเนื้อหาใดไปบรรจุไว้ในการพัฒนาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

4) การสัมภาษณ์ใช้เวลาครั้งละประมาณ 20–30 นาที โดยผู้วิจัยได้รับความยินยอมในการบันทึกเสียงและจดบันทึกข้อมูลควบคู่กัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มจะถูกถอดความอย่างครบถ้วน แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามกรอบแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในด้านภาษาไทยและสติปัญญา เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมในขั้นตอนต่อไปของการวิจัย

3.1.5.3 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานความต้องการจำเป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม

2) กำหนดโครงสร้างและประเด็นการสอบถาม

3)สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

4) โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจความสมบูรณ์ ความสอดคล้องของเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สื่อความหมายได้ตรงประเด็นและเหมาะสมยิ่งขึ้น ข้อคำถามกับจุดประสงค์การวัด (Index of Item Objective Congruence) หรือ IOC ดังนี้

+1 หมายถึง เหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่เหมาะสม

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีเกณฑ์พิจารณาค่า IOC ที่ได้จะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปจึงจะใช้ได้ ถ้าต่ำกว่านี้จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมีค่า IOC ในทุกคำถามเท่ากับ 1.00

5) นำแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปเก็บข้อมูลกับครูผู้สอนระดับปฐมวัย ครูผู้สอนภาษาไทยและผู้ที่เกี่ยวข้อง

6) ผลการวิเคราะห์ เมื่อพิจารณาที่ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งก็คือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หรือความเที่ยงตรงรายข้อของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยจะพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ดังนั้นจึงพบว่ามีข้อคำถาม
เข้าเกณฑ์หรือมีความตรงหรือสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ จำนวน 17 ข้อ สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างโดยตรงและผ่านระบบออนไลน์ Google from พร้อมคำชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีตอบแบบสอบถาม และการรักษาความลับของข้อมูล จากนั้นรวบรวมแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ได้รับการวิเคราะห์โดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อแสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อแสดงระดับความต้องการจำเป็นในแต่ละด้านและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis

ตารางที่ 3.1 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ (Need Analysis : R 1).

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อ	1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1. เอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับ 1.1 กระบวนการทางภาษา 1.2 พัฒนาการทาง	1. แบบวิเคราะห์เอกสาร	วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)	ทราบสภาพข้อมูลปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อ

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
พัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง		สติปัญญาของเด็กปฐมวัย 1.3 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 1.4 แนวความคิดการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง 1.5 การเรียนรู้โดยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง			พัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง
1. เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการ	ออกแบบและพัฒนาแบบสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม / ครูผู้สอนปฐมวัย / ครูผู้สอนภาษาไทย/ อาจารย์มหาวิทยาลัย	1. . ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเรียนการสอน จำนวน 9 คน 2. ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย จำนวน 5 คน 3 ครูผู้สอนภาษาไทย จำนวน 5 คน 3. อาจารย์สอนในมหาวิทยาลัย	1. แบบสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม / ครูผู้สอนปฐมวัย / ครูผู้สอนภาษาไทย/ อาจารย์มหาวิทยาลัย 2. ประเด็นการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการ	วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)	ข้อมูลด้านสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการ

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
โค้ชและระบบพี่เลี้ยง		จำนวน 4 รูป/คน	เรียนการสอน		โค้ชและระบบพี่เลี้ยง
	ต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฯ			ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data Analysis)	และสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D_1) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยผู้เชี่ยวชาญ และการศึกษานำร่อง (Pilot Study) ใช้หลักสูตร

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาร่างหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงฉบับร่าง โดยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.2.1 วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดกรอบร่างแนวคิดและสร้างหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3.2.2 แหล่งข้อมูล

การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก ด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงฉบับร่างในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.2.2.1 ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารได้แก่ ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัย รายงานวิชาการ หลักสูตรอบรมครู และนโยบายด้านการศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยของเด็กปฐมวัย การพัฒนากระบวนการทางสติปัญญา การจัดอบรมครู กระบวนการโค้ช (Coaching) และระบบพี่เลี้ยง (Mentoring)

3.2.2.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและการสนทนากลุ่มกับ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ครูผู้สอนภาษาไทย อาจารย์มหาวิทยาลัย เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น แนวทางการจัดการอบรม และความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้กระบวนการโค้ชและพี่เลี้ยงในบริบทการพัฒนาครูปฐมวัย

3.2.2.3 ข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการจำเป็นข้อมูลจากแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม โดยเก็บจากครูปฐมวัย ครูภาษาไทย และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทจริง

3.2.2.4 ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญแบบร่างหลักสูตรที่จัดทำขึ้นได้นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง พร้อมรับข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.2.3 วิธีดำเนินการ

3.2.3.1 พัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงฉบับร่าง ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตรดังนี้ 1) ความเป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) โครงสร้างเนื้อหา 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดผลและประเมินผล

1) นำร่างหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพเพื่อหาความสอดคล้องและความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุง

2) นำร่างหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปทดลองใช้ (Try out) กับครูปฐมวัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยอบรมจำนวน 1 วัน 2 หน่วยการเรียนรู้

3.2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.2.4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยร่างหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3.2.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1) แบบวัดความรู้
2) แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร
3) แบบประเมินความเหมาะสมหลักูตร
4) แบบประเมินกระบวนการภาษาไทย/แบบประเมินกระบวนการด้านสคิปัญญา
5) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
6) แบบประเมินการจัดการเรียนรู้
7) แบบสอบถามความคิดเห็นที่ต่อหลักสูตร
8) แบบรับรองหลักสูตร

3.2.5 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.5.1 **เครื่องมือทีใช้ในการวิจัย** ได้แก่

หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร
2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
3) ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตร

4) กำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตร

5) นำหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข

6) นำหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงฉบับร่าง ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสม โดยใช้แบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ (Best, 1986: 195)

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับคะแนนความสอดคล้องตามเกณฑ์ดังนี้ (Best, 1986: 195)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

พิจารณาค่าความสอดคล้องและความเหมาะสม ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงเป็นที่ยอมรับได้

7) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.35, SD. = 0.39) และมีผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร อยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.38 ,SD. =0.55) ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีคุณภาพความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) สามารถนำไปใช้ได้จริง และการปรับปรุงหลักสูตรจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

8) นำหลักสูตอบรมไปใช้ในการนำร่อง (Pilot Study) ไปทดลองใช้ (Try out) กับครูปฐมวัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยโรงเรียนสนามบิน จำนวน 10 คน โดยอบรม จำนวน 1 วัน 2 หน่วยการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการศึกษานำร่าง (Try out)

1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร 2. การสะท้อนความคิดเห็นหลังการอบรม 3. การสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้เข้าอบรม

2) ผลการศึกษานำร่าง (Try out)ความเหมาะสมของหลักสูตรโดยรวมผลการประเมินจากแบบสอบถามพบว่า ผู้เข้าอบรมมีความคิดเห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.45, S.D. = 0.55) โดยมีรายละเอียดดังนี้

3) ผลการสะท้อนผลและข้อเสนอแนะของผู้เข้าอบรม

ด้านกระบวนการอบรม ผู้เข้าอบรมมีความเห็นว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับบริบทการทำงานจริงสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้จริง

ด้านความรู้ความสามารถของวิทยากร ผู้เข้าอบรมเห็นว่า วิทยากรมีความสามารถในการส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้จากการอบรมเพิ่มมากขึ้น

ด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้เข้าอบรมเห็นว่า เป็นเรื่องใหม่ที่ผู้เข้ารับการอบรมจะนำไปเขียนแผนให้มีความชัดเจน รวมถึงมีแนวทางในการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจนอีกด้วย

ด้านประโยชน์ในการนำไปใช้ ผลจากการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมจะนำความรูที่ได้รับไปจัดกิจกรรมการเรียการสอนให้กับเด็กปฐมวัย

มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเวลาในบางกิจกรรม และควรมีคู่มือหรือเอกสารประกอบกิจกรรมให้ชัดเจน
ยิ่งขึ้น

4) ผลจากการสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าอบรมมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการอภิปรายและกิจกรรมมากกว่า 80% ของเวลา มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในกลุ่มอย่างหลากหลาย สามารถสะท้อนแนวคิดในการประยุกต์ใช้กับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม

5) สรุปผลการ Try out หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยฉบับร่างมีความเหมาะสมในระดับมาก และสามารถนำไปใช้ในการอบรมจริงได้ โดยควรปรับปรุงเล็กน้อยตามข้อเสนอแนะของผู้เข้าอบรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาปฐมวัย

3.2.6 **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล** ได้แก่

3.2.6.1 แบบวัดความรู้

การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงก่อนและหลังการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้มีวิธีการศึกษาดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้

2) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับเนื้อหาเกี่ยวกับ หลักสูตร กระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก

3) วิเคราะห์ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับ หลักสูตร กระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก

4) กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเรียนรู้

5) สร้างแบบทดสอบ จำนวน 1 ชุด สำหรับใช้ทดสอบก่อนและหลังการอบรม

6) นำแบบแบบทดสอบ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญประกอบ ด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจความสมบูรณ์ ความสอดคล้องของเนื้อหา

และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สื่อความหมายได้ตรงประเด็น และเหมาะสมยิ่งขึ้น ข้อคำถามกับจุดประสงค์การวัด (Index of Item Objective Congruence) หรือ IOC ดังนี้

+1 หมายถึง เหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่เหมาะสม

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีเกณฑ์พิจารณาค่า IOC ที่ได้จะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปจึงจะใช้ได้ ถ้าต่ำกว่านี้จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมีค่า IOC ในทุกคำถามเท่ากับ 1.00

7) ผลการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ ที่มีความตรงเชิงเนื้อหาจำนวน 30 ข้อ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบวัดความรู้ ไปหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบวัด โดยนำไปทดสอบกับครูผู้สอนในระดับปฐมวัย และผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธี Lovett มีค่าเท่ากับ 0.92 (โปรแกรมวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย RTAP (Research Tools Analysis Program) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม) สามารถนำข้อสอบไปใช้ในการเก็บข้อมูล ได้

8) ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดความรู้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ก่อนนำไปใช้ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครูปฐมวัยที่เข้าร่วมการอบรมตามหลักสูตรอบรมที่พัฒนาขึ้น โดยดำเนินการดังนี้ ก่อนการอบรม ดำเนินการวัดความรู้เบื้องต้นของครูปฐมวัย โดยใช้แบบวัดความรู้ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้ว (จำนวน 30 ข้อ) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานก่อนการอบรมหลังการอบรมหลังจากดำเนินการอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาแล้วเสร็จ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวัดความรู้ของครูปฐมวัยอีกครั้งโดยใช้แบบวัดชุดเดิม เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการอบรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์คะแนนจากแบบวัดความรู้ก่อนและหลังการอบรม โดยใช้สถิติ t-test สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่สัมพันธ์กัน (Dependent t-test) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของครูปฐมวัยก่อนและหลังเข้ารับการอบรม

3.2.6.2 แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร

การสร้างและพัฒนาแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร ผู้วิจัยได้มีวิธีการศึกษาดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร

2) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับแบบประเมิน

3) กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผล

4) สร้างแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร

5) นำแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง โดยใช้แบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ (Best, 1986: 195)

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับคะแนนความสอดคล้องตามเกณฑ์ดังนี้ (Best, 1986: 195)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

พิจารณาค่าความสอดคล้อง ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงเป็นที่ยอมรับได้

6) นำผลการประเมินความสอดคล้องมาวิเคราะห์ข้อมูลและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรถูกต้องสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ก่อนที่จะนำไปใช้

7) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากการประเมินคุณภาพของแบบแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร ที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.35 , S.D.=0.39) ซึ่งแสดงว่าแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของหลักสูตร มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ภาษาไทย การวัดผลประเมินผลและด้านการวิจัย นำแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยฯ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินในด้านองค์ประกอบของหลักสูตร แบบประเมินดังกล่าวใช้รูปแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละรายการ เพื่อใช้ในการปรับปรุงแบบประเมินให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์ยอมรับ คือ แบบประเมินต้องมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงถือว่าแบบประเมินมีความสอดคล้องและสามารถนำไปใช้ได้

3.2.6.3 แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม

การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย การออกแบบการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

2) กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

3) สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม

4) นำแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง โดยใช้แบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ (Best, 1986: 195)

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับคะแนนความสอดคล้องตามเกณฑ์ดังนี้ (Best, 1986: 195)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

พิจารณาค่าความสอดคล้อง ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงเป็นที่ยอมรับได้

5) นำผลการประเมินความสอดคล้องมาวิเคราะห์ข้อมูลและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมถูกต้องสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ก่อนที่จะนำไปใช้ต่อไป

6) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากการประเมินคุณภาพของแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม ที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.38 , S.D.=0.55) ซึ่งแสดงว่าประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ภาษาไทย การวัดผลประเมินผลและด้านการวิจัย นำแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยฯ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน ความเหมาะสมของหลักสูตร แบบประเมินดังกล่าวใช้รูปแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละรายการ เพื่อใช้ในการปรับปรุงแบบประเมินให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์ยอมรับ คือ แบบประเมินต้องมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงถือว่าแบบประเมินมีสามารถนำไปใช้ได้

3.2.6.4 แบบประเมินกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก

การสร้างแบบประเมินกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กผู้วิจัยได้มีวิธีการศึกษาดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก 2) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยเกี่ยวกับแบบประเมิน

3) กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผล

4) สร้างกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก

5) นำกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง โดยใช้แบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ (Best, 1986: 195)

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับคะแนนความสอดคล้องตามเกณฑ์ดังนี้ (Best, 1986: 195)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

พิจารณาค่าความสอดคล้อง ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงเป็นที่ยอมรับได้

6) นำผลการประเมินความสอดคล้องมาวิเคราะห์ข้อมูลและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ถูกต้องสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ก่อนที่จะนำไปใช้ต่อไป

7) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากการประเมินคุณภาพของแบบประเมินกระบวนการทางภาษาไทย ที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.51 , S.D.=0.33) และแบบประเมินกระบวนการทางสติปัญญา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.45 , S.D.=0.61) ซึ่งแสดงว่าแบบประเมินกระบวนการทางภาษาและสติปัญญา มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ภาษาไทย การวัดผลประเมินผลและด้านการวิจัย นำแบบประเมินกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร แบบประเมินดังกล่าวใช้รูปแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละรายการ เพื่อใช้ในการปรับปรุงแบบประเมินให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean)
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์ยอมรับ คือ แบบประเมินต้องมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงถือว่าแบบประเมินมีสามารถนำไปใช้ได้

3.2.6.5 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย การออกแบบการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
2) กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
3) สร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
4) นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง โดยใช้แบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ (Best, 1986: 195)

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับคะแนนความสอดคล้องตามเกณฑ์ดังนี้ (Best, 1986: 195)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

พิจารณาค่าความสอดคล้อง ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงเป็นที่ยอมรับได้

5) นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ข้อมูลและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้แบบการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ถูกต้องสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ก่อนที่จะนำไปใช้ประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยผู้เข้าร่วมการอบรม

6) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.47 , S.D.=0.28) ซึ่งแสดงว่าแบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ภาษาไทย การวัดผลประเมินผลและด้านการวิจัย นำแบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร แบบประเมินดังกล่าวใช้รูปแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละรายการ เพื่อใช้ในการปรับปรุงแบบประเมินให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์ยอมรับ คือ แบบประเมินต้องมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงถือว่าแบบประเมินมีสามารถนำไปใช้ได้

3.2.6.6 แบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้

2) กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

3) ออกแบบการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

4) นำแบบการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และประเด็นคำถาม โดยใช้แบบประเมินซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ (Best, 1986: 195)

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับคะแนนความสอดคล้องตามเกณฑ์ดังนี้ (Best, 1986: 195)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

พิจารณาค่าความสอดคล้อง ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงเป็นที่ยอมรับได้

5) นำแบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนที่จะนำไปใช้ประเมินครูปฐมวัยที่เข้าร่วมการอบรม

6) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากการประเมินคุณภาพของแบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.54 , S.D.=0.32) ซึ่งแสดงว่าแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ภาษาไทย การวัดผลประเมินผลและด้านการวิจัย นำแบบประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร แบบประเมินดังกล่าวใช้รูปแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในแต่ละรายการ เพื่อใช้ในการปรับปรุงแบบประเมินให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เกณฑ์ยอมรับ คือ แบบประเมินต้องมีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงถือว่าแบบประเมินมีสามารถนำไปใช้ได้

ตารางที่ 3.2 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การออบแบบและพัฒนา (Desing and Development : D_1)

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. ร่างและหาคุณภาพหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง	ร่างและหาคุณภาพหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของผู้เรียนตามแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยคตนเองร่วมกับกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง	ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพหลักสูตร ดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน 2. ด้านภาษาไทย จำนวน 1 คน 3. ด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน 4. การวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน 5. ด้าน การวิจัย จำนวน 1 คน	1. แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร 2. แบบประเมินโครงร่างหลักสูตร	1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	โครงร่างหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้
2. เพื่อนำร่างหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่	นำร่างหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try Out)	ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย โรงเรียนสนามบิน จำนวน 10 คน โดยเป็นการสมัครใจเข้ารับการอบรม	หน่วยการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง จำนวน 2 หน่วย การเรียนรู้ ได้แก่ 1. การ	1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	หน่วยการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง ที่ผ่านการทดลองใช้

ตารางที่ 3.2 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การออบแบบและพัฒนา (Desing and Development : D_1) (ต่อ)

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง(Try Out)			ปฏิบัติการเขียนแผนและ 2. การนำแผนไปทดลองสอน		
3. เพื่อสร้างและพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง	ดำเนินการออกแบบหน่วยการเรียนรู้หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง	ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพหลักสูตร ดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน 2. ด้านภาษาไทย จำนวน 1 คน 3. ด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน 4. การวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน 5. ด้าน การวิจัย จำนวน 1 คน	หน่วยการเรียนรู้หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง จำนวน 2 หน่วย คือ 1. หน่วยการเขียนแผน 2. หน่วยการนำแผนไปใช้	1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	หน่วยการเรียนรู้หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง จำนวน 4 หน่วย
4.หน่วยการเรียนรู้ หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยงไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่	นำหน่วยการเรียนรู้ หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง จำนวน 2 หน่วยไปทดลอง	ครูผู้สอนรดชะดับชั้นอนุบาล จำนวน 10 คน	การเรียนรู้หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง จำนวน 2 หน่วย คือ 1. หน่วยการเขียนแผน	1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	หน่วยการเรียนรู้หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยงที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว

ตารางที่ 3.2 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การออบแบบและพัฒนา (Desing and Development : D_1) (ต่อ)

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง(Try Out)	ใช้กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง		2. หน่วยการนำแผนไปใช้		
5. เพื่อสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก	ดำเนินการออกแบบและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก	ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพหลักสูตร ดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน 2. ด้านภาษาไทย จำนวน 1 คน 3. ด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน 4. การวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน 5. ด้าน การวิจัย จำนวน 1 คน	แผนการจัดการเรียนรู้	1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กที่ผ่านการหาคุณภาดเครื่องมือแล้ว
6. เพื่อนำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก ไปทดลองใช้	นำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง	ครูปฐมวัย จำนวน 10 คน นักเรียนชั้นอนุบาล 3 จำนวน 80 คน 2 ห้องเรียน โรงเรียนสนามบิน	แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก	1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก ที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว

ตารางที่ 3.2 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การออบแบบและพัฒนา (Desing and Development : D_1) (ต่อ)

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
7. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบทดสอบ	ออกแบบและพัฒนาแบบแบบทดสอบ	ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพหลักสูตร ดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน 2. ด้านภาษาไทย จำนวน 1 คน 3. ด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน 4. การวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน 5. ด้าน การวิจัย จำนวน 1 คน	แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย เป็นแบบวัดชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ	1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือแล้ว
8. เพื่อนำแบบทดสอบ ไปทดลองใช้	นำทดสอบไปทดลองใช้กับครูปฐมวัย ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1	ครูปฐมวัย โรงเรียนสนามบิน จำนวน 10 คน	นำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยเป็นแบบวัดชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ไปทดลองใช้	1. ค่าความยากง่าย (r) 2. ค่าอำนาจจำแนก (p) 3. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ	นำแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย ที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว

ตารางที่ 3.2 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การออบแบบและพัฒนา (Desing and Development : D_1) (ต่อ)

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
9. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดพัฒนาการด้านกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก	ออกแบบวัดพัฒนาการด้านกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก	ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพหลักสูตร ดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน 2. ด้านภาษาไทย จำนวน 1 คน 3. ด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน 4. การวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน 5. ด้าน การวิจัย จำนวน 1 คน	แบบวัดพัฒนาการด้านกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กเป็นแบบ Rubic score	1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	แบบวัดพัฒนาการด้านกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือแล้ว
10. เพื่อนำแบบวัดพัฒนาการด้านกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กไปทดลองใช้	นำแบบวัดพัฒนาการด้านกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กไปทดลองใช้ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง	นักเรียนในชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนสนามบิน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 ห้องเรียน	แบบแบบวัดพัฒนาการด้านกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก	1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	แบบวัดพัฒนาการด้านกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กที่ทดลองใช้แล้ว

ตารางที่ 3.2 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การออบแบบและพัฒนา (Desing and Development : D_1) (ต่อ)

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
11. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสุตรฝึกอบรม	ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบประเมินความสอดคล้องของหลักสุตรฝึกอบรม	ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพหลักสูตรดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน 2. ด้านภาษาไทย จำนวน 1 คน 3. ด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน 4. การวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน 5. ด้าน การวิจัย จำนวน 1 คน	แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสุตรฝึกอบรม	1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสุตรฝึกอบรมที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือแล้ว
12. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบประเมินโครงร่างของหลักสุตรฝึกอบรม	ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม	ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพหลักสูตรดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน 2. ด้านภาษาไทย จำนวน 1 คน 3. ด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน 4. การวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน 5. ด้าน การวิจัย จำนวน 1 คน	แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม	1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	แบบประเมินโครงร่างของหลักสูตรฝึกอบรมที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือแล้ว

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมฯ (Implementation: R_2)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) มาเป็นแบบแผนในการวิจัย โดยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

3.3.1 ระยะที่ 1 การอบรม (Training)

จัดอบรมให้กับครูผู้สอนในระดับปฐมวัย จำนวน 2 วัน โดยใช้หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3.3.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาทดลองใช้พัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3.3.3 ประชากร

3.3.3.1 เป็นครูผู้สอนปฐมวัยชั้น อุนบาล 2-3 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 36 คนและโรงเรียนสนามบิน จำนวน 20 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ขอนแก่น ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) รวมแล้ว จำนวน 56 คน

3.3.3.2 เด็กที่กำลังศึกษาในระดับอุนบาล 3 ที่มีอายุระหว่าว 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 320 คนและโรงเรียนสนามบิน จำนวน 200 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ขอนแก่น ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) รวมแล้วจำนวน 520 คน

3.3.4 กลุ่มเป้าหมาย

3.3.4.1 เป็นครูผู้สอนปฐมวัยชั้น อุนบาล 2-3 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 18 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ขอนแก่น ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) เป็นครูประจำการและสอนในระดับปฐมวัยมาไม่น้อยกว่า 1 ปี

3.3.4.2 เด็กที่กำลังศึกษาในระดับอุนบาล 3 ที่มีอายุระหว่าว 5-6 ปี กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 120 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ขอนแก่น ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) เป็นอาสาสมัตรเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 3 ห้องเรียน

3.3.5 แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม (The One Group Pretest-Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 144) ดังนี้

แบบแผนการทดลองเพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรม มีดังนี้

O_1	X	O_2

O_1 หมายถึง การทดสอบก่อนการฝึกอบรม

X หมายถึง การอบรมโดยใช้การพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

O_2 หมายถึง การทดสอบหลังการฝึกอบรม

3.3.6 วิธีดำเนินการทดลอง

เมื่อได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในขั้นนี้ 1 ระยะ ดังนี้

3.3.7 ระยะที่ 1 การอบรม (Training)

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนในระดับปฐมวัย

2. ปฐมนิเทศและชี้แจงรายละเอียดการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่ ระยะเวลาในการอบรม เนื้อหาในการอบรม

3. ทดสอบความรู้ความก่อนใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ

4. อบรมครูผู้สอนระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 18 คน โดยใช้หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3.3.8 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดปฐมนิเทศครูผู้สอนในระดับปฐมวัย เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอน และกิจกรรมของการทดลองใช้หลักสูตร

ดำเนินการ ทดสอบก่อนการอบรม (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพ (IOC, ความยากง่าย, อำนาจจำแนก, ความเชื่อมั่น) แล้ว

จัดกิจกรรมอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยใช้ระยะเวลาอบรมตามที่กำหนดไว้ในแผน

ดำเนินการ ทดสอบหลังการอบรม (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับการทดสอบก่อนการอบรม

3.3.9 การรวบรวมและบันทึกข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมของครูปฐมวัยทั้ง 18 คนบันทึกข้อมูลไว้ในตารางข้อมูล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิติ

3.3.10 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นนี้เป็นขั้นการใช้หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3.3.11 **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ**

เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการฝึกอบรมก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้สถิติ t-test และประเมิน โดยการหาค่าค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.3.12 **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ**

สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตัวแทนครูผู้สอนในระดับปฐมวัย หลังจากฝึกอบรมตามหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.3.13 ระยะที่ 2 การใช้การโค้ชและระบบพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring)

ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการโค้ช ทั้งในระหว่างการอบรม และหลังจากการอบรม ผู้วิจัยออกติดตามกลุ่มครูผู้สอนในระดับปฐมวัยที่เป็นอาสาสมัครในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ โดยใช้กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) โดยเป็นการเลือกจากอาสาสมัครครูสายชั้นอนุบาล 3 จำนวน 3 ห้องเรียน

3.3.14 **การวิเคราะห์ข้อมูล**

3.3.14.1 **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ**

1) การสรุป อภิปราย ติดตามผลโดยใช้กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) โดยผู้วิจัยและผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูล โดยการการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 3.3 ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R2) การทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม (Implementation) ระยะที่ 1

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อนำหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง	นำหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง	ครูผู้สอนในระดับการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 18 คน	1. หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง 2. หน่วยการจัดการเรียนรู้การฝึกอบรม 3. แบบวัดความสามารถ	1. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2. t-test independent	1.ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) 2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในระดับปฐมวัย

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
			ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัย		
2. เพื่อนำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาไปใช้กับเด็ก	นำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง	เด็กอาสาสมัครในระดับอนุบาล 3 โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 120 คน	1.แผนการจัดการเรียนรู้ 2. แบบประเมินกระบวนการทางภาษาไทย 3. แบบประเมินกระบวนการทางสติปัญญา	1. ANOVA แบบวัดซ้ำ (Repeated Measures ANOVA) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	1. ผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งผลต่อกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กมีประสิทธิภาพโดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล (Evaluation: D_2)

ในขั้นตอนที่ 4 เป็นการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ผู้วิจัยได้ประเมิน ดังนี้

3.4.1 วัตถุประสงค์

เพื่อหาประสิทธิผลและปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3.4.2 กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร 2 รูป/คน ด้านปฐมวัย 2 คน ด้านวิจัย 2 รูป/คน ด้านภาษาไทย จำนวน 2 รูป/คน ด้านวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน รวม 9 รูป/คน

ผู้ตอบแบบสอบถาม อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษาจำนวน ครูปฐมวัย ครูสอนภาษาไทย ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 37 คน

3.4.3 วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองใช้หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มาใช้ในการพิจารณาและปรับปรุง โดยมีขั้นตอนวิธีการดังนี้

3.4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

3.4.4.1 แบบสอบถามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อ หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3.4.4.2 แบบรับรองหลักสูตร

3.4.5 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

3.4.5.1 **แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรอบรม** ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม

2) กำหนดโครงสร้างและประเด็นการสอบถาม

3) สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรอบรมฯ

4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจความสมบูรณ์ความสอดคล้องของเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สื่อความหมายได้ตรงประเด็น และเหมาะสมยิ่งขึ้น ข้อคำถามกับจุดประสงค์การวัด (Index of Item Objective Congruence) หรือ IOC ดังนี้

+1 หมายถึง เหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่เหมาะสม

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีเกณฑ์พิจารณาค่า IOC ที่ได้จะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปจึงจะใช้ได้ ถ้าต่ำกว่านี้จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมีค่า IOC ในทุกคำถามเท่ากับ 1.00

5) นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญก่อนที่จะไปเก็บข้อมูลกับครูผู้สอนระดับปฐมวัย ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

6) ผลการวิเคราะห์ เมื่อพิจารณาที่ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งก็คือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หรือความเที่ยงตรงรายข้อของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยจะพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ดังนั้นจึงพบว่ามีข้อคำถามเข้าเกณฑ์หรือมีความตรงหรือสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ จำนวน 10 ข้อ สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างโดยตรงและผ่านระบบออนไลน์ Google from พร้อมคำชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีตอบแบบสอบถาม และการรักษาความลับของข้อมูล จากนั้นรวบรวมแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรม ได้รับการวิเคราะห์โดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อแสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard

Deviation) เพื่อแสดงระดับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมและการโค้ช วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.4.5.1 แบบรับรองหลักสูตร

แบบรับรองหลักสูตร ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย แบบรับรองหลักสูตร

2) กำหนดวัตถุประสงค์ของการแบบรับรองหลักสูตร

3) สร้างแบบรับรองหลักสูตร

4) นำแบบรับรองหลักสูตร เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้อง โดยใช้แบบประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้ (Best, 1986: 195)

ระดับ 5 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับคะแนนความสอดคล้องตามเกณฑ์ดังนี้ (Best, 1986: 195)

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

พิจารณาค่าความสอดคล้อง ที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 จึงเป็นที่ยอมรับได้

5) นำผลการประเมินความสอดคล้องมาวิเคราะห์ข้อมูลและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้แบบรับรองหลักสูตร ถูกต้องสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น ก่อนที่จะนำไปใช้

. 6) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องจากการประเมินคุณภาพของแบบรับรองหลักสูตร ที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.57 , S.D.=0.29) ซึ่งแสดงว่าแบบรับรองหลักสูตร มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) สามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ส่งแบบรับรองหลักสูตรและหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 9 รูป/คน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรจำนวน 2 รูป/คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านปฐมวัย จำนวน 2 รูป/คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย จำนวน 2 รูป/คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 รูป/คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิจัย จำนวน 2 รูป/คน หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดย ใช้ค่าสถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงแบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินปรับปรุงหลักสูตร (Evaluation: D_2)

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
1. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบประเมินความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ของครูปฐมวัย	ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบประเมินความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ของครูปฐมวัย	ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพหลักสูตร ดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน 2. ด้านภาษาไทย จำนวน 1 คน 3. ด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน 4. การวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน 5. ด้าน การวิจัย จำนวน 1 คน	แบบประเมินความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ของครูปฐมวัย	. 1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	แบบประเมินความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ของครูปฐมวัยที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือ
2. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม	ดำเนินการสร้างและพัฒนาเพื่อสร้างและพัฒนาแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม	ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพหลักสูตร ดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน 2. ด้านภาษาไทย จำนวน 1 คน 3. ด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน	แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม	1. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)) 2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมที่ผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือ

ตารางที่ 3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินปรับปรุงหลักสูตร (Evaluation: D_2) (ต่อ)

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
		4. การวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน 5. ด้าน การวิจัย จำนวน 1 คน			
3 เพื่อสร้างและพัฒนาแบบรับรองหลักสูตร	ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบรับรองหลักสูตร	ผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพหลักสูตร ดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน 2. ด้านภาษาไทย จำนวน 1 คน 3. ด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน 4. การวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน 5. ด้าน การวิจัย จำนวน 1 คน	แบบรับรองหลักสูตร	. ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	แบบรับรองหลักสูตรที่ผ่านการหาคุณภาพแครื่องมือ

ตารางที่ 3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินปรับปรุงหลักสูตร (Evaluation: D_2) (ต่อ)

วัตถุประสงค์เฉพาะ	วิธีการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลที่ได้รับ
4. หาประสิทธิพลของหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	หลังจากการอบรมผู้วิจัยติดตามผลการนำความรู้จากหลักสูตรอบรมฯ นำไปใช้กับผู้เรียนโดยการเข้าไปอยู่ในกลุ่มไลน์ของห้องเรียน จำนวน 3 ห้องเรียน	ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จำนวน 18 คน ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 คน	แบบสอบถามความคิดเห็นของครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อ หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	ประสิทธิพลของหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ไปใช้กับนักเรียนในระดับปฐมวัยได้
5. การรับรองหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	นำหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณารับรอง	ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 รูป/คน	แบบรับรองหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	ผลการรับรองหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ไปใช้กับนักเรียนในระดับปฐมวัยได้

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง 2) เพื่อออกแบบและการพัฒนาหลักสูตฝึกรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง 3) เพื่อนำหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้ 4) เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น (Need Analysis: R_1) เป็นขั้นตอนที่ได้มีการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องและแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ จากนั้นนำมาสังเคราะห์เพื่อไปสู่ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D_1) เป็นขั้นตอนที่ได้จากการนำผลในขั้นตอนที่ 1 มาออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร (Implementation: R_2) เป็นการทดลองใช้หลักสูตร ขั้นนี้เป็นการนำหลักสูตรไปฝึกอบรมไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร (Evaluation: D_2) เป็นขั้นตอนการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราห์ผลดังกล่าว ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ (Need Analysis: R_1)

ในขั้นที่ 1 นี้ผู้วิจัยได้มีวิธีการศึกษาข้อมูลการศึกษาข้อมูล สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น (Need Analysis) ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีดังนี้

4.1.1 ข้อมูล สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี หลักการพัฒนาหลักสูตร จากการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตร พบว่า หลักสูตรที่ดี ต้องประกอบด้วย 1) มีจุดมุ่งหมายชัด 2)เนื้อหาสอดคล้อง 3) กิจกรรมเหมาะสม 4) วัดผลได้จริง 5) ปรับปรุงได้อย่างต่อเนื่อง และการ

พัฒนาหลักสูตรควรต้องไปตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakholders) เช่น ครู ผู้ปกครอง และชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญ หลักสูตรควรสอดคล้องกับบริบทของสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของผู้เรียนหลักการพัฒนาหลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น ทันสมัย และสามารถปรับใช้ได้กับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้

2. ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางภาษาไทย จากการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ พบว่า กระบวนการภาษาไทยของเด็กปฐมวัย ภาษาติดตัวเด็กมาตั้งแต่กำเนิด การเรียนรู้ทางภาษาเป็นผลจากสิ่งแวดล้อมและสติปัญญาของตัวเด็กเอง เด็กเกิดมาพร้อมกับอวัยวะที่พร้อมเรียนรู้ทางภาษา สิ่งแวดล้อมที่ดีส่งผลต่อพัฒนาการและกระบวนการทางภาษาของเด็กปฐมวัย การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย เป็นการเรียนรู้ที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับการคิดซึ่งเป็นพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

3. ผลการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาของเด็กปฐมวัย จากการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ พบว่า สติปัญญาของเด็กปฐมวัย เกิดจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ สติปัญญาของเด็กปฐมวัยเกี่ยวเนื่องกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย ภาษาถือได้ว่ามีหน้าที่ในการสื่อความคิด และพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก

4. ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับ การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ โดยเป็นผู้สร้างความรู้ โดยการลงมือกระทำเป็นกระบวนการ ที่ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลใหม่กับประสบการณ์ที่มีมาก่อนหรือความรู้เดิมของผู้เรียน และสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้โดย ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎี **Constructionism** (5 Steps to Constructionism) ดังนี้

ขั้นที่ 1 จุดประกายความคิด (Sparkling) เป็นการเร้าให้ผู้เรียนสนใจสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ จากการดูวิดีทัศน์ รูปภาพ Youtube เป็นต้น

ขั้นที่ 2 สะกิดให้ค้นคว้า (Searching) คือ การสำรวจตรวจค้น

ขั้นที่ 3 นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying) การทดลอง ในขั้นตอนนี้จะเป็นการทดลองทำภายหลังจากที่มีการสำรวจไปแล้ว

ขั้นที่ 4 จัดองค์ความรู้ (Summarizing) การเรียนรู้จากการกระทำลงมือปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นที่ 5 นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing) การนำเสนอสิ่งที่ได้กระทำ

ขั้นที่ 6 ความพอใจแห่งตน (Satisfying) การทำเพื่อที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ การได้รับแรงเสริม จากทั้ง 5 ขั้นส่งผลให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้เพิ่มขึ้น

จากการวิเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและสติปัญญาผู้วิจัยพบว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดจากการได้รับแรงเสริม ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้สิ่งอื่นๆ เพิ่มขึ้น

4. ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง จากการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ พบว่า กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง การโค้ชและพี่เลี้ยงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาครู โดยเฉพาะในช่วงเริ่มต้นวิชาชีพ หรือเมื่อมีการ

เปลี่ยนแปลงแนวทางการสอนครูที่ได้รับการโค้ชหรือมีพี่เลี้ยงจะมี ความมั่นใจในวิชาชีพสูงขึ้น และสามารถ พัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

4.1.2 ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดย ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 รูป/คน ประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร จำนวน 2 รูป/คน ด้านปฐมวัย จำนวน 2 คน ด้านภาษาไทย จำนวน 2 รูป/คน ด้านวิจัย จำนวน 2 รูป/คน ด้านวัดผล จำนวน 1 คน สรุปประเด็นการสนทนาได้ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ประเด็นการสนทนา	สรุปประด็นการสนทนา
1. ด้านความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร	ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 รูป/คน มีความคิดเห็นตรงกันว่าหลักสูตรอบรมฯ มีความจำเป็นมากที่สุด ในประเด็นดังต่อไปนี้ 1) ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพในด้านการสอนการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก หากครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและสติปัญญาอย่างถูกวิธี เด็กจะได้รับประโยชน์สูงสุด 2) นักเรียนชั้นอนุบาล เนื่องจากปัจจุบันเด็กไทยมีปัญหาในด้านการใช้ภาษาเป็นอย่างมากเกิดจากความเปลี่ยนแปลงของสังคม การใช้โซเชียล ส่งผลให้เด็ก มีกระบวนการภาษาไทยซึ่งนับว่าเป็นเอกลักษณ์ของไทยไม่ถูกต้อง ซึ่งเด็กปฐมวัยเป็นช่วงวิกฤตแห่งการเรียนรู้ (critical period) ซึ่งภาษาและสติปัญญาจะพัฒนาได้ดีที่สุดหากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง 3) ภาษาและการสื่อสารถือว่าเป็นการแสดงออกซึ่งสติปัญญาของผู้เรียน ซึ่งการใช้ภาษาไม่ถูกต้องส่งผลต่อสติปัญญาของผู้เรียนโดยตรง 4) มีงานวิจัยชี้ว่า การพัฒนาวิชาชีพครูแบบมีพี่เลี้ยงหรือโค้ช มีผลต่อคุณภาพการสอนและผลลัพธ์ของผู้เรียนโดยตรง 5) แนวทางการศึกษาสมัยใหม่ เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านผ่านการสร้างประสบการณ์ ดังนั้นครูต้องมีทักษะมากกว่าการสอนพื้นฐาน

ประเด็นการสนทนา	สรุปประด็นการสนทนา
2. ด้านลักษณะของหลักสูตร	1. ควรกำหนดระยะเวลาในการฝึกอบรมให้ชัดเจน ไม่เป็นหลักสูตรที่ใช้เวลามากเกินไป 2. ยึดหลักการพัฒนาครูแบบเน้นปฏิบัติจริง (Practice-Based Professional Learning) ให้ครูเรียนรู้จากสถานการณ์จริงในห้องเรียน มีการสังเกต วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนผลสะท้อนกลับ (reflection) 3. ควรกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรที่ชัดเจน มุ่งพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก ส่งเสริมการใช้กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันของครู 4. การผสานทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและสติปัญญาของเด็กปฐมวัยเข้าไปร่วมด้วย 5. องค์ประกอบของหลักสูตรควรครอบคลุมครบถ้วน 6. การวัดผลและประเมินผลควรมีหลากหลาย ทั้งประเมินความรู้ ทักษะ และการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานจริงใช้วิธีเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต และบันทึกพัฒนาการ 7. แนวโน้มใหม่ ๆ เช่น การเรียนรู้แบบบูรณาการ ทักษะแห่งอนาคต และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ควรนำมาบูรณาการในหลักสูตรด้วย
3. ด้านเนื้อหาของหลักสูตร	. ครูผู้รับการอบรมสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาร่วมกันได้และมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง 1. องค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมต้องมีครบถ้วน เช่น หลักการ จุดประสงค์ เป็นตน 2. รูปแบบการพัฒนาครูแบบผสมผสาน(Blended Professional Development)การเรียนรู้แบบออนไลน์ + เวิร์กชอป + การฝึกภาคสนาม ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการโค้ช เช่น คลิปวิดีโอการสอน, แพลตฟอร์มโค้ชออนไลน์ 3. เทคนิคการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมภาษาและสติปัญญา 4.ขั้นตอนการโค้ชในโรงเรียน: สังเกต-สะท้อน-ปรับปรุง

ประเด็นการสนทนา	สรุปประด็นการสนทนา
	5. องค์ความรู้ด้านพัฒนาการของเด็ก 6. รูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูและการนำไปใช้ 7. การวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับได้

4.1.3 ผลการสัมภาษณ์ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 5 คน ครูผู้สอนภาษาไทยจำนวน 5 คน และอาจารย์ผู้สอนระดับอุดมศึกษาจำนวน 4 รูป/คน ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ใน 3 ประเด็น ดังนี้

1. ด้านความต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

2. ด้านลักษณะของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3. ด้านเนื้อหาในการการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

แสดงผลการสัมภาษณ์ดังนี้

1) ด้านความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการให้มีการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม และต้องการให้มีหลักสูตรเฉพาะด้านที่จะต้องนำไปใช้ในการสอนของครูผู้สอน

มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการนำความรู้นั้นไปใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียน

(ครูผู้สอนภาษาไทยคนที่ 1, สัมภาษณ์ 5 กุมภาพันธ์ 2568)

ถ้าการอบรมทำให้ครูผู้สอนมีการพัฒนา ก็ควรมีหลักสูตรฝึกอบรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมที่มุ่งเน้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสอนครูผู้สอนทุกระดับชั้นจะได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการฝึกอบรม

(อาจารย์ คนที่ 2, สัมภาษณ์ 10 มกราคม 2568)

เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ ถึงแม้ว่าครูจะผ่านการสอนมาอย่างดี หรือมีความชำนาญในการสอนมาแล้ว แต่แน่นอนว่าทักษะหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ควรมีแนวทางที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละด้าน ถ้าเป็นการอบรมในแต่ละเรื่องใช้เวลาในการอบรมไม่ควรเกิน 2 วันจะดีมากคะ

(ครูผู้สอนปฐมวัยคนที่ 1, สัมภาษณ์ 13 มกราคม 2568)

2) ด้านลักษณะของหลักสูตร จากการสัมภาษณ์ ว่า ต้องการให้หลักสูตรอบรมต้องเป็นหลักสูตรที่มาจากความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมและหลักสูตรนั้นต้องนำไปใช้ในการทำงานได้จริง

หลักสูตรฝึกอบรมจะต้องเป็นหลักสูตรที่พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนทำให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อบรม ความรู้ที่ได้จะต้องนำมาพัฒนาผู้เรียนได้จริง นอกจากนี้ในระหว่างการอบรมหรือหลังจากอบรมแล้วเมื่อมีประเด็นที่สงสัยควรได้รับการชี้แนะให้คำปรึกษาจากวิทยากรได้เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น

(ครูผู้สอนภาษาไทยคนที่ 3, สัมภาษณ์ 2 มกราคม 2568

หลักสูตรฝึกอบรมที่ดีหรือไม่ดีนั้นขึ้นอยู่กับว่าผู้ให้ความรู้ที่อบรมจะมุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดพฤติกรรมอย่างไร ถ้าอบรมการให้ความรู้แล้วจบก็นับว่าได้เฉพาะผู้เข้ารับการอบรมแต่ถ้าอบรมแล้วมีการนิเทศ การโค้ช ติดตามสิ่งที่อบรมไป ก็จะทำให้เกิดประโยชน์เพิ่มมากขึ้น

(อาจารย์คนที่ 4,สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2568)

ต้องเป็นหลักสูตรเฉพาะที่ตอบสนองความต้องการของผู้เข้าอบรม อย่างแท้จริง และผู้เข้าอบรมสามารถนำไปใช้ในงานของตนเองได้

(ครูสอนปฐมวัย คนที่ 2, สัมภาษณ์ 8 กุมภาพันธ์ 2558)

3) ด้านเนื้อหาในหลักสูตร จากการสัมภาษณ์ เสนอให้หลักสูตรที่ต้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม ควรเป็นการอบรมที่มีเนื้อหาแนวคิด วิธีการสอนแบบใหม่ ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเพื่อลดภาระและระยะเวลาในการเตรียมการสอนของครู

ต้องมีหน่วยการอบรมที่ดี เป็นลำดับขั้นตอน อาจมีเนื้อหาที่มุ่งเน้นให้นำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาไทยและสติปัญญา การนำเทคโนโลยีมาช่วย เช่น You tube เป็นต้น

(อาจารย์คนที่ 2, สัมภาษณ์ 8 มกราคม 2568)

เนื้อหาที่จะนำไปใช้ในการฝึกอบรมนั้นควรเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการสัมพันธ์กับสิ่งที่ครูผู้เข้าอบรมมีอยู่ เมื่ออบรมแล้วสามารถนำมาเป็นแนวทางในการ นำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาใช้ในการทำงานที่ทำอยู่

(ครูสอนปฐมวัย คนที่ 4, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2568)

ควรเลือกเนื้อหาที่ผู้เข้ารับการอบรมนำไปใช้ในวิชาชีพและเนื้อหาควรคำนึงถึงวัยของผู้เรียนที่ผู้เข้ารับการอบรมที่ต้องนำไปใช้กับเด็กที่ตนเองสอนอยู่ เช่น การจัดการเรียนรู้เทคนิค วิธีสอน การวัดและประเมินผล การเขียนแผนการสอน การนำแนวคิดทฤษฎีมาปรับใช้ในการเขียนแผน ของครูภาษาไทยหรือของครูปฐมวัย

(ครูผู้สอนภาษาไทย 5, สัมภาษณ์, 9 กมราคม 2568)

4.1.4 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

แบบสอบถามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วย

กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มครูผู้สอนในระดับปฐมวัยและครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทยที่ โดยแจกแบบสอบถามไป โดยใช้ Google From จำนวน 20 ฉบับ เก็บคืนได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N= 20)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	2	10
ครูผู้สอน	14	70
อาจารย์	4	20
รวม	20	100
สังกัด		
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	16	80
การศึกษาระดับอุดมศึกษา	4	20
อื่น ๆ.....		
รวม	20	100
รายวิชา/สาขาวิชา		
ปฐมวัย	10	50
ภาษาไทย	7	35
อื่น ๆ	3	15
รวม	20	100
สอนระดับชั้น		
ปฐมวัย	10	50
ประถม	6	30
อุดมศึกษา	4	20
รวม	20	100

จากตาราง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน สังกัดการศึกษาขั้นพืนฐาน เป็นครูผู้สอนระดับปฐมวัย

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามคิดเห็นที่มีต่อต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

รายการตรวจสอบ	ผลการประเมิน			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม				
1.1 ต้องการให้หลักสูตรมีเนื้อหาครอบคลุมการพัฒนาทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย	4.61	0.23	มากที่สุด	2
1.2 ต้องการฝึกอบรมที่เน้นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการโค้ชและพี่เลี้ยงอย่างเป็นระบบ	4.55	0.05	มากที่สุด	4
1.3 ต้องการพัฒนาทักษะครูในการส่งเสริมสติปัญญาของเด็กผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย	4.63	0.01	มากที่สุด	1
1.4 ต้องการให้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อฝึกทักษะจริง	4.55	0.22	มากที่สุด	4
1.5 ต้องการให้มีการติดตามผลหลังการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความต่อเนื่อง	4.60	0.31	มากที่สุด	3
รวม	4.59	0.16	มากที่สุด	
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของหลักสูตรฝึกอบรม				
2.1 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับบริบทของผู้สอนและผู้เรียน	4.30	1.00	มาก	5
2.2 เนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของครูปฐมวัย	4.70	0.36	มากที่สุด	1
2.3 รูปแบบการฝึกอบรมที่ใช้กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงมีความเหมาะสม	4.66	0.66	มากที่สุด	3
2.4 ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้จากหลักสูตรไปใช้จริงในห้องเรียน	4.69	0.32	มากที่สุด	2
2.5 หลักสูตรฝึกอบรมส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.55	0.22	มากที่สุด	4
รวม	4.58	0.51	มากที่สุด	
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม				
3.1 ความเป็นมาของหลักสูตร	4.51	0.22	มากที่สุด	7
3.2 หลักการของหลักสูตร	4.55	0.26	มากที่สุด	6
3.3 จุดหมายของหลักสูตร	4.56	0.38	มากที่สุด	5
3.4 เนื้อหาของหลักสูตร	4.64	0.27	มากที่สุด	4

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามคิดเห็นที่มีต่อต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง (ต่อ)

รายการตรวจสอบ	ผลการประเมิน			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
3.5 กิจกรรมของหลักสูตร	4.66	0.23	มากที่สุด	2
3.6 สื่อและแหล่งการเรียนรู้	4.88	0.24	มากที่สุด	1
3.7 การวัดและประเมินผล	4.65	0.36	มากที่สุด	3
รวม	4.64	0.28	มากที่สุด	
รวมทุกด้าน	**4.60**	**0.75**	**มากที่สุด**	

จากตารางพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.60, S.D. = 0.75) วิเคราะห์รายด้าน ในด้านความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.59, S.D. = 0.61) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ต้องการพัฒนาทักษะครูในการส่งเสริมสติปัญญาของเด็กผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.70, S.D. = 0.36) รองลงมา ได้แก่ ต้องการให้หลักสูตรมีเนื้อหาครอบคลุมการพัฒนาทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.61, S.D. = 0.23) และลำดับที่สาม คือ ต้องการให้มีการติดตามผลหลังการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความต่อเนื่อง ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.60, S.D. = 0.31) ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.59, S.D. = 0.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เนื้อหาของหลักสุตรสอดคล้องกับความต้องการของครูปฐมวัยระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.63, S.D. = 0.01) รองลงมา ได้แก่ ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้จากหลักสูตรไปใช้จริงในห้องเรียน ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.69, S.D. = 0.32) และลำดับที่สาม คือ รูปแบบการฝึกอบรมที่ใช้กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงมีความเหมาะสม ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.66, S.D. = 0.66) ในด้านเนื้อหาของหลักสูตร ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.64, S.D. = 0.28) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.88, S.D. = 0.24) รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมหลักสูตร ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.66, S.D. = 0.23) และลำดับที่สาม คือ การวัดและประเมินผลระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.65, S.D. = 0.36)

4.2 ขั้นตอนที่ 2 ผลการออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D_1)

4.2.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการทั้งทางด้านเอกสาร งานวิจัย การ Focus group สัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม นอกจากนี้ยังให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้พิจารณาและตรวจคุณภาพหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่าง ซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) ความเป็นมาของหลักสูตร
2) หลักการ
3) จุดมุ่งหมาย
4) โครงสร้างเนื้อหา
5) กิจกรรมการฝึกอบรม
6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้
7) การวัดผลและประเมินผล

รายละเอียดเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรแต่ละองค์ประกอบแสดงให้เห็นได้ดังต่อไปนี้

1) ความเป็นมาของหลักสูตร

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการปฏิรูปกระบวนการเรียน รู้ที่ตอบสนองต่อ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะ สหวิทยาการ (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561 : หน้า 37 - 38) นั้น จะเห็นได้ว่าเด็กในยุคปัจจุบันและอนาคต จำเป็นที่จะต้องมีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ทั้งทักษะด้าน การเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ ทั้งหมด นี้เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาครูในยุคศตวรรษที่ 21 โดยครูต้องยึดหลัก "สอนน้อย เรียนมาก"

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ,.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 22 ระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 25 ระบุว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 แทนหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จะเห็นได้ว่าหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นส่วนกำหนดมาตรฐาน

การเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและหลักสูตรที่ดีต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ

ซึ่งถ้าพิจารณาในโครงสร้างหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ.2560 จะพบว่า โครงสร้างเวลาเรียนในระดับชั้น ป.1-ป.3 มีชั่วโมงในกลุ่มสาระการสอนภาษาไทย มากกว่ากลุ่มสาระอื่นๆ นั่นแสดงให้เห็นว่าภาษาที่มีความสำคัญเพราะถ้าเด็กไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ ในรายวิชาอื่นๆ เด็กนักเรียนก็ไม่สามารถเรียนได้เช่นกัน ภาษาช่วยให้เกิดการเรียนรู้นับว่าเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ของมนุษย์ อย่างไรก็ตามมีงานวิจัยหลายเล่มที่กล่าวว่า ถ้าเด็กมีโครงสร้างทางภาษาที่ดีอันเกิดจากครอบครัว หรือการได้รับการจัดการเรียนรู้ที่ดีทางด้านภาษาแล้ว เมื่อเติบโตขึ้นเด็กคนนั้นจะมีโครงสร้างทางภาษาที่ดีและส่งผลให้มีความฉลาด มีสติปัญญาที่ดีอีกด้วย

จากประเด็นและความสำคัญที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นผู้วิจัยจึงได้เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงขึ้น และมองเห็นความสำคัญในการพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของผู้เรียนในระดับปฐมวัยอีกทั้งยังมีความสนใจที่จะนำแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยเป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย เพื่อให้มีความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อจะได้นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนต่อไป

2) หลักการ

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีหลักการดังต่อไปนี้

1. เป็นหลักสูตรที่ฝึกอบรบครูผู้สอนในระดับปฐมวัย เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

2. เป็นหลักสูตรที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก

3) จุดมุ่งหมาย

เป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยและพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กปฐมวัยโดยมีจุดประสงค์ของหลักสูตรดังนี้

จุดประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อให้ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย

2. เป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย

3. เด็กปฐมวัยได้รับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาเพิ่มขึ้น

4) โครงสร้างเนื้อหา

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา	เนื้อหา	วิธีการ/ กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
วันที่ 1 โครงสร้าเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง						
กิจกรรมที่ 1 หน่วยการเรียนรู้โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม	เพื่อให้มีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรฯ	3 ชั่วโมง	โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	บรรยายเนื้อหา/ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	Power Point/ แบบทดสอบก่อนการอบรม (Pre-test)	ผลคะแนนจากแบบทดสอบก่อนการอบรม
กิจกรรมที่ 2 หน่วยการเรียนรู้การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้	เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับปฐมวัย	3 ชั่วโมง	1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก	บรรยายเนื้อหา/ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	Power Point/ใบความรู้	1. แบบประเมินความสามารถการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้
วันที่ 2 การฝึกปฏิบัติทดลองสอน						
กิจกรรมที่ 3 หน่วยการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้	เพื่อให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย	3 ชั่วโมง	1. การฝึกปฏิบัติการนำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กทดลองใช้ ในกิจกรรมการอบรม	บรรยายเนื้อหา/ฝึกปฏิบัติ	Power Point/ใบงานการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	1. แบบประเมินความสามารถการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้
กิจกรรมที่ 4 หน่วยการเรียนรู้	เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการจัด	3 ชั่วโมง	1. การฝึกนำแบบวัดและประเมินผลแผนการจัดการ	บรรยายเนื้อหา/ฝึกปฏิบัติ	Power Point/	1. แบบประเมินความสามารถการนำแผนการ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา	เนื้อหา	วิธีการ/ กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
การใช้แบบวัดและประเมินผล / การทดลองสอน Coaching ของผู้วิจัย	ประสบการณ์ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญา		เรียนรู้เพื่อเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก 2. กระบวนการ Coaching ของผู้วิจัย 3. การทดลองสอน		ทดลองสอน	จัดการเรียนรู้ไปใช้ 2. แบบทดสอบหลังการอบรม (Post-test)

5) กิจกรรมการฝึกอบรม

กิจกรรมที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม

กิจกรรมที่ 2 หน่วยการเรียนรู้การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 3 การฝึกปฏิบัติการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้

กิจกรรมที่ 4 หน่วยการเรียนรู้การใช้แบบวัดและประเมินผล/ การทดลองสอน

6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. สื่อการนำเสนอของผู้วิจัย ประกอบด้วย เอกสารประกอบการบรรยาย Power Point

2. เอกสารประกอบการอบรม เช่น แผนการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3. อุปกรณ์สำนักงาน เช่น กระดาษฟลิปชาร์ท ปากกาเคมี เป็นต้น

4. เครื่องมือวัดและประเมินผลการอบรม

7) การวัดผลและประเมินผล

7.1 วิทยากร

1. แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์

2. แบบประเมินการจัดการเรียนรู้

7.2 ผู้เข้าร่วมอบรม

. 1. แบบวัดความรู้ความเข้าใจก่อน-หลังการอบรม ผู้เข้าร่วมอบรมต้องมีระดับคะแนนหลังจากการอบรมมากกว่าร้อยละ 60

2. แบบประเมินโครงร่างของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3. สอบถามความคิดเห็นของผู้สอนระดับปฐมวัยที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงครู

4.2.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง

ผลการศึกษาพบว่า การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล

จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย จำนวน 1 คน ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมด้านความสอดคล้องของหลักสูตร โดยปรากฏผลดังนี้

4.2.1.1 การประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร

รายการตรวจสอบ	**ผลการประเมิน**			
	$\bar{x}$	**S.D.**	**แปลผล**	**ลำดับที่**
1. ความเป็นมาของหลักสูตร สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม	4.66	0.21	มากที่สุด	2
2. หลักการของหลักสูตรสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรม	4.88	0.66	มากที่สุด	1
3.จุดประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก	4.34	0.09	มาก	8
4.จุดประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับพัฒนาวิชาชีพของครูผู้สอนปฐมวัย	4.55	0.57	มากที่สุด	3
5. โครงสร้างเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	4.5	0.56	มากที่สุด	4
6. กิจกรรมการฝึกอบรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	4.49	0.24	มาก	**5**
7. กิจกรรมการอบรมหน่วยที่ 1 สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม	4.21	0.65	มาก	11
8. กิจกรรมการอบรมหน่วยที่ 2 สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม	4.33	0.77	มาก	9
9. กิจกรรมการอบรมหน่วยที่ 3 สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม	4.44	0.16	มาก	6
10. กิจกรรมการอบรมหน่วยที่ 4 สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม	4.36	0.54	มาก	7
11. สื่อประกอบการอบรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	4.22	0.44	มาก	10
12.. การวัดและประเมิลผลสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	4.15	0.22	มาก	12
รวมทุกด้าน	**4.43**	**0.43**	มาก	

จากตารางพบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรอบรมฝึกครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.43, S.D. = 0.43) วิเคราะห์รายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวม มากที่สุด คือ หลักการของหลักสูตรสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.88, S.D. = 0.66) ลำดับที่สองคือ ความเป็นมาของหลักสูตร สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.66, S.D. = 0.21) ลำดับที่สามคือ จุดประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับพัฒนาวิชาชีพของครูผู้สอนปฐมวัย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.55, S.D. = 0.57)

4.2.1.2 ผลการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม ฉบับร่าง จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผลจำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาไทย จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย จำนวน 1 คน ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมด้านความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรฝึกอบรม โดยปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 4.5 ผลการประมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรม

รายการตรวจสอบ	ผลการประเมิน			
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตฐาน (S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
1. ที่มาและความสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรมฯ				
1.1 ตรงกับสภาพความเป็นจริงของสังคม	4.51	0.72	มากที่สุด	1
1.2 มีความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา	4.50	0.73	มากที่สุด	2
1.3 มีความจำเป็นที่ต้องส่งเสริมพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก	4.43	0.70	มาก	3
รวม	4.48	0.72	มาก	
2. หลักการของหลักสูตรฝึกอบรมฯ				
2.1 มีความจำเป็นสำหรับหลักสูตรฝึกอบรมฯ	4.82	0.69	มากที่สุด	1
2.2 มีประโยชน์ต่อผู้สอนในระดับปฐมวัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.59	0.65	มากที่สุด	2
2.3 เป็นหลักสูตรฝึกอบรมฯ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.42	0.62	มาก	3
รวม	4.61	0.65	มากที่สุด	

ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรอบรม (ต่อ)

รายการตรวจสอบ	ผลการประเมิน			
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตฐาน (S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
3. เป้าหมายของหลักสูตรฝึกอบรม				
3.1 มีความจำเป็นสำหรับหลักสูตรฝึกอบรมฯ	4.46	0.65	มาก	3
3.2 สอดคล้องกับเป้าหมายของงานวิจัย	4.66	0.69	มากที่สุด	1
3.2 มีความชัดเจนและจัดกิจกรรมบรรลุเป้าหมาย	4.50	0.65	มากที่สุด	2
รวม	4.54	0.66	มากที่สุด	
4.จุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมฯ				
4.1 มีความชัดเจน	4.36	0.73	มาก	3
4.2 ครอบคลุมเนื้อหาทุกสาระ	4.53	0.64	มากที่สุด	1
4.3 จุดประสงค์สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย	4.37	0.69	มาก	2
รวม	4.42	0.69	มาก	
5. การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย				
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์	4.64	0.60	มากที่สุด	2
5.2 เนื้อหาสาระครบถ้วน	4.74	0.60	มากที่สุด	1
5.3 จัดเรียงลำดับเนื้อหาได้ถูกต้องชัดเจน	4.43	0.22	มาก	3
รวม	4.60	0.47	มากที่สุด	
6. บทบาทของครูปฐมวัยในการจัดการเรียนรู้				
6.1 ใช้กิจกรรมที่หลากหลาย	4.45	0.67	มาก	3
6.2 กิจกรรมเป็นกิจกรรมที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก	4.77	0.50	มากที่สุด	1
6.3 ความสามารถในการสอนและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินกิจกรรม	4.52	0.22	มากที่สุด	2
รวม	4.58	0.46	มากที่สุด	

ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินโครงร่างหลักสูตรอบรม (ต่อ)

รายการตรวจสอบ	ผลการประเมิน			
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตฐาน (S.D.)	แปลผล	ลำดับที่
7. ข้อมูลด้านกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก เป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้				
7.1 มีสื่อที่หลากหลาย	4.50	0.51	มากที่สุด	1
7.2 ใช้ประโยชน์จากสื่ออย่างคุ้มค่า	4.24	**0.45**	มาก	2
7.3 สื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการเรียน	4.11	0.50	มาก	3
รวม	4.28	0.49	มาก	
8. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้				
8.1 มีองค์ประกอบของแผนครบถ้วน	4.55	0.52	มากที่สุด	2
8.2 นำไปใช้ได้จริง	4.06	0.10	มาก	3
8.3 สร้างความเข้าใจระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	4.59	0.50	มากที่สุด	1
รวม	4.40	0.37	มาก	
9. ขั้นตอนการจัดทำแผนการเรียนรู้				
9.1 การวิเคราะห์เนื้อหาและวัตถุประสงค์	4.31	1.00	มาก	1
9.2 การวิเคราะห์กิจกรรม	4.25	0.62	มาก	3
9.3 การวิเคราะห์สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.26	0.10	มาก	2
รวม	4.27	0.57	มาก	
10. การประเมินผลการเรียนรู้				
10.1 มีขั้นตอนของการประเมินผล	4.26	0.25	มาก	2
10.2 มีเครื่องมือประเมินผลที่หลากหลาย	4.55	0.54	มากที่สุด	1
10.3 ประเมินได้ตรงตามวัตถุประสงค์	4.21	0.41	มาก	3
รวม	4.34	0.40	มาก	
รวมทุกด้าน	4.45	0.55	**มาก**	

จากตารางพบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.45, S.D. = 0.55) วิเคราะห์รายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรวม มากที่สุด คือ ด้านความด้านหลักการของหลักสูตรอบรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.61, S.D. =

0.62) ด้านการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.60, S.D. = 0.47) ด้านบทบาทของครูปฐมวัยในการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.58, S.D. = 0.46)

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม (ฉบับร่าง) ดังต่อไปนี้

1) ควรเพิ่มวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2) กิจกรรมที่นำมาฝึกอบรมต้องเน้นให้ผู้เข้าอบรมได้ลงมือปฏิบัติหรืออาจเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติจะเป็นสิ่งที่ดีมาก

3) ควรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้แสดงปัญหาหรือสะท้อนปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบหรือเคยได้ยินมา เพื่อจะนำมาไว้ในหน่วยการเรียนรู้

4.2.3 ผลการนำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรม (Pilot Study) ผลการศึกษาพบว่าหลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้นำร่องกับครูผู้สอนในระดับปฐมวัยเป็นหลักสูตรที่มีความสอดคล้องและมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ไปใช้ในการนำร่องกับครูผู้สอนระดับปฐมวัย โรงเรียนสนามบิน จังหวัดขอนแก่นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน โดยเป็นการสมัครใจเข้ารับการอบรม ได้จัดอบรมนำร่อง โดยจัดอบรมในวัน 19-20 พฤษภาคม 2568 ณ ห้องประชุมสายชั้นอนุบาลโรงเรียนสนามบิน จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นการนำหลักสูตรไปทดลองใช้นำร่องเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการนำหลักสูตรไปใช้จริงว่ามีความเหมาะสมเพียงใด กิจกรรม สื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมกับกิจกรรมหรือไม่ โดยผลการศึกษานำร่องนี้จะนำไปใช้ในการทดลองภาคสนามจริง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการอบรม 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation) เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เตรียมความพร้อมก่อนที่จะมีการอบรม ซึ่งวิทยากรต้องหาสิ่งเร้าความสนใจผู้เข้ารับการอบรมโดยอาจให้เล่นเกม หรือดูวีดิทัศน์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะอบรม จากนั้นเป็นการซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brainstorming) เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมรวมพลังสมอง ระดมความคิด และปรึกษาหารือกันก่อนที่จะลงมือปฏิบัติหรืออบรม แบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่กันและมอบหมายภาระงาน ภายในกลุ่ม ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action) เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย โดยกิจกรรมอาจจะให้ศึกษาเอกสารการเรียนรู้ทำใบงาน นำเสนอผลงานเกี่ยวกับประเด็นที่วิทยากรมอบหมายให้ ขั้นที่ 4 อภิปราย (Discussion) เป็นขั้นตอน ที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปบทเรียนที่ได้รับการอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ อาจสรุปในรูปแบบการบันทึกลงในกระดาษชาร์ต สมุดบันทึก หรือแผนภาพความคิด จากนั้นร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับข้อสรุปที่ได้ และขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Refection) เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมและวิทยากรร่วมกันสะท้อนผลการอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และวิพากษ์ วิจารณ์ ซึ่งผลที่ได้จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ผู้สอนและผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการ และเจคติที่ดีต่อไป

4.2.3.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่นำร่องใช้หลักสูตร

ผลการศึกษาพบว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องและมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง โดยผู้วิจัยได้ให้ครูผู้เข้ารับการอบรมสะท้อนผลการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) กระบวนการฝึกอบรม 2) ความรู้ความสามารถของวิทยากร 3) การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism) แบบ 6-S ประกอบไปด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 จุดประกายความคิด (Sparkling) ขั้นที่ 2 สะกิดให้ค้นคว้า (Searching) ขั้นที่ 3 นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying) การทดลอง ขั้นที่ 4 จัดองค์ความรู้ (Summarizing) ขั้นที่ 5 นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing) ขั้นที่ 6 ความพอใจแห่งตน (Satisfying) และ 4) ประโยชน์ในการนำไปใช้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมก่อนที่จะนำ หลักสูตรไปใช้จริง โดยได้รับข้อเสนอจากครูผู้เข้ารับการอบรมดังนี้

1) กระบวนการฝึกอบรม

ผลจากการแสดงความคิดเห็นของครูปฐมวัยด้านกระบวนการอบรม พบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความเห็นว่าการอบรมที่จัดขึ้นนั้นมีกระบวนการจัดอบรมอย่างชัดเจนเป็นไปตามลำดับ ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ความรู้จากการอบรม ดังผลการสัมภาษณ์ดังนี้

กระบวนการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยด้านการพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก ทำให้ได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น โดยจะนำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปสอนผู้เรียนต่อไป

(ครูปฐมวัยคนที่ 1, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2568)

2) ความรู้ความสามารถของวิทยากร

ผลจากการแสดงความคิดเห็นของครูปฐมวัยด้านความรู้ ความสามารถของวิทยากร พบว่าวิทยากรมีความรู้ความสามารถ อบรมได้อย่างกระจ่างชัด มีเทคนิค วิธีการที่หลากหลาย อบรมอย่างสนุกสนาน ดังผลการสัมภาษณ์ดังนี้

การอบรมครั้งนี้ได้เพิ่มทักษะตามกระบวนการอบรม วิทยากรมีความรู้ความสามารถ ใช้เทคนิคการอบรมให้น่าสนใจและมีความเข้าใจผู้เข้ารับการอบรม

(ครูปฐมวัยคนที่ 2, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2568)

3) การจัดการเรียนรู้

ผลจากการแสดงความคิดเห็นของครูผู้สอนปฐมวัย ด้านการจัดการเรียนรู้ในการอบรมครั้งนี้สามารถช่วยการจัดการเรียนรู้โดยเนื้อหาจากหลักสูตรฝึกอบรม เป็นเรื่องใหม่ที่ผู้เข้าอบรมได้รับ นำไปสู่การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่ชัดเจน มีแนวทางในการพัมนาตนเองในพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยแผนการจัดประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมในครั้งนี้ รวมถึงการวัดผลประเมินผลด้วย ดังผลการสัมภาษณ์ดังนี้

จะนำเทคนิค วิธีการ หรือวิธีสอนที่ได้อบรมไปพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมาก

(ครูปฐมวัยคนที่ 3, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2568)

4) ประโยชน์ในการนำไปใช้

ผลจากการแสดงความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการอบรม การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนจะนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก และนำเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ได้รับจากการอบรมไปพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความรู้ที่ได้จากการอบรม ดังผลการสัมภาษณ์ดังนี้

หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กมีความสำคัญต่อผู้เรียนในระดับปฐมวัยซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อเด็กโดยเฉพาะเด็กอนุบาล และเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครูผู้สอนในระดับปฐมวัย โดยจะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้เรียนต่อไป

(ครูปฐมวัยคนที่ 4, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2568)

หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กมีความสำคัญต่อผู้เรียนในระดับปฐมวัยซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่นำมาเพิ่มพูนความรู้ของผู้เข้ารับการอบรมให้มีความเข้าใจด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒาเด็กปฐมวัยในด้านภาษาและสติปัญญา และเป็นแนวทางในการในการนำแนวทางในการสอนที่มีอยู่แล้วมาต่อยอดความรู้ที่ได้รับ เป็นการอบรมที่เหมาะสมในด้านเนื้อหาและเวลา

(ครูปฐมวัยคนที่ 6, สัมภาษณ์, 21 พฤษภาคม 2568)

จาการศึกษานำร่องหลักสูตรฝึกอบรมทำให้ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ข้อเสนอแนะ หรือข้อบกพร่องต่าง ๆ มาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น โดยมีการปรับปรุง ทั้งแผนการจัดกิจกรรม สื่อและอุปกรณ์ เอกสารการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสามารถนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ในการฝึกอบรมกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.3 ผลการนำหลักสูตรไปใช้ (Implementation : R2)

การนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นซึ่งผ่านการศึกษานำร่องและผู้เชี่ยวชาญไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สังกัด จำนวน 18 คน ที่กำลังสอนนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2 และ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ในวันจันทร์ ที่ 9 มิถุนายน 2568 และวันอังคาร ที่ 10 มิถุนายน 2568 โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ผลปรากฏดังนี้

1.1 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กที่ทำแบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ก่อน และหลังการฝึกอบรม

ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กก่อนและหลังฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง พบว่า ครูปฐมวัย มีความรู้

ความเข้าใจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 4.6 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก

ผลคะแนนความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	t	df	p
ก่อนอบรม	16	30	14.56	3.81	4.45	15	.00
หลังอบรม	16	30	16.81	1.72			

*นัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 20 แสดงความรู้ความเข้าใจความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก พบว่า หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05 ทั้งนี้ก่อนอบรมมีคะแนนเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 14.56) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 3.81) เมื่อรับการฝึกอบรม หลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง ครูผู้สอนในโรงเรียนอนุบาลขอนแก่น พบว่าความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย สูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$ = 16.81) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.72)

1.2 ผลการประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย

ศึกษาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของ ครูปฐมวัย ที่เข้าร่วมอบรมหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง จำนวน 18 คน ผลดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
1	วิเคราะห์หลักสูตรได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้และสอดคล้องตามหลักสูตร	4.45	0.50	มาก
2	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้/สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความเชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสม	4.44	0.42	มาก

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
3	ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	4.46	0.38	มาก
4	ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับสาระการเรียนรู้	4.57	0.20	มากที่สุด
5	มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนครอบคลุมทั้งด้านภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนในระดับปฐมวัย	4.40	0.63	มาก
6	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้	4.50	0.02	มากที่สุด
7	มีการบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเองไปพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	4.55	0.32	มากที่สุด
8	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมับพัฒนาการสามารถนำผู้เรียนไปสู่การพัฒนาทางด้านภาษาไทยและสติปัญญาได้อย่างเหมาะสม	4.70	0.22	มากที่สุด
9	สื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม มีความเหมาะสมกับเวลาและการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.51	0.26	มากที่สุด
10	มีการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในด้านภาษาไทยและสติปัญญาได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.69	0.27	มากที่สุด

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)

ที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
11	ประเด็นและเกณฑ์การประเมินผลสามารถสะท้อนคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ด้านภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก	4.59	0.24	มากที่สุด
12	การประเมินผลเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก	4.49	0.33	มาก
รวม		**4.53**	**0.33**	**มากที่สุด**

จากตารางพบว่า ผลการประเมินความสามารถด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.53, S.D. = 0.33) วิเคราะห์รายข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยระดับ มากที่สุด ลำดับแรก คือ กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมับพัฒนาการสามารถนำผู้เรียนไปสู่การพัฒนาทางด้านภาษาไทยและสติปัญญาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}$ = 4.70, S.D. = 0.22) ลำดับที่สองคือ มีการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในด้านภาษาไทยและสติปัญาได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{x}$ = 4.69, S.D. = 0.27) ลำดับที่สาม คือ ประเด็นและเกณฑ์การประเมินผลสามารถสะท้อนคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ด้านภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก ($\bar{x}$ = 4.59, S.D. = 0.24)

1.3 ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย

ศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของ ครูปฐมวัย ที่เข้าร่วมอบรมหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง จำนวน 18 คน ผลดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนปฐมวัย

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้
1	มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน	4.46	0.50	มาก
2	มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน	4.60	0.49	มากที่สุด
3	มีการเตรียมความพร้อมก่อนการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนและสามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้	4.58	0.52	มากที่สุด
4	มีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน	4.57	0.52	มากที่สุด
5	มีการจัดเตรียมและใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดกิจกรรมที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน	4.62	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนปฐมวัย (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้
6	เข้าใจวิธีการและเครื่องมือที่ประเมินและสามารถประเมินได้เหมาะสมกับกิจกรรมและระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งกระตุ้นผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศัยภาพ	4.53	0.50	มากที่สุด
7	มีการวิเคราะห์ผลการประเมินที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนและนำมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนหรือนำมาเป็นแนวทางในแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป	4.40	0.57	มาก
8	มีการศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	4.55	0.24	มากที่สุด
9	มีความกระตือรือร้น และให้ความร่วมมือในการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	4.33	0.21	มาก
10	สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อเกิดปัญหาในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสามารถให้ข้อมูลสะท้อนกลับที่เป็นประโยชน์ได้	4.87	0.05	มากที่สุด
รวม		**4.55**	**0.41**	

จากตารางพบว่า ผลการประเมินความสามารถการเรียนรู้ของครูปฐมวัยที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.55, S.D. = 0.41) วิเคราะห์รายข้อ ที่มีค่าเฉลี่ย ระดับ มากที่สุด ลำดับแรก คือ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อเกิดปัญหาในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสามารถให้ข้อมูลสะท้อนกลับที่เป็นประโยชน์ได้ ($\bar{x}$ = 4.87, S.D. = 0.05) ลำดับที่สองคือ มีการจัดเตรียมและใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ในการ จัดกิจกรรมที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน ($\bar{x}$ = 4.62, S.D. = 0.50) ลำดับที่สาม คือ มีการเตรียมความพร้อมก่อนการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนและสามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ($\bar{x}$ = 4.58, S.D. = 0.52)

1.4 ผลการประเมินกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

ผลการประเมินกระบวนการทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนที่ 1 แผนที่ 2 และแผนที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยจำนวน 120 คน ได้รับการวัดกระบวนการทางภาษาทั้งหมด 3 ครั้ง ดังนี้ ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ตารางแสดงคะแนนเฉลี่ย ผลการประเมินกระบวนการด้านภาษาของเด็กปฐมวัย

แผนการจัดการเรียนรู้	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	120	33.10	4.50
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	120	45.60	5.20
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	120	57.30	4.80

จากตารางพบว่า คะแนนเฉลี่ยจาการวัดและประเมินผล กระบวนการทางภาษาของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในแต่ละช่วงเวลา โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 57.30 คะแนน

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการประเมินกระบวนการทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัย

ข้อมูล	df	SS	MS	F	p-value
แผนการจัดการเรียนรู้	2	11,560.80	5,780.40	198.75	.000*
นักเรียน	238	6,920.10	29.07		
รวม	240	**18,480.90**			

* $p < .05$

จากตาราง พบว่าผลการประเมินกระบวนการทางภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนกระบวนการทางภาษาของเด็กในแต่ละช่วงเวลา ($F = 198.75$, $p < .001$) การจัดกิจกรรมตามแผนที่ 1–3 ส่งผลต่อกระบวนการทางภาษาไทยของเด็กดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่อง แสดงว่าผลการจัดกิจกรรมที่ใช้มีประสิทธิภาพในการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยของเด็ก

ผลการประเมินกระบวนการทางสติปัญญาของเด็ก

ผลการวัดกระบวนการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนที่ 1 แผนที่ 2 และแผนที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยจำนวน 120 คน ได้รับการวัดทักษะด้านสติปัญญาทั้งหมด 3 ครั้ง แสดงตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ตารางแสดงคะแนนเฉลี่ยการวัดผลกระบวนการทางสติปัญญา

แผนการจัดการเรียนรู้	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	120	18.50	2.85
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	120	23.40	3.10
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	120	27.80	2.95

จากกตารางพบว่า คะแนนกระบวนการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในแต่ละช่วงเวลา โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 27.80 คะแนน

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการประเมินกระบวนการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่

ข้อมูล	**df**	**SS**	**MS**	**F**	**p-value**
แผนการจัดการเรียนรู้	2	5,824.20	2,912.10	167.25	.000*
นักเรียน	238	4142.70	17.41		
รวม	240	**9,966.90**			

* $p < .05$

จากตารางพบว่า ผลการประเมินกระบวนการทางสติปัญญา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนกระบวนการทางสติปัญญาในแต่ละช่วงเวลา ($F = 167.25$, $p < .001$) การจัดกิจกรรมตามแผนที่ 1–3 ส่งผลต่อกระบวนการทางสติปัญญาของเด็กอย่างมีนัยสำคัญ โดยคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่อง แสดงว่าผลการจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมกระบวนการทางสติปัญญาของด็ก

4.4 ผลการประเมินผล (Evaluation: D2)

การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร (Evaluation: D2) เป็นขั้นตอนการประเมินและ ปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโคช้และระบบพี่เลี้ยง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่เข้ารับการอบรม ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยประบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง คัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามจากครูผู้สอนระดับปฐมวัย และผู้ปกคองเด็กนักเรียนที่เป็นอาสาสมัครและอนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าไปอยู่ในไลน์กลุ่มของห้องเรียนเพื่อติดตามผลการสอนของครูและประเมินพัฒนาการของเด็กหลังจากอบรม ในครั้งนี้คือ ครูผู้สอนจำนวน 3 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 3 คน ผู้ปกครอง จำนวน 30 คน รวม 36 คน แจกแบบสอบถาม โดยใช้ Google From จำนวน 36 ฉบับ เก็บคืนได้ คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (N= 36)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	10	27.80
หญิง	26	72.20
รวม	36	100
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี		
20-40 ปี	16	44.44
40-60 ปี	20	55.56
60 ปีขึ้นไป		
รวม	36	100
สถานะ		
ผู้บริหาร		
ครูผู้สอนระดับปฐมวัย	6	16.6
อาจารย์		
ผู้ปกครอง	30	83.34
อื่น ๆ		
รวม	36	100

จากตารางพบว่า ผุ้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศญิง มีอายุระหว่าง 40-60 ปี และส่วนใหญ่มีสถานะเป็นผู้ปกครอง

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นที่ต่อหลักสูตรอบรม

ข้อที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯและกระบวนการโค้ช
ด้านหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง				
1	หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงเป็นหลักสูตรที่น่าสนใจ	4.46	0.50	มาก
2	หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียการสอนได้จริง	4.60	0.49	มากที่สุด
3	หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กให้ดีขึ้น	4.58	0.52	มากที่สุด
4	หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรที่เสริมสร้างความสามารถด้านการเตรียมการสอน/การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และการสอนของครูปฐมวัยให้ดีขึ้นได้	4.57	0.52	มากที่สุด

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นที่ต่อหลักสูตรอบรม (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯและกระบวนการโค้ช
5	หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงเป็นหลักสูตรสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครูได้	4.52	0.32	มากที่สุด
รวม		4.55	0.47	มากที่สุด
ด้านกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง				
6	กระบวนการ โคช้ Coaching ของผู้วิจัยหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เมื่อสิ้นสุดการวิจัยแล้วครูผู้สอนมีความพึงพอใจ	4.59	0.50	มากที่สุด
7	กระบวนการ โคช้ Coaching ของผู้วิจัยหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีความรู้ด้านการออกแบบการสอนและการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น	4.53	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการประเมินความคิดเห็นที่ต่อหลักสูตรอบรม (ต่อ)

ข้อที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯ และกระบวนการโค้ช
8	กระบวนการ โคช้ Coaching ของผู้วิจัย หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีความเป็นกัลยาณมิตร	4.77	0.57	มากที่สุด
9	กระบวนการ โคช้ Coaching ของผู้วิจัย เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น	4.68	0.42	มากที่สุด
10	กระบวนการ Coaching ของผู้วิจัย ในหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นการช่วยให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น	4.61	0.02	มากที่สุด
รวม		4.64	0.40	มากที่สุด
รวม		**4.59**	**0.43**	**มากที่สุด**

จากตารางพบว่า ผลการประเมินผลการประเมินความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.59, S.D. = 0.44) วิเคราะห์รายด้านความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรอบรมมีความคิดเห็นรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.55, S.D. = 0.47) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดคือ หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียการสอนได้จริง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.60, S.D. = 0.49) หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กให้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.58, S.D. = 0.52) หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรที่เสริมสร้างความสามารถด้านการเตรียมการสอน/การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และการสอนของครูปฐมวัยให้ดีขึ้นได้ มีค่าเฉลี่ย

($\bar{x}$ = 4.57, S.D. = 0.52) ด้านกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.64, S.D. = 0.40) และมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดทุกข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด คือ กระบวนการ โคช้ Coaching ของผู้วิจัย หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีความเป็นกัลยาณมิตร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.77, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ กระบวนการ โคช้ Coaching ของผู้วิจัย เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ($\bar{x}$ = 4.68, S.D. = 0.42) และสาม คือ กระบวนการ Coaching ของผู้วิจัย ในหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นการช่วยให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น ($\bar{x}$ = 4.61, S.D. = 0.02)

4.4.2ผลการรับรองหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูป/คน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรจำนวน 2 รูป/คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านปฐมวัย จำนวน 2 รูป/คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย จำนวน 2 รูป/คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 รูป/คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิจัย จำนวน 2 รูป/คน แสดงผลการรับรองหลักสูตรดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการรับรองหลักสูตร

ความคิดเห็น	เห็นด้วย (N=9)	ไม่เห็นด้วย (N=9)	ผลการรับรอง
1.หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญานักเรียนในระดับปฐมวัย	9	0	รับรอง
2. หลักสูตรมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีประโยชน์แก่การศึกษา	8	1	รับรอง
3. ความเป็นมาและความสำคัญสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของหลักสูตร	9	0	รับรอง
4. องค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องสัมพันธ์กัน	9	0	รับรอง
5. หลักการของหลักสูตรมีความเหมาะสม ถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดที่เป็นจุดเน้นในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร สามารถนำไปใช้เป็นกรอบดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอื่นได้	9	0	รับรอง
6. ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรมีมาตรฐาน ถูกต้อง ชัดเจน	8	1	รับรอง
7. ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรสามารถวัดและประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม	9	0	รับรอง

ความคิดเห็น	เห็นด้วย (N=9)	ไม่เห็นด้วย (N=9)	ผลการรับรอง
9. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องและครอบคลุมทักษะทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน	9	0	รับรอง
10. กิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรสามารถพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญา	9	0	รับรอง
11. กิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรมีความทันสมัยเหมาะสมกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญา	8	1	รับรอง
12. สื่อของหลักสูตรส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	9	0	รับรอง
13. การประเมินผลสามารถพัฒนาและสะท้อนผลพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กได้	9	0	รับรอง
14. หลักสูตรมีแนวทางที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กได้ เสริมประสิทธิภาพหลักสูตรในปัจจุบันได้	8	1	รับรอง
15. หลักสูตรมีแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสม ถูกต้อง เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและมีประสิทธิภาพ	9	0	รับรอง

จากตารางพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 รูป/คน มีผลการ ในการรับรองหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ มีผลการรับรองเห็นด้วยทุกข้อ

ตอนที่ 3 ผลการรับรองหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 รูป/คน ที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง พบว่า ให้ผล การรับรองหลักสูตร

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง 2) เพื่อออกแบบและการพัฒนาหลักสูตฝึกรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง 3) เพื่อนำหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้ 4) เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการ (Need Analysis: R_1) เป็นขั้นตอนที่ได้มีการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำมาสังเคราะห์เพื่อไปสู่ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Design and Development: D_1) เป็นขั้นตอนที่ได้จากการนำผลในขั้นตอนที่ 1 มาออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร (Implementation: R_2) เป็นการทดลองใช้หลักสูตร ขั้นนี้เป็นการนำหลักสูตรและคู่มือฝึกอบรม ไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร (Evaluation: D_2) เป็นขั้นตอนการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรและคู่มืออบรมหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลดังกล่าว ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นใน การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ทั้งการศึกษาเอกสาร การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูป/คน การสัมภาษณ์ครูผู้สอนปฐมวัย จำนวน 5 คน /ครูผู้สอน

ภาษาไทย จำนวน 5 คน/อาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 4 รูป/คนและแบบสอบถามครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวน 20 คน พบว่า ทั้งการศึกษาในเด้านความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและสภาพปัจจุบันของหลักสูตรทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมในระดับมากที่สุด เพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนระดับปฐมวัยในการพัฒนาวิชาชีพ อีกทั้งยังมุ่งพัฒนานักเรียนในระดับชั้นอนุบาลเพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนและสามารถนำไปในการออกแบบการสอนของครูได้

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ข้อมูลจากการศึกษาพบว่าการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ประกอบไปด้วย 1) ความเป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 7. การวัดผลและประเมินผล ซึ่งมีระยะเวลาในการอบรม จำนวน 2 วัน กิจกรรมการเรียนรู้ 4 กิจกรรมได้แก่ กิจกรรมที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม สาระสำคัญคือ โครงสร้างเนื้อหาฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง กิจกรรมที่ 2 หน่วยการเรียนรู้การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ สาระสำคัญคือ การปฏิบัติทดลองเขียน แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้จากเนื้อหาในหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนา กระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก กิจกรรมที่ 3 การฝึกปฏิบัติการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ สาระสำคัญคือ การนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการเข้าอบรมหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้ในกิจกรรมการสอน กิจกรรมที่ 4 หน่วยการเรียนรู้การใช้แบบวัดและประเมินผล/ การทดลองสอน สาระสำคัญคือ การออกแบบการวัดและประเมินผล จากแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กและการทดลองสอน ซึ่งในทุกหน่วยการอบรม จะใช้กระบวนการฝึกอบรม 5 ขั้น ได้แก่ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation)เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เตรียมความพร้อมก่อนที่จะมีการอบรม ซึ่งวิทยากรต้องหาสิ่งเร้าความสนใจผู้เข้ารับการอบรมโดยอาจให้เล่นเกม หรือดูวีดิทัศน์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะอบรม จากนั้นเป็นการซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brain Storming) เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมรวมพลังสมอง ระดมความคิดและปรึกษาหารือกันก่อนที่จะลงมือปฏิบัติหรืออบรมแบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่กันและมอบหมายภาระงานภายในกลุ่ม ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย โดยกิจกรรมอาจจะให้ศึกษาเอกสารการเรียนรู้ ทำใบงาน นำเสนอผลงานเกี่ยวกับประเด็นที่วิทยากรมอบหมายให้ ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion)เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปบทเรียนที่ได้รับการอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ อาจสรุปในรูปแบบการบันทึกลงในกระดาษชาร์ต สมุดบันทึก หรือแผนภาพความคิด จากนั้นร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับข้อสรุปที่ได้ ขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Refection) เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมและวิทยากรร่วมกันสะท้อนผล การอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และ

วิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งผลที่ได้จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ผู้สอนและผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการ และเจคติที่ดีต่อไป

นอกจากนี้ผลการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตรและคู่มือฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างมีความสอดคล้องในภาพรวม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.35) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.39) แสดงว่ามีความสอดคล้องระดับมาก และหลักสูตรฝึกอบรมฉบับร่างมีความเหมาะสมในภาพรวม ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.38) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.55) แสดงว่ามีความเหมาะสมระดับมาก

3. ผลการทดลองนำหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้

ผลทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้ก่อนอบรมมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 14.56) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 3.81) เมื่อรับการฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง พบว่ามีความรู้ความเข้าใจสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย เฉลี่ย ($\bar{x}$ = 16.81) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.72**)**

ผลการประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$= 4.53, S.D. = 0.33) ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนปฐมวัย พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$ = 4.55, S.D. = 0.41) ผลการประเมินกระบวนการทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลา 3 สัปดาห์ พบว่าผลการประเมินกระบวนการทางภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนกระบวนการทางภาษาของเด็กในแต่ละช่วงเวลา ($F = 198.75$, $p < .001$) ผลการประเมินกระบวนการทางสติปัญญาของเด็กได้รับการจัดกิจกรรม จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลา 3 สัปดาห์ผลการประเมินกระบวนการทางสติปัญญา แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนกระบวนการทางสติปัญญาในแต่ละช่วงเวลา ($F = 167.25$, $p < .001$)

4. ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ผลการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมนับเป็นหลักสูตรที่มีเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ ระยะเวลา ขั้นตอนการอบรม ล้วนแล้วแต่มีความเหมาะสม กิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างการฝึกอบรมมีทั้งได้รับความรู้และความสนุกในการอบรม สอดแทรกความรู้ใหม่ๆ มีหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงเวลาที่เหมาะสมและพัฒนาเป็นไปตามลำดับ ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการอบรม ทำให้เกิดความรู้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปพัฒนาตนเองทางด้านการสอนและยังเป็นการช่วยพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้มีการติดตามผลการวิจัย โดยการเข้าไปอยู่ในกลุ่มไลน์ของผู้ปกครองและครูประจำชั้นระดับชั้นอนุบาล โดยใช้กระบวนการโค้ช (Cosh) ครูผู้สอนจำนวน 3 ห้องเรียน นักเรียนชั้นอนุบาลจำนวน 120 คน ในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและให้เด็กนักเรียนนำใบงานกลับไปทำที่บ้านและให้ผู้ปกครองอัดคลิปวิดีโอ ส่งไปในไลน์กลุ่ม จากนั้นผู้วิจัยได้
สัมภาษณ์ สังเกต และสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ครู ผู้ปกครองและผู้ดูแล ซึ่งมีการติดตามผลเป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากครูผู้สอนที่ได้พัฒนาจากหลักสูตรฝึกอบรมฯ ส่งผลให้มีกระบวนทางทางภาษาที่ดีขึ้น อ่านหนังสือจากใบงานที่ได้รับได้และสามารถทำใบงานที่ครูมอบหมายได้โดย มีผู้ปกครองชี้แนะหรือบางครั้งเด็กสามารถทำใบงานได้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและสามารถบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในทักษะอื่นได้และผลจากการสอบถามความพึงพอใจของครูผู้เข้าอบรม ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องพบว่ามีความคิดเห็นที่มีต่อ หลักสูตรโดยรวม มีค่าเฉลี่ย เฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.59) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.43**)** แปลผลในระดับดีมาก

จากการนำเสนอหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก ด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 รูป/คน เพื่อพิจารณาและให้ความเห็นชอบในด้านความเหมาะสมของหลักสูตร โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 15 ข้อ ครอบคลุมด้านวัตถุประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหา กิจกรรมการฝึกอบรม และกระบวนการติดตามผล พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมีความเห็น “เห็นด้วย” ต่อทุกรายการคำถาม แสดงให้เห็นถึงการยอมรับในความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการนำหลักสูตรไปใช้จริงในบริบทของการพัฒนาครูปฐมวัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง โดยจากการได้เก็บข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ตำรา เอกสาร งานวิจัย การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูป/คน การสัมภาษณ์ครูผู้สอนปฐมวัย จำนวน 5 คน /ครูผู้สอนภาษาไทย จำนวน 5 คน/อาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 4 รูป/คนและแบบสอบถามครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวน 20 คน เกี่ยวกับความต้องการ ทั้งนี้จากผลการสังเคราะห์ข้อมูลพบว่า ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์และการใช้แบบสอบถาม ผลการสังเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มเป้าหมายทั้งหมดมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามี ความต้องการอย่างยิ่ง ในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัย เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู และยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kraft, Blazar, และ Hogan (2018) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมครูที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีโครงสร้างการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง เช่น การโค้ช การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างผู้ฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยกิจกรรมฝึกอบรมควรออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทการทำงานจริง ความต้องการ และระดับ

พัฒนาการของครูแต่ละคน เพื่อเสริมสร้างทักษะทั้งทางวิชาการและการคิดขั้นสูง เช่น การคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แนวคิดนี้สอดคล้องกับ OECD (2021) ซึ่งเน้นว่า การพัฒนาวิชาชีพครูควรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง มีลักษณะการเรียนรู้ร่วมกัน (collaborative learning) และครูควรมีบทบาทเชิงรุกในการเลือกเนื้อหาและวิธีการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง เพื่อให้การพัฒนานั้นเกิดขึ้นจริงในห้องเรียนและนำไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ในประเทศไทย งานของ สิทธิพล อาจอินทร์ (2565) ชี้ให้เห็นว่าการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมครูในยุคปัจจุบันไม่สามารถใช้แนวทางแบบเดิมที่มุ่งเน้นเนื้อหาเพียงอย่างเดียวได้ แต่ต้องบูรณาการแนวคิดเรื่อง “โค้ชชิ่ง” และ “เมนทอริ่ง” ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และนโยบายด้านการศึกษา ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก

ดังนั้น หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นจึงจำเป็นต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมอย่างแท้จริง พร้อมทั้งยึดโยงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และนโยบายการศึกษาในปัจจุบัน เพื่อยกระดับคุณภาพครูและพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในอนาคตเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมมากที่สุด ซึ่งผลก็เป็นที่ประจักษ์ว่าผู้เข้ารับการอบรมให้ความสนใจและเข้าร่วมการอบรมตลอดระยะเวลาที่จัดการอบรม

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก ด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง พบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตรที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ได้แก่ (1) ความเป็นมาและความสำคัญ (2) หลักการ (3) จุดมุ่งหมาย (4) โครงสร้างและเนื้อหา (5) กิจกรรมการฝึกอบรม (6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ (7) การวัดผลและประเมินผล ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ เป็นอย่างดี เพราะว่าองค์ประกอบของหลักสูตรเปรียบเสมือนส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีความรู้ ทักษะกระบวนการ ตลอดจนเจคติที่ดีในการอบรม หากขาดองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตรฝึกอบรมไปก็จะทำให้การอบรมครั้งนี้ประสบผลสำเร็จได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงร่างหลักสูตรที่เปรียบเสมือนพิมพ์เขียวจะต้องกำหนดไว้ให้ตอบสนองผู้เข้ารับการอบรมและจุดประสงค์ของการอบรมสอดคล้องกับ Tyler (1949) Saylor, Alexander and Lewis (1981: 30) Oliva (1992) และ Taba (1962) ซึ่งได้กล่าวไปในทำนองเดียวกันว่าการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรนั้นต้องประกอบไปด้วยกระบวนการต่าง ๆ ดังนี้ 1. วิเคราะห์ความต้องการ โดยมีการสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม และผู้เรียน 2. กำหนดจุดมุ่งหมาย โดยหลังจากได้วินิจฉัยความต้องการของสังคมและผู้เรียนแล้วจะกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ชัดเจน 3. คัดเลือกเนื้อหาสาระ โดยจุดมุ่งหมายที่กำหนด แล้วจะช่วยในการเลือกเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย วัย ความสามารถของผู้เรียน โดยเนื้อหาต้องมีความเชื่อถือได้ และสำคัญต่อการเรียนรู้ 4. จัดเนื้อหาสาระ: เนื้อหาสาระที่เลือกได้ ยังต้องจัดโดยคำนึงถึงความต่อเนื่อง และความยากง่ายของเนื้อหา วุฒิภาวะ ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน 5. คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ : ครูผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 6. จัดประสบการณ์การเรียนรู้: ประสบการณ์การเรียนรู้ ควรจัดโดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระและความต่อเนื่องและ 7. กำหนดสิ่งที่จะ

ประเมินและวิธีการประเมินผล: ตัดสินใจว่าจะต้องประเมินอะไร เพื่อตรวจสอบผลว่าบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด ไว้หรือไม่ และกำหนดด้วยว่าจะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร ใช้เครื่องมืออะไร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สิทธิพล อาจอินทร์ (2563) ที่ระบุว่า การพัฒนาครูในยุคปัจจุบันต้องอาศัยแนวทางฝึกอบรมที่ยืดหยุ่น มีการติดตามให้คำปรึกษาแบบโค้ชและพี่เลี้ยงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถสะท้อนคิด (reflection) และพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ คุ้มสุทธิ์ (2565) การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 2) เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา โดยใช้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ ทาบา (Taba) และโอลิวา (Oliva) มี 11 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การคัดเลือกและกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร 4) การคัดเลือกและรวบรวมมวลประสบการณ์ 5) กำหนดวิธีวัดและประเมินผล 6) การสร้างเอกสารหลักสูตร 7) การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร 8) การทดลองใช้หลักสูตร 9) การนำหลักสูตรไปใช้ 10) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร 11) การติดตามผลหลังการใช้หลักสูตร ผลวิจัยพบว่า 1. หลักสูตรการฝึกอบรม ที่พัฒนาประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร ระยะเวลาฝึกอบรม กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ตารางฝึกอบรมนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 (S.D. = 0.49) 2. ผลการใช้หลักสูตรการฝึกอบรม กับกลุ่มตัวอย่างพบว่า 2.1) ผลการประเมินความรู้เกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) ผลการประเมินความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้หลังการฝึกอบรมของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความสามารถสูงกว่าเกณฑ์ที่ระดับดีมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (t=25.67, p=0.000)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง พบว่าเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการอบรมครูผู้สอนในระดับปฐมวัยได้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สัมภาษณ์ สอบถามบุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อที่จะวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมดังกล่าว อีกทั้งระหว่างการให้การอบรบนั้น ผู้วิจัยจะพยายามให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมมากที่สุด กล่าวคือ เปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย หรือแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ยังเป็นปัญหา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ ลงมือปฏิบัติมากกว่าการฟังการบรรยาย โดยเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผ่านการปฏิบัติจริง

มากกว่าการบรรยายเพียงอย่างเดียว ซึ่งวิธีนี้ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน ฉะนั้นแนวทางการจัดกิจกรรมอบรมแบบเน้นการมีส่วนร่วมและปฏิบัติจริง สอดคล้องกับแนวคิดของ Darling-Hammond et al. (2017) ที่ชี้ว่าการพัฒนาวิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพต้องใช้กระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (active learning) มีความต่อเนื่อง และเชื่อมโยงกับบริบทการสอนจริง นอกจากนี้ยังตรงกับแนวทางของ Fullan (2020) ที่กล่าวว่า การพัฒนาครูต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ โดยเน้นการเรียนรู้ร่วมกันภายในชุมชนวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) และการมีโค้ชหรือพี่เลี้ยงคอยสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในแง่ของการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ (Curriculum Implementation) งานของ Saylor, Alexander และ Lewis (1981) และ Sowell (1996) ยังคงเป็นแนวทางพื้นฐานที่สำคัญ โดยชี้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้จริงจะต้องมีการวางแผนการสอนที่ชัดเจน เลือกใช้วิธีการและสื่อที่เหมาะสม ซึ่งในบริบทปัจจุบันได้รับการขยายความโดยงานวิจัยของ Avalos (2021) ที่เน้นว่า การฝึกอบรมครูควรสนับสนุนให้ครูได้สะท้อนคิด (reflection) และสร้างความเชื่อมั่นในตนเองผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

ดังนั้น การออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมในครั้งนี้จึงถือเป็นตัวอย่างที่ดีของการเชื่อมโยงแนวคิดการออกแบบหลักสูตรเข้ากับการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่ลงมือปฏิบัติ การมีโค้ชเป็นที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง และการนำหลักสูตรไปใช้จริงในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของศึกษา เบ็ญจกุล (2565.บทคัดย่อ). ได้ศึกษา การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย 2) ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ คือ (1) เปรียบเทียบความฉลาดรู้ด้านการอ่านของนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย ก่อนและหลังการใช้หลักสูตร (2) ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย ที่มีต่อหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่าน และ 3) รับรองหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลองและแบบแผนการวิจัยก่อนทดลอง เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 29 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) หลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย 2) เอกสารประกอบการใช้หลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย ได้แก่ คู่มือการใช้หลักสูตร แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และบทเรียนแบบผสมสาน และ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร ได้แก่ แบบทดสอบความฉลาดรู้ด้านการอ่าน แบบบันทึกการอ่านแบบสะท้อนคิด แบบวัดความผูกพันกับการอ่าน และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตราฐาน (SD) ค่าร้อยละ (%) และค่าทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ร่วมกับการวิเคราะห์

ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย พบว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) ผลการเรียนรู้ 3) โครงสร้างเนื้อหา 4) กิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสาน 5) สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ และ 6) การประเมินผล ผลการประเมินหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า หลักสูตรมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย พบว่า 1) นักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทยมีความฉลาดรู้ด้านการอ่านหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทย มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 3. ผลการรับรองหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทยโดยภาพรวม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 คน ให้การรับรองว่า หลักสูตรเสริมสามารถนำไปใช้พัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครู สาขาวิชาภาษาไทยได้

สำหรับเนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมการอบรมนั้น 1) ความเป็นมาของหลักสูตร 2) หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร จำนวน 2 วัน 5) กิจกรรมการฝึกอบรม ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ 4 กิจกรรมได้แก่ กิจกรรมที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม สาระสำคัญคือ โครงสร้างเนื้อหาฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง กิจกรรมที่ 2 หน่วยการเรียนรู้การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ สาระสำคัญคือ การปฏิบัติทดลองเขียน แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้จากเนื้อหาในหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนา กระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง 6 ขั้น ขั้นที่ 1 จุดประกายความคิด (Sparkling) ขั้นที่ 2 สะกิดให้ค้นคว้า (Searching) ขั้นที่ 3 นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying ขั้นที่ 4 จัดองค์ความรู้ (Summarizing) ขั้นที่ 5 นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing) ขั้นที่ 6 ความพอใจแห่งตน (Satisfying) กิจกรรมที่ 3 การฝึกปฏิบัติการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ สาระสำคัญคือ การนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการเข้าอบรมหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้ในกิจกรรมการสอน กิจกรรมที่ 4 หน่วยการเรียนรู้การใช้แบบวัดและประเมินผล/ การทดลองสอน สาระสำคัญคือ การออกแบบการวัดและประเมินผล จากแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กและการทดลองสอนซึ่งในทุกหน่วยการอบรม จะใช้กระบวนการฝึกอบรม 5 ขั้น ได้แก่ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation)เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เตรียมความพร้อมก่อนที่จะมีการอบรม ซึ่งวิทยากรต้องหาสิ่งเร้าความสนใจผู้เข้ารับการอบรมโดยอาจให้เล่นเกม หรือดูวีดิทัศน์ใน เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะอบรม จากนั้นเป็นการซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brain Storming) เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมรวมพลังสมอง ระดมความคิดและปรึกษาหารือกันก่อนที่จะลงมือปฏิบัติหรืออบรม แบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่กันและมอบหมายภาระงานภายในกลุ่ม ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย โดยกิจกรรมอาจจะให้ศึกษาเอกสารการเรียนรู้ ทำใบงาน

นำเสนอผลงานเกี่ยวกับประเด็นที่วิทยากรมอบหมายให้ ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion)เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปบทเรียนที่ได้รับการอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ อาจสรุปในรูปแบบการบันทึกลงในกระดาษชาร์ต สมุดบันทึก หรือแผนภาพความคิด จากนั้นร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับข้อสรุปที่ได้ ขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Refection) เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมและวิทยากรร่วมกันสะท้อนผล การอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งผลที่ได้จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ผู้สอนและผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการ และเจคติที่ดีต่อไป 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 7. การวัดผลและประเมินผล

โดยการออกแบบหน่วยการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมยังพบว่าสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าอบรม กล่าวคือ หน่วยการเรียนรู้นั้นครอบคลุมเนื้อหาที่จะนำมาอบรม ทำให้ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้อย่างเต็มที่ โดยผลของการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ปรากฏดังต่อไปนี้

1. ผลทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้ก่อนอบรมมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 14.56) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 3.81) เมื่อรับการฝึกอบรม หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง พบว่ามีความรู้ความเข้าใจสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย เฉลี่ย ($\bar{x}$ = 16.81) และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 1.72**)** ผลการประเมินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$= 4.53, S.D. = 0.33) ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ครูผู้สอนปฐมวัย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$ = 4.55, S.D. = 0.41) และผลการประเมินกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนกระบวนการทางภาษาของเด็กในแต่ละช่วงเวลา (F = 198.75, p < .001) ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการอบรมมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของด็ก

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมที่ชัดเจน กล่าวคือ กำหนดหน่วยการเรียนรู้ตามลำดับยากง่ายของการฝึกอบรม เรียงลำดับช่วงเวลาอย่างชัดเจน และทุกหน่วยการเรียนรู้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของทุกหน่วยการเรียนรู้ ตามกระบวนการฝึกอบรม 5 ขั้น ได้แก่ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation)เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เตรียมความพร้อมก่อนที่จะมีการอบรม ซึ่งวิทยากรต้องหาสิ่งเร้าความสนใจผู้เข้ารับการอบรมโดยอาจให้เล่นเกม หรือดูวีดิทัศน์ใน เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะอบรม จากนั้นเป็นการซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brain Storming) เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมรวมพลังสมอง ระดมความคิดและปรึกษาหารือกันก่อนที่จะลงมือปฏิบัติหรืออบรม แบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่กันและมอบหมายภาระงานภายในกลุ่ม ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย โดยกิจกรรมอาจจะให้ศึกษาเอกสารการเรียนรู้ ทำใบงาน นำเสนอผลงานเกี่ยวกับประเด็นที่วิทยากรมอบหมายให้ ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion)เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปบทเรียนที่ได้รับการอบรมในแต่ละหน่วย

การเรียนรู้ อาจสรุปในรูปแบบการบันทึกลงในกระดาษชาร์ต สมุดบันทึก หรือแผนภาพความคิด จากนั้นร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับข้อสรุปที่ได้ ขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Refection) ล้วนเป็นขั้นตอนที่สอดคล้องกับแนวคิดการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ซึ่งช่วยกระตุ้นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การเรียนรู้แบบร่วมมือ และการสร้างความหมายใหม่จากประสบการณ์จริงของผู้เรียน โดยเฉพาะในบริบทของการพัฒนาครูผู้สอนในระดับปฐมวัย อีกทั้งหลักสูตรฝึกอบรมยังผ่านการทดลอง (Try Out) ก่อนที่จะนำหน่วยการเรียนรู้นั้นมาใช้จริง นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน และออกแบบการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม ที่ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์งานที่ทำ ตลอดจนกำหนดสื่อและอุปกรณ์ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมเสนอแนะทิศทางของการอบรมอีกด้วยสอดคล้องกับ สอดคล้องกับแนวคิดของ สิทธิพล อาจอินทร์ (2561) ที่เน้นว่า การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพควรเน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้จากสถานการณ์จริง มีการสะท้อนคิด และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันอย่างมีคุณค่า ทั้งยังเน้นย้ำว่า การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่ดีควรใช้กิจกรรมที่หลากหลาย กระตุ้นการมีส่วนร่วม และเชื่อมโยงความรู้กับบริบทของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมการฝึกอบรมที่ดีควรเน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีการสะท้อนผลอย่างมีระบบ รวมถึงการใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เข้าอบรม ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะและศักยภาพของครูผู้สอนให้สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริงในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัย

และยังสอดคล้องกับ มนสิช สิทธิสมบูรณ์ (2563, บทคัดย่อ) วิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน ด้วยการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม สำหรับครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานต่อการพัฒนาหลักสูตร 2) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมิน หลักสูตร การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอน 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอน 2 สร้างและตรวจสอบคุณภาพ ขั้นตอน 3 ทดลองใช้ และขั้นตอน 4 ประเมินหลักสูตร ในขั้นตอนการทดลองใช้หลักสูตรใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4 ระยะคือ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบผล และการสะท้อนผล กับกลุ่มตัวอย่างครูระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้คือ หลักสูตร แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และแบบวัดเจตคติ สถิติที่ใช้คือค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐานต่อการพัฒนาหลักสูตรคือ ครูควรมีสมรรถนะจำเป็น 6 เรื่องคือ 1.1) หลักการวิจัยในชั้นเรียน 1.2) การกำหนดปัญหาวิจัย 1.3) การกำหนดวิธีการแก้ปัญหา 1.4) วิธีดำเนินการวิจัย 1.5) การเขียนรายงานการวิจัย และ 1.6) การเผยแพร่ผลงานการวิจัย 2) ผลการสร้างหลักสูตรมี 8 องค์ประกอบคือ 2.1) หลักการและเหตุผล 2.2) จุดมุ่งหมายหลักสูตร 2.3) สมรรถนะสำคัญ 2.4) โครงสร้างและ เนื้อหาหลักสูตร 2.5) กระบวนการพัฒนาหลักสูตร 2.6) ระยะเวลา 2.7) สื่อการเรียนรู้ และ 2.8) การวัดและประเมินผล 3) หลังการทดลองใช้หลักสูตร ครูมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) การประเมินหลักสูตรด้านปฏิกิริยาอยู่ในระดับมาก และด้านผลลัพธ์อยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านการ

เรียนรู้และด้านพฤติกรรมหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง จากการสะท้อนผลเกี่ยวกับหลักสูตรซึ่งสะท้อนผลจากผู้เข้าอบรมและการประเมินความพึงพอใจของครูผู้เข้ารับการอบรม ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องหลังจากการฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรบ ผู้ปกครองและผู้ที่พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.59, S.D. = 0.44) วิเคราะห์รายด้าน ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรอบรมมีความคิดเห็นรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.55, S.D. = 0.47) ด้านกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.64, S.D. = 0.40มีผลการ ในการรับรองหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีข้อคำถามจำนวน 15 ข้อ มีผลการรับรองเห็นด้วยทุกข้อ

จากผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพและความเหมาะสมในหลายด้าน โดยเฉพาะในด้านการออกแบบกิจกรรมการอบรมที่มีความชัดเจนในจุดประสงค์ เนื้อหา และกระบวนการอบรม ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยได้จริง โดยเฉพาะด้านภาษาไทยและสติปัญญา อันเป็นเป้าหมายสำคัญของหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับ Oliva (2001) ที่กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการของความยินดีการได้รับและการให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ โดยพิจารณาจากการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการรักษาหลักสูตร การปรับเปลี่ยนหลักสูตรหรือการยกเลิกหลักสูตร นอกจากนี้หลักสูตรยังเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วม มีการอบรมทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ กิจกรรมตอบสนองความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม และสิทธิพล อาจอินทร์ (2563) ที่เน้นว่า หลักสูตรที่ดีต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เนื้อหาครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัด และกิจกรรมต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมถึง การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการของผู้เรียนอีกทั้งยังเป็นกระบวนการที่ต้องมีความต่อเนื่องและรวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงที่มีประสิทธิผลจริง การตอบสนองต่อเป้าหมายการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะเมื่อมุ่งเน้นการนำไปใช้จริงในบริบทของผู้เรียนหรือผู้ปฏิบัติ ซึ่งในกรณีนี้คือครูปฐมวัยสอดคล้องกับจิดาภา เร่งมีศรีสุข และคณะ. (2563) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมส่งเสริมศักยภาพครูไทย ในศตวรรษที่ 21 นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรการฝึกอบรม และเพื่อ นำเสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม วิจัยแบบผสานวิธี เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แจกแบบสอบถาม 360 คน สัมภาษณ์ 17 คน และ การสนทนากลุ่ม 12 คน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการหลักสูตรโดยรวม อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความต้องการสถานศึกษาจากสถานการณ์โลกาภิวัตน์ รองมาความต้องการของชุมชน/สังคม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ความต้องการด้านนวัตกรรมและ

เทคโนโลยี และรูปแบบการ พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมมี6 ปัจจัย 1) หัวข้อการฝึกอบรมทันสมัย 2) ความต้องการของ ผู้บริหาร ระดับนโยบายและยุทธศาสตร์ 3) ความต้องการหรือความจำเป็นของครูอาจารย์ที่มี ต่อหลักสูตร 4) ความต้องการของผู้บริหาร 5) ความต้องการของชุมชน สังคม และ 6) ความ ต้องการด้านนวัตกรรม เทคโนโลยีของสังคม หลักสูตรการฝึกอบรม มี 4 ปัจจัย คือ วัตถุประสงค์สาระเนื้อหา การจัดการ เทคนิคการสอน และระบบการวัดประเมินผล และครูไทยในศตวรรษที่ 21 ต้องมี ทักษะการสอน ทักษะการออกแบบกิจกรรมการสอน รูปแบบการ จัดการเรียนรู้สมัยใหม่ ทักษะการใช้นวัตกรรม และ เทคนิคการสอนทักษะทางสังคม มีหัวข้อ การฝึกอบรมที่สำคัญได้แก่ การสอนแบบ Active Learning ศิลปะการวิจัยเชิงรุกทาง การศึกษา และ ทักษะและศิลปะการสอนแบบ “KM Based Learning” การวิจัยในชั้นเรียน เชิงรุกด้วยการวิจัยในอนาคต Delphi, EFR และ EDFR สรุปองค์ความรู้ใหม่ของการวิจัย มี4 ปัจจัย 6 มิติในการตอบสนองต่อความต้องการ 6 ประการ โดยมีข้อเสนอแนะ คือ ควรอบรม เกี่ยวกับศิลปะและการสอนการออกแบบการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมุ่งเน้นการเรียนรู้ เชิงรุก

อย่างไรก็ตามในการการพัฒนาการพัฒนาหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรขึ้นมา มีความโดดเด่นและเป็นข้อค้นพบในการพัฒนาหลักสูตรหลายประการ กล่าวคือ ผู้วิจัยได้มีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์ พูดคุย ประชุมปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย ได้พัฒนาครูผู้สอนในระดับปฐมวัยในนำความรู้จากการอบรมไปพัฒนาผู้เรียนในระดับปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยมีการติดตามผู้เข้ารับการอบรมเป็นระยะ เพื่อช่วยเหลือและให้ปรึกษาสำหรับครูผู้สอน ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมทั้งในด้านการเขียนแผน การวัดและประเมินผลที่นำไปใช้ในการสอนจริงในห้องเรียน โดยผู้วิจัยได้เข้าไปช่วยเหลือให้คำปรึกษาในกลุ่มไลน์ของห้องเรียนอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการเช่นนี้จะทำให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจและยังเป็นการให้คำปรึกษาในการนำความรู้ที่ได้จากหลักสูตรไปใช้ให้เข้าใจตรงกันระหว่างครู ผู้วิจัย ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้จุดเด่นอีกประการหนึ่งของการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ คือ 1. การอบรมรทุกหน่วยการเรียนรู้ จะมีขั้นตอนการอบรมทั้งหมด 5 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1. เร้าความสนใจ (Stimulation) ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brain Storming) ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action) ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion) 5 สะท้อนผล (Refection) 2. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนจำแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism) ประกอบไปด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 จุดประกายความคิด (Sparkling) เป็นการเร้าให้ผู้เรียนสนใจสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ จากการดูวิดีทัศน์ รูปภาพ Youtube เป็นต้น ขั้นที่ 2 สะกิดให้ค้นคว้า (Searching) คือ การสำรวจตรวจค้น ขั้นที่ 3 นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying) การทดลอง ในขั้นตอนนี้จะเป็นการทดลองทำภายหลังจากที่มีการสำรวจไปแล้ว ขั้นที่ 4 จัดองค์ความรู้ (Summarizing) การเรียนรู้จากการกระทำลงมือปฏิบัติกิจกรรม ขั้นที่ 5 นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing) ขั้นที่ 6 ความพอใจแห่งตน (Satisfying) ไปใส่ไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เข้าอบรมสร้างขึ้น และในขั้นที่ 6 เป็นการค้นพบจากการสังเคราะห์องค์ความรู้ของผู้วิจัยในการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี จนพบว่า ขั้นที่ 6 คือการให้แรงเสริมจากผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการอยากเรียนรู้ในเรื่องนั้นอีก 3) วิทยากรเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมและ

มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น แสดงความต้องการในสิ่งที่ตนเองอยากได้ และให้แสดงถึงปัญหาของตนเอง โดยผู้วิจัยได้ให้คำปรึกษา (Coaching) แก่ผู้เข้าอบรมและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นระยะทั้งก่อนเข้าอบรม ระหว่างการเข้าอบรมและหลังจากอบรมแล้ว ซึ่งผู้วิจัยจะระมัดระวังคำถามและเก็บสิ่งที่ได้ค้นพบเป็นความลับมากที่สุด จากนั้นค่อยประมวล เรียบเรียงเพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป ดังนั้นการดำนินการวิจัยในครั้งนี้จึงเป็นการประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้ทั้งกระบวนการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถามอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้งานวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผู้เข้าอบรมซึ่งเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนต้นแบบของจังหวัดขอนแก่นซึ่งเป็นผู้มีศักยภาพในการนำหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงนำไปขยายผลได้กว้างขวางต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม โดยผู้เข้ารับการอบรมได้แสดงความคิดเห็นว่าเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้ารับการอบรมนำไปใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นเมื่อจะมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมใด ๆ ผู้พัฒนาหลักสูตรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมอย่างรอบด้าน ซึ่งจะส่งผลให้ ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ความเข้าใจจากการอบรมไปใช้ต่อไป

2. จากผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรที่ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ มีองค์ประกอบของหลักสูตรถูกต้องครบถ้วน มีกระบวนการที่เป็นระบบ สามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในระดับปฐมวัยได้ ดังนั้น เมื่อนำหลักสูตรไปใช้จะต้องศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตร และกระบวนการของหลักสูตรเป็นอย่างดี โดยจะต้องมีการเตรียมสื่ออุปกรณ์ เอกสารให้ครบถ้วน ทั้งนี้เนื่องจากหากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปอาจทำให้การฝึกอบรมตามหลักสูตรนั้นไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

3. จากผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่นำไปทดลองใช้นั้นสามารถพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กได้ แต่ทั้งนี้พบว่ากิจกรรมการอบรมบางกิจกรรมนั้นอาจจะส่งผลด้านเวลาในการดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยจำเป็นจะต้องบริหารจัดการเวลาให้เหมาะสม จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กไปใช้ในการจัดกิจกรรมครูผู้สอนในระดับปฐมวัยในโรงเรียนต่างๆ หรือครูผู้ที่มีความสนใจได้

2. ควรมีการนำผลการวิจัยไปต่อยอดในการพัฒนางานวิจัยด้านการพัฒนาเด็กไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาและสติปัญญาหรือด้านอื่น ๆ เพราะหลักสูตรที่ผู้วิจัยดำเนินการนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับพัฒนาการของผู้เรียนด้านอื่นได้

3. ควรมีการศึกษา วิจัย เกี่ยวกับหลักสูตรฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยตอบสนองความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2520), *คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา. พุทธศักราช 2521.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา .

กาญจนา คุณารักษ์. (2558). *พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร.* นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กันตวรรณ มีสมสาร. (2560). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21.* วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 7(2), 45-57.

กริช อัมโภชน์. (2545). *การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม. เอกสารประกอบการบรรยายในการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานฝึกอบรม.* กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

กรรณิการ พวงเกษม. (2534). *การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา.*กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2537) *การพัฒนาทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย,* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย. ศรีนครินทรวิโรฒ

จิตติมา เขียวพันธุ์. (2563).*การพัฒนารูปแบบการสอนการอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมร่วมกับกลยุทธ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริม ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จุฑาภรณ์ ปุณะตุง. (2558, กรกฎาคม-กันยายน). *การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการสะกดคำ (Orthography) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.* วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี. 12(1): 137-145.

เฉลิมชัย พันธ์เลิศ. (2562). *พัฒนาการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน: จากอดีตสู่ยุคเปลี่ยนผ่านสู่ หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency).* รายการผลงาน สื่อ สิ่งพิมพ์ ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ กรอบสมรรถนะผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน [ออนไลน์]. ได้จาก https://www.thaiedreform.org/wpcontent/uploads/2019/08/Core_competency09.pdf/ [สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2563]

ชวลิต ชูกำแพง. *(2559). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร แนวคิดและกระบวนการ.* กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. *(2559). นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี : พี บาลานซ์ดีไซด์แอนปริ้นติ้ง.

ณรงค์ราช ครองเชื้อ. (2564). *การพัฒนารูปแบบการโค้ชแบบพหุวิธีเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้อริยสัจเป็นฐานของพระสอนศีลธรรมในการเสริมสร้างความสามารถการคิดเชิงเหตุผลทางพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐกิตติ์ นาทา. (2558). *กลยุทธ์การสอนภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง.* วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 (มิถุนายน 2558-ตุลาคม 2558). หน้า 57-69.

เดชา ทำดีและคณะ (2561). *การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย.* วารสารการพยาบาล การสาธารณสุข และการศึกษา. ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2567. หน้า 3-16.

ดำเนิน ใยโท. (2560). *การพัฒนาชุดฝึกความสามารถด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการโดยใช้ชุดฝึกความสามารถด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.* วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. 11(2): 43-52.

ทิศนา แขมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอน: องคค์วามรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิศนา แขมมณี. (2554). *ศาสตร์การสอน.*กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธำรง บัวศรี. (2514). *ทฤษฎีหลักสูตรภาค 2.* พระนคร : มงคลการพิมพ์.

นรินทร์ สังข์รักษา. (2556). *การวิจัยและพัฒนาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5),นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นภเนตร ธรรมบวร. (2544). *การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย.* กรุงเทพ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตยา คชภักดี. (2543). *ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิถึง 5 ปี.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

นิรมล ศตวุฒิ. (2543). *การพัฒนาหลักสูตร.* กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะ. ศึกษาศาสตร์

นัยนา ถาวรายุศม์ (2565). *การสร้างความรู้ด้วยตนเองเพื่อ เสริมสร้างทักษะการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษาในศตวรรษที่21.* วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ ศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 23 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน 2565. หน้า 222-237.

นุชลี อุปภัย. (2551). *จิตวิทยาการศึกษา.* กรุงเทพฯ : แม็ทซ์พอยท์.

ประกาศิต อานุภาพแสนยากร. (2556). *การจัดการเรียนรู้ .* โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ผกาพรรณ วะนานาม. (2564). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามทฤษฎี การสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานในรายวิชาการสร้างสื่อการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พงศ์ทวี ทัศวา. (2563). *การพัฒนารูปแบบการสอนตามแนวสร้างสรรค์ความรู้ และการใช้กิจกรรมให้ข้อมูลย้อนกลับแบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษา.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร .

พัชราภา ตันติชูเวท และ จรูญศรี มาดิลกโกวิท. (2559). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเจเนอเรชั่น แอล ฟ่าที่เหมาะสมกับสังคมไทยในอนาคต.* วารสารครุศาสตร์, 44(1), 129-142.

พัชรินทร์ รอดสิน. (2562). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ ด้วยกลวิธีเมตาคอกนิชันร่วมกับการโค้ช.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (การสอนภาษาไทย) ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ. (2557). *เติบโตตามศักยภาพสู่ศตวรรษที่21 ของการศึกษาไทย* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2540). *การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2542), *การศึกษาปฐมวัย,* กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ แม็ค จำกัด.

รัชนีบูรณ์ เนตรภักดี, ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล. (2565). *การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการหลักธรรมทางพุทธศาสนาเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมของเยาวชนกลุ่มเปราะบางในจังหวัดขอนแก่น. Macrothink Institute™ Journal of Educational* Issues ISSN 2377-2263 2022, Vol. 8, No.1 546-556.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). *พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน,* กรุงเทพฯ: ยูเนียน อุลตร้าไวโอเล็ต .

รุจิร์ ภู่สาระ. (2545).*พัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา.* กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.

เลิศชาย ปานมุข. (2561). *เปิดสถานการณ์เด็กปฐมวัย พบปรากฏการณ์เร่งเรียนตั้งแต่วัยอนุบาล.* สืบค้น 4 ตุลาคม 2567 จาก http : qlf.or.th/Home/Contents/1009.

วัชรา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช : การพัฒนาวิชาชีพ ทฤษฎี กลยุทธ์สู่การปฏิบัติ.* นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

วิจารณ์ พานิช. (2557). *การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างไร.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสยามกัมมาจล.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2521). *หลักสูตรและการสอน-มิติใหม่.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์. โอเดียนสโตร์.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). *พัฒนาหลักสูตรและการสอน – มิติใหม่.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา. (2550) .*การสื่อสารภาษาในงานเขียนทางวิชาการ. วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์.* 24 (2) พฤษภาคม-สิงหาคม 2550: 34-52). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง, ภัทราวรรณ จันทร์เนตร .(2564). *การพัฒนาสมรรถนะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยตามแนวคิดโรงเรียนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.* การประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏกรุงเก่า 15-16 ธันวาคม 2563.

วรรณี ลิมอักษร. 2551. *จิตวิทยาการศึกษา.* พิมพ์ ครั้งที่4. สงขลา: นำศิลป์ โฆษณา.

ศึกษา เบ็ญจกกุล (2565). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาไทย.* ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สงัด อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร.(พิมพ์ครั้งที่ 3).* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสหาย.

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. (2549*). การประเมินสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อจัดทำแผนพัฒนาตนเอง (ID - PLAN) และแผนพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ (CAREER PL.AN).* นครปฐม : ฝ่ายวิชาการ โครงการพัฒนาระบบการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา.

สิทธิพล อาจอินทร์. (2562). *การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ .* ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สิทธิพล อาจอินทร์. (2563). *การประเมินหลักสูตร: ทฤษฎีและปฏิบัติ.* ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สิทธิพล อาจอินทร์. (2564). *การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) (พิมพ์ครั้งที่ 6).* ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สิทธิพล อาจอินทร์. (2564) *ศาสตร์และศิลป์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.* ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สิทธิพล อาจอินทร์. (2565). *การพัฒนาครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ด้วยแนวทางโค้ชชิ่งและเมนทอริ่ง.* วารสารวิชาการครุศาสตร์, 50(1), 75–88.

สันต์ ธรรมบำรุง. (2527). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

สุชาติ คุ้มสุทธิ์ (2565). *การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู.* ดุษฎีนิพนธ์ สาขาหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยบูรพา.

สุชิน เพ็ชรักษ์. (2548). *การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาในประเทศไทย.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2553). *จิตวิทยาการศึกษา.* กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมิตร คุณานุกร. (2520). *หลักสูตรและการสอน(พิมพ์ครั้งที่3).* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ ชวนชม.

สมชาย รัตนทองคำ. (2556).*ทฤษฎีการเรียนรู้ของนักการศึกษาที่น ามาใช้พัฒนาด้านการเรียนการสอน*. สืบค้น 8 สิงหาคม 2567 จาก https://www.oknation.net/blog/print

สุริยา ฆ้องเสนาะ. (2562). *การศึกษาปฐมวัย หัวใจสำคัญของการศึกษา.* สืบค้น 8 สิงหาคม 2567 จาก https://shorturl.asia/4MTiD.

สุภาวดี ศรีวรรธนะ. (2542). *พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม.* ภาควิชาการอนุบาลศึกษา สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). *คู่มือสมรรถนะราชการพลเรือนไทย.* กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2553). *คู่มือการประเมิน คุณภาพภายนอกรอบสามระดับอุดมศึกษา (ฉบับสถานศึกษา) พ.ศ. 2554.* กรุงเทพฯ: สมศ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). *รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล ประจำปี 2555*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562.* กระทรวงศึกษาธิการ.

อารี พันธ์มณี. (2546). *จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ : ใยไหม ครีเอทีฟ กรุ๊ป.

APEID. *(1977). Lmplenting curriculum: A Symposium of Experience from The Asian Region.* Bangkok; UNESSCO Regional Office Education in Asia.

Avalos, B. (2021). *Teacher professional development in teaching and teacher education over ten years*. Teaching and Teacher Education, 100, 103280.

Beauchamp, R.H. (1975). *Education in Japan: A Source Book.* New York: Garland. Good, C.V.

Beauchamp, G. A. (1981). *Curriculums Theory.* (4 th ed.). Illinois: F.E. Peacock.

Chandra. Arvinda. (1977). *Curriculum Development and Evaluation in Education.* New Delhi: Sterling Publishers Private Ltd.

Crow and A.W. Crow. (1980). *Introduction to Education.* New Delhi: EU raga Publishing House.

Darling-Hammond, L., Hyler, M. E., & Gardner, M. (2017). *Effective Teacher Professional Development*. Learning Policy Institute.

Fullan, M., & Pomfret, A. (1991). *Implementation and Sustainability of Curriculum Change*. Teachers College Press.

Fullan, M. (2020). *The New Meaning of Educational Change* (5th ed.). Teachers College Press.

Grace, A.F., Oladejo, M.A. and Oladejo, M.A. (2020). Participatory Management, Professional Development, and Teachers' Job Performance in Public Secondary Schools in Ogun State, Nigeria. *Journal of Learning for Development, 7(2), 161-173.*

Good, C.V. (1959). *Dictionary of Education.* New York: McGraw-Hill.

Howes, C., Planta, R. C., Bryant, D. M., Hamre, B., Downer, J. T., & Soliday-I. (2008). *Ensuring effective teaching in early childhood education through linked professional development systems, quality rating systems, and state competencies: The role of research in an evidence-driven system.* Charlottesville: University of Virginia, National Center for Research on Early Childhood Education.

John Wiles. (2009). *Leading Curriculum Development.* California: Corwin.

Kraft, M. A., Blazar, D., & Hogan, D. (2018). *The Effect of Teacher Coaching on Instruction and Achievement: A Meta-Analysis of Causal Evidence.* Review of Educational Research, 88(4), 547–588.

OECD. (2021). *Teachers and Leaders in Vocational Education and Training.* OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/59d4fbb1-en.

Oliva, Peter F. (1992). *Developing The Curriculum.* 3rd ed. New York: Harper Collins Publishers.

Pratumchat, A. (2020). *Using Digital Project-based Learning to Enhance EFL Student's English-Speaking Skills (Marter's Thesis).* Bangkok: Srinakharinwirot University.

Piaget, J. (1963) *The origins of intelligence in children.* New York: W.W. Norton & Company, Inc.

Pitura, J. (2022). Learning English While Exploring the National Cultural Heritage: Technology-Assisted Project-Based Language Learning in an Upper Secondary School. Teaching English with Technology, 18(1), 37-52

Print, M. 1993. *Curriculum development and design* (2nd ed.). Sydney: Allen & Unwin.

Richards, J. C. and Rodgers, T. (1986). *Approaches and Methods in Language Teaching.* Cambridge: Cambridge University Press.

Rogers, E. (2003). *Diffusion of Innovations*, New York, Free Press.

Sakamoto, J (2021). *The Association between Parent Participation in School Management and Student Achievement in Eight Countries and Economies.* International Education Studies, 14(1), 115-129.

SAFARI, HIMA; RAFLI, ZAINAL; & DEWANTI, RATNA. (2020). *IMPROVING STUDENTS' SPEAKING SKILLS THROUGH TASK-BASED LEARNING: AN ACTION RESEARCH AT THE ENGLISH DEPARTMENT.* INTERNATIONAL JOURNAL OF MULTICULTURAL AND MULTIRELIGIOUS UNDERSTANDING. 7(6): 88-99.

Saylor, J. G., Alexander, W. M., & Lewis, A. J. (1981). *Curriculum planning for better teaching and learning (4th ed.).* Holt, Rinehart & Winston.

Smith, F. and Gay, S. P. (1990). *Teachers and Research: Language Learning in the Classroom.* New York: International Reading Association.

Sowell, E. J. (1996). *Curriculum: An Integrative Introduction*. Prentice Hall.

Taba, H. (1962). *Curriculum Development Theory and Practice.* New York: Harcourt, Brace and World.

Tucker, S. T. (2020). *The Effects of Project-Based Learning in the Intermediate World Language Classroom (Doctoral dissertation).* Carolina: University of South Carolina.

Tyler, R. W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction.* University of Chicago Press.

Verduin, John R. (1977). *Cooperative Curriculum Improvement.* New York: Prentice Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1.	พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, รศ.ดร.	อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย
2.	พระมหาอำนวย มหาโร, ดร.	อาจารย์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย
3.	ดร.อรัญญา วิจิตร	ครู ชำนาญการพิเศษ (คศ.3) หัวหน้าสายชั้นอนุบาล โรงเรียนสนามบิน จ.ขอนแก่น ผู้เชี่ยวชาญด้านปฐมวัย
4.	ผศ.ดร.จิราภรณ์ ผันสว่าง	อาจารย์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย
5.	ผศ.ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ	อาจารย์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล
6.	ดร.นารีรัตน์ จันทวฤทธิ์	อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านปฐมวัย
7.	ดร.บัญชา ธรรมบุตร	อาจารย์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย
8	ดร.แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย	นักวิชาการอิสระ อดีตหัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร
9.	ดร.กนกพร พรมสุวรรณ	อาจารย์ ภาควิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

ภาคผนวก ข
หนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย
ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๙๕

ที่ อว ๗๘๓๔/๖๐๕๘๑ **วันที่** ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน พระมหาศุภชัย สุภกิจโจ, รศ.ดร.

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๑/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง"

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวัน – เวลาที่ท่านสะดวก ในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) อีกครั้งหนึ่งและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๙๕

ที่ อว ๗๙๓๕/๒๐๕๘๑ **วันที่** ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรียน พระมหาอำนวย มหาวีโร, ดร.

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๑/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง"

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวัน – เวลาที่ท่านสะดวก ในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) อีกครั้งหนึ่งและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๑๒๖๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
๙/๑๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร ๐๔๓-๒๔๑-๗๗๗, ๐๔๓-๒๔๒-๑๗๖

๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เจริญพร ดร.อรัญญา วิจิตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการประชุมฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๑/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง"

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวัน – เวลาที่ท่านสะดวก ในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) อีกครั้งหนึ่งและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
๐๔๓-๒๔๑๔๐๙๕

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๙๕

ที่ อว ๙๙๐๓๔/ว๐๔๔๓ **วันที่** ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เจริญพร ผศ.ดร.จิราภรณ์ ผันสว่าง

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๑/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง"

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวัน – เวลาที่ท่านสะดวก ในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) อีกครั้งหนึ่งและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๙๕

ที่ มจ.๗๙๓๙/๒๐๕๘๑ **วันที่** ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เจริญพร ผศ. ดร.ทิพมาศ เสวตวรโชติ

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๑/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง"

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวัน – เวลาที่ท่านสะดวก ในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) อีกครั้งหนึ่งและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๙๕

ที่ อว ๗๘๓๔/๖๐๕๔๑ **วันที่** ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เจริญพร ดร.นารีรัตน์ จันทวฤทธิ์

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๑/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง"

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวัน – เวลาที่ท่านสะดวก ในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) อีกครั้งหนึ่งและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๙๕

ที่ อว ๗๘๓๙/๒๐๕๘๑ **วันที่** ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เจริญพร ดร.บัญชา ธรรมบุตร

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๑/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง"

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวัน – เวลาที่ท่านสะดวก ในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) อีกครั้งหนึ่งและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๓๒๖๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
๙/๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร ๐๔๓-๒๔๓-๔๔๔, ๐๔๓-๒๔๒-๓๗๖

๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เจริญพร ดร.แสงสุรย์ ดวงสำน้อย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการประชุมฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๑/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง"

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวัน – เวลาที่ท่านสะดวก ในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) อีกครั้งหนึ่งและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
๐๔๓-๒๔๑๔๐๕

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๑๒๖๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
๙/๑๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร ๐๔๓-๒๔๑-๗๗๗, ๐๔๓-๒๔๒-๑๗๖

๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เจริญพร ดร.กนกพร พรหมสุวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประกอบการประชุมฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๑/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง"

ในการนี้ มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้งนี้ผู้วิจัยจะประสานวัน – เวลาที่ท่านสะดวก ในการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) อีกครั้งหนึ่งและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
๐๔๓-๒๔๑๔๙๕

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1.	ดร.ปิยะสุดา เพชราเวช	อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล
2.	ว่าที่ร้อยตรีณัฐวุฒิ คล้ายสุวรรณ	อาจารย์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย
3.	ผศ.ดร.วัชรีย์ ร่วมคิด	อาจารย์ ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผู้เชี่ยวชาญด้านปฐมวัย
4.	ดร.บรรจง ลาวะลี	อาจารย์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย
5.	ดร.ทองคำ เกษจันทร์	อาจารย์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

ภาคผนวก ง
หนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย
ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๗๒๔-๑๔๙๕

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๕๗๙ **วันที่** ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.ปิยะสุดา เพชราเวช

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๑/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร ๐-๔๓๒๔-๑๔๑๕

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๕๗๙ **วันที่** ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ว่าที่ร้อยตรีณัฐวุฒิ คล้ายสุวรรณ

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๓๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๓/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ที่ อว ๗๘๑๔/ว๓๒๕๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
๙/๑๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลโพนเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร ๐๔๓-๒๔๓-๖๐๗, ๐๔๓-๒๔๒-๓๗๖

๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.วัชรีย์ ร่วมคิด

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๓/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระสุธีสิริธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
๐๔๓-๒๔๓๔๐๕

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๓๕

ที่ ยว ๗๕๐๔/๖๐๕๗๕ **วันที่** ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.บรรจง ลาวะลี

ด้วย นางวิชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๑/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

(พระสุชีวิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โทร. ๐-๔๙๒๔-๑๔๙๕
ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๕๗๙ **วันที่** ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๗
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร ดร.ทองคำ เกษจันทร์

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย รุ่นที่ ๑/๒๕๖๔ กำลังทำดุษฎีนิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง" ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ภาคผนวก จ
หนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย
ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่อมมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ อว ๗๘๑๔/๐๕๐๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
๙/๑๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร ๐๔๓-๒๔๑-๔๔๘, ๐๔๓-๒๔๒-๓๐๖

๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการ โรงเรียนสนามบิน

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน กำลังทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้านกระบวนการโต้ขและระบบพี่เลี้ยง" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต โดยมี ดร.อรรถพงษ์ ผิวเหลือง เป็นที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาต นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี ได้ทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Try-out) ซึ่งเครื่องมือวิจัยดังกล่าวผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ทั้งนี้นักศึกษาผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

ภาคผนวก ฉ
หนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย
ขอความอนุเคราะห์ใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลวิจัย

ที่ อว ๗๙๑๔/๐๖๑๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
๙/๓๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร ๐๔๓-๒๔๑-๔๘๔, ๐๔๓-๒๔๒-๓๘๖

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น

ด้วย นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๓๐๔๔๐๑๓๒๐๐๖ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน กำลังทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้านกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต โดยมี ดร.อรรถพงษ์ ผิวเหลือง เป็นที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดอนุญาต นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี ได้ใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย ซึ่งเครื่องมือวิจัยดังกล่าวผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ทั้งนี้นักศึกษาผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระสุธีวชิรธรรม, ผศ.ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

บัณฑิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ๐๔๓-๒๔๑๔๙๕

ภาคผนวก ช
จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
หนังสือรับรองให้ไว้เพื่อแสดงว่า

โครงการวิจัยเรื่อง

(ภาษาไทย) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

(ภาษาอังกฤษ) The Development of An Early Childhood Teacher Training Curriculum to Develop Learners' Thai Language and Intellectual with Coaching Process and Mentoring System

ผู้วิจัย: นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี **สังกัด** มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

สำหรับเอกสาร:

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2567
2. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2567
3. แบบคำชี้แจงสำหรับอาสาสมัคร ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2567
4. แบบใบยินยอมให้ทำการวิจัยจากผู้ถูกวิจัย ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2567
5. แบบบันทึกข้อมูล ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2567
6. ประวัติผู้วิจัย ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2567

ได้ผ่านการรับรอง จากคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยยึดหลักเกณฑ์ตามคำประกาศเฮลซิงกิ (Declaration of Helsinki) และแนวทางการปฏิบัติการวิจัยทางคลินิกที่ดี (ICH GCP) โดยขอให้รายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัยทุก 6 เดือน

ให้ไว้ ณ วันที่ 3 เดือน เมษายน พ.ศ. 2568

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติ เหลาสุภาพ)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ประจำสาขาวิชา คณะที่ 2

ลำดับที่ 024/2568
เลขที่ : HE6720065

รับรองตลอดอายุ : วันที่ 3 เดือน เมษายน พ.ศ. 2569

สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
เลขที่ 2 ถนนราชธานี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000 โทร. 045 352000 ต่อ 5141, 5143

ภาคผนวก ซ

ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กก่อนและหลังฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ตาราง แสดงค่าทดสอบ (t-est) ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กก่อนและหลังฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ของครูผู้เข้าร่วมอบรมครูปฐมวัย จำนวน 16 คน

คนที่	Pretest	posttest
1	10	18
2	15	20
3	13	19
4	14	18
5	20	20
6	22	21
7	17	18
8	15	19
9	19	21
10	12	19
11	17	22
12	15	23
13	21	21
14	24	23
15	19	22
16	16	19

t-Test: Paired Two Sample for Means

	Variable 1	*Variable 2*
Mean	20.1875	16.8125
Variance	2.9625	14.5625
Observations	16	16
Pearson Correlation	0.635002868	
Hypothesized Mean Difference	0	
df	15	
t Stat	4.45485522	
P(T<=t) one-tail	0.000231598	
t Critical one-tail	1.753050356	
P(T<=t) two-tail	0.000463196	
t Critical two-tail	2.131449546	

คะแนน	N	X-Bar	S.D.	t	df	P
Pretest	16	14.56	3.81	4.45	15	0.00
Posttest	16	16.81	1.72			

เปรียบเทียบ	Pretest		Posttest		t	P
	X-Bar	S.D.	X-Bar	S.D.		
คะแนน	14.56	3.81	16.81	1.72	4.45	0.00

ภาคผนวก ณ

ผลการประเมินกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

ผลการประเมินกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กปฐมวัย

ผลการประเมินกระบวนการทางภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนที่ 1 แผนที่ 2 และแผนที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยจำนวน 120 คน ได้รับการวัดกระบวนการทางภาษาทั้งหมด 3 ครั้ง

ผลการประเมินกระบวนการทางภาษาไทยของเด็กปฐมวัย

แผนการจัดการเรียนรู้	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	120	33.10	4.50
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	120	45.60	5.20
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	120	57.30	4.80

ข้อมูล	**df**	**SS**	**MS**	**F**	**p-value**
แผนการจัดการเรียนรู้	2	11,560.80	5,780.40	198.75	.000*
นักเรียน	238	6,920.10	29.07		
รวม	240	**18,480.90**			

* p < .05

ผลการประเมินกระบวนการทางสติปัญญาของเด็ก

ผลการวัดกระบวนการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแผนที่ 1 แผนที่ 2 และแผนที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างคือ เด็กปฐมวัยจำนวน 120 คน ได้รับการวัดทักษะด้านสติปัญญาทั้งหมด 3 ครั้ง

ตารางแสดงคะแนนเฉลี่ยการวัดผลกระบวนการทางสติปัญญา

แผนการจัดการเรียนรู้	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	120	18.50	2.85
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	120	23.40	3.10
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	120	27.80	2.95

ข้อมูล	**df**	**SS**	**MS**	**F**	**p-value**
แผนการจัดการเรียนรู้	2	5,824.20	2,912.10	167.25	.000*
นักเรียน	238	4142.70	17.41		
รวม	240	**9,966.90**			

* p < .05

ภาคผนวก ญ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1 (R_1)

แบบวิเคราะห์เอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คำชี้แจง

แบบวิเคราะห์เอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมและเป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงในงานวิจัยฉบับนี้ต่อไป

ผู้วิจัย

แบบวิเคราะห์เอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประเภทของเอกสาร

( ) หนังสือ ( ) ตำรา ( ) บทความ

( ) วารสาร ( ) วิทยานิพนธ์ ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

2. ชื่อเอกสาร

.....

.....

3. ผู้แต่ง

.....

.....

4. ปีที่พิมพ์

.....

.....

5. สถานที่พิมพ์

.....

.....

6. สรุปเนื้อหาสาระของเอกสาร

.....

.....

.....

7. ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้วิจัย

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้วิเคราะห์

(.....)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2 (R_1)
แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมต่อไป

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการความต้องการจำเป็นในการการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

สังกัด.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

1. ท่านคิดว่ามีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดที่ต้องพัฒนาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

.....

.....

2. ท่านคิดว่าการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

3. ท่านคิดว่าควรจะนำเนื้อหาใดไปบรรจุไว้ในการพัฒนาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สัมภาษณ์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลา.....น. สถานที่.....

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3 (R_1)

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนระดับปฐมวัย/ครูผู้สอนภาษาไทย/อาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการจำเป็นของการต้องการจำเป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนระดับปฐมวัย/ครูผู้สอนภาษาไทย/ครูผู้สอนในระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ.....นามสกุล.....

เป็นครูผู้สอนระดับอนุบาล ☐ อนุบาล 1 (3-4 ปี) ☐ อนุบาล 2 (3-4 ปี) ☐ อนุบาล 3 (3-4 ปี)

เป็นครูผู้สอนภาษาไทย ระดับ ☐ อนุบาล ☐ ประถมศึกษา ☐ ระดับมัธยมศึกษา

ครูผู้สอนในระดับอุดมศึกษา สาขาวิชา.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

1. ท่านคิดว่ามีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดที่ต้องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

.....

.....

2. ท่านคิดว่าการการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

3. ท่านคิดว่าควรจะนำเนื้อหาใดไปบรรจุไว้ในการการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้สัมภาษณ์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เวลา.....น. สถานที่.....

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 4 (R_1)

แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการจำเป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมต่อไป

3. แบบสอบถาม ฉบับนี้มี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัย

แบบสอบถามแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานความต้องการจำเป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ.....นามสกุล.....

ตำแหน่ง O ผู้บริหาร O ครู/อาจารย์ O อื่น ๆ .....

สังกัด (สาขาวิชา/วิชาที่สอน).....

ระดับชั้น O อนุบาล O ประถม O มัธยม O อุดมศึกษา

ตอนที่ 2 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ระดับประเมิน 5 หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง มาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

รายการประเมิน	**ระดับความเหมาะสม**				
	มากที่สุด	**มาก**	**ปานกลาง**	**น้อย**	**น้อยที่สุด**
1. ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม					
1.1 ต้องการให้หลักสูตรมีเนื้อหาครอบคลุมการพัฒนาทักษะภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย					
1.2 ต้องการฝึกอบรมที่เน้นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการโค้ชและพี่เลี้ยงอย่างเป็นระบบ					
1.3 ต้องการพัฒนาทักษะครูในการส่งเสริมสติปัญญาของเด็กผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย					
1.4 ต้องการให้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อฝึกทักษะจริง					
1.5 ต้องการให้มีการติดตามผลหลังการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความต่อเนื่อง					
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของหลักสูตรฝึกอบรม					
2.1 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับบริบทของผู้สอนและผู้เรียน					
2.2 เนื้อหาของหลักสุตรสอดคล้องกับความต้องการของครูปฐมวัย					
2.3 รูปแบบการฝึกอบรมที่ใช้กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงมีความเหมาะสม					
2.4 ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้จากหลักสูตรไปใช้จริงในห้องเรียน					

2.5 หลักสูตรฝึกอบรมส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม					
3.1 ความเป็นมาของหลักสูตร					
3.2 หลักการของหลักสูตร					
3.3 จุดหมายของหลักสูตร					
3.4 เนื้อหาของหลักสูตร					
3.5 กิจกรรมของหลักสูตร					
3.6 สื่อและแหล่งการเรียนรู้					
3.7 การวัดและประเมินผล					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 5 (D_1)

แบบวัดความรู้

คำชี้แจง

แบบวัดความรู้นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและรเบบพี่เลี้ยงซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานจัดทำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

แบบวัดความรู้ความเข้าใจนี้ประกอบด้วย

1. ข้อสอบมีจำนวน 40 ข้อ
2. ให้ผู้เชี่ยวชาญเลือกจำนวน 30 ข้อ

1. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>ส่วนประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ก. วัตถุประสงค์ ข. กิจกรรม

ค. การวัดและประเมินผล ง. หลักสูตร

2. ข้อใดคือความหมายของประสบการณ์สำคัญ

ก. สิ่งที่เด็กต้องการรู้

ข. กิจกรรมของเด็กปฐมว้ย

ค. เป้าหมายในการวัดผลของกิจกรรม

ง. ช่วยอธิบายให้ผู้สอนเข้าใจว่าเด็กต้องทำอะไร เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว อย่างไร

3. การตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็น เป็นพัฒนาการทางภาษาด้านใด

ก. การฟัง ข. การพูด

ค. การอ่าน ง. การเขียน

4. ข้อใดคือวัตถุประสงค์ของการ Coaching

ก. เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนเอง ข. เพื่อให้งานบรรลุความสำเร็จ

ค. เพื่อให้ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว ง. เพื่อการนิเทศ

5. แปลความหมายของเรื่องที่อ่านได้ เป็นพัฒนาการทางภาษาด้านใด

ก. การฟัง ข.การพูด

ค. การอ่าน ง. การเขียน

6. ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด อ่านแล้วเข้าใจง่าย เป็นพัฒนาการทางภาษาด้านใด

ก. การฟัง ข.การพูด

ค. การอ่าน ง. การเขียน

7. ข้อใดต่อไปนี้ข้อใดไม่จัดว่าเป็นสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้

ก. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข. การสรุปและนำไปประยุกต์ใช้

ค. การจัดชั้นเรียน ง. การเตรียมผู้สอนให้พร้อม

8. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21

ก. เป็นผู้บอกความรู้ ผู้สั่งสอน ข. เป็นผู้จัดการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้

ค. เป็นผู้ดูแลที่เข้าใจเด็ก ง. เป็นผู้สร้าง

9. ข้อใดคือการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่ดี

ก. สอนตามเวลา ข. มีแบบฝึกหัด

ค. การวัดและประเมินผล ง. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้

10. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการเสริมแรง

ก. เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้พฤติกรรมเปลี่ยน

ข. เป็นสิ่งเร้าในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ

ค. การเห็นคุณค่าในตนเอง

ง. ช่วยในการแก้ปัญหาอย่างถูกวิธี

11. ข้อใดไม่ใช่ข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตร

ก. สังคมและวัฒนธรรม ข. แนวคิดทฤษฎี

ค. ธรรมชาติของความรู้ ง. กระบวนการจัดการเรียนรู้

12. นักเรียนวาดภาพจากเรื่องที่ได้อ่านเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยน้อยที่สุดเว้นข้อใด

ก. ด้านภาษา ข. ด้านอารณ์/จิตใจ

ค. ด้านร่างกาย ง. ด้านสังคม

13. ขั้นตอน การสร้างหน่วยการเรียนรู้ การเลือกกิจกรรมตามแนวคิดการสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในขั้นอตนใด

ก. กระบวนการเรียนรู้

ข. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้

ค. กำหนดกิจกรรมการสอน

ง. ประเมินผล

14. การบูรณาการโดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนา ภาษาและสติปัญญาของ

เด็กเชื่อมโยงกับขั้นตอนใดของการสร้างหน่วยการเรียนรู้

ก. กระบวนการเรียนรู้ ข. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้

ค. กำหนดกิจกรรมการสอน ง. ประเมินผล

15. วิธีการสอน เช่น การสอนแบบ บรรยาย อภิปราย เชื่อมโยงกับข้อใด

ก. กระบวนการเรียนรู้ ข. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้

ค. กำหนดกิจกรรมการสอน ง. ประเมินผล

16. ข้อใดคือกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

ก. การเล่านิทาน ข. การท่องคำคล้องจอง

ค. การวาดรูป ง. ถูกทุกข้อ

17. ข้อใดคือกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับขั้นตอนการประเมินผลการเรียนรู้

ก. ประเมินผลรอบด้าน

ข. ประเมินผลหลายครั้ง

ค. ประเมินผลอย่างยุติธรรม

ง. วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม

18. ข้อใดกล่าวถึงการ Coaching ได้ถูกต้อง

ก. เป็นกระบวนการช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร

ข. เป็นกระบวนการให้คำแนะนำช่วยเหลือให้งานประสบความสำเร็จ

ค. เป็นกระบวนการให้คำแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง คล้ายกับการนิเทศ

ง. เป็นกระบวนการให้คำแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการในการพัฒนางานและศักยภาพของผู้รับการโค้ช

19. ข้อใดคือทักษะการสอน

ก. การปฏิบัติมาหลักการขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

ข. การสอน + เทคนิคการสอน

ค. กลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการสอน

ง. ความสามารถในการปฏิบัติการสอนด้านต่างๆ อย่างชำนาญ

20. ข้อใดคือเทคนิคการสอน

ก. การปฏิบัติมาหลักการขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

ข. การสอน + เทคนิคการสอน

ค. กลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการสอน

ง. ความสามารถในการปฏิบัติการสอนด้านต่างๆ อย่างชำนาญ

21. ข้อใดคือกลยุทธการสอน

ก. การปฏิบัติมาหลักการขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

ข. การสอน + เทคนิคการสอน

ค. กลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการสอน

ง. ความสามารถในการปฏิบัติการสอนด้านต่างๆ อย่างชำนาญ

22. ข้อใดคือวิธีการสอน

ก. การปฏิบัติมาหลักการขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

ข. การสอน + เทคนิคการสอน

ค. กลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการสอน

ง. ความสามารถในการปฏิบัติการสอนด้านต่างๆ อย่างชำนาญ

23. การโค้ช Coaching ในงานวิจัย รูปแบบใดเหมาะสมที่สุด

ก. การโค้ชแบบกลุ่ม (Team coaching)

ข. เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer coaching study teams)

ค. การโค้ชแบบปัญญา (Cognitive coaching)

ง. การโค้ชแบบร่วมมือกันพัฒนา (Responsive coaching)

24. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน

ก. ความรู้ของบุคลใดคือโครงสร้างทางปัญญาของบุคคลนั้น

ข. คิดเป็น แก้ญหาเป็น

ค. เก่ง ดี มีสุข

ง. ความรู้คู่คุณธรรม

25. การเขียนของเด็กที่เปลี่ยนไปชี้ให้เห็นถึงอะไร

ก. พัฒนาการและความเจริญเติบโต ข. ลักษณะเฉพาะตัวและความก้าวหน้า

ค. สื่อสารการติดต่อและวุฒิภาวะ ง. อารมณ์ความรู้สึกและสติปัญญา

26. ข้อใดต่อไปนี้ ไม่ใช่ เครื่องมือการวัดและประเมินผล

ก. แบบทดสอบ ข. แบบสอบถาม

ค. แบบสำรวจ ง. การประชุมปรึกษา

27. นักเรียน ได้ คะแนน = 5 คะแนน เมื่อทำงานเสร็จและถูกทุกข้อ

นักเรียน ได้ คะแนน = 4 คะแนน เมื่อทำงานเสร็จและถูกน้อยกว่า 4 ข้อ

นักเรียนได้ คะแนน = 3 คะแนน เมื่อทำงานเสร็จและถูกน้อยกว่า 3 ข้อ

นักเรียนได้ คะแนน = 2 คะแนน เมื่อทำงานเสร็จไม่เสร็จและถูกน้อยกว่า 2 ข้อ

นักเรียนได้ คะแนน = 1 คะแนน เมื่อทำงานเสร็จไม่เสร็จและถูกน้อยกว่า 3 ข้อ

การให้คะแนนแบบนี้เรียกว่า

ก. แบบเกณฑ์การวัด ข. แบบข้อสอบ

ค. แบบรูบิค ง. แบบค่าคะแนน

28. ข้อใดคือการประเมินผล

ก. การนำตัวเลขมาวิเคราะห์ ข. กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวเลข

ค. เกณฑ์ของคะแนน ง. กิจกรรมที่ประเมินได้

29. ข้อใดคือการวัดผล

ก. การนำตัวเลขมาวิเคราะห์ ข. กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวเลข

ค. เกณฑ์ของคะแนน ง. กิจกรรมที่ประเมินได้

30. ข้อใดกล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

ก. รู้คำศัพท์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

ข. การเขียนแทนการวาดรูป

ค. ความสามารถของการสื่อสารได้เหมาะสมตามวัย

ง. ความเข้าใจภาษาและแสดงออกมาได้อย่างถูกต้อง

31. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของการประเมินผล

ก. เกณฑ์ ข. การวัดผล

ค. การตัดสิน ง. ข้อสอบ

32. ข้อใดคือสภาพที่พึงประสงค์ของตัวบ่งชี้ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของเด็กวัย 5-6 ปี

ก. พฤติกรรมการทำงานของเด็กปฐมวั

ข. ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการของตนเอง

ค. สนใจซักถาม เกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือ ตัวหนังสือที่พบเห็น

ง. สนใจหยิบหนังสือ มาอ่านและเขียนสื่อ ความคิดด้วยตนเอง เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

33. ข้อใดคือขั้นตอนแรกของการเตรียมความพร้อม ก่อนใช้สื่อสำหรับครูผู้สอน

ก. ศึกษาความรู้พื้นฐานเดิมของเด็ก

ข. ศึกษาจุดมุ่งหมายและวางแผนว่าจะจัดกิจกรรมอะไรบ้าง

ค. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับสื่อ

ง. สร้างระเบียบวินัยให้กับเด็ก

34. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ของเด็กปฐวัย

ก. การรักษาสาธารณสมบัติเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

ข. ความปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก

ค. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

ง. สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

35. “บรรยายเหตุการณ์หรือจุดสำคัญเหมาะสมกับวัย” หมายถึงพัฒนาการด้านใด

ก. ด้านภาษา ข. ด้านสังคม

ค. ด้านจิตใจอารณ์ ง. ด้านมิติสัมพันธ์

36. หน่วยงานใดเป็นผู้จัดทำ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

ก. กระทรงศึกษาธิการ (ศธ.)

ข. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.)

ค. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

ง. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)

37.ข้อใดคือพัฒนาการทางภาษาของเด็ก 5-6 ขวบ

ก. สนใจฟังหรืออ่าน หนังสือด้วยตนเอง

ข. ใช้ประโยคคำถาม ว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

ค. เขียนคล้าย ตัวอักษร

ง. เล่าเรื่องเป็น ประโยคอย่างต่อเนื่อง

38. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ก. วิเคราะห์ สาระการเรียนรู้รายปี ข. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ค. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ง. วิเคราะห์ผู้เรียน

39. การออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้เรียน โดยยึดหลักการเรียนรู้ที่ให้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และรับรู้ผ่านอวัยวะรับสัมผัส เป็นความหมายของ

ก. การเตรียมผู้สอนให้พร้อม ข. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ค. การประเมินผล ง. การสรุปและนำไปประยุกต์ใช้

40. เป็นวิธีการหลักของการประเมิน ตามสภาพจริง ครูจะศึกษาเด็กโดยเฝ้าดูเด็กและจดบันทึก

ก. การสังเกต (observation) ข. การมีส่วนร่วม

ค. ทำกิจกรรมร่วมกัน ง. ประเมินทุกด้านรวมกัน

เฉลย

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ง	11	ง	21	ข	31	ง
2	ง	12	ค	22	ก	32	ง
3	ค	13	ก	23	ข	33	ข
4	ข	14	ข	24	ก	34	ง
5	ค	15	ค	25	ก	35	ก
6	ง	16	ง	26	ง	36	ค
7	ค	17	ง	27	ค	37	ข
8	ข	18	ง	28	ก	38	ง
9	ค	19	ง	29	ข	39	ข
10	ก	20	ค	30	ง	40	ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 11 (D_1)
แบบประเมินกระบวนทางภาษาไทยและสติปัญญา

คำชี้แจง

แบบประเมินกระบวนทางภาษาไทย นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง” ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานจัดทำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่อไป

แบบประเมินนี้ประกอบด้วย

1. แบบประเมินกระบวนทางภาษาไทย
2. แบบประเมินกระบวนการทางสติปัญญา
3. แบบประเมินกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญา

ผู้วิจัย

แบบประเมินกระบวนการทางภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย

ชื่อ-นามสกุล.....อายุ.....ปี ชั้น อนุบาล.....โรงเรียน.....

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย √ ลงในระดับช่องคะแนน

รายการ	คะแนน			
	4	3	2	1
1. **ด้านการฟัง**				
1.1 การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม				
1.2 การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ				
1.3 การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจองหรือเรื่องราวต่าง ๆ				
1.4 การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด				
2. ด้านการพูด				
2.1 การพูดแสดงความคิด ความรู้สึกความต้องการ				
2.2 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง				
2.3 การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ				
2.4 การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร				
3. ด้านการอ่าน				
3.1 การอ่านหนังสือภาพนิทานหลากหลายประเภท /รูปแบบ				
3.2 การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ				
3.3 การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง				
3.4 การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษรคำและข้อความ				
3.5 การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย				
3.6 การคาดเดาคำ วลี หรือประโยคที่มี โครงสร้างซ้ำๆ กันจากนิทาน				
4. การเขียน				
4.1 การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง				
4.2 การเขียนร่วมกันตามโอกาสและการเขียนอิสระ				
4.3 การเขียนคำที่มีความหมายกับเด็ก/คำคุ้นเคย				
รวม				

เกณฑ์การให้คะแนนประเมินกระบวนการทางภาษาไทย

ระดับคะแนน	4	3	2	1
ด้านภาษา	ใช้กระบวนการทางภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน **ได้ชัดเจน/ถูกต้อง** สื่อความหมายให้เข้าใจ **ครบทุกประเด็น**	ใช้กระบวนการทางภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน **ได้ชัดเจน** สื่อความหมายให้เข้าใจ **บางข้อไม่ถูกต้อง**	ใช้กระบวนการทางภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน **ไม่ชัดเจน** สื่อความหมายให้เข้าใจ **บางข้อไม่ถูกต้อง**	ใช้กระบวนการทางภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน **ไม่ได้** สื่อความหมายให้เข้าใจ **บางข้อไม่ถูกต้อง**

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
52 - 68	ดีมาก
35 – 51	ดี
18 – 34	พอใช้
1 – 17	ปรับปรุง

แบบประเมินกระบวนการทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย

ชื่อ-นามสกุล.....อายุ... .....ปี ชั้น อนุบาล.....โรงเรียน..... .....

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย √ ลงในระดับช่องคะแนน

มาตรฐาน	รายการ	คะแนน			
		4	3	2	1
มาตรฐานที่ 9	1. ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบอย่าง ต่อเนื่องกับเรื่องที่ฟัง				
	2. เล่าเป็นเรื่องราว ต่อเนื่องได้				
	3. อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้ หรือกวาดตามอง ข้อความตามบรรทัด				
	4. เขียนชื่อของตนเอง ตามแบบ เขียนข้อความ ด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง				
มาตรฐานที่ 10	5. จับคู่และ เปรียบเทียบความ แตกต่างหรือความ เหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกต พบสองลักษณะเดียว ขึ้นไป				
	6. จำแนกและจัด กลุ่มสิ่งต่าง ๆ ตั้งแต่สอง ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์				
	7. อธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลที่เกิดขึ้น ในเหตุการณ์หรือ การกระทำด้วยตนเอง				
มาตรฐานที่ 11	8. เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง อย่างหลากหลาย หรือแปลกใหม่				
มาตรฐานที่ 12	9. สนใจหยิบหนังสือ มาอ่านและเขียนสื่อ ความคิดด้วยตนเอง เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง				
	10. ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่าง ๆ โดย ใช้วิธีการที่หลากหลาย ด้วยตนเอง				
รวม					

เกณฑ์การให้คะแนนประเมินกระบวนการทางสติปัญญา

ระดับคะแนน	4	3	2	1
ด้านสติปัญญา	ปฏิบัติได้**ทุกข้อ** และแสดงออกถึงความเข้าใจ **ครบทุกประเด็น**	ปฏิบัติได้**ทุกข้อ** และแสดงออกถึงความเข้าใจ **ไม่ครบทุกประเด็น**	ปฏิบัติได้**บางข้อ** และแสดงออกถึงความเข้าใจ **ไม่ครบทุกประเด็น**	ปฏิบัติได้**ไม่ได้**และแสดงออกถึงความเข้าใจ **ไม่ครบทุกประเด็น**

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
25 - 40	ดีมาก
17 – 24	ดี
9 – 16	พอใช้
1 – 8	ปรับปรุง

แบบประเมินกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญา

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการประเมิน	แผน 1								แผน 2								แผน 3								แผน 4								รวมคะแนน	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ
		ภาษา				สติปัญญา				ภาษา				สติปัญญา				ภาษา				สติปัญญา				ภาษา				สติปัญญา					
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

คำชี้แจง : เติมจำนวนตัวเลขที่ผู้รับการประเมินแสดงพฤติกรรม

<u>เกณฑ์การให้คะแนน</u>

- ได้ผลการประเมินเป็น 4 ให้ 4 คะแนน
- ได้ผลการประเมินเป็น 3 ให้ 3 คะแนน
- ได้ผลการประเมินเป็น 2 ให้ 2 คะแนน
- ได้ผลการประเมินเป็น 1 ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
25 - 32	ดีมาก
17 – 24	ดี
9 – 16	พอใช้
1 – 8	ปรับปรุง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 7 (D_1)

แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

คำชี้แจง

แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง” ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานจัดทำหลักสูตรต่อไป

แบบประเมินนี้ประกอบด้วย

1. แบบประเมินการความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

2. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัย

แบบประเมินการความสอดคล้องหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ตอนที่ 1 ความสอดคล้องของหลักสูตร

รายการประเมิน	ระดับความสามารถ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความเป็นมาของหลักสูตร สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม					
2. หลักการของหลักสูตรสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรม					
3.จุดประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก					
4.จุดประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับพัฒนาวิชาชีพของครูผู้สอนปฐมวัย					
5. โครงสร้างเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม					
6. กิจกรรมการฝึกอบรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม					
7. กิจกรรมการอบรมหน่วยที่ 1 สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม					
8. กิจกรรมการอบรมหน่วยที่ 2 สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม					
9. กิจกรรมการอบรมหน่วยที่ 3 สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม					
10. กิจกรรมการอบรมหน่วยที่ 4 สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม					
11. สื่อประกอบการอบรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม					
12.. การวัดและประเมิลผลสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม					

ข้อเสอนแนะ

.....

.....

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 8 (D_1)

แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กร่วมกับกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

คำชี้แจง

แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กร่วมกับกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานจัดทำหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ต่อไป

แบบประเมินโครงร่างรูหลักสูตรปแบบการสอนมี 2 ส่วน

1. แบบประเมิน
2. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัย

แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ตอนที่ 1 ความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรฯ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ที่มาและความสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรมฯ					
1.1 ตรงกับสภาพความเป็นจริงของสังคม					
1.2 มีความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา					
1.3 มีความจำเป็นที่ต้องส่งเสริมพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก					
2. หลักการของหลักสูตรฝึกอบรมฯ					
2.1 มีความจำเป็นสำหรับหลักสูตรฝึกอบรมฯ					
2.2 มีประโยชน์ต่อผู้สอนในระดับปฐมวัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง					
2.3 เป็นหลักสูตรฝึกอบรมฯ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง					
3. เป้าหมายของหลักสูตรฝึกอบรม					
3.1 มีความจำเป็นสำหรับหลักสูตรฝึกกอบรมฯ					
3.2 สอดคล้องกับเป้าหมายของงานวิจัย					
3.2 มีความชัดเจนและจัดกิจกรรมบรรลุเป้าหมาย					
4.จุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมฯ					
4.1 มีความชัดเจน					
4.2 ครอบคลุมเนื้อหาทุกสาระ					
4.3 จุดประสงค์สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย					
5. การออกแบบแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์					
5.2 เนื้อหาสาระครบถ้วน					
5.3 จัดเรียงลำดับเนื้อหาได้ถูกต้องชัดเจน					
6. บทบาทของครูปฐมวัยในการจัดการเรียนรู้					
6.1 ใช้กิจกรรมที่หลากหลาย					
6.2 กิจกรรมเป็นกิจกรรมที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก					
6.3 ความสามารถในการสอนและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินกิจกรรม					

7. ข้อมูลด้านกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก เป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์					
7.1 มีสื่อที่หลากหลาย					
7.2 ใช้ประโยชน์จากสื่ออย่างคุ้มค่า					
7.3 สื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน					
8. การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์					
8.1 มีองค์ประกอบของแผนครบถ้วน					
8.2 นำไปใช้ได้จริง					
8.3 สร้างความเข้าใจระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน					
9. ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์					
9.1 การวิเคราะห์เนื้อหาและวัตถุประสงค์					
9.2 การวิเคราะห์กิจกรรม					
9.3 การวิเคราะห์สื่อและแหล่งเรียนรู้					
10. การประเมินผลการเรียนรู้					
10.1 มีขั้นตอนของการประเมินผล					
10.2 มีเครื่องมือประเมินผลที่หลากหลาย					
10.3 ประเมินได้ตรงตามวัตถุประสงค์					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 7 (D_1)

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรบครูผู้สอนระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กร่วมกับกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

คำชี้แจง

แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรบครูผู้สอนระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กร่วมกับกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรบครูผู้สอนระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กร่วมกับกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานจัดทำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่อไป

แบบประเมินนี้ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ข้อมูลความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรบครูผู้สอนระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กร่วมกับกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง
3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัย

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรบครูผู้สอนระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กร่วมกับกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่.....ชื่อหน่วย.....

ประเมินโดย ☐ ผู้วิจัย ☐ อื่น (โปรดระบุ).....

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		1	2	3	4	5
1	วิเคราะห์หลักสูตรได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้และสอดคล้องตามหลักสูตร					
2	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้/สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความเชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสม					
3	ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้					
4	ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับสาระการเรียนรู้					
5	มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนครอบคลุมทั้งด้านภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนในระดับปฐมวัย					
6	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้					
7	มีการบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเองไปพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญษาของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ					
8	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมับพัฒนาการสามารถนำผู้เรียนไปสู่การพัฒนาทางด้านภาษาไทยและสติปัญญาได้อย่างเหมาะสม					
9	สื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม มีความเหมาะสมกับเวลาและการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง					
10	มีการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในด้านภาษาไทยและสติปัญาได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
11	ประเด็นและเกณฑ์การประเมินผลสามารถสะท้อนคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ด้านภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก					
12	การประเมินผลเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก					
รวม						
คะแนนรวม						

ระดับประเมิน	5	หมายถึง	มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมมากที่สุด
	4	หมายถึง	มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมมาก
	3	หมายถึง	มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมปานกลาง
	2	หมายถึง	มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมน้อย
	1	หมายถึง	มีความสอดคล้อง/เชื่อมโยง/เหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

สรุปผลการประเมิน มีความเหมาะสมในระดับ

☐ คะแนน 12 – 20 ปรับปรุงเร่งด่วน ☐ คะแนน 21 – 30 ปรับปรุง ☐ คะแนน 31 – 40 พอใช้

☐ คะแนน 41 – 50 ดี ☐ คะแนน 51 – 60 ดีมาก

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 8 (R_2)

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรบครูผู้สอนปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กร่วมกับกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง” ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานจัดทำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่อไป

แบบประเมินนี้ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ข้อมูลความการประเมินการจัดการเรียนรู้หลักสูตรฝึกอบรบครูผู้สอนปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กร่วมกับกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง
3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัย

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่.....ชื่อหน่วย.....

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....โรงเรียน.....

ชื่อ – นามสกุลผู้ สอน.....

ประเมินโดย ☐ ผู้วิจัย ☐ อื่น (โปรดระบุ).....

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		1	2	3	4	5
1	มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน					
2	มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน					
3	มีการเตรียมความพร้อมก่อนการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนและสามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้					
4	มีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน					
5	มีการจัดเตรียมและใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดกิจกรรมที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน					
6	เข้าใจวิธีการและเครื่องมือที่ประเมิน และสามารถประเมินได้เหมาะสมกับกิจกรรมและระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งกระตุ้นผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ					
7	มีการวิเคราะห์ผลการประเมินที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนและนำมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนหรือนำมาเป็นแนวทางในแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป					
8	มีการศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง					
9	มีความกระตือรือร้น และให้ความร่วมมือในการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง					
10	สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อเกิดปัญหาในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสามารถให้ข้อมูลสะท้อนกลับที่เป็นประโยชน์ได้					
รวม						
คะแนนรวม						

ระดับประเมิน	5	หมายถึง	มากที่สุด
	4	หมายถึง	มาก
	3	หมายถึง	ปานกลาง
	2	หมายถึง	น้อย
	1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

สรุปผลการประเมิน มีความเหมาะสมในระดับ

☐ คะแนน 12 – 20 ปรับปรุงเร่งด่วน ☐ คะแนน 21 – 30 ปรับปรุง ☐ คะแนน 31 – 40 พอใช้

☐ คะแนน 41 – 50 ดี ☐ คะแนน 51 – 60 ดีมาก

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 9 (D_2)

แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

คำชี้แจง

แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง” ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะนำไปใช้ในการเป็นข้อมูลพื้นฐานจัดทำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต่อไป

แบบวัดความสามารถนี้ประกอบด้วย

1. ข้อมูลทั่วไป
2. แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง
3. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ O หญิง O ชาย

2. อายุ O ต่ำกว่า 20 ปี O 20 - 40 ปี O 40 – 60 ปี O 60 ปีขึ้นไป

3. สถานะ O ผู้บริหาร O ครูผู้สอนระดับปฐมวัย O อาจารย์ O ผู้ปกครอง

O อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูล

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นฯ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงเป็นหลักสูตรที่น่าสนใจ					
2. หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียการสอนได้จริง					
3. หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กให้ดีขึ้น					
4. หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรที่เสริมสร้างความสามารถด้านการเตรียมการสอน/การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และการสอนของครูปฐมวัยให้ดีขึ้นได้					
5. กระบวนการ โคช้ Coaching ของผู้วิจัย หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เมื่อสิ้นสุดการวิจัยแล้วครูผู้สอนมีความพึงพอใจ					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็นฯ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. กระบวนการ โคช้ Coaching ของผู้วิจัย หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีความรู้ด้านการออกแบบการสอนและการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น					
7.กระบวนการ โคช้ Coaching ของผู้วิจัย หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีความเป็นกัลยาณมิตร					
8. กระบวนการ โคช้ Coaching ของผู้วิจัย เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น					
9. กระบวนการ Coaching ของผู้วิจัย ในหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง เป็นการช่วยให้ครูผู้สอนมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น					
10. หลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงเป็นหลักสูตรสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครูได้					

ระดับประเมิน

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

...../...../.....

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 10 (D_2)

แบบรับรองหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทาง

ภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

คำชี้แจง

แบบรับรองหลักสูตรนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิได้กรุณาพิจารณาและให้ความคิดเห็นในการรับรองหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตามความคิดเห็นของท่าน และโปรดให้ความเห็นในการรับรองหลักสูตร

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ – สกุล.....
2. ตำแหน่งทางวิชาการ.....
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขาวิชา.....
4. ตำแหน่งงานปัจจุบัน.....สถานที่ทำงาน.....
5. ความเชี่ยวชาญ.....หมายเลขโทรศัพท์.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการรับรองหลักสูตร

1. หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญานักเรียนในระดับปฐมวัย

☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

2. หลักสูตรมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีประโยชน์แก่การศึกษา

☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

3. ความเป็นมาและความสำคัญสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของหลักสูตร

☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

4. องค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องสัมพันธ์กัน

☐ เห็นด้วย ☐ไม่เห็นด้วย

5. หลักการของหลักสูตรมีความเหมาะสม ถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดที่เป็นจุดเน้นในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร สามารถนำไปใช้เป็นกรอบดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอื่นได้

☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

6. ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรมีมาตรฐาน ถูกต้อง ชัดเจน

☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

7. ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรสามารถวัดและประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

8. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนได้

☐ เห็นด้วย ☐ไม่เห็นด้วย

9. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องและครอบคลุมทักษะทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน

☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

10. กิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรสามารถพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญา

☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

11. กิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรมีความทันสมัยเหมาะสมกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญา

☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

12. สื่อของหลักสูตรส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

13. การประเมินผลสามารถพัฒนาและสะท้อนผลพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กได้

☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

14. หลักสูตรมีแนวทางที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและ สติปัญญาของเด็กได้ เสริมประสิทธิภาพหลักสูตรในปัจจุบันได้

☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

15. หลักสูตรมีแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสม ถูกต้อง เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและมีประสิทธิภาพ

☐ เห็นด้วย ☐ ไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 2 ผลการรับรองหลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ

หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

☐ รับรอง ☐ รับรองและแก้ไข ☐ ไม่รับรอง

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฎ
ผลการหาประสิทธิภาพเครื่องมือวิจัย
การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ 1 แบบวิเคราะห์เอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตารางแสดงคุณภาพของเครื่องมือ แบบวิเคราะห์เอกสาร วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รายการตรวจสอบ	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตฐาน (S.D.)	แปลผล
สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.86	0.47	มากที่สุด
ครอบคลุมวัตถุประสงค์	4.60	0.52	มากที่สุด
ใช้ภาษาสื่อความหมายชัดเจน	4.30	0.51	มาก
รวม	**4.58**	**0.50**	**มากที่สุด**

เครื่องมือที่ 2 แบบสัมภาษณ์

ตารางแสดงคุณภาพของเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์/การสนทนากลุ่ม /ครูผู้สอนปฐมวัย /ครูผู้สอนภาษาไทย/อาจารย์มหาวิทยาลัย

รายการตรวจสอบ	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตฐาน (S.D.)	แปลผล
ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.80	0.84	มาก
ข้อคำถามครอบคลุมวัตถุประสงค์	4.25	0.82	มาก
ข้อคำถามสื่อความหมายชัดเจน	4.30	0.89	มาก
รวม	**4.11**	**0.85**	**มาก**

เครื่องมือที่ 3แบบสอบถามแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานความต้องการจำเป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

ตารางแสดงคุณภาพของเครื่องมือ ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ชื่องาน : แบบสอบถามแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานความต้องการจำเป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม

สำหรับผู้ประเมิน/ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่มีข้อสอบทั้งหมด จำนวน 17 ข้อ

สรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่ามีข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 17 ข้อ และไม่มีข้อสอบที่ต้องตัดทิ้ง/ปรับปรุง

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC						**ผลการวิเคราะห์**		
ข้อที่	**ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ**					**ผลรวมคะแนน**	**ค่าIOC**	**แปลผล**
	คนที่ 1	**คนที่ 2**	**คนที่ 3**	**คนที่ 4**	**คนที่ 5**			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3	1	1	-1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
4	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
9	-1	1	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
10	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
11	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
12	1	-1	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
13	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
14	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
15	1	1	-1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้

จากผลการวิเคราะห์เมื่อพิจารณาที่ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งก็คือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หรือความเที่ยงตรงรายข้อของข้อสอบแต่ละข้อ โดยจะพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ดังนั้นจึงพบว่ามีข้อสอบที่เข้าเกณฑ์หรือมีความตรงหรือสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ จำนวน 17 ข้อ จากทั้งหมด 17 ข้อ

รูปผลจากการวิเคราะห์พบว่ามีข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 17 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC						ผลการวิเคราะห์		
ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวมคะแนน	ค่าIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3	1	1	-1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
4	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
9	-1	1	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
10	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
11	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
12	1	-1	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
13	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
14	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
15	1	1	-1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้

เครื่องมือที่ 4 แบบวัดความรู้

ตารางผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ชื่องาน : แบบวัดความรู้ ก่อนและหลัง

การอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงสำหรับผู้ประเมิน/ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่มีข้อสอบทั้งหมด จำนวน 40 ข้อ สรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่ามีข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 30 ข้อ และมีข้อสอบที่ต้องตัดทิ้ง/ปรับปรุง จำนวน 10 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังตารางดังต่อไปนี้

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC						ผลการวิเคราะห์		
ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวมคะแนน	ค่าIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
4	-1	-1	1	1	1	1	0.20	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
5	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
6	0	0	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
7	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
8	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
9	-1	1	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
10	0	0	0	0	1	1	0.20	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
11	1	-1	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	-1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
14	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
15	0	-1	0	0	1	0	0.00	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
16	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
17	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
18	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
19	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
20	-1	-1	0	1	1	0	0.00	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
21	0	0	0	0	1	1	0.20	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง

22	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
23	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
24	-1	-1	0	1	1	0	0.00	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
25	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
26	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
27	0	0	0	1	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
28	0	0	0	0	0	0	0.00	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
29	-1	1	0	0	1	1	0.20	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
30	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
32	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
33	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
35	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
36	0	0	0	0	-1	-1	-0.20	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
37	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
38	-1	1	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
40	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

จากผลการวิเคราะห์เมื่อพิจารณาที่ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งก็คือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หรือความเที่ยงตรงรายข้อของข้อสอบแต่ละข้อ โดยจะพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ดังนั้นจึงพบว่ามีข้อสอบที่เข้าเกณฑ์หรือมีความตรงหรือสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ จำนวน 30 ข้อ จากทั้งหมด 40 ข้อสรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่ามีข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 30 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC						ผลการวิเคราะห์		
ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม คะแนน	ค่าIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
6	0	0	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
7	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
8	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
9	-1	1	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
11	1	-1	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	-1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
14	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
16	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
17	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
18	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
19	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
22	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
23	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
25	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
26	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
30	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
31	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
32	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
33	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
35	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

37	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
38	-1	1	1	1	1	3	0.60	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
40	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

สรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่ามีข้อสอบที่ต้องตัดทิ้ง/ปรับปรุง จำนวน 10 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC						**ผลการวิเคราะห์**		
ข้อที่	**ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ**					**ผลรวมคะแนน**	**ค่าIOC**	**แปลผล**
	คนที่ 1	**คนที่ 2**	**คนที่ 3**	**คนที่ 4**	**คนที่ 5**			
4	-1	-1	1	1	1	1	0.20	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
10	0	0	0	0	1	1	0.20	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
15	0	-1	0	0	1	0	0.00	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
20	-1	-1	0	1	1	0	0.00	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
21	0	0	0	0	1	1	0.20	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
24	-1	-1	0	1	1	0	0.00	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
27	0	0	0	1	1	2	0.40	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
28	0	0	0	0	0	0	0.00	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
29	-1	1	0	0	1	1	0.20	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง
36	0	0	0	0	-1	-1	-0.20	ตัดทิ้ง/ปรับปรุง

ตารางสรุปผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบปรนัยแบบอิงเกณฑ์

ชื่อแบบวัดความรู้

ก่อนและหลังการอบรมหลักสูตรอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก จำนวนผู้สอบ 10 คน จำนวนข้อสอบ 30 ข้อ กำหนดคะแนนเกณฑ์ (c) ไว้ที่ 18 คะแนน

ผลการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบปรนัยแบบอิงเกณฑ์

ข้อ	**ตัวเลือกที่ถูกต้อง**	**อำนาจจำแนก (B)**	**การแปลความหมาย**	**ผ่านเกณฑ์คุณภาพ**
1	(2)	0.4	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
2	(4)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน

3	(3)	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
4	(3)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
5	(4)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
6	(3)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
7	(2)	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
8	(3)	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
9	(4)	0.4	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
10	(3)	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
11	(1)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
12	(2)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
13	(4)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
14	(4)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
15	(4)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
16	(4)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
17	(1)	0.9	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
18	(2)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
19	(1)	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
20	(4)	0.4	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
21	(4)	0.8	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
22	(4)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
23	(4)	0.5	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
24	(2)	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
25	(4)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
26	(1)	0.8	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
27	(2)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
28	(4)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
29	(2)	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
30	(1)	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน

สรุปผลการวิเคราะห์อำนาจจำแนกของข้อสอบจำนวน 30 ข้อ มีข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยวิธี Lovett

ข้อ	อำนาจจำแนก (B)	การแปลความหมาย	ผ่านเกณฑ์คุณภาพ
1	0.4	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
2	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
3	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
4	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
5	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
6	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
7	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
8	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
9	0.4	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
10	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
11	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
12	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
13	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
14	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
15	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
16	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
17	0.9	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
18	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
19	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
20	0.4	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
21	0.8	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
22	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
23	0.5	อำนาจจำแนกค่อนข้างสูง	ผ่าน
24	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
25	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
26	0.8	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
27	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
28	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
29	1	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน
30	0.7	อำนาจจำแนกสูง	ผ่าน

สรุปผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นจากการคัดเลือกข้อสอบมาจำนวน 30 ข้อ ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธี Lovett มีค่าเท่ากับ 0.92

เครื่องมือที่ 5 แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรม

ตารางแสดงคุณภาพของเครื่องมือ แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร

รายการตรวจสอบ	**ผลการประเมิน**		
	ค่าเฉลี่ย	**ส่วนเบี่ยงเบนมาตฐาน (S.D.)**	**แปลผล**
1. ความเป็นมาของหลักสูตร สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม	4.67	0.21	มากที่สุด
2. หลักการของหลักสูตรสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรม	4.74	0.66	มากที่สุด
3.จุดประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก	4.79	0.09	มากที่สุด
4.จุดประสงค์ของหลักสูตรสอดคล้องกับพัฒนาวิชาชีพของครูผู้สอนปฐมวัย	4.81	0.57	มากที่สุด
5. โครงสร้างเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	4.75	0.56	มากที่สุด
6. กิจกรรมการฝึกอบรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	4.86	0.24	มากที่สุด
7. กิจกรรมการอบรมหน่วยที่ 1 สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม	4.78	0.65	มากที่สุด
8. กิจกรรมการอบรมหน่วยที่ 2 สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม	4.77	0.55	มากที่สุด
9. กิจกรรมการอบรมหน่วยที่ 3 สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม	4.68	0.16	มากที่สุด
10. กิจกรรมการอบรมหน่วยที่ 4 สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักสูตรฝึกอบรม	4.74	0.54	มากที่สุด
11. สื่อประกอบการอบรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	4.66	0.44	มากที่สุด
12.. การวัดและประเมิลผลสอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรม	4.67	0.21	มากที่สุด
รวม	**4.35**	**0.39**	**มาก**

เครื่องมือที่ 6 แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร

ตาราง แสดงคุณภาพของเครื่องมือ แบบประเมินความเหมาะสมหลักสูตร

รายการตรวจสอบ	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ที่มาและความสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรมฯ			
1.1 ตรงกับสภาพความเป็นจริงของสังคม	4.30	0.72	มาก
1.2 มีความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา	4.36	0.73	มาก
1.3 มีความจำเป็นที่ต้องส่งเสริมพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก	4.43	0.70	มาก
2. หลักการของหลักสูตรฝึกอบรมฯ	4.37	0.64	มาก
2.1 มีความจำเป็นสำหรับหลักสูตรฝึกอบรมฯ	4.31	0.69	มาก
2.2 มีประโยชน์ต่อผู้สอนในระดับปฐมวัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.49	0.65	มาก
2.3 เป็นหลักสูตรฝึกอบรมฯ ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง	4.42	0.62	มาก
3. เป้าหมายของหลักสูตรฝึกอบรม	4.31	0.71	มาก
3.1 มีความจำเป็นสำหรับหลักสูตรฝึกกอบรมฯ	4.46	0.65	มาก
3.2 สอดคล้องกับเป้าหมายของงานวิจัย	4.66	0.69	มากที่สุด
3.2 มีความชัดเจนและจัดกิจกรรมบรรลุเป้าหมาย	4.50	0.65	มากที่สุด
4.จุดประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมฯ	4.30	0.59	มาก
4.1 มีความชัดเจน	4.36	0.73	มาก
4.2 ครอบคลุมเนื้อหาทุกสาระ	4.43	0.64	มาก
4.3 จุดประสงค์สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย	4.37	0.69	มาก
5. การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย			
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์	4.64	0.60	มากที่สุด
5.2 เนื้อหาสาระครบถ้วน	4.74	0.60	มากที่สุด
5.3 จัดเรียงลำดับเนื้อหาได้ถูกต้องชัดเจน	4.43	0.22	มาก
6. บทบาทของครูปฐมวัยในแผนการจัดการเรียนรู้			
6.1 ใช้กิจกรรมที่หลากหลาย	4.45	0.67	มาก
6.2 กิจกรรมเป็นกิจกรรมที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก	4.77	0.50	มากที่สุด
6.3 ความสามารถในการสอนและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินกิจกรรม	4.32	0.22	มาก

7. ข้อมูลด้านกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้			
7.1 มีสื่อที่หลากหลาย	4.22	0.51	มาก
7.2 ใช้ประโยชน์จากสื่ออย่างคุ้มค่า	4.24	**0.45**	มาก
7.3 สื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน	4.11	0.50	มาก
8. การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้	4.02	0.38	
8.1 มีองค์ประกอบของแผนครบถ้วน	4.55	0.52	มากที่สุด
8.2 นำไปใช้ได้จริง	4.06	0.10	
8.3 สร้างความเข้าใจระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	4.59	0.50	มากที่สุด
9. ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้			
9.1 การวิเคราะห์เนื้อหาและวัตถุประสงค์	4.31	1.00	มาก
9.2 การวิเคราะห์กิจกรรม	4.25	0.62	มาก
9.3 การวิเคราะห์สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.26	0.10	มาก
10. การประเมินผลการเรียนรู้			
10.1 มีขั้นตอนของการประเมินผล	4.26	0.25	มาก
10.2 มีเครื่องมือประเมินผลที่หลากหลาย	4.55	0.54	มากที่สุด
10.3 ประเมินได้ตรงตามวัตถุประสงค์	4.21	0.41	มาก
รวม	**4.38**	**0.55**	**มาก**

เครื่องมือที่ 7 ประเมินกระบวนการทางภาษาไทยของเด็ก

ตารางแสดงคุณภาพของเครื่องมือ ประเมินกระบวนการทางภาษาไทยของเด็ก

รายการตรวจสอบ	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ด้านการฟัง			
1.1 การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม	4.67	0.50	มากที่สุด
1.2 การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ	4.72	0.38	มากที่สุด
1.3 การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจองหรือเรื่องราวต่าง ๆ	4.32	0.07	มาก
1.4 การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด	4.80	0.10	มากที่สุด
2. ด้านการพูด			
2.1 การพูดแสดงความคิด ความรู้สึกความต้องการ	4.30	0.65	มาก
2.2 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง	4.44	0.21	มาก
2.3 การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ	4.59	0.52	มากที่สุด
2.4 การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร	4.31	0.69	มาก
3. ด้านการอ่าน			
3.1 การอ่านหนังสือภาพนิทานหลากหลายประเภท /รูปแบบ	4.62	0.21	มากที่สุด
3.2 การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ	4.56	0.38	มากที่สุด
3.3 การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง	4.46	0.06	มาก
3.4 การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษรคำและข้อความ	4.51	0.37	มากที่สุด
3.5 การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย	4.33	0.08	มาก
3.6 การคาดเดาคำ วลี หรือประโยคที่มี โครงสร้างซ้ำๆ กันจากนิทาน	4.51	0.38	มากที่สดุ
4. ด้านการเขียน			
4.1 การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง	4.66	0.38	มากที่สุด
4.2 การเขียนร่วมกันตามโอกาสและการเขียนอิสระ	4.52	0.27	มากที่สุด
4.3 การเขียนคำที่มีความหมายกับเด็ก/คำคุ้นเคย	4.36	0.29	มาก
รวม	**4.51**	**0.33**	**มากที่สุด**

เครื่องมือที่ 8 แบบประเมินกระบวนการทางสติปัญญาของเด็ก

ตารางแสดงคุณภาพของเครื่องมือ แบบประเมินกระบวนการทางสติปัญญาของเด็ก

รายการตรวจสอบ	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตฐาน (S.D.)	แปลผล
1. ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบอย่าง ต่อเนื่องกับเรื่องที่ฟัง	4.51	0.27	มากที่สุด
2. เล่าเป็นเรื่องราว ต่อเนื่องได้	4.25	0.82	มาก
3. อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้ หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	4.30	0.89	มาก
4. เขียนชื่อของตนเอง ตามแบบ เขียนข้อความ ด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง	4.11	0.85	มาก
5. จับคู่และ เปรียบเทียบความ แตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกต พบสองลักษณะเดียว ขึ้นไป	4.84	0.61	มากที่สุด
6. จำแนกและจัด กลุ่มสิ่งต่าง ๆ ตั้งแต่สอง ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์	4.74	0.60	มากที่สุด
7. อธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลที่เกิดขึ้น ในเหตุการณ์หรือ การกระทำด้วยตนเอง	4.55	0.39	มากที่สุด
8. เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง อย่างหลากหลาย หรือแปลกใหม่	4.32	0.20	มากที่สุด
9. สนใจหยิบหนังสือ มาอ่านและเขียนสื่อ ความคิดด้วยตนเอง เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง	4.44	1.00	มาก
10. ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่าง ๆ โดย ใช้วิธีการที่หลากหลาย ด้วยตนเอง	4.45	0.45	มาก
รวม	**4.45**	**0.61**	**มาก**

เครื่องมือที่ 9 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
ตารางแสดงคุณภาพของเครื่องมือ แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

รายการตรวจสอบ	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตฐาน (S.D.)	แปลผล
1.วิเคราะห์หลักสูตรได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้และสอดคล้องตามหลักสูตร	4.46	0.33	มาก
2. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้/สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความเชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสม	4.53	0.34	มากที่สุด
3. ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้	4.33	0.36	มาก
4. ความสอดคล้องของสาระสำคัญกับสาระการเรียนรู้	4.27	0.21	มาก
5. มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนครอบคลุมทั้งด้านภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนในระดับปฐมวัย	4.55	0.38	มากที่สุด
6. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้	4.61	0.06	มากที่สุด
7. มีการบูรณาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเองไปพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญษาของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ	4.50	0.21	มากที่สุด
8. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมับพัฒนาการสามารถนำผู้เรียนไปสู่การพัฒนาทางด้านภาษาไทยและสติปัญญาได้อย่างเหมาะสม	4.44	0.06	มาก
9. สื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม มีความเหมาะสมกับเวลาและการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.23	0.25	มาก
10. มีการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในด้านภาษาไทยและสติปัญาได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.67	0.36	มากที่สุด
11. ประเด็นและเกณฑ์การประเมินผลสามารถสะท้อนคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ด้านภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก	4.49	0.38	มาก
12. การประเมินผลเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก	4.55	0.37	มากที่สุด
รวม	**4.47**	**0.28**	**มาก**

เครื่องมือที่ 10 แบบประเมินการจัดการเรียนรู้

ตารางแสดงคุณภาพของเครื่องมือ แบบประเมินการจัดการเรียนรู้

รายการตรวจสอบ	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตฐาน (S.D.)	แปลผล
1. มีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน	4.48	0.23	มาก
2. มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน	4.51	0.04	มากที่สุด
3. มีการเตรียมความพร้อมก่อนการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนและสามารถนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้	4.62	0.34	มากที่สุด
4. มีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน	4.61	0.32	มากที่สุด
5. มีการจัดเตรียมและใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ในการจัดกิจกรรมที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน	4.51	0.34	มากที่สุด
6. เข้าใจวิธีการและเครื่องมือที่ประเมิน และสามารถประเมินได้เหมาะสมกับกิจกรรมและระดับพัฒนาการของผู้เรียน รวมทั้งกระตุ้นผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศัยภาพ	4.63	0.36	มากที่สุด
7. มีการวิเคราะห์ผลการประเมินที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนและนำมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียนหรือนำมาเป็นแนวทางในแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป	4.49	0.41	มาก
8. มีการศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	4.72	0.05	มากที่สุด

9. มีความกระตือรือร้น และให้ความร่วมมือในการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	4.23	0.09	มาก
10. สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเมื่อเกิดปัญหาในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสามารถให้ข้อมูลสะท้อนกลับที่เป็นประโยชน์ได้	4.56	1.00	มากที่สุด
รวม	**4.54**	**0.32**	**มากที่สุด**

เครื่องมือที่ 11 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงสำหรับผู้ประเมิน

ตารางผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ชื่องาน : แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงสำหรับผู้ประเมิน/ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่มีข้อสอบทั้งหมด จำนวน 10 ข้อ

สรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่ามีข้อสอบที่ใช้ได้ จำนวน 10 ข้อ และไม่มีข้อสอบที่ต้องตัดทิ้ง/ปรับปรุง

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC						**ผลการวิเคราะห์**		
ข้อที่	**ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ**					**ผลรวมคะแนน**	**ค่าIOC**	**แปลผล**
	คนที่ 1	**คนที่ 2**	**คนที่ 3**	**คนที่ 4**	**คนที่ 5**			
1	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
3	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
4	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	1	1	1	-1	1	3	0.60	ใช้ได้
7	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
8	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
9	1	1	1	-1	1	3	0.60	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

จากผลการวิเคราะห์เมื่อพิจารณาที่ค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งก็คือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หรือความเที่ยงตรงรายข้อของข้อสอบแต่ละข้อ โดยจะพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ดังนั้นจึงพบว่ามีข้อสอบที่เข้าเกณฑ์หรือมีความตรงหรือสามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ จำนวน 10 ข้อ จากทั้งหมด 10 ข้อ

สรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่ามีข้อคำถามใช้ได้ จำนวน 10 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางสำหรับเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ค่า IOC						**ผลการวิเคราะห์**		
ข้อที่	**ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ**					**ผลรวมคะแนน**	**ค่าIOC**	**แปลผล**
	คนที่ 1	**คนที่ 2**	**คนที่ 3**	**คนที่ 4**	**คนที่ 5**			
1	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
3	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
4	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
6	1	1	1	-1	1	3	0.60	ใช้ได้
7	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
8	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
9	1	1	1	-1	1	3	0.60	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

เครื่องมือที่ 12 แบบรับรองหลักสูตร
ตารางแสดงคุณภาพของเครื่องมือ แบบรับรองหลักสูตร

รายการตรวจสอบ	ผลการประเมิน		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตฐาน (S.D.)	แปลผล
1. หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญานักเรียนในระดับปฐมวัย	4.67	0.50	มากที่สุด
2. หลักสูตรมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีประโยชน์แก่การศึกษา	4.72	0.38	มากที่สุด
3. ความเป็นมาและความสำคัญสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และหลักการของหลักสูตร	4.59	0.52	มากที่สุด
4. องค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องสัมพันธ์กัน	4.80	0.10	มากที่สุด
5. หลักการของหลักสูตรมีความเหมาะสม ถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดที่เป็นจุดเน้นในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร สามารถนำไปใช้เป็นกรอบดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอื่นได้	4.58	0.50	มากที่สุด
6. ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรมีมาตรฐาน ถูกต้อง ชัดเจน	4.33	0.20	มาก
7. ผลการเรียนรู้ของหลักสูตรสามารถวัดและประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม	4.77	0.30	มากที่สุด
8. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียนได้	4.61	0.26	มากที่สุด
9. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรสอดคล้องและครอบคลุมทักษะทางภาษาไทยและสติปัญญาของผู้เรียน	4.23	0.01	มาก
10. กิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรสามารถพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญา	4.44	0.32	มาก
11. กิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรมีความทันสมัยเหมาะสมกับการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญา	4.51	0.56	มากที่สุด
12. สื่อของหลักสูตรส่งเสริมสภาพแวดล้อมในการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก	4.51	0.32	มากที่สุด

13. การประเมินผลสามารถพัฒนาและสะท้อนผลพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กได้	4.62	0.35	มากที่สุด
14. หลักสูตรมีแนวทางที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กได้ เสริมประสิทธิภาพหลักสูตรในปัจจุบันได้	4.49	0.04	มาก
15. หลักสูตรมีแนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสม ถูกต้อง เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและมีประสิทธิภาพ	4.61	0.03	มากที่สุด
รวม	**4.57**	**0.29**	**มากที่สุด**

ภาคผนวก ฏ
หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนา
กระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญา
ของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง
鮮花
รัชนีบูรณ์ เนตรภักดี
ดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการสอนภาษาไทย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
พุทธศักราช 2568

หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

รัชนีบูรณ์ เนตรภักดี

นักศึกษาปริญญาเอก ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

คำนำ

หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงนี้ เป็นหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นภายหลังผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ครูผู้สอนในระดับปฐมวัยมีความรู้ เจตคติและทักษะการปฏิบัติที่พึงประสงค์อันนำไปส๔การมีประสิทธิภาพในการเป็นครูผู้สอนในระดับปฐมวัยที่ดีต่อไป ในหลักสูตรนฝึกอบรมจะประกอบไปด้วย 1.ความเป็นมา 2. หลักการ 3. จุดมุ่งหมาย 4. โครงสร้างเนื้อหา 5. กิจกรรมการฝึกอบรม 6. สื่อและแหล่งเรียนรู้ 7. การวัดผลและประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงนี้ เกิดประโยชน์แก่ครูผู้นำไปใช้ในการพัฒนาตนเองและนักเรียนที่ได้รับความรู้จากหลักสูตรนี้อย่างมีคุณภาพ

รัชนีบูรณ์ เนตรภักดี

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

1. ความเป็นมาของหลักสูตร 4
2. หลักการ 5
3. จุดมุ่งหมาย 5
4. โครงสร้างเนื้อหา 5
5. กิจกรรมการฝึกอบรม 7
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้ 8
7. การวัดผลและประเมินผล 9
ภาคผนวก กิจกรรมการฝึกอบรม 10
กิจกรรมที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม 10
กิจกรรมที่ 2 หน่วยการเรียนรู้การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ 19
กิจกรรมที่ 3 การฝึกปฏิบัติการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ 71
กิจกรรมที่ 4 หน่วยการเรียนรู้การใช้แบบวัดและประเมินผล/ การทดลองสอน 75

1. ความเป็นมาของหลักสูตร

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการปฏิรูปกระบวนการเรียน รู้ที่ตอบสนองต่อ การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อ การพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็น ระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะ สหวิทยาการ (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561 : หน้า 37 - 38) นั้น จะเห็นได้ว่าเด็กในยุค ปัจจุบันและอนาคตจำเป็นที่จะต้องมีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ทั้งทักษะด้าน การเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ ทั้งหมด นี้เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาครูในยุค ศตวรรษที่ 21 โดยครูต้องยึดหลัก "สอนน้อย เรียนมาก"

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ,.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 22 ระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 25 ระบุว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 แทนหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2546 จะเห็นได้ว่าหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นส่วนกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและหลักสูตรที่ดีต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ

ซึ่งถ้าพิจารณาในโครงสร้างหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ.2560 จะพบว่า โครงสร้างเวลาเรียนในระดับชั้น ป.1-ป.3 มีชั่วโมงในกลุ่มสาระการสอนภาษาไทย มากกว่ากลุ่มสาระอื่นๆ นั่นแสดงให้เห็นว่าภาษาที่มีความสำคัญเพราะถ้าเด็กไม่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้ ในรายวิชาอื่นๆ เด็กนักเรียนก็ไม่สามารถเรียนได้เช่นกัน ภาษาช่วยให้เกิดการเรียนรู้นับว่าเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ของมนุษย์ อย่างไรก็ตามมีงานวิจัยหลายเล่มที่กล่าวว่า ถ้าเด็กมีโครงสร้างทางภาษาที่ดีอันเกิดจากครอบครัว หรือการได้รับการจัดการเรียนรู้ที่ดีทางด้านภาษาแล้ว เมื่อเติบโตขึ้นเด็กคนนั้นจะมีโครงสร้างทางภาษาที่ดีและส่งผลให้มีความฉลาด มีสติปัญญาที่ดีอีกด้วย

จากประเด็นและความสำคัญที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นผู้วิจัยจึงได้เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงขึ้น และมองเห็นความสำคัญในการพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของผู้เรียนในระดับ

ปฐมวัยอีกทั้งยังมีความสนใจที่จะนำแนวคิดสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยเป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย เพื่อให้มีความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อจะได้นำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนต่อไป

2. หลักการของหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง มีหลักการดังต่อไปนี้

1. เป็นหลักสูตรที่ฝึกอบรบครูผู้สอนในระดับปฐมวัย เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

2. เป็นหลักสูตรที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก

3) จุดมุ่งหมาย

เป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ของครูปฐมวัยและพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กปฐมวัยโดยมีจุดประสงค์ของหลักสูตรดังนี้

จุดประสงค์ของหลักสูตร

1. เพื่อให้ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย

2. เป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย

3. เด็กปฐมวัยได้รับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาเพิ่มขึ้น

4. โครงสร้างเนื้อหา

หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง ใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรม จำนวน 2 วัน โดยกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร ไว้ดังนี้

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา	เนื้อหา	วิธีการ/กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
วันที่ 1 โครงสร้าเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง						
กิจกรรมที่ 1 หน่วยการเรียนรู้โครงสร้าง	เพื่อให้มีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรฯ	3 ชั่วโมง	โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนา	บรรยายเนื้อหา/ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	Power Point/แบบทด	ผลคะแนนจากแบบทดสอบก่อนการอบรม

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา	เนื้อหา	วิธีการ/ กิจกรรม	สื่อ	การประเมิน
เนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม			กระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง		สอบก่อนการอบรม (Pre-test)	
กิจกรรมที่ 2 หน่วยการเรียนรู้การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้	เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับปฐมวัย	3 ชั่วโมง	1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก	บรรยายเนื้อหา/ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้	Power Point/ใบความรู้	1. แบบประเมินความสามารถการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้
วันที่ 2 การฝึกปฏิบัติทดลองสอน						
กิจกรรมที่ 3 หน่วยการเรียนรู้การฝึกปฏิบัติการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้	เพื่อให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย	3 ชั่วโมง	1. การฝึกปฏิบัติการนำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กทดลองใช้ ในกิจกรรมการอบรม	บรรยายเนื้อหา/ฝึกปฏิบัติ	Power Point/ใบงานการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	1. แบบประเมินความสามารถการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้
กิจกรรมที่ 4 หน่วยการเรียนรู้การใช้แบบวัดและประเมินผล / การทดลองสอน Coaching ของผู้วิจัย	เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการจัดประสบการณ์ที่พัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญา	3 ชั่วโมง	1. การฝึกนำแบบวัดและประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก 2. กระบวนการ Coaching ของผู้วิจัย 3. การทดลองสอน	บรรยายเนื้อหา/ฝึกปฏิบัติ	Power Point/ทดลองสอน	1. แบบประเมินความสามารถการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ 2. แบบทดสอบหลังการอบรม (Post-test)

กิจกรรมการฝึกอบรม

ในทุกหน่วยการอบรม จะใช้กระบวนการฝึกอบรม 5 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation)

เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เตรียมความพร้อมก่อนที่จะมีการอบรม ซึ่งวิทยากรต้องหาสิ่งเร้าความสนใจผู้เข้ารับการอบรมโดยอาจให้เล่นเกม หรือดูวีดิทัศน์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะอบรม จากนั้นเป็นการซักถาม อภิปราย แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน

ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brain Storming**)**

เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมรวมพลังสมอง ระดมความคิดและปรึกษาหารือกันก่อนที่จะลงมือปฏิบัติหรืออบรม แบ่งกลุ่ม แบ่งหน้าที่กันและมอบหมายภาระงานภายในกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)

เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย โดยกิจกรรมอาจจะให้ศึกษาเอกสารการเรียนรู้ ทำใบงาน นำเสนอผลงานเกี่ยวกับประเด็นที่วิทยากรมอบหมายให้

ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion)

เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปบทเรียนที่ได้รับการอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ อาจสรุปในรูปแบบการบันทึกลงในกระดาษชาร์ต สมุดบันทึก หรือแผนภาพความคิด จากนั้นร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับข้อสรุปที่ได้

ขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Refection)

เป็นขั้นตอนที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมและวิทยากรร่วมกันสะท้อนผลการอบรมในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งผลที่ได้จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้ผู้สอนและผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการ และเจคติที่ดีต่อไป

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ทำแบบทดสอบก่อนอบรม
2. เตรียมความพร้อม
3. วิทยากรบรรยายให้ความรู้
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. แบ่งกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม
6. ผู้เข้าอบรมนำเสนอผลงาน
7. ทำแบบทดสอบหลังอบรม
8. ทดลองฝึกปฏิบัติการสอนหลังจากออกแบบการเรียนการสอน
9. สะท้อนผลการอบรม

5. กิจกรรมการฝึกอบรม

กิจกรรมที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม

กิจกรรมที่ 2 หน่วยการเรียนรู้การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 3 การฝึกปฏิบัติการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้

กิจกรรมที่ 4 หน่วยการเรียนรู้การใช้แบบวัดและประเมินผล/ การทดลองสอน

6. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. สื่อการนำเสนอของผู้วิจัย ประกอบด้วย เอกสารประกอบการบรรยาย Power Point

2. เอกสารประกอบการอบรม เช่น แผนการจัดประสบการณ์ของเด็กปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3. อุปกรณ์สำนักงาน เช่น กระดาษฟลิปชาร์ท ปากกาเคมี เป็นต้น

4. เครื่องมือวัดและประเมินผลการอบรม

7. การวัดผลและประเมินผล

7.1 วิทยากร

1. แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์

2. แบบประเมินการจัดการเรียนรู้

7.2 ผู้เข้าร่วมอบรม

. 1. แบบวัดความรู้ความเข้าใจก่อน-หลังการอบรม ผู้เข้าร่วมอบรมต้องมีระดับคะแนนหลังจากการอบรมมากกว่าร้อยละ 60

2. แบบประเมินโครงร่างของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3. สอบถามความคิดเห็นของผู้สอนระดับปฐมวัยที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ภาคผนวก กิจกรรมการฝึกอบรม

วันที่ 1 โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

กิจกรรมที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม เวลา 08.30-12.00 น (3 ชั่วโมง)

ขั้นที่	สาระการเรียนรู้	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	บทบาทวิทยากร	บทบาทผู้เข้ารับการอบรม	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation)	เกมทายสีจากป้าย	20 นาที	เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการอบรม	นำเล่นเกม	เล่นเกม/ตอบคำถาม	เกมทายสีป้าย	- สังเกตการมีส่วนร่วม
ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (*Brainstorming*)	การแบ่งกลุ่มทำงาน	20 นาที	เพื่อให้ผู้เข้าอบรมวางแผน ปรึกษาหารือกันในการดำเนินกิจกรรม	คอยให้คำแนะนำ	ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	-	- สังเกตพฤติกรรมการทำงาน
ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)	ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญา	1 ชั่วโมง 20 นาที	1.ผู้เข้าอบรมผู้ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำความเข้าใจกับหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วย	1. อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้พร้อมให้ข้อมูลสะท้อนกลับ	ฝึกปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม	1. เอกสารหลักสูตร	1. สังเกตพฤติกรรม 2. การทำงาน

ขั้นที่	สาระการเรียนรู้	ระยะเวลา	วัตถุประสงค์	บทบาทวิทยากร	บทบาทผู้เข้ารับการอบรม	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	ของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง		กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง				
ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion)	1. กิจกรรมสวัสดี 2.สรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรองค์ประกอบ การนำไปใช้	30 นาที	1. ผู้เข้าอบรมทำกิจกรรมสวัสดี 2. ผู้เข้าอบรมสรุปความรู้หลักธรรมต่าง ๆ ได้	คอยให้คำแนะนำชี้แนะ	ร่วมกันสรุปความรู้	ทำใบงาน	1. ตรวจ 2. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน
ขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Refection)	การสะท้อนผลแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตร	30 นาที	1. ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน 2. ผู้เข้าอบรมและวิทยากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้สะท้อนผลการปฏิบัติงาน	1. คอยให้คำชี้แนะปรึกษา 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้	ร่วมกันสะท้อนผลของหลักสูตร	-	1. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน

กิจกรรมที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม

สาระสำคัญ

โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรฝึกอบรม รวมถึงแนวคิดทฤษฎีทางภาษาและสติปัญญา ทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีการสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเองและการพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญา

วัตถุประสงค์

เพื่อให้มีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรฯ แนวทางการบูรณาการทฤษฎีทางภาษาและสติปัญญาและทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีการสร้างสรรค์คความรู้ด้วยตนเอง โครงสร้างเนื้อหาองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

ระยะเวลา

3 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้

เวลา 08.30 - 09.00 น. ลงทะเบียน

เวลา 09.00 - 09. 20 น.

ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation)

1. วิทยากรนำเล่นเกม ทายสีจากป้าย โดยให้ผู้เข้าอบรมดูโปรแกรมนำเสนอภาพนิ่งที่มีแผ่นป้ายเขียนตัวอักษรไม่ตรงกับสี ซึ่งผู้เข้าอบรมอ่านคำตามตัวอักษรที่มีลักษณะสีไม่ตรงกับคำอ่าน เช่น เขียนคำว่า สีแดง แต่ตัวหนังสือเป็นสีน้ำเงิน โดยผู้เข้ารับการอบรมจะต้องอ่านคำว่า สีแดง ห้ามอ่านคำว่า สีน้ำเงิน ฯลฯ

2. ผู้เข้าอบรมทำแบบทดสอบก่อนอบรม จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที

3. วิทยากรนำเสนอ Power Point เกี่ยวกับหลักสูตร ที่มา ความสำคัญ องค์ประกอบและการนำไปใช้ จากนั้นสุ่มถามผู้เข้าอบรมว่ามีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องดังกล่าว

เวลา 09. 20 - 09.50 น.

ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brainstorming**)**

ผู้เข้ารับการอบรมแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-5 คน จากนั้นร่วมกันตั้งชื่อกลุ่ม และร่วมกันปรึกษาวางแผนในการทำใบงาน

เวลา 09. 50 - 10. 20 น.

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)

ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติตามใบงานที่ได้รับมอบหมาย

เวลา 10.20 - 10 .30 น. พักรับประทานอาหารว่าง

เวลา 10.30 - 11. 00 น.

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)

2. ผู้เข้าอบรมส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานที่ร่วมกันสะท้อนคิดในใบงานที่ โดยออกมานำเสนอ หน้าห้องประชุม โดยใช้เวลาไม่เกินกลุ่มละ 5 นาที

2. ผู้เข้ารับการอบรมและวิทยากรร่วมกันสรุปประเด็นที่แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน

3. วิทยากรแจกเอกสารการเรียนรู้เกี่ยวกับ หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

3. ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มร่วมสรุปผลการฟังบรรยาย โดยสรุปลงในกระดาษชาร์ตที่แจกให้ ผู้เข้าอบรมรับใบงานที่ 2 จากนั้นให้แต่ละกลุ่มทำใบงานดังกล่าว จากนั้นนำไปติดไว้ผนังข้างห้อง

เวลา 11.00 - 11.30 น.

ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion)

4. ผู้เข้าอบรมทำกิจกรรม สวัสดี เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการอบรม โดยให้ผู้เข้าอบรมจับคู่กันร้องเพลง สวัสดี ต่างคนต่างสวัสดีซึ่งกันและกัน

5. ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มรับใบงานที่ 2 เรื่อง ความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จากนั้นร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากการทำใบงาน

เวลา 11.30 – 12.00 น.

ขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Refection)

1. ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการทำใบงานที่ 2
2. ผู้เข้ารับการอบรมกลุ่มอื่นและวิทยากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จากนั้นสะท้อนผลการนำเสนอดังกล่าวให้ผู้เข้ารับการอบรมรับทราบ

เวลา 12.00 น. พักรับประทานอาหาร

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. โปรแกรมนำเสนอภาพนิ่ง
2. power point
3. เอกสาร หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง
4. ใบงานที่
5. กิจกรรมสวัสดี
6. เครื่องฉายภาพสามมิติ (Visualize)
7. แบบทดสอบก่อนอบรม
8. เกม ทายสีจากป้าย

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การผ่าน
1.ผู้เข้าอบรเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	1. การสังเกต 2. ประเมินการนำเสนอผลงาน	1. ใบงานที่ 1 2. แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
	3. ทดสอบ	3. แบบทดสอบก่อนการอบรม	มีผลคะแนนผ่านไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

ภาคผนวก
แบบทดสอบก่อนการอบรม (Pre-test)

คำชี้แจง แบบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนการอบรมหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงประกอบด้วย ข้อสอบมีจำนวน 30 ข้อ ให้ผู้ทำแบบทดสอบเลือก คำตอบที่ถูกต้องที่สุด 1 ข้อ

1. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>ส่วนประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ก. วัตถุประสงค์ ข. กิจกรรม

ค. การวัดและประเมินผล ง. หลักสูตร

2. ข้อใดคือความหมายของประสบการณ์สำคัญ

ก. สิ่งที่เด็กต้องการรู้

ข. กิจกรรมของเด็กปฐมวัย

ค. เป้าหมายในการวัดผลของกิจกรรม

ง. ช่วยอธิบายให้ผู้สอนเข้าใจว่าเด็กต้องทำอะไร เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว อย่างไร

3. การตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็น เป็นพัฒนาการทางภาษาด้านใด

ก. การฟัง ข. การพูด

ค. การอ่าน ง. การเขียน

4. แปลความหมายของเรื่องที่อ่านได้ เป็นพัฒนาการทางภาษาด้านใด

ก. การฟัง ข.การพูด

ค. การอ่าน ง. การเขียน

5. ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด อ่านแล้วเข้าใจง่าย เป็นพัฒนาการทางภาษาด้านใด

ก. การฟัง ข.การพูด

ค. การอ่าน ง. การเขียน

6. ข้อใดต่อไปนี้ข้อใดไม่จัดว่าเป็นสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้

ก. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข. การสรุปและนำไปประยุกต์ใช้

ค. การจัดชั้นเรียน ง. การเตรียมผู้สอนให้พร้อม

7. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21

ก. เป็นผู้บอกความรู้ ผู้สั่งสอน ข. เป็นผู้จัดการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้

ค. เป็นผู้ดูแลที่เข้าใจเด็ก ง. เป็นผู้สร้าง

8. ข้อใดคือการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่ดี

ก. สอนตามเวลา ข. มีแบบฝึกหัด

ค. การวัดและประเมินผล ง. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้

9. ข้อใดไม่ใช่ข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตร

ก. สังคมและวัฒนธรรม ข. แนวคิดทฤษฎี

ค. ธรมชาติของความรู้ ง. กระบวนการจัดการเรียนรู้

10. นักเรียนวาดภาพจากเรื่องที่ได้อ่านเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยน้อยที่สุดเว้นข้อใด

ก. ด้านภาษา ข. ด้านอารณ์/จิตใจ

ค. ด้านร่างกาย ง. ด้านสังคม

11. ขั้นตอน การสร้างหน่วยการเรียนรู้ การเลือกกิจกรรมตามแนวคิดการสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในขั้นอตนใด

ก. กระบวนการเรียนรู้

ข. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้

ค. กำหนดกิจกรรมการสอน

ง. ประเมินผล

12. การบูรณาการโดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนา ภาษาและสติปัญญาของเด็กเชื่อมโยงกับขั้นตอนใดของการสร้างหน่วยการเรียนรู้

ก. กระบวนการเรียนรู้ ข. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้

ค. กำหนดกิจกรรมการสอน ง. ประเมินผล

13. ข้อใดคือกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

ก. การเล่านิทาน ข. การท่องคำคล้องจอง

ค. การวาดรูป ง. ถูกทุกข้อ

14. ข้อใดคือกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับขั้นตอนการประเมินผลการเรียนรู้

ก. ประเมินผลรอบด้าน

ข. ประเมินผลหลายครั้ง

ค. ประเมินผลอย่างยุติธรรม

ง. วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม

15. ข้อใดกล่าวถึงการ Coaching ได้ถูกต้อง

ก. เป็นกระบวนการช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร

ข. เป็นกระบวนการให้คำแนะนำช่วยเหลือให้งานประสบความสำเร็จ

ค. เป็นกระบวนการให้คำแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง คล้ายกับการนิเทศ

ง. เป็นกระบวนการให้คำแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการในการพัฒนางานและศักยภาพของผู้รับการโค้ช

16. ข้อใดคือทักษะการสอน

ก. การปฏิบัติมาหลักการขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

ข. การสอน + เทคนิคการสอน

ค. กลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการสอน

ง. ความสามารถในการปฏิบัติการสอนด้านต่างๆ อย่างชำนาญ

17. ข้อใดคือวิธีการสอน

ก. การปฏิบัติมาหลักการขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

ข. การสอน + เทคนิคการสอน

ค. กลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการสอน

ง. ความสามารถในการปฏิบัติการสอนด้านต่างๆ อย่างชำนาญ

18. การโค้ช Coaching ในงานวิจัย รูปแบบใดเหมาะสมที่สุด

ก. การโค้ชแบบกลุ่ม (Team coaching)

ข. เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer coaching study teams)

ค. การโค้ชแบบปัญญา (Cognitive coaching)

ง. การโค้ชแบบร่วมมือกันพัฒนา (Responsive coaching)

19. การเขียนของเด็กที่เปลี่ยนไปชี้ให้เห็นถึงอะไร

ก. พัฒนาการและความเจริญเติบโต ข. ลักษณะเฉพาะตัวและความก้าวหน้า

ค. สื่อสารการติดต่อและวุฒิภาวะ ง. อารมณ์ความรู้สึกและสติปัญญา

20. ข้อใดต่อไปนี้ ไม่ใช่ เครื่องมือการวัดและประเมินผล

ก. แบบทดสอบ ข. แบบสอบถาม

ค. แบบสำรวจ ง. การประชุมปรึกษา

21. ข้อใดกล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

ก. รู้คำศัพท์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

ข. การเขียนแทนการวาดรูป

ค. ความสามารถของการสื่อสารได้เหมาะสมตามวัย

ง. ความเข้าใจภาษาและแสดงออกมาได้อย่างถูกต้อง

22. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของการประเมินผล

ก. เกณฑ์ ข. การวัดผล

ค. การตัดสิน ง. ข้อสอบ

23. ข้อใดคือสภาพที่พึงประสงค์ของตัวบ่งชี้ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของเด็กวัย 5-6 ปี

ก. พฤติกรรมการทำงานของเด็กปฐมวั

ข. ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการของตนเอง

ค. สนใจซักถาม เกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือ ตัวหนังสือที่พบเห็น

ง. สนใจหยิบหนังสือ มาอ่านและเขียนสื่อ ความคิดด้วยตนเอง เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

24. ข้อใดคือขั้นตอนแรกของการเตรียมความพร้อม ก่อนใช้สื่อสำหรับครูผู้สอน

ก. ศึกษาความรู้พื้นฐานเดิมของเด็ก

ข. ศึกษาจุดมุ่งหมายและวางแผนว่าจะจัดกิจกรรมอะไรบ้าง

ค. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับสื่อ

ง. สร้างระเบียบวินัยให้กับเด็ก

25. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ของเด็กปฐวัย

ก. การรักษาสาธารณสมบัติเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

ข. ความปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก

ค. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

ง. สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

26. “บรรยายเหตุการณ์หรือจุดสำคัญเหมาะสมกับวัย” หมายถึงพัฒนาการด้านใด

ก. ด้านภาษา ข. ด้านสังคม

ค. ด้านจิตใจอารณ์ ง. ด้านมิติสัมพันธ์

27. ข้อใดคือพัฒนาการทางภาษาของเด็ก 5-6 ขวบ

ก. สนใจฟังหรืออ่าน หนังสือด้วยตนเอง

ข. ใช้ประโยคคำถาม ว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

ค. เขียนคล้าย ตัวอักษร

ง. เล่าเรื่องเป็น ประโยคอย่างต่อเนื่อง

28. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ก. วิเคราะห์ สาระการเรียนรู้รายปี ข. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้รายสัปดาห์

ค. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ง. วิเคราะห์ผู้เรียน

29. การออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้เรียน โดยยึดหลักการเรียนรู้ที่ให้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และรับรู้ผ่านอวัยวะรับสัมผัส เป็นความหมายของ

ก. การเตรียมผู้สอนให้พร้อม ข. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ค. การประเมินผล ง. การสรุปและนำไปประยุกต์ใช้

30. เป็นวิธีการหลักของการประเมิน ตามสภาพจริง ครูจะศึกษาเด็กโดยเฝ้าดูเด็กและจดบันทึก

ก. การสังเกต (observation) ข. การมีส่วนร่วม

ค. ทำกิจกรรมร่วมกัน ง. ประเมินทุกด้านรวมกัน

เฉลย

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ง	11	ก	21	ง
2	ง	12	ข	22	ง
3	ค	13	ง	23	ง
4	ค	14	ง	24	ข
5	ง	15	ง	25	ง
6	ค	16	ง	26	ก
7	ข	17	ก	27	ข
8	ค	18	ข	28	ง
9	ง	19	ก	29	ข
10	ค	20	ง	30	ก

กิจกรรมที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้
วันที่ 1 เวลา 13.00-16.00 น (3 ชั่วโมง)

ขั้นที่	สาระการเรียนรู้	ระยะ เวลา	วัตถุประสงค์	บทบาทวิทยากร	บทบาทผู้เข้ารับการอบรม	สื่อ/ แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation)	เกมใบ้คำจากท่าทาง	20 นาที	เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการอบรม	นำเล่นเกม	เล่นเกม/ตอบคำถาม	เกมใบ้คำจากท่าทาง	- สังเกตการมีส่วนร่วม - การตอบคำถาม
ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brainstorming)	การแบ่งกลุ่มทำงาน	20 นาที	เพื่อให้ผู้เข้าอบรมวางแผนปรึกษาหารือกันในการดำเนินกิจกรรม	กรบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	-	- สังเกตพฤติกรรมการทำงาน
ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)	องค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ประกอบไปด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 จุดประกายความคิด (Sparkling) 2 สะกิดให้ค้นคว้า (Searching) 3 นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying ขั้นที่ 4 จัดองค์ความรู้ (Summarizing) ขั้นที่ 5 นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing) ขั้นที่ 6 ความพอใจแห่งตน (Satisfying)	1 ชั่วโมง 20 นาที	1.ผู้เข้าอบรมผู้ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำความเข้าใจกับการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้ง 5 ขั้นตอน	1. อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้พร้อมให้ข้อมูลสะท้อนกลับ	ฝึกปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม	1. เอกสารหลักสูตร 2. เอกสารแผนการจัดการเรียนรู้	1. สังเกตพฤติกรรม 2. การทำงาน

ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion)	1. กิจกรรมเขียนแนวทางแผนการจัดการเรียนรู้ 2. การสรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	30 นาที	1. ผู้เข้าอบรมเขียนแนวทางการเขียนแผนได้ 2. ผู้เข้าอบรมสรุปความรู้และการบูรณาการการนำแนวคิดทฤษฎีไปใช้ในแผนได้	กระบวนการโค้ชและบบพี่เลี้ยง	ร่วมกันสรุปความรู้	ทำใบงาน	1. ตรวจ 2. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน
ขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Refection)	การสะท้อนผลแนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตร	30 นาที	1. ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน 2. ผู้เข้าอบรมและวิทยากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อนผลเกี่ยวกับหลักสูตร	1. คอยให้คำชี้แนะปรึกษา 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้	ร่วมกันสะท้อนผลของหลักสูตร	-	1. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน

กิจกรรมที่ 2 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

สาระสำคัญ

การปฏิบัติทดลองเขียน แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้จากเนื้อหาในหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็ก โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง 6 ขั้น

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก

ระยะเวลา

3 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้

เวลา 13.00 -16.00 น.

เวลา 13.00 – 13.20 น.

ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation)

1. วิทยากรพาผู้เข้าอบรมเล่นเกมใบ้คำจากท่าทาง จากนั้นทำกิจกรรมสันทนาการกันระหว่างวิทยากรกับผู้เข้ารับการอบรม

1. วิทยากรเปิด Power point เกี่ยวกับส่วนประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จากนั้นสุ่มถามผู้เข้าอบรมว่า

มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ความเป็นไปได้ในการนำแผนไปใช้

เวลา 13. 20 - 13.50 น.

ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brainstorming)

ผู้เข้ารับการอบรมแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน จากนั้นรับใบงาน ที่ 1 เรื่อง ความแตกต่างระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบที่เคยสอนและแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในงานวิจัย อธิบายถึงความแตกต่าง โดยร่วมกันวางแผนงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งกำหนดให้แต่ละกลุ่มมีประธาน กรรมการ เลขานุการกลุ่ม

เวลา 13. 50 - 14. 20 น.

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)

ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติตามใบงานที่ได้รับมอบหมาย

เวลา 14.20 - 14 .30 น. พักรับประทานอาหารว่าง

เวลา 14.30 - 15. 00 น.

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)

1. ผู้เข้าอบรมส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานที่ร่วมกันคิดในใบงานที่ 1 โดยออกมานำเสนอ หน้าห้องประชุม โดยใช้เวลาไม่เกินกลุ่มละ 5 นาที

2. ผู้เข้ารับการอบรมและวิทยากรร่วมกันสรุปประเด็นที่แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน

3. วิทยากรแจกเอกสารการเรียนรู้เกี่ยวกับแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จากนั้นบรรยายเกี่ยวกับหัวข้อดังนี้

1. องค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
2. การบูรณาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะทางด้านภาษาและสติปัญญาของเด็ก

3. ขั้นตอน การนำ 6 ขั้นตอนตามทฤษฎีการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยต้นเอง นำไปใส่ไว้ในแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 จุดประกายความคิด (Sparkling)

ขั้นที่ 2 สะกิดให้ค้นคว้า (Searching)

ขั้นที่ 3 นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying

ขั้นที่ 4 จัดองค์ความรู้ (Summarizing)

ขั้นที่ 5 นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing)

ขั้นที่ 6 ความพอใจแห่งตน (Satisfying)

3. ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มร่วมสรุปผลการฟังบรรยาย โดยสรุปลงในกระดาษชาร์ตที่แจกให้ ผู้เข้าอบรมรับใบงานที่ 2 จากนั้นให้แต่ละกลุ่มทำใบงานดังกล่าว จากนั้นนำไปติดไว้ผนังข้างห้อง

เวลา 15.00 - 15.30 น.

ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion)

1. ผู้เข้าอบรมทำกิจกรรม สรุปความรู้เป็นแผนผังความคิด โดยให้ทำเป็นกลุ่มช่วยกันตกแต่งให้สวยงาม

เวลา 15.30 – 16.00 น.

ขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Refection)

1. ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มนำเสนอผลทำแผนผังความคิด

2. ผู้เข้ารับการอบรมกลุ่มอื่นและวิทยากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จากนั้นสะท้อนผลการนำเสนอดังกล่าวให้ผู้เข้ารับการอบรมรับทราบ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. โปรแกรมนำเสนอภาพนิ่ง
2. Power point ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของแผน
3. เอกสารการเรียนรู้ที่ 1 แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาไทยและสติปัญญา
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง เปรียบเทียบแผนการจัดประสบการณ์
6. ใบงานที่ 2 เรื่อง แผนผังความคิด
7. เพลง
8. เครื่องฉายภาพสามมิติ (Visualize)

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การผ่าน
1.ผู้เข้าอบรมบอกถึงความแตกต่างของแผนการจัดประสบการณ์	1. ตรวจใบงานที่ 1 2. ประเมินการนำเสนอผลงาน และการเข้าร่วมกิจกรรม	1. ใบงานที่ 1 2. แบบประเมินการนำเสนอผลงานและการเข้าร่วมกิจกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
2.ผู้เข้าอบรมอภิปรายเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้รับ	1. ประเมินการนำเสนอผลงาน	1. แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
3.ผู้เข้าอบรมเข้าใจกระบวนการบูรณาการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้	1. ตรวจใบงานที่ 1 2. ประเมินการนำเสนอผลงาน	1. ใบงานที่ 1 2. แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
4.ผู้เข้ารับอบรมบอกแนวทางการปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์	1. ตรวจใบงานที่ 1 2. ประเมินการนำเสนอผลงาน	1. ใบงานที่ 1 2. แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
5.ผู้เข้าอบรมนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	1. ตรวจใบงานที่ 1 2. ประเมินการนำเสนอผลงาน	1. ใบงานที่ 1 2. แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

ภาคผนวก

เนื้อหา

1. องค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์

1. องค์ประกอบสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างน้อยต้องมีสิ่งต่อไปนี้
    1. การวิเคราะห์โครงสร้างหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
    2. หน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
    3. จุดประสงค์การเรียนรู้
    4. สาระการเรียนรู้
    5. ขั้นดำเนินกิจกรรม
    5. สื่อ / อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้
    6. การวัดและประเมินผล
    7. บันทึกผลหลังสอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
2. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ 1 แผนต่อ 1 สัปดาห์

3. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ 1 วัน ใช้กิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จำนวน 6 กิจรรม ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมสร้างสรรค กิจกรรมเสรีเล่นตามมุม กิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรมเกมการศึกษา

แผนการจัดประสบการณ์การรู้ที่ดี

1. มีความละเอียด ชัดเจน มีหัวข้อและส่วนประกอบต่าง ๆ ครอบคลุมตามศาสตร์ของการสอน โดยสามารถตอบคำถามต่อไปนี้

1.1 สอนอะไร (หน่วย หัวเรื่อง ความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญ)

1.2 เพื่อจุดประสงค์อะไร (จุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งควรเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม)

1.3 ด้วยสาระอะไร (เนื้อหา / โครงร่างเนื้อหา)

1.4 ใช้วิธีการใด (กิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ)

1.5 ใช้เครื่องมืออะไร (วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งการเรียนรู้)

1.6 ทราบได้อย่างไรว่าประสบความสำเร็จ (การวัดผลและประเมินผล)

2. แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและส่งเสริมกระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ส่วนประกอบต่าง ๆ ของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต้องมีความสอดคล้องสัมพันธ์เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เช่น

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ครอบคลุมสาระ / เนื้อหา และเป็นจุดที่พัฒนาผู้เรียนในด้าน ความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติ

2.2 กิจกรรมการเรียนรู้ ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา / สาระ

2.3 วัสดุอุปกรณ์ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ควรสอดคล้องสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้

2.4 การวัดผลและประเมินผล ควรสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมและประสบการณ์

1. วิเคราะห์ สาระการเรียนรู้รายปี หรือรายภาค และหน่วยการเรียนรู้ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเขียนรายละเอียดของแต่ละหัวข้อของแผนการจัดเรียนรู้

2. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติ และค่านิยม

3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ โดยเลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนชุมชน และ ท้องถิ่น วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังโดยเลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล โดยเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้

5. วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ โดยคัดเลือกสื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอก ห้องเรียนให้เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้

ขั้นตอน การสร้างหน่วยการเรียนรู้

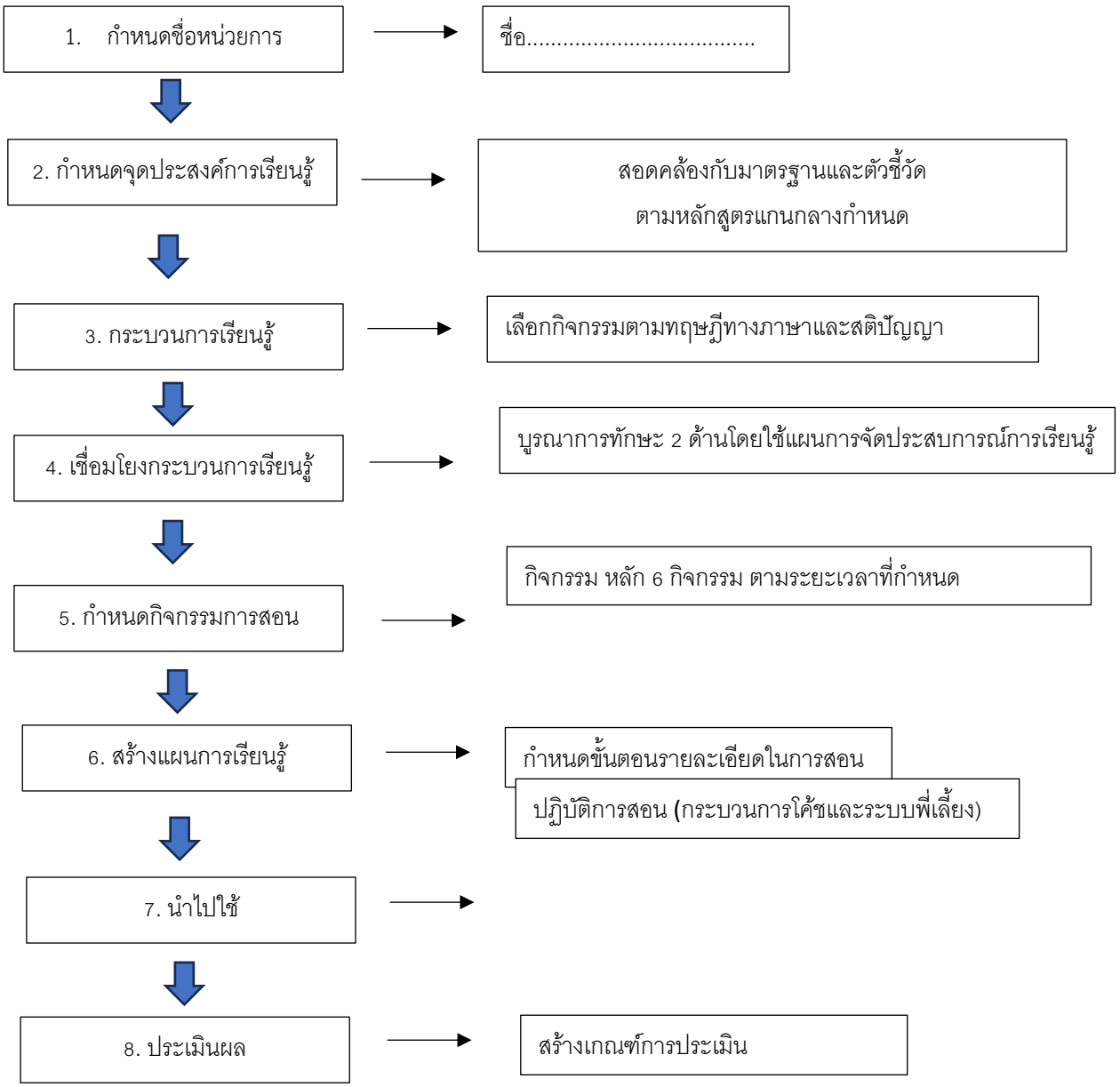

เนื้อหา

1. การฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

การเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กประถมศึกษา

การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์กับเด็กประถมศึกษา

1. วางแผนการจัดประสบการณ์สำหรับใคร ครูต้องรู้จักเด็กที่ตนเองรับผิดชอบ รู้พัฒนาการตามวัย ความสนใจ ความถนัด ความสามารถ รวมทั้งรู้ว่าควรปรับปรุงและพัฒนาเด็กคนใดในเรื่องใดบ้าง

2. ต้องการให้เด็กเรียนรู้อะไร ครูต้องรู้จุดหมายของการจัดประสบการณ์ สาระการเรียนรู้ หรือประสบการณ์สำคัญใดที่จะจัดให้กับเด็ก แล้วจึงวางแผนการจัดกิจกรรมต่อไป

3. เด็กจะเรียนรู้เรื่องที่ต้องการให้เรียนรู้ได้ดีที่สุดได้อย่างไร ครูต้องรู้จักคิดหาวิธีสอน และสื่อเพื่อช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

4. รู้ได้อย่างไรว่าเด็กเกิดการเรียนรู้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด ครูต้องรู้วิธีประเมินผล สร้างและใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม

แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

การวิเคราะห์โครงสร้างหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย2560 พุทธศักราช หน่วย ..... **ชั้นอนุบาลปีที่** .....

รายการ	อนุบาลปีที่ **.....**
สาระที่ควรเรียนรู้	
มาตรฐาน **ตัวบ่งชี้** **สภาพที่พึงประสงค์**	

รายการ	อนุบาลปีที่ .....
ประสบการณ์สำคัญ	**ด้านร่างกาย** **ด้านอารมณ์** **ด้านสังคม** **ด้านสติปัญญา/ภาษา**
พัฒนาการทางภาษาและการรู้หนังสือ	1. การอ่านหนังสือภาพ นิทานหลากหลายประเภท / รูปแบบ 2. การอ่านร่วมกัน 3. การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ 4. การอ่านอิสระ 5. การเห็นแบบอย่างการอ่านที่ถูกต้อง 6. การเล่นเกมทางภาษา 7. การเขียนร่วมกันตามโอกาส

หน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ ..... ชั้นอนุบาลปีที่ .....

แนวคิด

.....

มาตรฐานหลักสูตรปฐมวัย			จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้

มาตรฐานหลักสูตรปฐมวัย			จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้

มาตรฐานหลักสูตรปฐมวัย			จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้

แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ .....

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 หน่วย .....

สัปดาห์ที่ ..... ลำดับวันที่ ..... สอนวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

1. สิ่งที่เด็กรู้แล้ว	2. สิ่งที่เด็กอยากรู้	3. สิ่งที่เด็กควรรู้

แผนการจัดประสบการณ์ที่ ..... หน่วย หนูน้อยนักอ่าน วันที่ .....

วันที่/ จุดประสงค์	**สาระการเรียนรู้**		**ขั้นดำเนินกิจกรรม**	**สื่อ/แหล่งการเรียนรู้**	**การวัดผลประเมินผล**
.....	**ประสบการณ์สำคัญ**	**สาระที่ควรรู้**			
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ					
					วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต .... ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมเสริมประสบการณ์					
					วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต .... ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา

					☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค					
					วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต .... ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมเสรีเล่นตามมุม					
					วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต .... ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....

					.....
กิจกรรมกลางแจ้ง					
					วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต .... ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมเกมการศึกษา					
					วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต .... ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....

ภาคผนวก

ตัวอย่าง แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

การวิเคราะห์โครงสร้างหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย2560 พุทธศักราช หน่วย หนน้อยนักอ่าน **ชั้นอนุบาลปีที่ 3**

รายการ	อนุบาลปีที่ 3
สาระที่ควรเรียนรู้	1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวหนังสือและตัวละครจากหนังสือนิทาน 2. การอ่านหนังสือนิทานโดยใช้การอ่านร่วมกัน 3. การอ่านแบบชี้แนะ 4. การอ่านอิสระ 5. การเล่นเกมทางภาษาและกิจกรรมรักการอ่าน 6. การทำหนังสือเล่มเล็ก
มาตรฐาน **ตัวบ่งชี้** **สภาพที่พึงประสงค์**	มฐ.2 ตบช. 2.1 (2.1.3) ตบช. 2.2 (2.2.1) มฐ.3 ตบช. 3.2 (3.2.1) (3.2.2) มฐ.5 ตบช. 5.2 (5.2.2) ตบช. 5.4 (5.4.1) มฐ.6 ตบช. 6.3 (6.3.1) มฐ.8 ตบช. 8.2 (8.2.1) ตบช. 8.3 (8.3.2) มฐ.9 ตบช. 9.1 (9.1.1) (9.1.2) ตบช. 9.2 (9.2.1) (9.2.2) มฐ.10 ตบช. 10.1 (10.1.2) (10.1.3) ตบช. 10.2 (10.2.1) มฐ.11 ตบช. 11.2 (11.2.1) มฐ.12 ตบช 12.1 (12.1.1) ตบช. 12.2 (12.2.1)

รายการ	อนุบาลปีที่ 3
ประสบการณ์สำคัญ	**ด้านร่างกาย** 1.1.1 การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (2) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (3) การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์ (4) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการจับ การโยนการเตะ (5) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ 1.1.2 การใช้กล้ามเนื้อเล็ก (1) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและสร้างจากแท่งไม้บล็อก (2) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (3) การปั้น (5) การหยิบจับ การใช้กรรไกรการฉีกการตัด การปะ และร้อยวัสดุ 1.1.4 การรักษาความปลอดภัย (3) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย 1.1.5 การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกาย (1) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ (2) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง **ด้านอารมณ์** 1.2.1 สุนทรียภาพ ดนตรี (3) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (5) การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ (6) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม 1.2.4 การแสดงออกทางอารมณ์ (1) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนและผู้อื่น (2) การเล่นบทบาทสมมติ (4) การร้องเพลง 1.2.5 การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าคนเองมีความสามารถ (1) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตนเอง **ด้านสังคม** 1.3.2 การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (1) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (2) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (3) การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ ที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (6) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับ ธรรมชาติและสิงแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
รายการ	**อนุบาลปีที่ 3**
	1.3.3 การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย (1) การเล่นบทบาทสมมุติ การปฏิบัติตนในความเป็นไทย

	(5) การละเล่นพื้นบ้านของไทย 1.3.4 การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัยมีส่วนร่วมและบทบาทสมาชิกของสังคม (2) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีห้องเรียน (3) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ 1.3.5 การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ (1) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (2) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (3) การทำศิลปะแบบร่วมมือ **สติปัญญา** 1.4.1 การใช้ภาษา (1) การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม (2) การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ (3) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจองหรือเรื่องราวต่าง ๆ (4) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึกความต้องการ (5) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (6) การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ (9) การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร (8) การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด (10) การอ่านหนังสือภาพนิทานหลากหลายประเภท /รูปแบบ (11) การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ (12) การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง (13) การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษรคำและข้อความ (15) การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย (17) การคาดเดาคำ วลี หรือประโยคที่มี โครงสร้างซ้ำๆ กันจากนิทาน (19) การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง (20) การเขียนร่วมกันตามโอกาสและการเขียนอิสระ (21) การเขียนคำที่มีความหมายกับเด็ก/คำคุ้นเคย 1.4.2 การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและการแก้ปัญหา (5) การคัดแยก การจัดกลุ่มและการจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง (8) การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (13) การจับคู่ การเปรียบเทียบและการเรียงลำดับสิ่ง ต่าง ๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง (16) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลเกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ (18) การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
รายการ	**อนุบาลปีที่ 3**
	(19) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา 1.4.3 จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (1) การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่นและชิ้นงาน (2) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่าน ภาษา ท่าทางการเคลื่อนไหว และศิลปะ (3) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุ ที่หลากหลาย 1.4.4 เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้ (1) การสำรวจสิ่งต่างๆและแหล่งเรียนรู้รอบตัว

	(2) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ (3) สืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบและข้อสงสัย
พัฒนาการทางภาษาและการรู้หนังสือ	1. การอ่านหนังสือภาพ นิทานหลากหลายประเภท / รูปแบบ 2. การอ่านร่วมกัน 3. การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ 4. การอ่านอิสระ 5. การเห็นแบบอย่างการอ่านที่ถูกต้อง 6. การเล่นเกมทางภาษา 7. การเขียนร่วมกันตามโอกาส

หน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ หนูน้อยนักอ่าน **ชั้นอนุบาลปีที่ 3**

แนวคิด

การปลูกฝังนิสัย รักการอ่าน สามารถเริ่มได้ตั้งแต่วัยอนุบาล โดยการส่งเสริมให้เด็กคุ้นเคยกับหนังสือนิทานหนังสือภาพที่หลากหลายและการอ่านรูปแบบต่างๆ เช่น อ่านร่วมกัน อ่านแบบชี้แนะ อ่านอิสระ และการเล่นเกมภาษา

มาตรฐานหลักสูตรปฐมวัย			จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
มาตรฐาน	**ตัวบ่งชี้**	**สภาพที่พึงประสงค์**		**ประสบการณ์สำคัญ**	**สาระที่ควรเรียนรู้**
มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน	2.1 เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้ 2.2 ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน	2.1.3 วิ่งหลบหลีกสงกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว 2.2.1 ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้	1. เคลื่อนไหวร่างกายในกิจกรรมต่างๆอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้ 2. สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกตนเองต่อผู้อื่นได้	1.1.1 การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (2) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (3) การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์ (4) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ในการจับ การโยน การเตะ (5) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ 1.1.2 การใช้กล้ามเนื้อเล็ก (1) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและสร้างจากแท่งไม้บล็อก (2) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (3) การปั้น (5) การหยิบจับ การใช้กรรไกรการฉีกการตัด การปะ และร้อยวัสดุ	1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตัวหนังสือ 2. การเล่าข่าวและเหตการณ์ประจำวัน 3. การอ่านร่วมกัน 4. การอ่านแบบชี้แนะ 5. การอ่านอิสระ 6. การเล่นเกมทางภาษาและกิจกรรมรักการอ่าน 6. การทำหุ่นเงา

มาตรฐานหลักสูตรปฐมวัย			จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
มาตรฐาน	**ตัวบ่งชี้**	**สภาพที่พึงประสงค์**		**ประสบการณ์สำคัญ**	**สาระที่ควรเรียนรู้**
				1.1.4 การรักษาความปลอดภัย (3) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย 1.1.5 การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกาย (1) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ (2) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง (5) การละเล่นพื้นบ้านของไทย	
มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข	3.2 มีความรู้สึกที่ตนเองและผู้อื่น	3.2.1 กล้าพูด กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ 3.2.2 แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น	3. พูด และแสดงออกได้อยู่คล่องแคล่วเหมาะสมตามสถานการณ์ 4. แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนได้เหมาะสมตามสถานการณ์	1.2.1 สุนทรียภาพ ดนตรี (3) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลงและดนตรี (5) การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ (6) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม 1.2.4 การแสดงออกทางอารมณ์ (1) การพูดสะท้อนความรู้สึกของและผู้อื่น (2) การเล่นบทบาทสมมติ (4) การร้องเพลง 1.2.5 การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ (1) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตนเอง	

มาตรฐานหลักสูตรปฐมวัย			จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
มาตรฐาน	**ตัวบ่งชี้**	**สภาพที่พึงประสงค์**		**ประสบการณ์สำคัญ**	**สาระที่ควรเรียนรู้**
มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม	5.2มีความเมตตากรุณามีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน 5.4 มีความรับผิดชอบ	5.2.2 ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วย 5.4.1 ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง	5. ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเองสม่ำเสมอ 6. ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จได้ด้วยตนเอง	1.3.2 การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (1) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน 1.3.5 การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ (2) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น	
มาตรฐานที่6 มีทักษะชีวิตและปรับของเศรษฐกิจพอเพียง	6.3 ประหยัดและพอเพียง	6.3.1 ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง	7. ใช้สิ่งของเครื่องใช้ประหยัดและพอเพียงด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม	1.3.2 (2) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (6) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน	

มาตรฐานหลักสูตรปฐมวัย			จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	8.2 มีปฏิสัมพันธ์ที่ผู้อื่น 8.3 ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	8.2.1 เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย 8.3.2 ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์	8. เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมายจนสำเร็จ 9. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์	1.3.4 การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วมและบทบาทสมาชิกของสังคม (2) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (3) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ 1.3.5 การเล่นและทำงานแบบร่วมมือ ร่วมใจ (1) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (2) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (3) การทำศิลปะแบบร่วมมือ	
มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย	9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	9.1.1 ฟังผู้อื่นพูดจนและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง 9.1.2 เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	10 สื่อสาร สนทนาโต้ตอบอย่างเข้าใจความหมาย 11. เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่องให้ผู้อื่น	1.4.1 การใช้ภาษา (2) การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ (3) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง หรือเรื่องราวต่างๆ (4) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก ความต้องการ (5) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง	

มาตรฐานหลักสูตรปฐมวัย			จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	
มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	9.2 อ่าน เขียน ภาพและสัญลักษณ์ได้	9.2.1 อ่านภาพสัญลักษณ์คำด้วยการชี้หรือกวาดมองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ 9.2.2 เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง	12. อ่านภาพสัญลักษณ์ค าพร้อมชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความตามบรรทัดได้ 13. เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเองได้	(8) การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด (11) การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ (10) การอ่านหนังสือภาพ นิทานหลากหลายประเภท/รูปแบบ (12) การเห็นแบบอย่างของการอ่านถูกต้อง (13) การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร ค า และข้อความ (17) การคาดเดาค า วลี หรือประโยคที่มีโครงสร้างซ้ำๆกันจากนิทาน (19) การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง (20) การเขียนร่วมกันตามโอกาสและการเขียนอิสระ (21) การเขียนคำที่มีความหมายตัวเด็ก/คำคุ้นเคย	

มาตรฐานหลักสูตรปฐมวัย			จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้	
มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
มาตรฐานที่10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานเรียนรู้	10.1 มีความสามารถในการคิดรวบยอด 10.2 มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล 10.3 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	10.1.2 จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างและความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์ 10.1.3 จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆโดยใช้ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์ 10.2.1 อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง 10.3.1 ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและยอมรับผลที่เกิดขึ้น	14. จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์ 15. จำแนกและจัดกลุ่มจของสิ่งต่างๆได้มากกว่าสองลักษณะขึ้นไป 16. อธิบายการท างานที่เกิดขึ้นของตนเองได้สอดคล้องกับผลงานด้วยตนเอง 17. ตัดสินใจในเรื่องง่ายยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจได้	1.4.2 การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจและแก้ปัญหา (5) การคัดแยก การจัดกลุ่มและการจ าแนกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง (8) การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (13) การจับคู่ การเปรียบเทียบการเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง (16) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์การกระทำ (19) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมกระบวนการการแก้ปัญหา	

มาตรฐานหลักสูตรปฐมวัย			จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
มาตรฐานที่11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	11.1 ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ 11.2 แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	11.1.1 สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น 11.2.1 เคลื่อนไหวท่าทาเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองอย่าหลากหลายและแปลกใหม่	18. การสร้างผลงานศิลปะอย่างอิสระเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนได้ 19. เคลื่อนไหวร่างกายแสดงท่าทางตามเสียงดนตรีโดยใช้การประสานสัมพันธ์กล้ามเนื้อและทรงตัวได้	1.2.1 สุนทรียภาพดนตรี (5) การท ากิจกรรมศิลปะต่าง ๆ (6) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม 1.4.3 จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ (1) การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ขอชิ้นงาน (2) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหวและศิลปะ (3) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใชรูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย	

มาตรฐานหลักสูตรปฐมวัย			จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	
มาตรฐาน	**ตัวบ่งชี้**	**สภาพที่พึงประสงค์**		**ประสบการณ์สำคัญ**	**สาระที่ควรเรียนรู้**
มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้	12.1 มีเจตนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ 12.2 มีความ สามารถในการแสวงหาความรู้	12.1.1 สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง 12.2.1 ค้นหาคำตอบข้อสงสัยต่างๆ โดยใช้วิธีที่หลากหลายด้วยตนเอง 12.2.2 ใช้ประโยคคำถามว่า เมื่อไร อย่างไรในการค้นหาคำตอบ	20. สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือเห็นสม่ำเสมอ 21. สำรวจ ตั้งคำถาม เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการของตนเองได้ 22. ใช้คำถาม“เมื่อไร” “อย่างไร” ได้เหมาะสมกับสถานการณ์	(3) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลา 1.4.4 เจตคติที่ดีต่อการเรียนการแสวงหาความรู้ (1) การสำรวจสิ่งต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว (2) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ	

แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 หน่วย หนูน้อยนักอ่าน

สัปดาห์ที่ ..... ลำดับวันที่ ..... สอนวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

1. สิ่งที่เด็กรู้แล้ว	2. สิ่งที่เด็กอยากรู้	3. สิ่งที่เด็กควรรู้
- การอ่านหนังสือนิทาน - การเล่าเรื่อง - การเขียนชื่อ	- หนังสือเล่มเล็ก - การจัดนิทรรศการ	- องค์ประกอบของเรื่อที่อ่าน - ตัวละคร - เนื้อเรื่อง - ฉาก - ตอนจบ

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 หน่วย หนูน้อยนักอ่าน วันที่ 1

วันที่/จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้		ขั้นดำเนินกิจกรรม	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	การวัดผลประเมินผล
1	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรรู้			
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ					
เคลื่อนไหวร่างกายแสดงท่าทางตามเสียงดนตรีโดยใช้การประสานสัมพันธ์กล้ามเนื้อและทรงตัวได้	1. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ 2. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่		1.กิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐานให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปทั่วบริเวณอย่างอิสระตามจังหวะยินสัญญาณหยุดให้หยุดเคลื่อนไหวในท่านั้นทันที 2. ครูร้องเพลง อ่านหนังสือให้เด็กฟัง 1 รอบ และให้ร้องตาม1 รอบ รอบต่อๆไปร้องพร้อมกัน และให้เด็กแสดงท่าทางประกอบเพลง 3. ทำตามข้อ2 ซ้ำอีก4- 5 ครั้ง 4. เด็กนั่งผ่อนคลายสบาย ๆ4. ให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมในข้อ 3 ซ้ำอีก	1. เพลงอ่านหนังสือ 2. เครื่องเคาะจังหวะ	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกตการเคลื่อนไหวร่างกายแสดงท่าทางตามเสียงดนตรีโดยใช้การประสานสัมพันธ์กล้ามเนื้อและทรงตัว ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมเสริมประสบการณ์					
1. สื่อสาร สนทนาโต้ตอบอย่างเข้าความหมายได้	3) การฟังเพลงนิทาน (4) การพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึกและความต้องการเกี่ยวกับตนเอง	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือและตัวหนังสือจากหนังสือนิทาน	*เด็กนั่งสมาธิ นับ 1- 100 โดยไม่มีเสียง **<u>ขั้นนำ</u>** **จุดประกายความคิด (Sparkling)** 1. ครูนำหนังสือนิทานที่มีอยู่ในชั้นเรียน จำนวน 5 เรื่อง มาวางบนโต๊ะให้เด็กดูและให้เด็กเลือกนิทาน 1 เรื่อง 2. ครูเล่านิทานเล่มที่เด็กเลือกจนจบและอ่านอีกรอบพร้อมกับให้เด็กช่วยเล่า	- หนังสือนิทาน - แถบประโยค	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การสื่อสาร สนทนาโต้ตอบอย่างเข้าใจความหมาย 2. การกล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างมีเหตุผล

	2. การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ		**<u>ขั้นสอน</u>** **สะกิดให้ค้นคว้า (Searching)** 3. แบ่งเด็กเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมให้แต่ละกลุ่มเลือกหนังสือที่ชอบนำมาอ่านร่วมกันโดยเปิดและชี้คำตามเสียงอ่าน ครูให้คำแนะนำ 4. เมื่ออ่านจบเล่มแล้ว ให้ทุกกลุ่มเลือกประโยคที่ตรงกับข้อความในหนังสือมาเรียงตรงหน้าหนังสือ (จำนวน 2 หน้า) 5. ครูเดินตรวจสอบความถูกต้องของแถบประโยคและหน้าหนังสือทีละกลุ่ม จากนั้นให้เด็กทั้งกลุ่มช่วยกันอ่านแถบประโยคที่เลือกมา **นำพาสู่การปฏิบัติ (Studying)** 1. ครูถามเด็กว่า ใครเขียนชื่อตนเองได้ และให้อาสาสมัครออกมาเขียนชื่อตนเองและอ่านให้เพื่อนฟัง 2. ให้เด็กช่วยกันอ่านว่าชื่อเพื่อนมีพยัญชนะอะไรบ้าง 3. ครูและเด็กทบทวนพยัญชนะต้นชื่อของตนเองและเราจะไปทำอักษรชื่อของเรากัน		☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค					
1.สร้างผลงานศิลปะอย่างอิสระเพื่อสื่อความคิดความรู้สึกตนเองต่อผู้อื่นได้ 2. อธิบายการทำงานที่เกิดขึ้นของตนเองสอดคล้องกับผลงานด้วยตนเอง	(2) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (3) การปั้น		**จัดองค์ความรู้ (Summarizing)** 4. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกติการในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม 5. เด็กเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ตามความสนใจ มีกิจกรรมให้เลือกดังนี้ - ปั้นดินน้ำมันให้เด็กปั้นดินน้ำมันเป็นเส้นยาวแล้วนำมาขดเป็นตัวอักษรพยัญชนะ - วาดรูประบายสีตามจินตนาการ - ประดิษฐ์ตัวอักษรจากไหมพรมและนำไปติดบนกระดาษตามความสนใจ 6. ครูให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเด็กอย่างใกล้ชิด **<u>ขั้นสรุป</u>** **นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing)**	- ดินน้ำมัน - ไหมพรม - กาว - กรรไกร - กระดาษ A4 - สีเทียน สีไม้ สีน้ำ	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การสร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองต่อผู้อื่น 2. อธิบายการทำงานที่เกิดขึ้นของตนเองสอดคล้องกับผลงาน ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน

			7. เมื่อเด็กปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้ว นำผลงานมานำเสนอให้ครูและเพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน โดยบอกชื่อผลงานและวิธีการทำผลงาน พร้อมทั้งอธิบายถึงผลงานของตนเอง **ความพอใจแห่งตน (Satisfying)** 8 . ครูและเพื่อนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่นำเสนอพร้อมกับกล่าวคำชมและปรบมือ เด็กเก็บอุปรณ์ เข้าที่เรียบร้อย 9. เมื่อเด็กปฏิบัติกิจกรรมครบทุกคนแล้ว ครูแนะนำให้เด็กช่วยกันทำความสะอาดบริเวณและช่วยกันจัดเก็บสิ่งของ อุปกรณ์ต่าง ๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย 10. ครูนำผลงานไปแสดงที่บอร์ดหน้าชั้นเรียน		☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมเสรีเล่นตามมุม					
1. เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมายจนสำเร็จ 2. ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ตนเองอย่างสม่ำเสมอ	(2) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (3) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (2) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้อง (3) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ		มุมประสบการณ์ควรมีอย่างน้อย 4 มุม เด็กเลือกกิจกรรมตามมุมประสบการณ์ตามความสนใจ ได้แก่ 1.มุมหนังสือเด็กสามารถยืมหนังสือกลับบ้านได้คนละ 1 เล่ม และคืนทุกวันเพื่อยืมเล่มใหม่ 2. มุมสร้างสรรค์ จัดวางอุปกรณ์เกี่ยวกับการวาดภาพ และฉีกตัดปะ และอุปกรณ์การทำหนังสือเล่มเล็ก 3. มุมบล็อกวางบล็อกใหญ่ขนาดต่างๆกัน 4. มุมวิทยาศาสตร์วางอุปกรณ์ของจริงเกี่ยวระดับและทิศทางและสื่อที่เป็นทรงลูกบาศขนาดต่างๆกันเพื่อเพิ่มการสังเกตสิ่งต่างจากมุมมองที่ต่างกัน 5. เมื่อหมดเวลาเด็กเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย	1. อุปกรณ์ตามมุมประสบการณ์ในห้องเรียน 2. ลูกบาศก์ไม้หรือกระดาษขนาดต่างๆ ประมาณ 10 ลูก	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมกลางแจ้ง					
1. เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมายจนสำเร็จ	1. การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่		1. เด็กจัดแถวตอนเรียงหนึ่ง ทำท่านกบินลงสู่สนาม เมื่อถึงสนามแล้ว ครูให้เด็กอบอุ่นร่างกายโดยการวิ่งเหยาะ ๆ อยู่กับที่ 2 – 3 นาที	- เกมส่งลูกบอล - เครื่องเล่นสนาม	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การเล่นและทำกิจกรรม

2. ใช้สิ่งของเครื่องอย่างประหยัดและ	2. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง		เด็กและครูสนทนา ร่วมกันเกี่ยวกับการเล่นเกมส่งบอลข้ามศีรษะ โดยครูอธิบายวิธีการเล่นให้เด็กฟัง ดังนี้ - แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม ๆ ละ 10 คน แต่ละกลุ่มเข้าแถวตอน นั่งลงเหยียดเท้าต่อคนข้างหน้า คนที่อยู่หัวแถวถือลูกบอล 1 ลูก - ครูให้สัญญาณเริ่มเล่น คนที่อยู่หัวแถวส่งลูกบอลไปข้างหลังโดยข้ามศีรษะให้คนข้างหลังยืดตัวมารับบอลพยายามไม่ให้ขางอ แล้วส่งต่อไปเรื่อย ๆ คนสุดท้ายรับบอลได้แล้วลุกขึ้นกลุ่มใดลุกขึ้นก่อนเป็นผู้ชนะ - ครูและเด็กสนทนาร่วมกันถึงกิจกรรมกลางแจ้งที่เด็กๆ ได้เล่นเป็นอย่างไรบ้าง เล่นแล้วมีความรูสึกอย่างไร - ครูให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระ จนได้เวลาพอสมควร จึงให้เด็กไปทำความสะอาดร่างกาย		พร้อมกับผู้อื่น ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมเกมการศึกษา					
1. จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไปได้ 2. จำแนกและจัดกลุ่มจำนวนของสิ่งต่างๆได้	(12) การจับคู่การเปรียบเทียสิ่งต่าง ๆ (5) การคัดแยกการจัดกลุ่มและการจำแนกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะและรูปร่างรูปทรง	เกมจับคู่ภาพที่เสียงพยัญชนะเหมือนกัน	1. ครูแนะนำและอธิบายการเล่นเกมจับคู่ภาพที่มีเสียงพยัญชนะเหมือนกัน 2. ครูแบ่งเด็กเป็นกลุ่มย่อยๆ แล้วให้เด็กเล่นเกมใหม่และเกมที่เคยเล่นมาแล้วสลับหมุนเวียนกัน 3. เมื่อครบกำหนดเวลา ครูนำเด็กสนทนาความรู้สึกเกี่ยวกับเกมที่เล่น 4. ครูให้เด็กช่วยกันเก็บเกมเข้าที่ให้เรียบร้อย	1. เกมจับคู่ภาพที่มีเสียงพยัญชนะเหมือนกัน 2. เกมที่เคยเล่นมาแล้ว	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การเล่นเกมจับคู่ภาพที่มีเสียงพยัญชนะเหมือนก ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 หน่วย หนูน้อยนักอ่าน วันที่ 2

วันที่/จุดประสงค์	**สาระการเรียนรู้**		**ขั้นดำเนินกิจกรรม**	**สื่อ/แหล่งการเรียนรู้**	**การวัดผลประเมินผล**
2	**ประสบการณ์สำคัญ**	**สาระที่ควรรู้**			
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ					
เคลื่อนไหวร่างกายในกิจกรรมต่างๆได้ประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	(1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (2) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (3)การฟังเพลง (4) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ (1) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับและพื้นที่		1. กิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐานให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปทั่วบริเวณอย่างอิสระตามจังหวะยินสัญญาณหยุดให้หยุดเคลื่อนไหวในท่านั้นค้างไว้ 2. ครูเปิดเพลงบรรเลงให้เด็กๆเคลื่อนไหวร่างกายไปในทิศทาง ระดับและพื้นที่อย่างอิสระไปรอบห้องพร้อมดนตรีเมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้เด็กหยุดอยู่กับและ**บ**อกว่าตนเคลื่อนที่อย่าง 3. เริ่มเพลงใหม่ให้เปลี่ยนท่าทางใหม่ ทำเช่นนี้ 4 -5 ครั้งหรือจนกว่าจะครบกำหนดเวลา 4. เด็กนั่งผ่อนคลายสบาย ๆ	1. กลองหรือเครื่องเคาะจังหวะ 2. เพลงบรรเลง	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกตการเคลื่อนไหวร่างกายในกิจกรรมต่างๆได้ประสานสัมพันธ์และทรงตัว ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....
กิจกรรมเสริมประสบการณ์					
1. สื่อสาร สนทนาโต้ตอบอย่างเข้าใจความหมายได้ 2. อ่านภาพสัญลักษณ์ ค าพร้อมชี้หรือตามองจุดเริ่มต้นจุดจบของข้อความตามบรรทัดได้	(4) การพูดแสดงความคิดความรู้สึก และความต้องการ (5) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ตน หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (19) การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง (20) การเขียนร่วมกันตามโอกาสและการเขียน	1. การทำหนังสือเล่มเล็ก 2. ส่วนประกอบของหนังสือ 3. คิดเค้าโครงเรื่อง 3.1 ตัวละคร 3.2 ฉาก 3.3 เหตุการณ์สำคัญ 3.4 เหตุการณ์	* เด็กนั่งและร่วมกันท่อง ก- ฮ **<u>ขั้นนำ</u>** **จุดประกายความคิด (Sparkling)** 1. ครูเปิดหนังสือนิทานที่เล่มที่อ่านเมื่อวาน อีกครั้ง พร้อมกับแนะนำเด็กว่าหนังสือที่เด็กอ่าน ประกอบด้วย 1) มีตัวละคร 2) ฉากในเรื่อง 3) เหตุการณ์ 4) ตอนจบเรื่อง จากนั้นให้เด็ก ร่วมกัน 2. ครูยกตัวอย่างจากหนังสือนิทานที่เด็กเคยอ่านมาแล้วพร้อมทั้งให้เด็กร่วมกันบอกถึง ตัวละคร ฉากในเรื่อง เหตุการณ์ ตอนจบของนิทานที่ได้ยกมาเป็นตัวอย่าง **<u>ขั้นสอน</u>** **สะกิดให้ค้นคว้า (Searching)**	1. หนังสือนิทาน เช่น หมีน้อยจะไปโรงเรียน กุ๋งกิ๋งปวดฟัน เป็นต้น 2. กระดาษฟลิปชาร์ท	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การสื่อสาร สนทนาโต้ตอบอย่างเข้าใจความหมาย 2. การอ่านภาพสัญลักษณ์ คำพร้อมชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดของข้อความตามบรรทัด ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา

	อิสระ (21) การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย	ตอนจบ 4. การอ่านร่วมกัน	3. ครูอธิบายถึงวิธีการทำหนังสือนิทานเล่มเล็ก 4. การทำหนังสือนิทานเล่มเล็กต้องรู้ส่วนประกอบ ของหนังสือมีปกหน้า ปกในปกหลัง บอกชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ผู้วาดภาพ และมีเรื่องราว 5. เด็กคิดเค้าโครงเรื่อง ตัวละคร ฉาก เหตุการณ์ เริ่มต้น เหตุการณ์สำคัญ เหตุการณ์ตอนจบ **นำสู่การปฏิบัติ (Studying)** 6. เด็กคิดเค้าโครงเรื่องชื่อนิทานและคิดภาพครูให้เด็กออกมาเล่าทีละคน ว่าจะทำนิทานเรื่องอะไร ครูจดชื่อเด็กและชื่อนิทานลงในกระดาษ ฟลิปชาร์ท และบอกเด็กว่าเราจะทำภาพปกนิทานในช่วงกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้เด็กแต่ละคนลองดูภาพปกจากหนังสือนิทานต่างๆที่มีอยู่ในห้องเรียน		☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค					
1. การสร้างผลงานศิลปะอย่างอิสระเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนได้ 2. ทำงานที่ได้รับหมอบหมายจนสำเร็จได้ด้วยตนเอง	1. การสร้างผลงานศิลปะอย่างอิสระเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนได้ 2. ทำงานที่ได้รับหมอบหมายจนสำเร็จได้ด้วยตนเอง		**จัดองค์ความรู้ (Summarizing)** 7. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกติการในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่ตนเองสนใจเพื่อนำไปประกอบในหนังสือเล่มเล็ก ดังนี้ 1. การวาดภาพ 2. การสร้างภาพ ด้วยการ ฉีก ปะตัด 3. ปั้นดินน้ำมัน 4. การทำหนังสือเล่มเล็ก 8. นำหนังสือภาพ หนังสือนิทานแบบต่าง ๆ ที่เคยอ่านแล้วมาให้เด็กดูและสังเกตหน้าปกหนังสือแต่ละเล่ม 9. ให้เด็กทำหนังสือเล่มเล็กของตนตามจินตนาการที่คิดได้ด้วยการฉีก ตัดปะ หรือวาด ภาพระบายสีเริ่มต้นจากทำปกหนังสือ สร้างภาพตามที่คิดเรื่องไว้ **<u>ขั้นสรุป</u>** **นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing)** 10. เมื่อทำเสร็จแล้วเด็กนำเสนอผลงานด้วยการ เล่าเรื่องจากภาพ 11. ครูเขียนชื่อหนังสือและชื่อผู้แต่งให้เด็กนำเขียนตามแบบ **ความพอใจแห่งตน (Satisfying)**	1. กระดาษสำหรับวาดเขียน 2. กระดาษสีต่างๆ 3. กาว กรรไกร 4. ดินสอสีหรือสีเทียน 5. กระดาษฟลิปชาร์ท	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การสร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง 2. การทำงานที่ได้รับหมอบหมายสำเร็จด้วยตนเอง ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....

			12. ครูและเพื่อนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่นำเสนอพร้อมกับกล่าวคำชมและปรบมือ เด็กเก็บอุปรณ์ เข้าที่เรียบร้อย 13. เมื่อเด็กปฏิบัติกิจกรรมครบทุกคนแล้ว ครูแนะนำให้เด็กช่วยกันทำความสะอาดบริเวณและช่วยกันจัดเก็บสิ่งของ อุปกรณ์ต่าง ๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย 10. ครูนำผลงานไปแสดงที่แสดงผลงานของนักเรียน		
กิจกรรมเสรีเล่นตามมุม					
1. เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่ออย่างมีเป้าหมายจนสำเร็จ 2. ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเองอย่าง สม่ำเสมอ	(2) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (3) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (2) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (3) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ		มุมประสบการณ์ควรมีอย่างน้อย4 เด็กเลือกกิจกรรมตามมุมประสบการณ์ตามความสนใจ ได้แก่ 1.1 มุมหนังสือวางหนังสือนิทานเรื่องรองเท้า..แบบไหนดีนะหมีน้อยจะไปโรงเรียน นมจากเต้า เที่ยวเมืองไทยและตัวอะไรกำลังมาและหนังสืออื่นเกี่ยวกับการรักการอ่านให้เพียงพอเด็กสามารถยืมหนังสือกลับบ้าน ได้คนละ 1 เล่มและคืนทุกวันเพื่อยืมเล่มใหม่ 1.2 มุมสร้างสรรค์ จัดวางอุปกรณ์เกี่ยวกับการ วาดภาพ และฉีกตัดปะและอุปกรณ์การทำ หนังสือเล่มเล็ก 1.3 มุมบล็อกวางบล็อกใหญ่ขนาดต่างๆกัน 1.4 มุมวิทยาศาสตร์วางอุปกรณ์ของจริงเกี่ยวระดับและทิศทางและสื่อที่เป็นทรงลูกบาศก์ขนาดต่าง ๆ กันเพื่อเพิ่มการสังเกตสิ่งต่างๆ จากมุมที่ต่างกัน 2. เมื่อหมดเวลาเด็กเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย	1. อุปกรณ์ตามมุมประสบการณ์ในห้องเรียน 2. ลูกบาศก์ไม้หรือกระดาษ ขนาดต่างๆ ประมาณ 10 ลูก	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การเล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย 2. การช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมกลางแจ้ง					
1. เล่นหรือทำงานร่วมมือกันเพื่อนอย่างมีเป้าหมายสำเร็จ	(4) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ การจับ การโยนการเตะ		1. ครูพาเด็กไปสนามทบทวนข้อตกลง เล่นน้ำ- 1. ครูพาเด็กไปสนามทบทวนข้อตกลง เล่นน้ำ-เล่นทราย และแบ่งเด็กเป็น 2 กลุ่ม เล่นน้ำ เล่น ทราย และแจกอุปกรณ์ของแต่ละกลุ่ม 2. ครูให้เด็กเลือก เล่นน้ำ เล่นทราย ตามความสนใจ	1. บ่อทราย 2. บ่อน้ำ 3. สนามเล่น	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การเล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่าง

2. ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและเพียงพอด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม	(3) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย (1) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตนเอง		3. เมื่อหมดเวลา ช่วยกันเก็บทำความสะอาด อุปกรณ์ และทำความสะอาดตนเอง กลับเข้า ห้องเรียน	4. อุปกรณ์ในการเล่นน้ำ เล่นทรายเช่นวัสดุจมลอย พลั่วตักทราย	เป้าหมาย 2. การใช้สิ่งของเครื่องอย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเอง☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....
กิจกรรมเกมการศึกษา					
จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไปได้	13) การจับคู่การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับสิ่งต่างๆ	เกมจับคู่ภาพสัมพันธ์แบบอุปมา-อุปไมย	1. ครูแนะนำและสาธิตวิธีการเล่นเกมจับคู่ภาพ **สัมพันธ์แบบอุปมา-อุปไมย** 2. ครูแบ่งเด็กเป็นกลุ่มย่อยๆ แล้วให้เด็กเล่นเกมใหม่และเกมที่เคยเล่นมาแล้วสลับหมุนเวียนกัน 3. เมื่อครบกำหนดเวลา ครูนำเด็กสนทนาบอกความรู้สึกเกี่ยวกับเกมที่เล่น 4. ครูให้เด็กช่วยกันเก็บเกมเข้าที่ให้เรียบร้อย	เกมจับคู่ภาพสัมพันธ์แบบอุปมา-อุปไมย	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. **การ**เล่นเกมจับคู่ภาพสัมพันธ์แบบอุปมา-อุปไมย 2. การเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่วและการปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลง ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 หน่วย หนูน้อยนักอ่าน วันที่ 3

วันที่/ จุดประสงค์	**สาระการเรียนรู้**		**ขั้นดำเนินกิจกรรม**	**สื่อ/แหล่งการเรียนรู้**	**การวัดผลประเมินผล**
3	**ประสบการณ์สำคัญ**	**สาระที่ควรรู้**			
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ					
1.เคลื่อนไหวเคลื่อนที่เชิงสร้างสรรค์ประกอบอุปกรณ์ ได้ 2.พูดและแสดงออกได้อย่างคล่องแคล่วเหมาะสมตามสถานการณ์	(1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (2) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (3) การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์		1. กิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐานให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปทั่วบริเวณอย่างอิสระตามจังหวะเมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้หยุดเคลื่อนไหวในท่านั้นทันที 2. ให้เด็กเลือกหนังสือจากมุมประสบการณ์มาคนละ1 เล่ม ครูเคาะจังหวะ ให้สัญญาณ ให้เด็ก ๆ เคลื่อนที่อย่างอิสระไปรอบห้องพร้อมยกหน้าปกหนังสือของตนเอง ให้เพื่อนดูเมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้จับคู่พร้อมนั่งลงและให้บอกว่าหนังสือของคู่ตนเองมีพยัญชนะตัวใดเหมือนกัน 3. ทำเช่นนี้อีก4-5 ครั้งเมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้จับกลุ่ม3- 4 คนไม่ซ้ำคนเดิมทำเช่นเดียวกัน 4. เด็กนั่งผ่อนคลายสบาย ๆ	1. เครื่องเคาะจังหวะ 2. หนังสือนิทานต่างๆในมุมประสบการณ์	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกตการเคลื่อนไหวได้อย่างคล่องแคล่วและการปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลง ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมเสริมประสบการณ์					
1. สื่อสาร สนทนาโต้ตอบอย่างเข้าใจความหมายได้ 2. เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่องให้ผู้อื่นเข้าใจได้	(1) การปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย (10) การอ่านหนังสือภาพ นิทานหลากหลายประเภทรูปแบบ (13) การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษรคำและข้อความ	1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือตัวหนังสือจากหนังสือนิทาน 2. การทำหนังสือเล่มเล็ก 3. การเล่นเกมทางภาษาและกิจกรรมรักการอ่าน	* เปิดเพลง ลูกหมู 3 ตัว พร้อมทำท่าทางประกอบ ร่วมกันทำท่าบริหารสมอง BBL **<u>ขั้นนำ</u>** **จุดประกายความคิด (Sparkling)** 1. เด็กแต่งนิทานเล่มเล็ก ต่อจากเมื่อวานนี้ ตามที่เด็กคิดเค้าโครงเรื่องไว้ ว่ามีเหตุการณ์สำคัญ อะไรบ้าง **<u>ขั้นสอน</u>** **สะกิดให้ค้นคว้า (Searching)** 2. ให้เด็กเล่าให้ครูและเพื่อนฟัง ครูเขียนตามที่เด็กเล่าลงในกระดาษในกระดาษบัตรคำแผ่นเล็กขนาดกว้าง 3 นิ้ว สูง1.5 นิ้ว **นำสู่การปฏิบัติ (Studying)**	1. ลูกเต๋าอักษร 2. หนังสือนิทานเรื่องเจ้าหมูขี้โม้ 3. บัตรตัวอักษรคำในเรื่องเจ้าหมูขี้โม้ 4. กระดาษและปากกา	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การสื่อสาร สนทนาโต้ตอบอย่างเข้าใจความหมาย 2. การเล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา

			3. ให้เด็กเขียนตามแบบ ไม่เน้นการเขียนที่ถูกต้องแต่ให้เด็กเห็นว่าเรื่องเล่าสามารถเขียน ให้คนอื่นเข้าใจได้		☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค					
1.สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง 2.ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียงได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม	(2) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (5) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ (19)การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูก (20) การเขียนร่วมกันตามโอกาสและการเขียนอิสระ (21) การเขียนคำที่ความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย		**จัดองค์ความรู้ (Summarizing)** **4.** ครูและนักเรียนตกลงร่วมกันในการสร้างผลงาน ดังนี้ 1) การวาดภาพ **2)** การสร้างภาพ ด้วยการ ฉีก ปะตัด 5 .ให้เด็กสร้างภาพนิทานเล่มเล็กของตนต่อจากเมื่อวานนี้ ตามความคิดจินตนาการที่คิดและเล่าไว้ **<u>ขั้นสรุป</u>** **นำเสนอควบคู่การประเมิน (Show and Sharing)** 6. ให้เด็กเล่าเรื่องที่ตนเองสร้างภาพ ครูเขียนอักษรให้เด็กเป็นแบบครูอ่านให้**เด็ก**ฟัง เด็กอ่านตาม และนำไปเขียนตามแบบที่ภาพของตน **ความพอใจแห่งตน (Satisfying)** 7. ครูและเพื่อนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่นำเสนอพร้อมกับกล่าวคำชมและปรบมือ เด็กเก็บอุปรณ์ เข้าที่เรียบร้อย 8. เมื่อเด็กปฏิบัติกิจกรรมครบทุกคนแล้ว ครูแนะนำให้เด็กช่วยกันทำความสะอาดบริเวณและช่วยกันจัดเก็บสิ่งของ อุปกรณ์ต่าง ๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย 9. ครูนำผลงานไปแสดงที่แสดงผลงานของนักเรียน	1.กระดาษสำหรับวาดเขียน 2. กระดาษสีต่างๆ 3. กาว กรรไกร 4.ดินสอสี หรือสีเทียน	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1.การสร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตน 2.การใช้สิ่งของเครื่องใช้ ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมเสรีเล่นตามมุม					
1. เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมายจนสำเร็จ 2. ช่วยเหลือและ	2) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (3) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (2) การปฏิบัติตนเป็น		มุมประสบการณ์ควรมีอย่างน้อย4 เด็กเลือกกิจกรรมตามมุมประสบการณ์ตามความสนใจ ได้แก่ 1. มุมหนังสือวางหนังสือนิทานเรื่องและหนังสืออื่นเกี่ยวกับการรักการอ่านให้เพียงพอเด็กสามารถยืมหนังสือกลับบ้านได้คนละ1เล่มและคืนทุกวันเพื่อยืมเล่มใหม่	1. อุปกรณ์ตามมุมประสบการณ์ในห้องเรียน 2. ลูกบาศก์ไม้หรือกระดาษ ขนาดต่างๆ	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การเล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย

แบ่งปันผู้อื่นได้ ตนเองอย่าง สม่ำเสมอ	สมาชิกที่ดีของห้อง (3) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ		2. มุมสร้างสรรค์ จัดวางอุปกรณ์เกี่ยวกับการ วาดภาพ และฉีก ตัด ปะ และอุปกรณ์การทำหนังสือเล่มเล็ก 3. มุมบล็อกวางบล็อกใหญ่ขนาดต่างๆกัน 4. มุมวิทยาศาสตร์ วางอุปกรณ์ของจริงเกี่ยวกับระดับและทิศทางและสื่อที่เป็นทรงลูกบาศก์ต่างๆกันเพื่อเพิ่มการสังเกตสิ่งต่างๆ จากมุมมองที่ต่างกัน 2. เมื่อหมดเวลาเด็กเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย	ประมาณ 10 ลูก	2. การช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมกลางแจ้ง					
1. สำรวจ ตั้งคำเพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างตามวิธีการของตนเองได้ 2. เคลื่อนไหวร่างกายในกิจกรรมต่างๆอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตามได้	(4) เคลื่อนไหวทีการประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ การจับ การโยน (5) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ (3) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย (1) การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตน		1. ครูพาเด็กไปสนามทบทวนข้อตกลง เล่นน้ำ- เล่นทราย และแบ่งเด็กเป็น2กลุ่ม เล่นน้ำ เล่น ทราย และแจกอุปกรณ์ของแต่ละกลุ่ม 2. ครูให้เด็กเลือก เล่น**น้ำทราย**โดยสลับการเล่นจากเมื่อวันที่2 3. เมื่อหมดเวลา ช่วยกันเก็บทำความสะอาดอุปกรณ์ และทำความสะอาดตนเองกลับเข้าห้องเรียน	1. บ่อทราย 2. บ่อน้ำ 3. สนามเล่น 4. อุปกรณ์ในการเล่นน้ำ เล่นทรายเช่นวัสดุจมลอย พลั่วตักทราย	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การสำรวจ ตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ตามวิธีการๆของตนเอง 2. การเคลื่อนไหวร่างกายในกิจกรรมต่างๆอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัว ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....
กิจกรรมเกมการศึกษา					

1. เล่นกมจับคู่ภาพที่มีเสียงสระเหมือนกันได้ 2. จ าแนกและจัดกลุ่มจำนวนของสิ่งต่างๆได้	(13) การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ (5) การคัดแยก การจัดกลุ่มและการจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง	เกมจับคู่ภาพที่มีเสียงสระเหมือนกัน	1. ครูแนะนำ และสาธิตวิธีการเล่นกมจับคู่ภาพมีเสียงสระเหมือนกัน 2. ครูแบ่งเด็กเป็นกลุ่มย่อยๆ แล้วให้เด็กเล่นเกม ใหม่และเกมที่เคยเล่นมาแล้วสลับหมุนเวียนกัน 3. เมื่อครบก าหนดเวลา ครูนำเด็กสนทนาบอกความรู้สึกเกี่ยวกับเกมที่เล่น 4. ครูให้เด็กช่วยกันเก็บเกมเข้าที่ให้เรียบร้อย	เกมจับคู่ภาพที่มีเสียงสระเหมือนกัน	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกตการเล่นกมจับคู่ภาพที่มีเสียงสระเหมือนกัน ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 หน่วย หนูน้อยนักอ่าน วันที่ 4

วันที่/จุดประสงค์	สาระการเรียนรู้		ขั้นดำเนินกิจกรรม	สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	การวัดผลประเมินผล
4	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรรู้			
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ					
เคลื่อนไหวร่างกายแสดงท่าทางตามเสียงดนตรีโดยใช้การประสานสัมพันธ์กล้ามเนื้อและทรงตัวได้	(1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (2) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (1) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ (3) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลงและดนตรี		1. กิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐานให้เด็กเคลื่อนไหว ร่างกายไปทั่วบริเวณอย่างอิสระตามจังหวะเมื่อได้ยินสัญญาณหยุด ให้หยุดเคลื่อนไหวในท่าทาง 2. ให้เด็กเคลื่อนไหวเคลื่อนที่เลียนแบบท่าทาง สัตว์ต่างๆ ที่มีในนิทานเรื่องรองเท้าแบบไหนดีนะไปพร้อมเพลงบรรเลงตามจังหวะช้า เร็วถ้าได้ยินสัญญาณหยุดด้วยเสียงกลองให้ส่งเสียงร้องเป็นสัตว์ตัวนั้น 3. ทำตามข้อ2 ซ้ำอีก4- 5 ครั้ง 4. เด็กนั่งผ่อนคลายสบายๆ	1. เครื่องเคาะจังหวะกลอง 2. เพลงบรรเลง	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกตการเคลื่อนไหวร่างกายแสดงท่าทางตามเสียงดนตรีโดยใช้การประสานสัมพันธ์กล้ามและทรงตัว ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....
กิจกรรมเสริมประสบการณ์					
1. อ่านภาพสัญลักษณ์คำพร้อมชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความตามบรรทัดได้ 2. สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือทีพบ	(12) การเห็นแบบอย่างการอ่านที่ถูกต้อง (13) การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ (17) การคาดเดาคำวลี หรือประโยคที่มี	1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือและตัวหนังสือ จากหนังสือนิทาน 2. การทำหนังสือเล่มเล็ก	* ร่วมกันร้องเพลง **<u>ขั้นนำ</u>** **จุดประกายความคิด (Sparkling)** 1. ครูทบทวนโดยการนำหนังสือนิทานเล่มเล็กต่อจากวันที่ 3 โดยการอ่านตั้งแต่ปกหน้า เนื้อเรื่องนิทานถึงวันที่ 3 เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่องและคิดเนื้อเรื่องเหตุการณ์ตอนจบต่อได้ 2. ครูเดินดูเด็กทีละคน ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ สำหรับเด็กที่	1. หนังสือนิทานเรื่องเจ้าหมูขี้โม้ 2. แถบประโยคจากหนังสือนิทานเรื่องเจ้าหมูขี้โม้ 3. รูปตุ๊กตา3- 4ตัว ประกอบแถบประโยคให้เลื่อนไปมาได้	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การอ่านภาพสัญลักษณ์คำพร้อมชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความตามบรรทัด 2. การสนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือ

เห็นสม่ำเสมอ 3. ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจได้	โครงสร้างซ้ำๆกันจากนิทาน (19) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการการแก้ปัญหา		ต้องการความช่วยเหลือ **<u>ขั้นสอน</u>** **สะกิดให้ค้นคว้า (Searching)** 3. เด็กทำงานอย่างอิสระเมื่อเสร็จแล้วเล่าให้ครูฟังครูเขียนเรื่องตามที่เด็กเล่าลงในกระดาษเพื่อให้เด็กเขียนตามแบบลงในนิทาน **นำสู่การปฏิบัติ (Studying)** 4. เด็กจับคู่เล่านิทานกับเพื่อน ผลัดกันอ่านโดยชี้คำตามเสียงอ่าน (ไม่เน้นความถูกต้อง แต่สังเกต การอ่านคำพร้อมชี้หรือกวาดตามองข้อความ) 5. นำไปสร้างภาพในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	4. อุปกรณ์ในห้องเรียน	ตัวหนังสือที่พบเห็น 3. การตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค					
1. การสร้างผลงานศิลปะอย่างอิสระเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนได้ 2. แสดงอารมณ์ความพอใจในผลงานของตนได้ 3. ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจได้	(2) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (5) การหยิบจับการใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ (20) การเขียนร่วมกับตามโอกาสและการเขียนอิสระ (21) การเขียนคำที่ความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย (19) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการการแก้ปัญหา		**จัดองค์ความรู้ (Summarizing)** 6. ครูและนักเรียนร่วมกันสร้างข้อตกลงในการทำกิจกรรม 1) การวาดภาพ 2) การสร้างภาพ ด้วยการ ฉีก ปะตัด 7. เด็กสร้างนิทานของตนตามความคิดจินตนาการจนจบเรื่อง(ต่อเนื่องจากกิจกรรมเสริมประสบการณ์) **<u>ขั้นสรุป</u>** **นำเสนอสู่การประเมิน (Show and Sharing)** 8. ให้เด็กเล่าเรื่องที่ตนเองสร้างภาพ ครูอ่านให้เด็กฟัง เด็กอ่านตาม และนำไปเขียนตามแบบที่ภาพของตน **ความพอใจแห่งตน (Satisfying)** 9. เด็กนำนิทานของตนให้เพื่อนดูและชื่นชมผลสำเร็จของงานช่วยเสนอแนะ พร้อมที่จะแสดงจริงในวันต่อไป	1. กระดาษสำหรับวาดเขียน 2. กระดาษแก้วสีต่าง 3. กาว กรรไกร 4. แบบหุ่นเงา เรื่องเจ้าหมูขี้โม้ 5. ไม้เหลากลม หรือไม้เสียบลูกชิ้นแบบปลายตัด	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การสร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตน 2. การแสดงอารมณ์ความพอใจในผลงานของตน 3. การตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ.....

กิจกรรมเสรีเล่นตามมุม					
1. เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมายจนสำเร็จ 2. ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ตนเองอย่างสม่ำเสมอ	(2) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (3) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (2) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (3) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ		มุมประสบการณ์ควรมีอย่างน้อย4 เด็กเลือกกิจกรรมตามมุมประสบการณ์ตามความสนใจ ได้แก่ 1.1 มุมหนังสือวางหนังสือนิทานและหนังสือมาอื่นเกี่ยวกับการรักการอ่านให้เพียงพอเด็กสามารถยืมหนังสือกลับบ้านได้คนละ 1เล่มและคืนทุกวันเพื่อยืมเล่มใหม่ 1.2 มุมสร้างสรรค์ จัดวางอุปกรณ์เกี่ยวกับการ วาดภาพ และฉีกตัดปะ และอุปกรณ์การทำหนังสือเล่มเล็ก 1.3 มุมบล็อกวางบล็อกใหญ่ขนาดต่างๆกัน 1.4 มุมวิทยาศาสตร์วางอุปกรณ์ของจริงเกี่ยวระดับและทิศทางและสื่อที่เป็นทรงลูกบาศก์ขนาดต่างๆกันเพื่อเพิ่มการสังเกตสิ่งต่างๆ จากมุมมองที่ต่างกัน 2. เมื่อหมดเวลาเด็กเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย	1. อุปกรณ์ตามมุมประสบการณ์ในห้องเรียน 2. ลูกบาศก์ไม้หรือกระดาษ ขนาดต่างๆ ประมาณ 10 ลูก	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การเล่นหรือทงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างเป้าหมาย 2. การช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมกลางแจ้ง					
1. เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมายจนสำเร็จ 2. ใช้สิ่งของเครื่องอย่างประหยัดและพอเพียงด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม	(4) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ การจับ การโยนการเตะ (5) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ (3) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย		1. ครูพาเด็กไปสนามเล่น ทบทวนกติกาในการเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย 2. ให้เด็กเล่นเครื่องเล่นอย่างอิสระ 3. เมื่อหมดเวลา ช่วยกันเก็บทำความสะอาดสนาม ล้างมือ กลับเข้าห้องเรียน	เครื่องเล่นสนาม	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต การเล่นและทำกิจกรรมพร้อมกับผู้อื่น ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ.....
กิจกรรมเกมการศึกษา					
1. จับคู่และเปรียบเทียบความ	(13) การจับคู่การเปรียบเทียบและ	เกมจับคู่ภาพกับสัญลักษณ์(บัตรคำ)	1. ครูแนะนำและสาธิตวิธีการเล่นเกมใหม่เกมจับคู่ภาพ	เกมจับคู่ภาพกับสัญลักษณ์(บัตรคำ)	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต

แตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไปได้ 2. อ่านภาพสัญลักษณ์าพร้อมชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและ จุดจบของข้อความตามบรรทัดได้	การเรียงลำดับสิ่งต่างๆ ตามลักษณะ ความยาว ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร เรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา (13)การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำและข้อความ (14) การอ่านและชี้ข้อความโดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา	พร้อมบัตรตรวจสอบ	กับสัญลักษณ์(บัตรคำ) พร้อมบัตร ตรวจสอบ จากนิทานเรื่องรองเท้า แบบไหนดีนะ 2. ครูแบ่งเด็กเป็นกลุ่มย่อยๆ แล้วให้เด็กเล่นเกมใหม่และเกมที่เคยเล่นมาแล้ว สลับหมุนเวียนกัน 3. เมื่อครบกำหนดเวลา ครูนำเด็กสนทนาบอกความรู้สึกเกี่ยวกับเกมที่เล่น 4. ครูให้เด็กช่วยกันเก็บเกมเข้าที่ให้เรียบร้อย	พร้อมบัตรตรวจสอบจากนิทานเรื่องรองเท้าไหนดี	1. การเล่นเกมจับคู่ภาพกับสัญลักษณ์(บัตรคำ) พร้อมบัตรตรวจสอบ 2. การอ่านภาพสัญลักษณ์คำพร้อมชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความตามบรรทัด ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....

แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 หน่วย หนูน้อยนักอ่าน วันที่ 5

วันที่/จุดประสงค์	**สาระการเรียนรู้**		**ขั้นดำเนินกิจกรรม**	**สื่อ/แหล่งการเรียนรู้**	**การวัดผลประเมินผล**
5	**ประสบการณ์สำคัญ**	**สาระที่ควรรู้**			
กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ					
1. ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามในกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะได้ด้วยตนเอง	(1) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (2) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (1) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี (3) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี		1. กิจกรรมเคลื่อนไหวพื้นฐานให้เด็กเคลื่อนไหวร่างกายไปทั่วบริเวณอย่างอิสระตามจังหวะเมื่อได้ยินสัญญาณหยุดให้หยุดเคลื่อนไหวในท่านั้นทันที 2. เด็กจับเป็นกลุ่มวงกลมใหญ่ ร้องเพลงอ่านหนังสือพร้อมกันและทำท่าทางอิสระประกอบเพลง 1รอบ 3. ต่อไปให้ผู้นำเข้าไปในกลางวงใหญ่แล้วทำท่า ประกอบเพลงเป็นผู้นำ เพื่อนๆร้องเพลงและตบ มือ1รอบ รอบที่2ให้เพื่อนๆทำตาม 4. ทำตามข้อ3 ซ้ำอีก4-5 ครั้ง 5. เด็กนั่งผ่อนคลายสบาย ๆ	1. เครื่องเคาะจังหวะ 2. เพลงอ่านหนังสือ	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกตการเคลื่อนไหวร่างกายในการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมเสริมประสบการณ์					
1. อ่านภาพสัญลักษณ์คำพร้อมชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความตามบรรทัดได้ 2. เขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความวิธีที่คิดขึ้นเองได้	(14) การอ่านและชี้ข้อความโดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวาจากบนลงล่าง (12) การเห็นแบบ อย่างการอ่านที่ถูกต้อง (19) การเห็นแบบอย่างการเขียนที่ถูกต้อง	1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือและตัวหนังสือจากหนังสือนิทาน 1.1 การอ่านหนังสือนิทานโดยใช้การอ่านร่วมกัน 1.2 การอ่านแบบชี้แนะ 1.3 การอ่านอิสระ	*ร่วมกันร้องเพล ABC พร้อมกับทำท่าทางประกอบ **<u>ขั้นนำ</u>** **จุดประกายความคิด (Sparking)** 1. ครูและเด็กร่วมกันชม คลิป VDO ผลงานหนังสือเล่มเล็กของตนเอง ครูถามถึงขั้นตอนของการทำหนังสือ **<u>ขั้นสอน</u>** **สะกิดให้ค้นคว้า (Searching)** 2. พัฒนาการทางภาษาและการรู้หนังสือจากหนังสือภาพและนิทานที่ใช้อ่านร่วมกัน 3. ครูนำ หนังสือนิทานที่ใช้อ่านร่วมกัน มาให้เด็กดูทั้งหมด	1. หนังสือนิทานเรื่องเจ้าหมูขี้โม้	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การอ่านภาพสัญลักษณ์คำพร้อมชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความตามบรรทัด 2. การเขียนชื่อของตนเองตามแบบ เขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง ☐ การสัมภาษณ์

	(21) การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก คำคุ้นเคย	1.4 การเขียนอิสระ	4. จัดเด็กที่สนใจหนังสือเล่มเดียวกัน ให้นั่งกลุ่มเดียวกันและฝึกอ่านด้วยกัน ครูให้คำแนะนำที่ละกลุ่ม **นำสู่การปฏิบัติ (Studying)** 5. เด็กฝึกการเขียนอิสระ ตามความสนใจ คำ วลี หรือประโยคที่ชอบจากหนังสือนิทานและเขียนชื่อตนเองด้านล่าง 6. นำเสนอผลงานของตนและให้จับคู่คำที่เขียนเหมือนกันได้คู่แล้วให้อ่านออกเสียงพร้อมกัน		☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ....
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค					
1. อธิบายการ ท างานที่เกิดขึ้นของตนเองได้สอดคล้องกับผลงานด้วยตนเอง 2. แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนได้เหมาะสมตามสถานการณ์	(5) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (8) การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด (2) การเล่นบทบาทสมมติ		**จัดองค์ความรู้ (Summarizing)** 7. การจัดนิทรรศการ หนังสือเล่มเล็ก **<u>ขั้นสรุป</u>** **นำเสนอสู่การประเมิน (Show and Sharing)** 8. ครูและนักเรียนนำนิทาน ของตนออกมาร่วมกันจัดแสดงและนำแสนอผลงานของตน เล่าให้เพื่อนฟังโดยจับคู่กันเล่าและให้บอกเพื่อนว่าชอบหนังสือนิทาน ของเพื่อนตรงไหนอย่าง **ความพอใจแห่งตน (Satisfying)** 9. เมื่อเพื่อนนำเสนอจบแล้วให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มแสดงความชื่นชมเพื่อน	1. หนังสือเล่มเล็กของเด็ก	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การอธิบายการทำงานที่เกิดขึ้นของตนเองและสอดคล้องกับผลงานด้วยตนเอง 2. การแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนได้เหมาะสมตามสถานการณ์ ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....
กิจกรรมเสรีเล่นตามมุม					
1. เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อน	(2) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่		มุมประสบการณ์ควรมีอย่างน้อย 4 เด็กเลือกกิจกรรมตามมุมประสบการณ์ตามความ	1. อุปกรณ์ตามมุมประสบการณ์ใน	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต

อย่างมีเป้าหมายจน สำเร็จ 2. ช่วยเหลือและแบ่งปัน ผู้อื่นไ ตนเองอย่าง สม่ าเสมอ	(3) การเล่นตามมุม ประสบการณ์ (2) การปฏิบัติตนเป็น สมาชิกที่ดีของห้องเรียน (3) การให้ความร่วมมือ ในการปฏิบัติกิจกรร ต่างๆ		สนใจ ได้แก่ 1.1 มุมหนังสือวางหนังสือนิทานและหนังสืออื่นเกี่ยวกับการรักการอ่านให้เพียงพอกับเด็กเด็กสามารถยืมหนังสือกลับบ้านได้คนละ 1 เล่ม และคืนทุกวันเพื่อยืมเล่มใหม่ 1.2 มุมสร้างสรรค์ จัดวางอุปกรณ์เกี่ยวกับการวาดภาพ และฉีกตัดปะ และอุปกรณ์การทำ หนังสือเล่มเล็ก 1.3 มุมบล็อกวางบล็อกใหญ่ขนาดต่างๆกัน 1.4 มุมวิทยาศาสตร์วางอุปกรณ์ของจริงเกี่ยวกับระดับและทิศทางและสื่อที่เป็นทรงลูกบาศก์ขนาดต่างๆกันเพื่อเพิ่มการสังเกตสิ่งต่าง ๆจากมุมมองที่ต่างกัน 2. เมื่อหมดเวลาเด็กเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย	ห้องเรียน 2. ลูกบาศก์ไม้หรือกระดาษ ขนาดต่างๆ ประมาณ 10 ลูก	1. การเล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย 2. การช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....
กิจกรรมกลางแจ้ง					
1. เล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมายจนสำเร็จ 2. ใช้คำถาม “เมื่อไร” “อย่างไร” ได้เหมาะสมกับสถานการณ์	(3) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ (2) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (3) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย (1) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตนเอง		การวิ่งเปี้ยวเก็บลูกบอลด้วยห่วง 1. แบ่งผู้เล่นเป็นกลุ่มประมาณ 3-4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนต่อกัน 2. กำหนดเขตตะกร้าให้ห่างกันประมาณ 5 เมตร ให้แถวตรงแถวที่เด็กยืน เด็กยืนด้านหลังตะกร้าเปล่าพร้อมห่วง 3. เมื่อเริ่มเล่นให้เด็กถือห่วงวิ่งไปวางหน้าตะกร้าที่มีลูกบอล หยิบลูกบอลครั้งละ 2 ลูกหรือ 3 ลูก แล้วแต่จะตกลงกัน วางลงในห่วง แล้วให้ลากห่วงที่มีลูกบอลกลับไปจนถึงเพื่อนโดยไม่ให้ลูกบอลหลุดจากห่วง 4. เมื่อถึงตะกร้าเพื่อนคนต่อไปช่วยหยิบลูกบอลใส่ตะกร้าเรียบร้อยแล้วจึงส่งห่วงให้เพื่อนวิ่งต่อไป 5..เมื่อวิ่งครบแล้วให้เด็กไชโยพร้อมกันแล้วนั่งลง 6.เมื่อครบทุกกลุ่มแล้วให้นับลูกบอลว่าแต่ละกลุ่มมีเท่าไรก่อนจะเริ่มเล่นกันใหม่	1. ห่วงหรือยางรถจักรยานยนต์ 2. ลูกบอลสำหรับแต่ละกลุ่มจำนวนประมาณ 15 - 20 ลูก 3. ตะกร้ากลุ่มละ2ใบ	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การเล่นหรือทำงานร่วมมือกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย 2. การใช้คำถาม“เมื่อไร” “อย่างไร” ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... ..... .

กิจกรรมเกมการศึกษา					
จำแนกและจัดกลุ่มจำนวนของสิ่งต่างๆ ได้	(8) การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจ าวัน (13) การจับคู่การเปรียบเทียบ (5) การคัดแยกการจัดกลุ่มและการจำแนกสิ่งต่างๆ ตามลักษณะและรูปร่างรูปทรง	พื้นฐานการบวก	1. ครูแนะนำและสาธิตวิธีการเล่นเกมใหม่เกมพื้นฐานการบวก 2. ครูแบ่งเด็กเป็นกลุ่มย่อยๆ แล้วให้เด็กเล่นเกมใหม่และเกมที่เคยเล่นมาแล้ว สลับหมุนเวียนกัน 3. เมื่อครบกำหนดเวลา ครูนำเด็กสนทนาบอกความรู้สึกเกี่ยวกับเกมที่เล่น 4. ครูให้เด็กช่วยกันเก็บเกมเข้าที่ให้เรียบร้อย	เกมพื้นฐานการบวก	วิธีการวัดผล ☐ การสังเกต 1. การเล่นเกมพื้นฐานการบวก 2. จำแนกและจัดกลุ่มจำนวนของสิ่งต่างๆ ☐ การสัมภาษณ์ ☐ สนทนา ☐ การตรวจผลงาน ☐ อื่น ๆ..... .....

บันทึกหลังสอน

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้บันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

วันที่ 2 ฝึกปฏิบัติ/ทดลองสอน

กิจกรรมที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ การนำแผนการเรียนรู้ไปใช้

วันที่ 2 เวลา 08.30-12.00 น (3 ชั่วโมง)

ขั้นที่	สาระการเรียนรู้	ระยะ เวลา	วัตถุประสงค์	บทบาทวิทยากร	บทบาทผู้เข้ารับการอบรม	สื่อ/ แหล่งเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation)	เกมตุ๊กตาล้มลุก	20 นาที	เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการอบรม	นำเล่นเกม	เล่นเกม/ตอบคำถาม	เกมตุ๊กตาล้มลุก	- สังเกตการมีส่วนร่วม
ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brainstorming)	การแบ่งกลุ่มทำงาน	20 นาที	เพื่อให้ผู้เข้าอบรมวางแผนปรึกษาหารือกันในการดำเนินกิจกรรม	กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	-	- สังเกตพฤติกรรมการทำงาน
ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)	การฝึกปฏิบัติการเขียนแผนการจัดประสบกาณ์การเรียนรู้ของเด็กเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านภาษาไทยและสคิปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	1 ชั่วโมง 20 นาที	1.ผู้เข้าอบรมผู้ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำความเข้าใจกับหลักสูตรหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระกบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง 2. ผู้เข้าอบรมนำหลักการและรูปแบบของการเขียนแผนประสบการณ์การเรียนรู้ในหลักสูตรนำไปออกแบบการเรียนรู้เพื่อ	กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง โดย 1. อถิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้พร้อมให้ข้อมูลสะท้อนกลับ	ฝึกปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม	1. เอกสารหลักสูตร	1. สังเกตพฤติกรรม 2. การเขียนแผน

			พัฒนาทักษะทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก 3. ลงมือปฏิบัติการเขียนแผน 4. นำเสนอพร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ				
ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion)	1. ผู้เข้าอบรมสรุปร่วมกัน 2.ผู้ข้าอบรมสรุปความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนและการนำไปใช้	30 นาที	1.ผู้เข้าอบรมสรุปองค์ความรู้ในการเขียนแผน 2. การวิเคราะห์ถึงวิธีการเขียนแผนและเสนอแนะก่อนนำแผนไปใช้	กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง	ร่วมกันสรุปความรู้	เขียนแผน	1. ตรวจ 2. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน
ขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Refection)	การสะท้อนผลแนะแนวทางการพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	30 นาที	1. ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน 2. ผู้เข้าอบรมและวิทยากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้สะท้อนผลการปฏิบัติงาน	กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง โดย 1. คอยให้คำชี้แนะปรึกษา 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้	ร่วมกันสะท้อนผลของหลักสูตร	-	1. สังเกตพฤติกรรมการทำงาน

กิจกรรมที่ 3 หน่วยการเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติการนำแผนการเรียนรู้ไปใช้

สาระสำคัญ

การนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการเข้าอบรมหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงไปใช้ในกิจกรรมการสอน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูผู้สอนในระดับปฐมวัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการอบรมไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง

ระยะเวลา

3 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้

เวลา 08.30 - 09.00 น. ลงทะเบียน

เวลา 09.00 - 09. 20 น.

ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation)

1. วิทยากรพาผู้เข้าอบรมเล่นเกม ตุ๊กตาล้มลุก โดยให้ผู้เข้าอบรมหนึ่งคนยืนอยู่ตรงกลาง จากนั้นให้เพื่อนอีกสองคนที่อยู่คนละด้าน ช่วยกันผลักตุ๊กตาไปมา พอวิทยากรเป่านกหวีดก็ให้สลับคนที่เป็นตุ๊กตา

2. วิทยากรเปิดวีดิทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น โดยเป็นวิดีทัศน์ที่ไม่รุนแรง แต่เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม จากนั้นสุ่มถามผู้เข้าอบรมว่ามีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องดังกล่าว

เวลา 09. 20 - 09.50 น.

ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brainstorming)

ผู้เข้ารับการอบรมแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน จากนั้นส่งตัวแทนนออกมารับใบงานที่ 1 เรื่อง แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยร่วมกันวางแผนงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งกำหนดให้แต่ละกลุ่มมีประธานกรรมการ เลขานุการกลุ่ม

เวลา 09. 50 - 10. 20 น.

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)

ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติตามใบงานที่ได้รับมอบหมาย

เวลา 10.20 - 10 .30 น. พักรับประทานอาหารว่าง

เวลา 10.30 - 11. 00 น.

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)

1. ผู้เข้าอบรมส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานที่ร่วมกันคิดในใบงานที่ 1 โดยออกมานำเสนอหน้าห้องประชุม โดยใช้เวลาไม่เกินกลุ่มละ 5 นาที

2. ผู้เข้ารับการอบรมและวิทยากรร่วมกันสรุปประเด็นที่แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน

3. วิทยากรแจกเอกสารการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน จากนั้นบรรยายเกี่ยวกับหัวข้อดังกล่าวดังนี้

1. การเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะทางด้านภาษาและสติปัญญาของเด็ก
2. แบบประเมินผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. วิธีการวัดผลและประเมินผลผู้เรียน

4. ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มร่วมสรุปผลการฟังบรรยาย โดยสรุปลงในกระดาษชาร์ตที่แจกให้ผู้เข้าอบรมรับใบงานที่ 2 จากนั้นให้แต่ละกลุ่มทำใบงานดังกล่าว จากนั้นนำไปติดไว้ผนังข้างห้อง

เวลา 11.00 - 11.30 น.

ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion)

1. ผู้เข้าอบรมกลุ่มเดิมร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้ลงในกระดาษชาร์จ

เวลา 11.30 – 12.00 น.

ขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Refection)

1. ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการสรุปความรู้
2. ผู้เข้ารับการอบรมกลุ่มอื่นและวิทยากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จากนั้นสะท้อนผลการนำเสนอดังกล่าวให้ผู้เข้ารับการอบรมรับทราบ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. โปรแกรมนำเสนอภาพนิ่ง
2. Power point
3. เอกสารการเรียนรู้ที่ 1 แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง การฝึกปฏิบัติการเขียนแปน
5. เกมตุ๊กตาล้มลุก
6. เครื่องฉายภาพสามมิติ (Visualize)

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การผ่าน
1.ผู้เข้าอบรมบอกถึงวิธีการบูรณาการการนำความรู้ที่ได้รับไปเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	1. ตรวจใบงานที่ 1 2. ประเมินการนำเสนอผลงาน	1. ใบงานที่ 1 2. แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
2.ผู้เข้าอบรมนำแบบประเมินไปใช้ได้	1. ประเมินการนำเสนอผลงาน	1. แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
3. ผู้เข้าอบรมระบุแนวทางการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ได้	1. ตรวจใบงานที่ 1 2. ประเมินการนำเสนอผลงาน	1. ใบงานที่ 1 2. แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
4.ผู้เข้ารับอบรมให้คำแนะนำสะท้อนกลับเกี่ยวกับแผนการจัดประสบการณ์ได้	1. ตรวจใบงานที่ 1 2. ประเมินการนำเสนอผลงาน	1. ใบงานที่ 1 2. แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

กิจกรรมที่ 4 หน่วยการเรียนรู้การใช้แบบวัดและประเมินผล/ การทดลองสอน
วันที่ 2 เวลา 13..00-16.00 น (3 ชั่วโมง)

ขั้นที่	**สาระการเรียนรู้**	**ระยะ เวลา**	**วัตถุประสงค์**	**บทบาทวิทยากร**	**บทบาทผู้เข้ารับ การอบรม**	**สื่อ/ แหล่งเรียนรู้**	**การวัดและ ประเมิน ผล**
ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation)	กิจกรรม จิตปัญญา พัฒนาสมอง	20 นาที	เพื่อเตรียมความพร้อม ก่อนการอบรม	นำเล่นเกม	เล่นเกม/ตอบคำถาม	กิจกรรม จิตปัญญาพัฒนาสมอง	- สังเกตการมีส่วนร่วม
ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brainstorming)	การแบ่งกลุ่มทำงาน	20 นาที	เพื่อให้ผู้เข้าอบรม วางแผน ปรึกษาหารือกัน ในการดำเนินกิจกรรม	กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงคอยให้คำแนะนำ	กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง โดย ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	-	- สังเกตพฤติกรรมการทำงาน
ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)	การทดลองสอน	1 ชั่วโมง 20 นาที	1.ผู้เข้าอบรมผู้ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำความเข้าใจกับหลักสูตร หลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง โดยการทดลองสอน จากแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้จากที่ได้ลงมือเขียนในช่วงเช้า พร้อมทั้ง	กระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง โดย 1. อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้พร้อมให้ข้อมูลสะท้อนกลับ	ฝึกปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม	1. เอกสารหลักสูตร 2. เอกสารแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	1. สังเกตพฤติกรรม 2. การทำงาน

			ใช้แบบวัดและ ประเมินผลร่วมด้วย				
ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion)	1.ผู้เข้าอบรมร่วมกันสรุปและ อภิปรายผล	30 นาที	1. ผู้เข้าอบรม ทำกิจกรรมสวัสดี 2. ผู้เข้าอบรม สรุปความรู้ต่าง ๆ ได้	คอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ	ร่วมกันสรุปความรู้	การทดลองสอน	1. สังเกต พฤติกรรม การทำงาน
ขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Refection)	การสะท้อนผลแนะแนว ทางการพัฒนาหลักสูตร	30 นาที	1. ผู้เข้าอบรม แต่ละกลุ่มนำเสนอ ผลงาน 2. ผู้เข้าอบรม และวิทยากรแลกเปลี่ยน เรียนรู้ สะท้อนผลการ ปฏิบัติงาน	1. คอยให้คำชี้แนะ ปรึกษา 2. แลก เปลี่ยนเรียนรู้	ร่วมกันสะท้อนผลของการ	-	1. สังเกต พฤติกรรม การทำงาน

กิจกรรมที่ 4 หน่วยการเรียนรู้การใช้แบบวัดและประเมินผล/ การทดลองสอน

สาระสำคัญ

การออกแบบการวัดและประเมินผล จากแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กและการทดลองสอน

เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการจัดการเรียนรู้ที่มีพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการจัดการเรียนรู้ที่มีพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาเพิ่มขึ้น

ระยะเวลา

3 ชั่วโมง

กิจกรรมการเรียนรู้

เวลา 13.00 -16.00 น.

เวลา 13.00 - 13. 20 น.

ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ (Stimulation)

1. ผู้เข้าอบรมทำกิจกรรม จิตปัญญา พัฒนาสมอง โดยเป็นการให้ผู้เข้าอบรมได้ใช้นิ้วมือในการทำจิตปัญญาตามที่วิทยากรกำหนด

2. วิทยากรเปิด Power Point ทบทวนความรู้ จากนั้นสุ่มถามผู้เข้าอบรมว่ามีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องดังกล่าว

เวลา 13. 20 - 13.50 น.

ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brainstorming)

ผู้เข้ารับการอบรมแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน จากนั้นส่งตัวแทนนออกมารับแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเอง เพื่อวางแผนในการทดลองสอน โดยร่วมกันวางแผนงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งกำหนดให้แต่ละกลุ่มมีประธาน กรรมการ เลขานุการกลุ่ม

เวลา 13. 50 - 14. 20 น.

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)

ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติตามใบงานที่ได้รับมอบหมาย

เวลา 14.20 - 14 .30 น. พักรับประทานอาหารว่าง

เวลา 14.30 - 15. 00 น.

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action)

1. ผู้เข้าอบรมส่งตัวแทนออกมา ทดลองสอน โดยใช้เวลาไม่เกินกลุ่มละ 10 นาที

2. ผู้เข้ารับการอบรมและวิทยากรร่วมกันสรุปประเด็นที่แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน

3. วิทยากรแจกเอกสารการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับการใช้แบบวัดและประเมินผล จากนั้นบรรยายเกี่ยวกับหัวข้อดังกล่าวดังนี้

1. วิธีการวัดผล

2. การใช้แบบวัดผลและประเมินผล

4. ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มร่วมสรุปผลการฟังบรรยาย โดยสรุปลงในกระดาษชาร์ตที่แจกให้ผู้เข้าอบรมรับใบงานที่ 2 จากนั้นให้แต่ละกลุ่มทำใบงานดังกล่าว จากนั้นนำไปติดไว้ผนังข้างห้อง

เวลา 15.00 – 15.30 น.

ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion)

1. ผู้เข้าอบรมกลุ่มเดิมร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้ลงในกระดาษชาร์จ

เวลา 15.30 – 16.00 น.

ขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Refection)

1. ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการสรุปความรู้
2. ผู้เข้ารับการอบรมกลุ่มอื่นและวิทยากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จากนั้นสะท้อนผลการนำเสนอดังกล่าวให้ผู้เข้ารับการอบรมรับทราบ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. โปรแกรมนำเสนอภาพนิ่ง
2. Power point เรื่อง การวัดผลและประเมินผล
3. เอกสารการ แผนการจัดประสบการณ์ /การวัดและประเมินผล
4. ใบงานที่ 1 เรื่อง การทดลองสอน
5. กิจกรรมจิตปัญญา พัฒนาสมอง
6. เครื่องฉายภาพสามมิติ (Visualize)

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การผ่าน
1.ผู้เข้าอบรมสามารถทดลองสอนได้	1. ตรวจใบงานที่ 1 2. ประเมินการนำเสนอผลงาน	1. ใบงานที่ 1 2. แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
2. ผู้เข้าอบรมใช้แบบวัดและประเมินผลได้	1. ประเมินการนำเสนอผลงาน	1. แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
3. ผู้เข้าอบรมบอกวิธีการนำแปนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปสอนได้และวัดได้	1. ตรวจใบงานที่ 1 2. ประเมินการนำเสนอผลงาน	1. ใบงานที่ 1 2. แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
4. ผู้เข้าอบรมนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชั้นเรียนของตนเอง	1. ตรวจใบงานที่ 1 2. ประเมินการนำเสนอผลงาน	1. ใบงานที่ 1 2. แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

ภาคผนวก

เนื้อหา

1. การฝึกการสร้างแบบวัดและประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ด้านการอ่านและเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

การประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนการประเมินผลการเรียนรู้

1. ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

2. วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึกและประเมินพัฒนาการ เพื่อจะ ได้ผลของการพัฒนาการที่ถูกต้องตามความต้องการ

3. ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ หลังจากที่ได้วางแผนและเลือกเครื่องมือที่จะใช้ประเมินและบันทึกพัฒนาการก่อนจะลงมือประเมินและบันทึก

4. ประเมินและสรุป ในการประเมินและสรุปนั้นจะต้องดูจากผลการประเมินหลาย ๆ ครั้ง

5. รายงานผล เมื่อได้ผลจากการประเมินและสรุปการเรียนรู้ของเด็กแล้ว ผู้สอนจะต้องตัดสินใจว่า จะรายงานข้อมูลไปยังผู้ใด เพื่อจุดประสงค์อะไร และต้องใช้รูปแบบ

6. การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้สอนต้องตระหนักว่าการทำงานร่วมกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กเป็นเรื่องสำคัญมาก

เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

1. การสังเกต (observation) เป็นวิธีการหลักของการประเมิน ตามสภาพจริง ครูจะศึกษาเด็กโดยการสังเกต จดบันทึกและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กไว้ เพื่อช่วยให้ ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก

2. การสัมภาษณ์ (interview) ถือเป็นวิธีการประเมินที่มีประโยชน์มากที่สุดวิธีหนึ่ง และถือว่าเป็น ส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ การสัมภาษณ์ หรือพูดคุยกับเด็ก จะทำให้ครูเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิด ของตัวเด็กได้

3. แบบทดสอบ (test) เป็นวิธีการอีกวิธีที่ใช้เพื่อประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย แต่ควรกระทำด้วย ความระมัดระวัง และกระทำอย่างรอบคอบ

4. แบบประเมิน แบบ Rubic

5. แบบสอบถาม

2. การทดลองสอน

ภาคผนวก
แบบทดสอบก่อนหลังการอบรม (Post-test)

คำชี้แจง แบบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนการอบรมหลักสูตรฝึกอบรบครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยงประกอบด้วย ข้อสอบมีจำนวน 30 ข้อ ให้ผู้ทำแบบทดสอบเลือก คำตอบที่ถูกต้องที่สุด 1 ข้อ

1. การตั้งคำถามหรือแสดงความคิดเห็น เป็นพัฒนาการทางภาษาด้านใด

ก. การฟัง ข. การพูด

ค. การอ่าน ง. การเขียน

2. การบูรณาการโดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดการสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนา ภาษาและสติปัญญาของ เด็กเชื่อมโยงกับขั้นตอนใดของการสร้างหน่วยการเรียนรู้

ก. กระบวนการเรียนรู้ ข. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้

ค. กำหนดกิจกรรมการสอน ง. ประเมินผล

3. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>ส่วนประกอบของแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ก. วัตถุประสงค์ ข. กิจกรรม

ค. การวัดและประเมินผล ง. หลักสูตร

4. แปลความหมายของเรื่องที่อ่านได้ เป็นพัฒนาการทางภาษาด้านใด

ก. การฟัง ข.การพูด

ค. การอ่าน ง. การเขียน

5. ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด อ่านแล้วเข้าใจง่าย เป็นพัฒนาการทางภาษาด้านใด

ก. การฟัง ข.การพูด

ค. การอ่าน ง. การเขียน

6. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21

ก. เป็นผู้จัดการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ ข. เป็นผู้ดูแลที่เข้าใจเด็ก

ค. เป็นผู้บอกความรู้ ผู้สั่งสอน ง. เป็นผู้สร้าง

7. ข้อใดคือการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ที่ดี

ก. สอนตามเวลา ข. มีแบบฝึกหัด

ค. การวัดและประเมินผล ง. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้

8. ข้อใดไม่ใช่ข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตร

ก. แนวคิดทฤษฎี ข. สังคมและวัฒนธรรม

ค. ธรรมชาติของความรู้ ง. กระบวนการจัดการเรียนรู้

9. นักเรียนวาดภาพจากเรื่องที่ได้อ่านเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยน้อยที่สุดเว้นข้อใด

ก. ด้านภาษา ข. ด้านสังคม

ค. ด้านร่างกาย ง. ด้านอารณ์/จิตใจ

10. ขั้นตอน การสร้างหน่วยการเรียนรู้ การเลือกกิจกรรมตามแนวคิดการสร้างสรรคความรู้ด้วยตนเองอยู่ในขั้นตอนใด

ก. ประเมินผล ข. กระบวนการเรียนรู้

ค. กำหนดกิจกรรมการสอน ง. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้

11. ข้อใดคือความหมายของประสบการณ์สำคัญ

ก. สิ่งที่เด็กต้องการรู้

ข. กิจกรรมของเด็กปฐมว้ย

ค. เป้าหมายในการวัดผลของกิจกรรม

ง. ช่วยอธิบายให้ผู้สอนเข้าใจว่าเด็กต้องทำอะไร เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว อย่างไร

12. ข้อใดคือวิธีการสอน

ก. การสอน + เทคนิคการสอน

ข. การปฏิบัติมาหลักการขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

ค. กลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการสอน

ง. ความสามารถในการปฏิบัติการสอนด้านต่างๆ อย่างชำนาญ

13. ข้ดใดคือกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

ก. การเล่านิทาน ข. การท่องคำคล้องจอง

ค. การวาดรูป ง. ถูกทุกข้อ

14. ข้ดใดคือกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับชั้นตอนการประเมินผลการเรียนรู้

ก. ประเมินผลรอบด้าน ข. ประเมินผลหลายครั้ง

ค. ประเมินผลอย่างยุติธรรม ง. วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสม

15. การเขียนของเด็กที่เปลี่ยนไปชี้ให้เห็นถึงอะไร

ก.สื่อสารการติดต่อและวุฒิภาวะ ข. อารมณ์ความรู้สึกและสติปัญญา

ค. พัฒนาการและความเจริญเติบโต ง. ลักษณะเฉพาะตัวและความก้าวหน้า

16. ข้อใดกล่าวถึงการ Coaching ได้ถูกต้อง

ก. เป็นกระบวนการให้คำแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการในการพัฒนางานและศักยภาพของผู้รับการโค้ช

ข. เป็นกระบวนการให้คำแนะนำโดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง คล้ายกับการนิเทศ

ค. เป็นกระบวนการให้คำแนะนำช่วยเหลือให้งานประสบความสำเร็จ

ง. เป็นกระบวนการช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร

17. ข้อใดต่อไปนี้ข้อใดไม่จัดว่าเป็นสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้

ก.การจัดชั้นเรียน ข. การเตรียมผู้สอนให้พร้อม

ค.การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ง. การสรุปและนำไปประยุกต์ใช้

18. ข้อใดคือทักษะการสอน

ก. การสอน + เทคนิคการสอน

ข. การปฏิบัติมาหลักการขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

ค. กลวิธีต่างๆ ที่ใช้เสริมกระบวนการ ขั้นตอน วิธีการสอน

ง. ความสามารถในการปฏิบัติการสอนด้านต่างๆ อย่างชำนาญ

19. การโค้ช Coaching ในงานวิจัย รูปแบบใดเหมาะสมที่สุด

ก. การโค้ชแบบกลุ่ม (Team coaching)

ข. การโค้ชแบบปัญญา (Cognitive coaching)

ค. เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer coaching study teams)

ง. การโค้ชแบบร่วมมือกันพัฒนา (Responsive coaching)

20. ข้อใดต่อไปนี้ ไม่ใช่ เครื่องมือการวัดและประเมินผล

ก. แบบทดสอบ ข. แบบสอบถาม

ค. แบบสำรวจ ง. การประชุมปรึกษา

21. การออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้เรียน โดยยึดหลักการเรียนรู้ที่ให้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และรับรู้ผ่านอวัยวะรับสัมผัสเป็นความหมายของ

ก. การประเมินผล ข. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ค. การเตรียมผู้สอนให้พร้อม ง. การสรุปและนำไปประยุกต์ใช้

22. ข้อใดกล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาและสติปัญญาของเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง

ก. รู้คำศัพท์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

ข. การเขียนแทนการวาดรูป

ค. ความสามารถของการสื่อสารได้เหมาะสมตามวัย

ง. ความเข้าใจภาษาและแสดงออกมาได้อย่างถูกต้อง

23. ข้อใดไม่ใช่องค์ประกอบของการประเมินผล

ก. ข้อสอบ ข. การวัดผล

ค. การตัดสิน ง.เกณฑ์

24. ข้อใดคือขั้นตอนแรกของการเตรียมความพร้อม ก่อนใช้สื่อสำหรับครูผู้สอน

ก. ศึกษาจุดมุ่งหมายและวางแผนว่าจะจัดกิจกรรมอะไรบ้าง

ข. ศึกษาความรู้พื้นฐานเดิมของเด็ก

ค. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับสื่อ

ง. สร้างระเบียบวินัยให้กับเด็ก

25. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ของเด็กปฐวัย

ก. การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก

ข. การรักษาสาธารณสมบัติเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก

ค. ความปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก

ง. สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก

26. “บรรยายเหตุการณ์หรือจุดสำคัญเหมาะสมกับวัย” หมายถึงพัฒนาการด้านใด

ก.ด้านสังคม ข. ด้านภาษา

ค. ด้านจิตใจอารณ์ ง. ด้านมิติสัมพันธ์

27. ข้อใดคือพัฒนาการทางภาษาของเด็ก 5-6 ขวบ

ก. เขียนคล้าย ตัวอักษร

ข. เล่าเรื่องเป็น ประโยคอย่างต่อเนื่อง

ค. สนใจฟังหรืออ่าน หนังสือด้วยตนเอง

ง. ใช้ประโยคคำถาม ว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

28. ข้อใดไม่ใช่ขั้นตอนของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ก. วิเคราะห์ผู้เรียน ข. วิเคราะห์ สาระการเรียนรู้รายปี

ค. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ง. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายสัปดาห์

29. เป็นวิธีการหลักของการประเมิน ตามสภาพจริง ครูจะศึกษาเด็กโดยเฝ้าดูเด็กและจดบันทึก

ก. ทำกิจกรรมร่วมกัน ข. การมีส่วนร่วม

ค. การสังเกต (observation) ง. ประเมินทุกด้านรวมกัน

30. ข้อใดคือสภาพที่พึงประสงค์ของตัวบ่งชี้ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของเด็กวัย 5-6 ปี

ก. สนใจหยิบหนังสือ มาอ่านและเขียนสื่อ ความคิดด้วยตนเอง เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง

ข. ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการของตนเอง

ค. สนใจซักถาม เกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือ ตัวหนังสือที่พบเห็น

ง. พฤติกรรมการทำงานของเด็กปฐมวัย

เฉลย

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ค	11	ง	21	ข
2	ข	12	ข	22	ง
3	ง	13	ง	23	ก
4	ค	14	ง	24	ก
5	ง	15	ค	25	ง
6	ก	16	ก	26	ข
7	ค	17	ก	27	ง
8	ง	18	ง	28	ก
9	ค	19	ค	29	ค
10	ข	20	ง	30	ก

ภาคผนวก
ตัวอย่างแบบวัดผลประเมินผล
แบบประเมินกระบวนการทางภาษาไทย

ชื่อ-นามสกุล.....อายุ... .....ปี ชั้น
อนุบาล.....โรงเรียน..... .....

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย √ ลงในระดับช่องคะแนน

รายการ	คะแนน			
	4	3	2	1
1. **ด้านการฟัง**				
1.1 การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม				
1.2 การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ				
1.3 การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจองหรือเรื่องราวต่าง ๆ				
1.4 การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด				
2. ด้านการพูด				
2.1 การพูดแสดงความคิด ความรู้สึกความต้องการ				
2.2 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง				
2.3 การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ				
2.4 การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร				
3. ด้านการอ่าน				
3.1 การอ่านหนังสือภาพนิทานหลากหลายประเภท /รูปแบบ				
3.2 การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ				
3.3 การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง				
3.4 การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษรคำและข้อความ				
3.5 การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย				
3.6 การคาดเดาคำ วลี หรือประโยคที่มี โครงสร้างซ้ำๆ กันจากนิทาน				
4. การเขียน				
4.1 การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง				
4.2 การเขียนร่วมกันตามโอกาสและการเขียนอิสระ				
4.3 การเขียนคำที่มีความหมายกับเด็ก/คำคุ้นเคย				
รวม				

เกณฑ์การให้คะแนนพัฒนาการทางด้านภาษาไทย

ระดับคะแนน	4	3	2	1
ด้านภาษา	ใช้กระบวนการทางภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน **ได้ชัดเจน/ถูกต้อง** สื่อความหมายให้เข้าใจ **ครบทุกประเด็น**	ใช้กระบวนการทางภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน **ได้ชัดเจน** สื่อความหมายให้เข้าใจ **บางข้อไม่ถูกต้อง**	ใช้กระบวนการทางภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน **ไม่ชัดเจน** สื่อความหมายให้เข้าใจ **บางข้อไม่ถูกต้อง**	ใช้กระบวนการทางภาษาไทยทั้ง 4 ด้าน **ไม่ได้** สื่อความหมายให้เข้าใจ **บางข้อไม่ถูกต้อง**

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
52 - 68	ดีมาก
35 – 51	ดี
18 – 34	พอใช้
1 – 17	ปรับปรุง

แบบประเมินกระบวนการทางสติปัญญาสำหรับเด็กปฐมวัย

ชื่อ-นามสกุล.....อายุ... .....ปี ชั้น อนุบาล.....โรงเรียน..... .....

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย √ ลงในระดับช่องคะแนน

มาตรฐาน	รายการ	คะแนน			
		4	3	2	1
มาตรฐานที่ 9	1. ฟังผู้อื่นพูดจนจบ และสนทนาโต้ตอบอย่าง ต่อเนื่องกับเรื่องที่ฟัง				
	2. เล่าเป็นเรื่องราว ต่อเนื่องได้				
	3. อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้ หรือกวาดตามอง ข้อความตามบรรทัด				
	4. เขียนชื่อของตนเอง ตามแบบ เขียนข้อความ ด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง				
มาตรฐานที่ 10	5. จับคู่และ เปรียบเทียบความ แตกต่างหรือความ เหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกต พบสองลักษณะเดียว ขึ้นไป				
	6. จำแนกและจัด กลุ่มสิ่งต่าง ๆ ตั้งแต่สอง ลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์				
	7. อธิบายเชื่อมโยง สาเหตุและผลที่เกิดขึ้น ในเหตุการณ์หรือ การกระทำด้วยตนเอง				
มาตรฐานที่ 11	8. เคลื่อนไหวท่าทาง เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง อย่างหลากหลาย หรือแปลกใหม่				
มาตรฐานที่ 12	9. สนใจหยิบหนังสือ มาอ่านและเขียนสื่อ ความคิดด้วยตนเอง เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง				
	10. ค้นหาคำตอบ ของข้อสงสัยต่าง ๆ โดย ใช้วิธีการที่หลากหลาย ด้วยตนเอง				
รวม					

เกณฑ์การให้คะแนนกระบวนการทางสติปัญญา

ระดับคะแนน	4	3	2	1
ด้านสติปัญญา	ปฏิบัติได้**ทุกข้อ** และแสดงออกถึงความเข้าใจ **ครบทุกประเด็น**	ปฏิบัติได้**ทุกข้อ** และแสดงออกถึงความเข้าใจ **ไม่ครบทุกประเด็น**	ปฏิบัติได้**บางข้อ** และแสดงออกถึงความเข้าใจ **ไม่ครบทุกประเด็น**	ปฏิบัติได้**ไม่ได้**และแสดงออกถึงความเข้าใจ **ไม่ครบทุกประเด็น**

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
25 - 40	ดีมาก
17 – 24	ดี
9 – 16	พอใช้
1 – 8	ปรับปรุง

แบบประเมินกระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญา

ลำดับที่	ชื่อ – สกุล ของผู้รับการประเมิน	แผน 1								แผน 2								แผน 3								แผน 4								รวมคะแนน	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ
		ภาษา				สติปัญญา				ภาษา				สติปัญญา				ภาษา				สติปัญญา				ภาษา				สติปัญญา					
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

คำชี้แจง : เติมจำนวนตัวเลขที่ผู้รับการประเมินแสดงพฤติกรรม

<u>เกณฑ์การให้คะแนน</u>

- ได้ผลการประเมินเป็น 4 ให้ 4 คะแนน
- ได้ผลการประเมินเป็น 3 ให้ 3 คะแนน
- ได้ผลการประเมินเป็น 2 ให้ 2 คะแนน
- ได้ผลการประเมินเป็น 1 ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
25 - 32	ดีมาก
17 – 24	ดี
9 – 16	พอใช้
1 – 8	ปรับปรุง

ภาคผนวก ฐ
การทดลองใช้หลักสูตรและการอบรมหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยเพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาไทยและสติปัญญาของเด็กด้วยกระบวนการโค้ชและระบบพี่เลี้ยง

การทดลองใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัย ได้ทดลองใช้เครื่องเครื่อง โรงเรียนสนามบิน จ.ขอนแก่น โดยทดลองอบรมครูปฐมวัย จำนวน 10 คน ระยะเวลา 1 วัน 2 กิจกรรมการเรียนรู้ และใช้กระบวนการโค้ช ระยะเวลา 2 สัปดาห์

การเก็บข้อมูลวิจัย

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมครูปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลขอนแก่น จ.ขอนแก่น จำนวน 18 คน ระยะเวลา 2 วัน

ภาพการอบรม วันที่ 1

ภาพการอบรม วันที่ 2

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการโค้ช เพื่อติดตามการนำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก ทั้ง การ Online และ Onsite ใช้เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล	**:**	นางรัชนีบูรณ์ เนตรภักดี
วัน เดือน ปีเกิด	**:**	วันพฤหัสบดีที่ 16 พฤษภาคม 2517
ชาติภูมิ	**:**	จังหวัดขอนแก่น
ที่อยู่ปัจจุบัน	**:**	บ้านเลขที่ 27 หมู่ 21 ตำบลสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40000
	:	E-mail. pimradchanee@gmial.com
	:	Tel. Mobile 086-4697307
	:	ID. Line 0864597307
การศึกษา	**:**	ปริญญาตรี ครุศาสตร์บันฑิต (คบ. การศึกษาปฐมวัย) สถาบันราชภัฏเลย
	:	ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม. หลักสูตรและการสอน การศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หน้าที่การงานปัจจุบัน	:	อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
	:	